

ATHENS voice

voice
voice
102.5

ΕΙΔΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ Μια Athens Voice
για τις καυτές μέρες
του Αυγούστου

Τα καταφέραμε! Εσείς «κόψατε» τον έγχαρτο λογαριασμό και μαζί φυτέψαμε πάνω από 5.000 δέντρα!

Όλοι εμείς στην ΕΥΔΑΠ, σας ευχαριστούμε που ανταποκριθήκατε στο κάλεσμά μας να καταργήσουμε τον έγχαρτο λογαριασμό και να «πρασινίσουμε» την Αττική, αλλά και πληγείσες περιοχές και κοινότητες της Βόρειας Εύβοιας!

Δεν σταματάμε, όμως, εδώ. Αυτή ήταν μόνο η αρχή. Συνεχίζουμε την προσπάθειά μας!

Για κάθε 5 έγχαρτους λογαριασμούς που μετατρέπονται σε ψηφιακούς, φυτεύουμε ένα δέντρο, σε συνεργασία με τον περιβαλλοντικό οργανισμό we4all.

Μαζί, κάνουμε, ξανά, το χαρτί οξυγόνο!

Επιταχύνουμε την αλλαγή, κάνουμε τη διαφορά στη διαχείριση του νερού, καινοτομούμε για τους καταναλωτές μας και το περιβάλλον, γινόμαστε όλοι μέρος της λύσης, ενώνουμε δυνάμεις και θέληση γύρω από το πολυτιμότερο αγαθό της ζωής.

eydap.gr

we4all

ΕΥΔΑΠ

myΔΕΗ Ο ΨΗΦΙΑΚΟΣ ΠΟΥ ΚΑΝΕΙ ΤΗ ΖΩΗ

myΔΕΗ
myWay

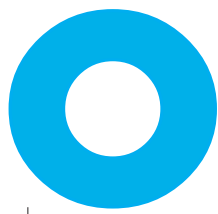
Ο δικός σου
τρόπος
με την
ενέργεια.

Κατέβασέ το τώρα.

ΑΝΑΒΛΗΨΤΕ ΤΟ ΣΤΟ
AppGallery

Λήψη στο
App Store

ΑΠΟΚΤΗΤΕ ΤΟ ΣΤΟ
Google Play

κόσμος μας αλλάζει ραγδαία. Οι παλαιότεροι θα θυμούνται τον ταχυδρόμο να φτάνει μέχρι την πόρτα μας και να μας παραδίδει τον λογαριασμό ρεύματος της ΔΕΗ. Σήμερα όμως τα πάντα, σχεδόν, μπορούν να γίνουν ψηφιακά. Και πρωτοπόρος σε όλη αυτή την προσπάθεια αναδεικνύεται το myΔΕΗ, η ψηφιακή εφαρμογή της ΔΕΗ, οι χρήστες της οποίας ξεπέρασαν το ένα εκατομμύριο!

Μία εφαρμογή, πολλές υπηρεσίες

Μπαίνοντας στην ψηφιακή εφαρμογή myΔΕΗ, ο χρήστης μπορεί, από όπου κι αν βρίσκεται και οποτεδήποτε, να παρακολουθεί τις παροχές και τα προσωπικά του στοιχεία, να ενεργοποιεί υπηρεσίες και προϊόντα ενέργειας και να έχει πρόσβαση σε προσφορές και προγράμματα επιβράβευσης. Με δυο λόγια, να διαχειρίζεται εύκολα, γρήγορα και με ασφάλεια ό,τι έχει σχέση με την ενέργειά του. Να ενημερώνεται άμεσα για το υπόλοιπο του λογαριασμού του, να παρακολουθεί το ιστορικό όλων των κινήσεών

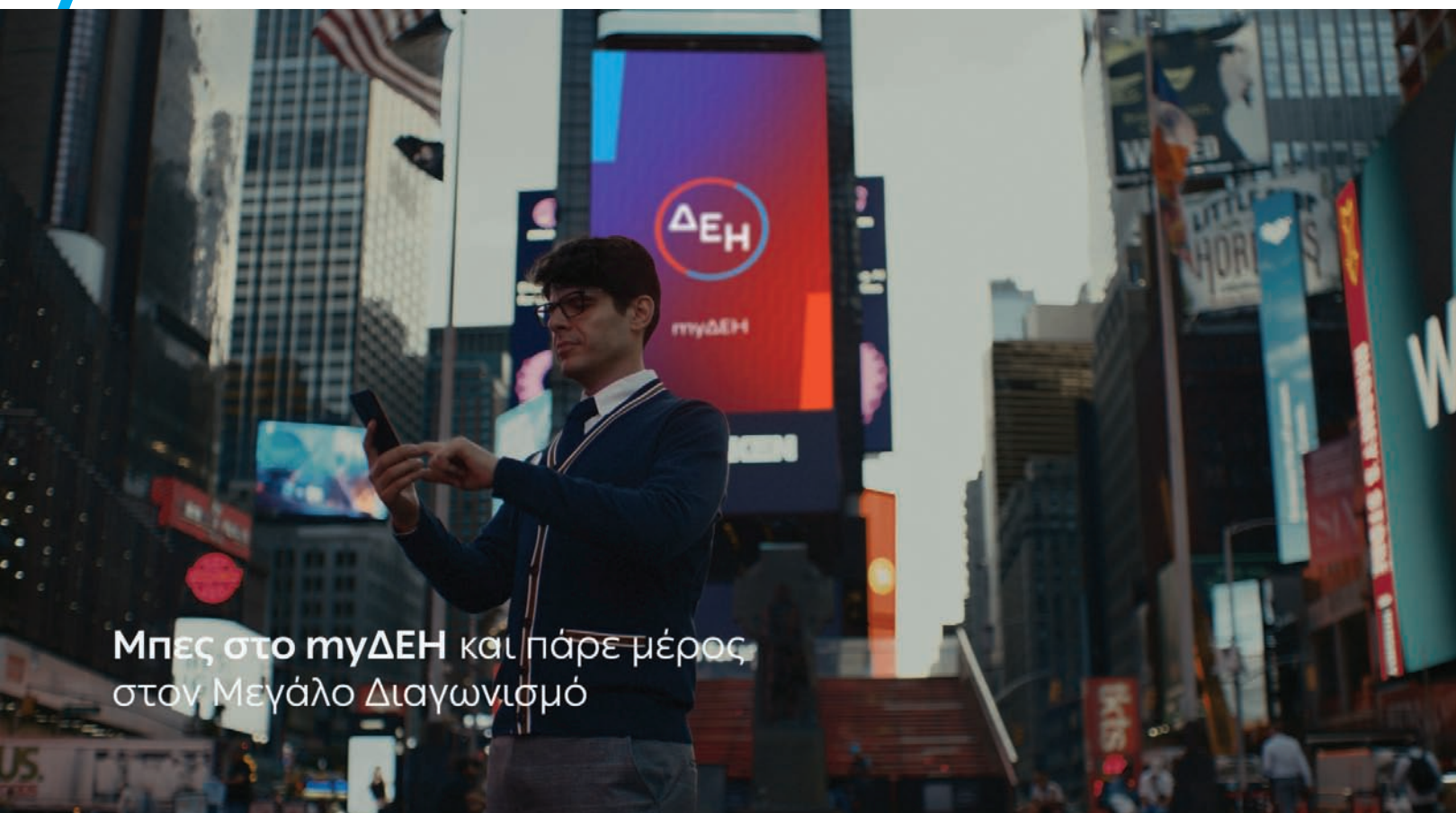
του, να επιλέγει τρόπους διευκόλυνσης πληρωμών, να ανακαλύπτει προσωποποιημένες συμβουλές εξοικονόμησης ενέργειας και να επωφελείται με σημαντικά προνόμια. Μπορεί να εξασφαλίσει έκπτωση λογαριασμού μέσα από την ενεργοποίηση πάγιας εντολής πληρωμής, αλλά και να επιλέξει το τιμολόγιο, σταθερό ή κυμαινόμενο, που ανταποκρίνεται περισσότερο στις ανάγκες του. Κι ακόμη, να εξοφλεί τους λογαριασμούς του και να παρακολουθεί τους διακανονισμούς του.

Εξοικονόμηση ενέργειας και χρημάτων

Δεν είναι δυνατόν να είμαστε ενήμεροι για τα πάντα, ώστε να κάνουμε τις σωστές επιλογές. Γι' αυτό φροντίζει για εμάς ο ΔΕΗ my Energy Coach, ο εξειδικευμένος σύμβουλος με λύσεις εξοικονόμησης ενέργειας και κόστους, που αποτελεί ένα από τα πιο σημαντικά χαρακτηριστικά του myΔΕΗ. Με τον ΔΕΗ my Energy Coach, οι πελάτες μπορούν να παρακολουθούν την κατανάλωσή τους, να βλέπουν την ενεργειακή ανάλυση των συσκευών τους, να ανακαλύπτουν αποτελεσματικές συμβουλές για εξοικονόμηση ενέργειας και να λαμβάνουν προσωποποιημένες προτάσεις εξοικονόμησης.

ΚΟΣΜΟΣ ΤΗΣ ΔΕΗ *μας* ΠΙΟ ΕΥΚΟΛΗ

Επιλογή τιμολογίων,
ενημέρωση και εξόφληση λογαριασμών,
συμβουλές εξοικονόμησης ενέργειας,
προγράμματα επιβράβευσης
και πολλές άλλες υπηρεσίες

Μπες στο myDEH και πάρε μέρος
στον Μεγάλο Διαγωνισμό

Προνόμια και προγράμματα επιβράβευσης

Την ίδια ώρα, η ΔΕΗ εξασφαλίζει για τους πελάτες της ειδικά προνόμια και σημαντικές εκπτώσεις στις τιμές εισιτηρίων, προϊόντων και υπηρεσιών μέσα από συνεργασίες με κορυφαία brands της αγοράς. Στην ενότητα **myRewards** στο **myDEH app**, οι πελάτες ΔΕΗ επωφελούνται από τα προγράμματα επιβράβευσης και τις προσφορές, καθώς στο **ΔΕΗ myRewards Coupons** μπορούν να βρουν δωρεάν κουπόνια προσφορών και εκπτώσεων για φαγητό και καφέ, αποδράσεις, προσφορές για παιδιά, αγορές, εκπαίδευση, υγεία και ευεξία, τεχνολογία, αυτοκίνητο και υπηρεσίες.

Κερδίστε μίλια και ταξιδέψτε!

Παράλληλα, με το **ΔΕΗ myRewards Miles**, οι πελάτες ΔΕΗ μπορούν να συνδέσουν τον **Miles+Bonus** λογαριασμό τους με τον νέο ψηφιακό κόσμο myDEH και να κερδίζουν μίλια από τα προϊόντα, τις υπηρεσίες και τις συναλλαγές τους με τη ΔΕΗ, καθώς και να εξαργυρώσουν μίλια για την πληρωμή του ΔΕΗ λογαριασμού τους.

Κερδίστε ταξίδια στη Νέα Υόρκη

Η ΔΕΗ ενθαρρύνει τους πελάτες της να επιλέξουν την ηλεκτρονική έκδοση των μηνιαίων λογαριασμών μέσω του **myDEH**. Στο πλαίσιο αυτής της πρωτοβουλίας, κληρώνει **10 ταξίδια στη Νέα Υόρκη** για τους εγγεγραμμένους χρήστες της εφαρμογής που θα επιλέξουν ή ήδη χρησιμοποιούν την ηλεκτρονική έκδοση των λογαριασμών τους, συμβάλλοντας ενεργά στη μείωση χρήσης χαρτιού.

INFO

Οι πελάτες της ΔΕΗ μπορούν να κατεβάσουν την εφαρμογή **myDEH** στο κινητό τους, η οποία είναι διαθέσιμη για συσκευές **iOS**, **Android** και **Huawei** ή να μπουν στο **www.mydei.gr** από τον υπολογιστή τους και, αφού ολοκληρώσουν την εγγραφή τους, αποκτούν πλήρη πρόσβαση στον **ψηφιακό κόσμο της ΔΕΗ**.

VIEW M

9 ΕΙΚΟΝΕΣ
ΤΟΥ
ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ
ΓΙΑ ΕΝΑ
ΚΑΛΟΚΑΙΡΙ
ΣΙΝΕΜΑΣΚΟΠ

MASTER

ΜΕΝΕΛΑΟΣ ΜΥΡΙΛΛΑΣ

Staycation. Αθηναϊκή Ριβιέρα, Άλιμος,
Ιούλιος 2024

- VIEW
MASTER

NEIL SHAPE

Η Ilvy Kosomo και η Zoe
σε παραλία της Κρήτης

— VIEW
MASTER

ΝΙΚΟΣ ΑΛΙΑΓΓΑΣ, 2024

Όταν χορεύουν οι ελιές ανασταίνονται
τα παιδικά μας όνειρα.

Και ο ανέμελος χρόνος
του καλοκαιριού χίνεται υπόσχεση,
βάλσαμο στη χαμένη ελαφρότητά μας

– VIEW
MASTER

ΤΑΣΟΣ ΑΝΕΣΤΗΣ

Γιατί είναι καλοκαίρι και οι αναμνήσεις
περιμένουν να πραγματοποιηθούν.
Το νησί είναι δικό μας. Εδώ, με κάποιον
τρόπο, είμαστε νέοι πάντα.

ΚΟΣΜΑΣ ΚΟΥΜΙΑΝΟΣ
Αλυκές, Λήμνος, Αύγουστος 2017

– VIEW
MASTER

ΤΑΣΟΣ ΒΡΕΤΤΟΣ

Μαχτικό καλοκαιράκι

ΑΝΤΩΝΗΣ
ΝΙΚΟΛΟΠΟΥΛΟΣ

Τα καλοκαίρια μου είναι κορυφές,
είναι λίμνες, είναι ποτάμια.
Μακριά από τον συνωστισμό των
νησιών και της θάλασσας.

Είναι ο εναλλακτικός τουρισμός
σε μέρη που το αυτοκίνητο δεν
μπορεί να φτάσει και πρέπει να
περπατήσεις.

Η φωτογραφία είναι από τον
Αύγουστο του 2023 και αποτυπώ-
νει μια ομάδα κατασκηνωτών
στη Δρακόλιμνη της Τύμφης.

ΓΙΑΝΝΗΣ ΛΑΡΙΟΣ

Το αιώνιο κρυφτό

Παιδιά παίζουν κρυφτό στη μικρή πλατεία δίπλα στο θερινό σινέ Αυλή, στη Χώρα της Άνδρου. Καλοκαίρι 2023.

Τις μέρες πριν τις διακοπές στις διαφημιστικές γίνεται ένας μικρός πανικός.

Είμαι τα τελευταία

MEETING

Κριτικός χορός κατά τον οποίο εξαρτάται από τους άλλους Dependosάλος

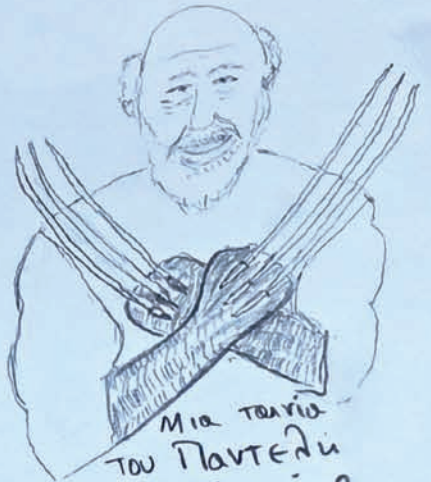

ΓΟΝΙΜΟΤΙΚΟΣ ΚΙΝΟΒΑΤΗΣ ΔΟΥ ΖΩΑΝ.

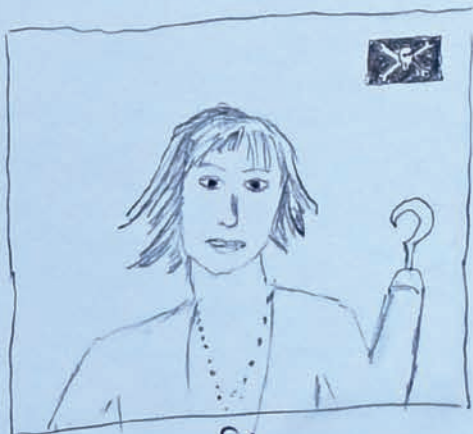
Ανακοίνωση: Την επόμενη εβδομάδα ξεκινάει μαθήματα βόκκι στο χώρο της πρεσβείας μας.
- Κύριε Πρέσβι, μας ερακομαθαίνετε!

Η φάλαμα με το εννιά.

Ο αρχηγός των σατανιστών είναι πεντάγυρα μαλε

Μια ταινία του Παντελή Wolverine

Λέει τις ειδήσεις στο κανάλι των νεορατών: Κάντεν Χούκλι

Έχουμε έναν φίλο, τον Κωνσταντίνο που είναι κυκλοθυμικός. Τον φωνάζουμε Roller Κώστα

Χθες πήγαμε να ενάβουμε παιδάκια στην Καρτέα.

Ιδέες για επαγγέλματα:
Στον ιππικό όμιλο, όταν τρέχει το άλογό σου, έρχεται ένας τύπος και σου ζητάει λεφτά: Καθηγορειοπράκτορας

Φαραώ

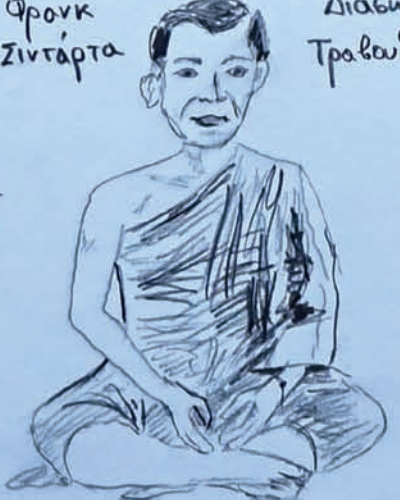
Too far αιώ

Μερίτης που εξειδικεύεται στα διαφορείσματα των πάνω ορόφων: Ρετιρέμπορος
Έρχεται να βθύσει την τυροκακωτριά όταν καίει ποδι: Τυροβέγτης

Θα έπρεπε να υπάρχει ένας θεός που να στέλνει τη μητέρα του συζύγου σου για έξι μήνες σε μια χώρα της Ευρώπης. Πεθεράβητος.

Κοινωνικά αδέξιο ραβδί: ντρόπαλο

Ιδέα για αθλητή:
Πρώην υπουργό του ΠΑΣΟΚ πετάνε μια μπάλα από λεφτά πάνω από ένα δίχτυ: Τροβόλει

Φρονκ Σιντάρτα

Διάσημος Τραβουδιστής

Εδώ είναι ένα μικρό απόσπασμα από τις σημειώσεις που κράτησα σε meetings

NOTES ΠΡΙΝ ΤΙΣ ΚΑΛΟΚΑΙΡΙΝΕΣ ΔΙΑΚΟΠΕΣ.

Το να επαναλαμβάνεις το ίδιο ρεμπέτικο τραγούδι (αγγλικά) repetition.

ΑΙ ΓΙ ΝΤΕΕΕΕΝΤ ΝΙΝΟΛ

- Μα πώς είναι φίδια μέσα στο αίμα;
- Είναι καρκινίδια

Υπάρχει ένας γαϊδαρός που επικοινωνούσε με τους νεκρούς. Τον έλεγαν "Κυρ Μέντιουμ"

Έχω φτιάξει ένα σύστημα στο σπίτι που όταν πέφτει το ρεύμα ανάβουν οφέως κεριά. Χακερία!

Γιατί πάει ο φαν των Black Sabbath τις Κυριακές στην εκκλησία; Για να μεταλλάξει.

Ήθελα να κάνω ρεβεγιόν στη Νέα Υόρκη αλλά δυστυχώς δεν είχα άδεια παραμονής.

Κάποτε είχα έναν γαϊδαράκο και του μάθαινα αγγλικά. Ήταν καλός μαθητής αλλά όταν του έμαθα πως λέγόταν η μέρα, έφυγε!

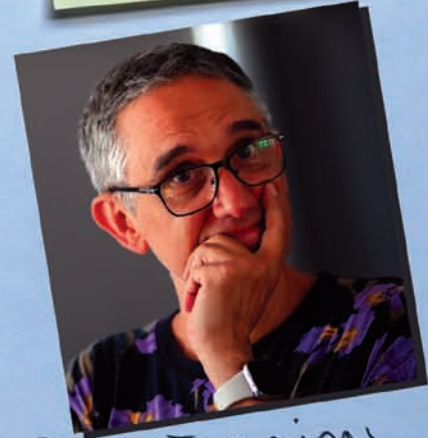
Ζωντανός νεκρός από την πόλη δουλειά: Τζόρνι

Είναι κορυφαίος Σύλλογος; Τον φωνάζουν Μαραγκονα

Ψεύτικο 4x4: Γιαλαντζίν

Το να βγάζεις πακέτα από τη συσκευασία τους Unpacking

Μήπως το κεφάλι μου είναι πολύ μακρύ;
Μυρίζω κι ανάσα μου;
Μήπως η ουρά μου είναι πολύ κοντή;
Θα κoiνω ποτέ αυτιά;
Μήπως με παχαιίνουν τα μαύρα;
Να χαμογελάω περισσότερο;
Έχω κάτι στα δόντια μου;

Ο Thodoris Tsoukas είναι Group Creative Director στη διαφημιστική εταιρεία Ogilvy αλλά γράφει και βιβλία για παιδιά. Πρόσφατα ολοκληρώθηκε η τριλογία βιβλιοναύτες και παραδόξως δεν έχει μπει στο ραφάκι!

Αναβράδιεν

ΕΝΑ ΑΠΟΓΕΥΜΑ ΜΕ ΤΟΝ Vittorio Giardino ΣΤΗΝ ΜΠΟΛΟΝΙΑ

ΚΑΙ ΜΙΑ ΠΡΩΤΗ ΜΑΤΙΑ ΣΤΟ ΝΕΟ ΤΟΥ ΚΟΜΙΚΣ

Του Γιάννη Χ. Παπαδόπουλου

Ο V. Giardino στο σπίτι του στην Μπολόνια, με μπισκότα και χυμό για κέρασμα

Διασχίζω την πόρτα του διαμερίσματος που μένει ο κομίστας Vittorio Giardino με τη σύζυγό του, Γκαμπριέλα, στα προάστια της Μπολόνια. Είναι Τρίτη, τέλη Απριλίου, κάνει ασυνήθιστο κρύο για μένα, συνηθισμένο για την Μπολόνια. Γύρω στους 5 βαθμούς Κελσίου και βρέχει. Τρέμω λιγάκι, αλλά προσπαθώ να φαινομαι κουλ. Συναντώ από κοντά ένα από τα είδωλά μου, έναν θρυλικό κομίστα, πολυβραβευμένο, πολυδημοσιευμένο, που οι αστυνομικές, κατασκοπευτικές και ερωτικές ιστορίες τις οποίες κατασκεύασε από τη δεκαετία του 1970 έως σήμερα συνεισέφεραν με τον δικό τους τρόπο σ' αυτό που ορίζουμε ως καθαρή γραμμή (ligne claire) στα κόμικς.

Υπάρχει μια κομψότητα στα κόμικς του Giardino, η οποία αντί να κάνει θόρυβο για την επιδεξιότητά της –αποτέλεσμα σκληρής εξάσκησης– βιώνεται ανεπιτήδευτα. Μια παράξενη ηρεμία, αταραξία διαπερνά τις σελίδες του. Η καθαρή γραμμή του σχεδίου παντρεύεται με την καθαρή γραμμή της αφήγησης.

Οι ιστορίες είναι εντούτοις πολύπλοκες, γεμάτες δράση, οι ήρωες σχεδιασμένοι με προσοχή, οι εκφράσεις των προσώπων αδρές, η κινησιολογία των χαρακτήρων, ο περιβάλλον χώρος, τα κτίρια, οι λεπτομέρειες στα αντικείμενα: έπιπλα, ρούχα, παπούτσια, μεταφορικά μέσα, τα πάντα σχεδιασμένα ώστε να αποδίδουν μέχρι και την πιο μικρή λεπτομέρεια με ακρίβεια. Όλες, όμως, αυτές οι ποιότητες έχουν άλλη γεύση στις σελίδες του Giardino. Η καταβύθιση του αναγνώστη σε αυτές θυμίζει εκείνη τη μοναδική στιγμή της γευσιγνωσίας ενός εξαιρετικού ποτού, που πρέπει πρώτα να το μυρίσεις, να το ανακινήσεις και ύστερα να το γευτείς προσεκτικά, αφήνοντάς το να απελευθερώσει όλα τα αρώματα και τις ποιότητές του στο στόμα σου.

Ο 78χρονος Vittorio Giardino μου χαμογελά και με καλωσορίζει. Αδύνατον να μην παρατηρήσω πόσο μοιάζει εξωτερικά με έναν από τους πιο αγαπητούς ήρωές του, τον γοητευτικό και εσωστρεφή κατάσκοπο Μαξ Φρίντμαν. Μόνο που τώρα το μούσι δεν είναι κόκκινο, αλλά άσπρο. Με συστήνει στη σύζυγό του, Γκαμπριέλα, καθόμαστε στο καθιστικό με θέα τον βρεγμένο και καταπράσινο από τις κέλτιδες δρόμο. Φέρνει μπισκότα και χυμό.

Τι γυρεύω εδώ;

Τον Giardino τον μάθαμε στην Ελλάδα από το ιστορικό περιοδικό κόμικς **Βαβέλ** όπου δημοσιεύτηκαν αρκετές ιστορίες του, με το περιοδικό να εκδίδει το 1990 το επικό του κόμικς **«Ουγγρική ραψωδία»**, μια περιπέτεια του κατασκόπου Μαξ Φρίντμαν, κι ένα πολύ σημαντικό άλμπουμ για την πορεία του Giardino. Το κόμικς αυτό απέσπασε πολλές διακρίσεις και αναγνωρισιμότητα, ενώ συγχρόνως σηματοδότησε και μια μεταστροφή του δημιουργού από το αστυνομικό στο κατασκοπευτικό είδος, με εντατικές αλλαγές στη σκηνογραφία και στην ατμόσφαιρα των ιστοριών του.

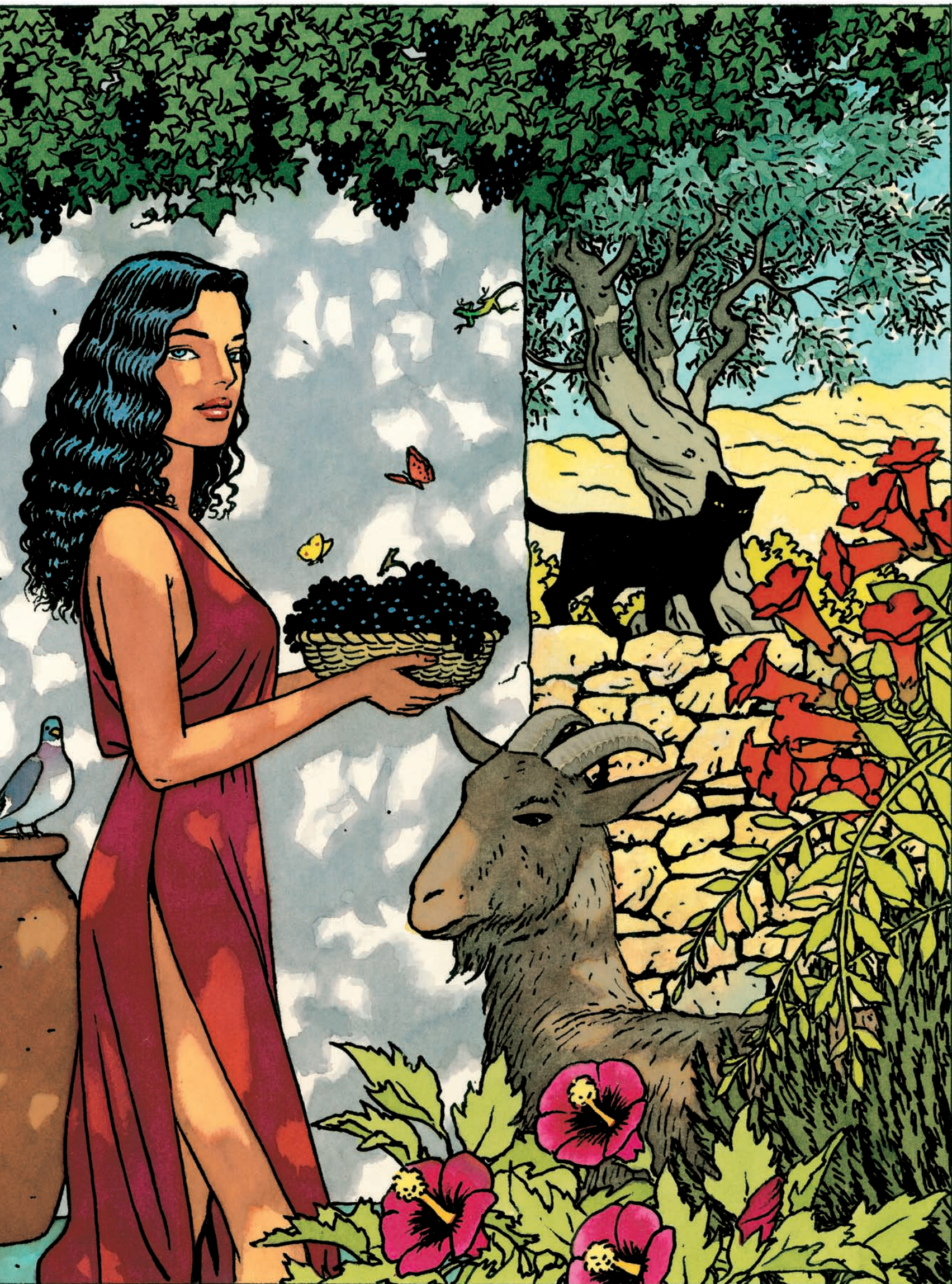
Το 2022 η **Jemma Press** ξεκίνησε να κυκλοφορεί στα ελληνικά σε έγχρωμες, πολύ όμορφα επιμελημένες εκδόσεις (σε μεταφράσεις του Γαβριήλ Τομπαλίδη και μεταφραστική επιμέλεια του Γιάννη Μιχαηλίδη) τις υπόλοιπες ιστορίες του Μαξ Φρίντμαν. Κάπου εκεί, τον Απρίλιο του 2022, του πήρα συνέντευξη και σχεδίασε και το εξώφυλλο του τεύχους 824 της **ATHENS VOICE**. Την ίδια χρονιά, έγραψε ένα κείμενο για τις διακοπές του στη Χαλκιδική τη δεκαετία του 1970 για το καλοκαιρινό τεύχος της εφημερίδας.

Διατηρήσαμε μια όμορφη επικοινωνία με ανταλλαγή καρτών και ευχών σε γιορτές μέχρι που αποφάσισα να πάω στην Ιταλία για το **Φεστιβάλ Κόμικς της Νάπολης** συνδυάζοντάς το με ένα ταξίδι με τρένο στη βόρεια Ιταλία. Και να 'μαι τώρα να πίνω χυμό στο σπίτι ενός ζωντανού θρόλου των κόμικς συζητώντας μαζί του για κόμικς και ταξίδια ανακατεύοντας γαλλικά, αγγλικά και καμιά δεκαριά ιταλικές λέξεις. Μια και ο ίδιος δεν μιλά αγγλικά, η σύζυγός του αναλαμβάνει χρέη διερμνείας.

Εκλεπτυσμένη καθαρή γραμμή

Ο Giardino, γεννημένος το 1945, μπήκε σε ώριμη ηλικία στα κόμικς, εγκαταλείποντας μια σίγουρη καριέρα ως τεχνικός μηχανημάτων βιομηχανικής παραγωγής. Δεινός αφηγητής από τα πρώτα του βήματα βρήκε το σχεδιαστικό του στιλ που τον έκανε αναγνωρίσιμο στα τέλη της δεκαετίας του 1970 με τις ιστορίες του ιδιωτικού ντετέκτιβ Σαμ Πέτζο. Η καθαρή του γραμμή απογειώνεται με την επιδέξια χρήση του μαύρου χρώματος και των σκιάσεων να μας δίνουν κάποια υπέροχα καρέ και το σενάριό του να αποπνέει επιρροή από hard-boiled αμερικανικά μυθιστορήματα, όπως αυτά του Ντάσιελ Χάμετ και του Ρέιμοντ Τσάντλερ.

Ο ίδιος δεν κατονομάζει ως επιρροές του τα ιερά τοτέμ της καθαρής γραμμής, τον Ερζέ και τον Έντγκαρ Τζέικομπς, αν και δεν παραλείπει να αποτίσει τιμή σε αυτούς τους μεγάλους κομίστες (στη σελίδα 20 του **«No Pasarán!»**, η κόρη του Φρίντμαν διαβάζει τον **«Μπλε λωτό»** του Τεν Τεν φερ' ειπείν). Επιρροές του κατά τον ίδιο, οι πρώιμες ιστορίες του **«Μίκυ Μάους»** ▶

● Στην Ελλάδα, που την αγαπώ πολύ, έχω πάει πολλές φορές: Ιόνιο, Κυκλάδες, Πελοπόννησο, Θράκη, Χαλκιδική, Κρήτη. Δυστυχώς έχω πολύ καιρό να την επισκεφτώ.

●

που έφτιαξε ο **Φλόυντ Γκόντφρεντσον** και τα κόμικς του **Ούγκο Πρατ**. Σε ό,τι αφορά την ατμόσφαιρα και τη μυθιστορηματική υφή ίσως και να έχει δίκιο για τον Πρατ. Όσο στιλίστας είναι στο σχέδιο άλλο τόσο είναι και στο σενάριο αφήνοντας να παρεισφρήσουν πράγματα που αγαπά ή τον διαμόρφωσαν, υπηρετώντας πάντα τη συνέχεια της πλοκής: έναν στίχο από το ποίημα «Bohémiens en voyage» του Μπωντλαίρ στην «*Ουγγρική ραψωδία*», μια αναφορά σε πολεμική φωτογραφία του Ρόμπερτ Κάπα από τον Ισπανικό εμφύλιο στο «*No Pasarán!*» ή στον Χέμινγκουэй.

Εκτός από τον **Σαμ Πέτζο** και τον **Μαξ Φρίντμαν**, δημιούργησε επίσης, μεταξύ άλλων, τις σειρές με πρωταγωνιστή τον **Τζόνας Φινκ** και τη «*Little Ego*». Η μεν πρώτη, που θεωρείται και αριστούργημα, αποτελεί το απαύγασμα της ικανότητας του Ιταλού δημιουργού να πλάθει αφηγήσεις ενταγμένες σε ιστορικό πλαίσιο. Η πλοκή εκτυλίσσεται στην Πράγα του σταλινισμού με τον Εβραίο Τζόνας Φινκ και την οικογένειά του να βιώνουν δίωξεις και καταπίεση από το καθεστώς με την κατηγορία της «αντεπαναστατικής» δράσης. Η σειρά βραβεύτηκε τόσο με το βραβείο Alph Art στη Angoulême (1995) όσο και με το ζηλευτό βραβείο Harvey στο San Diego Comic Con (1998). Η δε «*Little Ego*», μια σειρά ερωτικών φαντασιώσεων –στην ουσία μια παρωδία του «*Little Nemo*» του Ουϊνσορ ΜακΚέι– αποτελεί μια δοξαστική προς τον έρωτα σειρά με τις ονειρικές περιπέτειες της πρωταγωνίστριας (όλα συμβαίνουν στον ύπνο της με την ίδια να ξυπνάει στο τελευταίο καρέ) να περιλαμβάνουν εκούσιες και ακούσιες αναφορές στην ερμηνεία των ονείρων και την ψυχανάλυση.

Οι περιπέτειες του Μαξ Φρίντμαν

Τον εσωστρεφή, γοητευτικό, συχνά αντιπατικό, ταλαιπωρημένο από ένα κουραστικό παρελθόν και πλέον αποσυρμένο στη Γενεύη, Γαλοεβραίο κατάσκοπο Μαξ Φρίντμαν τον γνωρίζουμε στην αρχή της «*Ουγγρικής ραψωδίας*» (Βαβέλ 1990) τον Φλεβάρη του 1938, ενώ η Ευρώπη ζει στην αγωνία ενός φρικτού επερχόμενου πολέμου. Ο ίδιος αποζητά την ηρεμία του σπιτιού του στη Γενεύη και τη συντροφιά της μικρής κόρης του, εντούτοις πάντα κάπως μπλέκει

Ασπρόμαυρα καρέ από το νέο κόμικς του Giardino, που θα κυκλοφορήσει στην Ιταλία το 2024

Έγχρωμες σελίδες από το νέο κόμικς του Giardino

η εξαφάνιση του φίλου του μόνο συνηθισμένη δεν είναι. Η έρευνα και οι ερωτήσεις του Φρίντμαν σκοντάφτουν διαρκώς σε εμπόδια και στην καχυποψία των αρχών.

Ο Vittorio Giardino απεικονίζει με μεγάλη φροντίδα τα μέρη που περιγράφει στα κόμικς του. Βουδαπέστη, Κωνσταντινούπολη, Ισπανία, Ελβετία, Ελλάδα. «Τα έχω επισκεφτεί όλα» μου λέει. «Στην Ελλάδα, που την αγαπώ πολύ, έχω πάει πολλές φορές: Ιόνιο, Κυκλάδες, Πελοπόννησο, Θράκη, Χαλκιδική, Κρήτη. Δυστυχώς έχω πολύ καιρό να την επισκεφτώ. Με είχε καλέσει και σε αρκετά φεστιβάλ τελευταία ο εκδότης μου, αλλά δεν προλάβαινα με τη δουλειά» προσθέτει. «Τι δουλεύατε;» άρπαξα την ευκαιρία να ρωτήσω. Χαμογέλασε πονηρά και είπε: «Περίμενε μια στιγμή». Πήγε στο μέσα δωμάτιο.

Μια πρώτη ματιά στο νέο του κόμικς

Ο Vittorio Giardino επιστρέφει με βήμα ζωηρό κρατώντας δύο μεγάλους, χοντρούς και δεμένους φακέλους. Τους ανοίγει και απλώνει στο τραπέζι του καθιστικού πολλές σελίδες χαρτί με χρώμα και χωρίς. «Το νέο μου κόμικς» λέει, «Μια νέα ιστορία του Φρίντμαν, 146 σελίδων». Δάκρυα στα μάτια μου. Μου επιτρέπω να πιάσω τα χαρτιά.

Δεν ξέρω πώς να περιγράψω αυτό το συναίσθημα. Είναι ηδονιστικό. Και κάπως παιγνιώδες. Σαν να τρως κάποιο αγαπημένο φαγητό για πρώτη φορά. Η καλύτερα, σαν να μυρίζεις μια ανθισμένη μάντρα την άνοιξη με αποτέλεσμα τα μηνίγγια σου να τινάζονται. Παρατηρώ τις σελίδες. Διακρίνω τα μολύβια, το μελάνωμα του σχεδίου, το μπλάνκο (όπου χρειάστηκε για να διορθώσει κάτι), το χειροποίητο λέτερινγκ, το χειροποίητο χρώμα. Πυροτεχνήματα. Θέλω να μάθω περισσότερα. Θα μάθετε κι εσείς μαζί μου. Η ιστορία λέγεται (με πρόχειρη, δική μου μετάφραση) «Τα ξαδέφια Μέγιερ» και θα κυκλοφορήσει στην Ιταλία, εκτός απροόπτου, το 2024.

Τα κόμικς του Vittorio Giardino που κυκλοφορούν στα ελληνικά

► **Ουγγρική Ραψωδία**

Βαβέλ, Αθήνα 1990, μετάφραση Παυλίνα Καλλίδου.

► **Η Πύλη της Ανατολής**
Jemma Press, Πειραιάς 2023, μετάφραση Γαβριήλ Τομπαλίδης.

► **No Pasarán!**
Jemma Press, Πειραιάς 2022, μετάφραση Γαβριήλ Τομπαλίδης.

► **No Pasarán! Rio de Sangre**
Jemma Press, Πειραιάς 2022, μετάφραση Γαβριήλ Τομπαλίδης.

► **No Pasarán! Sin Ilusión**
Jemma Press, Πειραιάς, 2023, μετάφραση Γαβριήλ Τομπαλίδης.

Η πλοκή έχει ως εξής

Το 1938, όταν η Αυστρία δέχτηκε εισβολή από Γερμανούς στρατιώτες (ή επιστράφηκε στη Μεγάλη Γερμανία, όπως ισχυρίστηκαν οι ναζί), η μοίρα του Αυστριακών Εβραίων έγινε ξαφνικά δραματική.

Όπως και οι άλλες εβραϊκές οικογένειες, η οικογένεια Μέγιερ (Meyer) υπόκειτο σε περιορισμούς που επιβλήθηκαν από τους νόμους του Τρίτου Ράιχ. Οι Μέγιερ έζησε στη Βιέννη για περισσότερο από έναν αιώνα. Η ζωή τους έγινε τόσο δύσκολη που αποφάσισαν να εγκαταλείψουν τη χώρα. Αυτό αποδείχθηκε πιο δύσκολο από το αναμενόμενο, οπότε οι Μέγιερ ζήτησαν βοήθεια από έναν μακρινό Γάλλο ξάδελφό τους, τον Μαξ Φρίντμαν. Ευχαρίστως θα το απέφυγε, αλλά συνειδητοποίησε ότι ήταν ο μόνος που μπορούσε να τους βοηθήσει. Επομένως, χωρίς ενθουσιασμό, αλλά και χωρίς δισταγμό, ετοιμάστηκε να φύγει για τη Βιέννη.

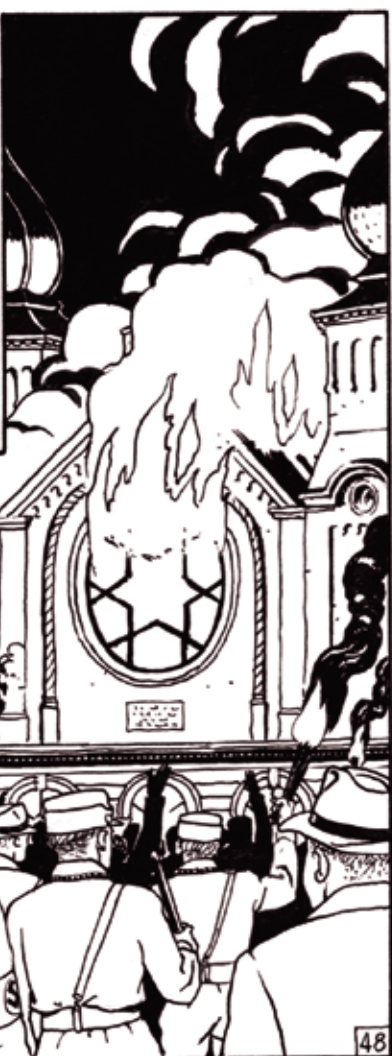
Δαπανούμε το υπόλοιπο απόγευμα στο σπίτι του, μιλάμε για τις ζωές μας, κυρίως για τα κόμικς. Μιλάμε για το φεστιβάλ της Νάπολης, που επρόκειτο να επισκεφτώ σε λίγες μέρες, για τους σύγχρονους αστέρες της ιταλικής σκηνής. Στα μάτια του Giardino το απόλυτο αστέρι των ιταλικών κόμικς αυτή τη στιγμή, ο Τζεροκαλκάρε – του θυμίζει τον αδικοχαμένο Αντρέα Πασιέντζα (1956-1988). «Δεν έχει υπάρξει ξανά η γραμμή του Αντρέα. Σαρωτική, ανανεωτική, πρωτοποριακή. Τα νarkωτικά τα κατέστρεψαν όλα» (σ.σ. Ο Αντρέα Πασιέντζα πέθανε από υπερβολική δόση ηρωίνης σε ηλικία 32 ετών).

«Αρκετά όμως με όλα αυτά. Δεν πεινάς; Λέω να πάμε για δείπνο σε ένα ωραίο ναπολιτάνικο εστιατόριο. Δεν είναι μακριά. Δέκα λεπτά περπάτημα από εδώ». Ο Vittorio Giardino φόρεσε την μπεζ καπαρντίνα του, κασκόλ, γάντια και το καπέλο του και βγήκε στον βρεγμένο δρόμο της Μπολόνια. Μπροστά στα μάτια μου, σαν σεκάνς από την «Ουγγρική Ραψωδία», ένας 78χρονος πια Μαξ Φρίντμαν περπατά γοργά. **▲**

σε μια περιπέτεια. Για τις υπηρεσίες αντικατασκοπίας οι εκθροπραξίες έχουν ξεκινήσει ήδη. Θύμα τους το γαλλικό δίκτυο «Ραψωδία» στη Βουδαπέστη της Ουγγαρίας. Ποιος έχει βάλει στόχο τα μέλη του; Οι Σοβιετικοί; Οι ναζί; Μετά από πολλές πιέσεις ο Μαξ Φρίντμαν ταξιδεύει στη Βουδαπέστη για να το ανακαλύψει. Ήδη από το τρένο της άφιξης γίνεται μάρτυρας μιας δολοφονίας, για να συνειδητοποιήσει ότι η πόλη στην οποία έφτασε μόλις έχει γίνει ένα υπόγειο πεδίο μάχης μεταξύ ναζί και Γάλλων κατασκόπων.

Αρχές καλοκαιριού του 1938, και με την «**Πύλη της Ανατολής**» (Jemma Press, 2023) τον συναντάμε μετά την περιήγησή του στο Αιγαίο, όπου βρέθηκε στο τέλος της προηγούμενης ιστορίας, να φτάνει στην Ιστανμπούλ. «Πόλη» για τους Έλληνες, «Κατώφλι» για τους Πέρσες, «Πόρτα της ευτυχίας» για τους Αρμένιους και τους Κούρδους, στην κοσμοπολίτικη Κωνσταντινούπολη έχει βρει καταφύγιο ο κυνηγημένος από τον Στάλιν και τους κατασκόπους του μηχανικός Στερν. Ο Φρίντμαν θα μπλεχτεί και σ' αυτήν την περιπέτεια προσπαθώντας να τον σώσει με τη βοήθεια της αινιγματικής Μάγδα Βίντιτζ.

Οι περιπέτειες του Φρίντμαν συνεχίζουν με μια saga τριών άλμπουμ που εκτυλίσσεται στον Ισπανικό Εμφύλιο, το «**No Pasarán!**» («Δεν θα περάσουν!»), Jemma Press, 2022, 2023). Αρχικά σκόπευε να το ολοκληρώσει σε δύο μέρη, αλλά, όπως μου λέει και ο ίδιος ήταν τέτοια η πολυπλοκότητα του θέματος ώστε αναγκάστηκε να το επιμηκύνει ώστε να μη θυσιάσει την επάρκεια της ιστορικής αφήγησης. Παρ' όλα αυτά αναγκάστηκε να περικόψει και πολλά πράγματα από το αρχικό του σενάριο. Στα τέλη Οκτωβρίου του 1938, ο Μαξ Φρίντμαν ξεκινά την αναζήτηση του αγαπημένου του φίλου Γκουίντο Τρέβες. Τα ίχνη του χάνονται στην κόλαση του Ισπανικού εμφυλίου. Ο ήρωάς μας φτάνει στη Βαρκελώνη μετά από πολλές περιπέτειες για να διαπιστώσει πως

Μέρες και νύχτες του Αυγούστου

Ζήσε το Placebo effect

Στην προκειμένη περίπτωση είναι η ένταση και το πάθος του ήχου των Placebo και του τραγουδιστή τους, Brian Molko, ενός πλάσματος φτιαγμένου για τον προβολέα, ποζάτου και σταρ. Στο αγαπημένο θέατρο του Λυκαβηττού, θα κλείσουν το πρώτο μέρος του προγράμματος του θεάτρου με την πολυαναμενόμενη συναυλία τους στα Rock Wave Nights. Μετά από 21 χρόνια από την πρώτη τους εμφάνιση στο ίδιο τοπίο της πόλης, οι Placebo επιστρέφουν την Πέμπτη 1η Αυγούστου χαρίζοντας απλόχερα το μοναδικό «Placebo effect» στους Αθηναίους. (Από τα τέλη Αυγούστου τα βράδια στο Δημοτικό Θέατρο του Λυκαβηττού επιστρέφουν με το δεύτερο μέρος του προγράμματος.)

Πέμπτη 1/8, www.cultureisathens.gr -Γ.Ν.

Προσκύνημα του Lenny

Άλλο ένα highlight του φετινού καλοκαιριού με δυνατό ροκ και ιδιαίτερη αισθησιότητα fashion style. Το Athens Rocks υποδέχεται τον θρυλικό ροκ σούπερ σταρ Lenny Kravitz μετά από 16 χρόνια, για ένα μοναδικό show. Ο Lenny είναι ηλεκτρικός και ασταμάτητος. Με σχεδόν 40 χρόνια σπουδαίας καριέρας, παραμένει ένας από τους μεγαλύτερους ροκ καλλιτέχνες όλων των εποχών. Όλα τα άλμπουμ του έχουν κατακτήσει χρυσές και πολυπλατινένιες διακρίσεις, με τον ίδιο να εξελίσσεται σε συλλέκτη βραβείων χάρη στα αμέτρητα hits του. Μεταξύ των hits θα παρουσιάσει και κομμάτια του νέου του δίσκου «Blue Electric Light» που κυκλοφόρησε τον περασμένο Μάρτιο. Ανυπομονούμε.

Παρασκευή 2/8, ΟΑΚΑ (οι πόρτες ανοίγουν 16:00) από €85,80 -Γ.Ν.

53 ΙΔΕΕΣ ΓΙ' ΑΥΤΟΥΣ ΠΟΥ ΜΕΝΟΥΝ ΣΤΗΝ ΑΘΗΝΑ

Κείμενα: ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΑΘΑΝΑΣΙΑΔΗΣ, ΜΑΡΙΝΑ ΑΝΔΡΙΩΤΑΚΗ, ΕΛΕΝΗ ΒΑΡΔΑΚΗ, ΚΑΤΕΡΙΝΑ ΒΝΑΤΣΙΟΥ, ΙΩΑΝΝΑ ΓΚΟΜΟΥΖΑ, ΚΑΤΕΡΙΝΑ ΚΑΜΠΟΣΟΥ, ΔΕΣΠΟΙΝΑ ΚΟΥΤΣΟΜΗΤΡΟΠΟΥΛΟΥ, ΜΑΡΙΑΝΝΑ ΜΑΝΩΛΟΠΟΥΛΟΥ, ΓΙΑΝΝΗΣ ΝΕΝΕΣ, ΓΙΩΡΓΟΣ ΠΑΥΡΙΑΝΟΣ, ΜΑΡΙΑ-ΙΩΑΝΝΑ ΣΙΓΑΛΟΥ, ΤΑΝΙΑ ΣΚΡΑΠΛΙΩΡΗ

Ξέφρενα πάρτι με φόντο τη θάλασσα

Καλοκαίρι χωρίς υψηλά BPM και χορό μέχρι τελικής πτώσης δεν νοείται και εδώ δύο είναι τα μέγκα κλαμπς που υπόσχονται να κάνουν τις βραδιές μας αξέχαστες. Bolívar και Island Athens Riviera, και τα δύο στα νότια προάστια, δίπλα στη θάλασσα γιατί και η αλμύρα ταιριάζει καλύτερα με το ξεφλουδισμένο μας δέρμα.

Στο Bolívar την Παρασκευή 2/8 θα απολαύσουμε τους Denis Horvat, Coeus και The Element. Οι τρεις χαρισματικοί και ιδιαίτερα δημοφιλείς καλλιτέχνες έρχονται για μια νύχτα πλημμυρισμένη από ονειρικές μελωδίες και ρυθμό. Το Σάββατο 3/8 θα υποδεχτούμε την αισθησιακή Ιταλίδα Deborah de Luca που θα μας μαγνητίσει με τη μοναδική της ενέργεια. Την Πανσέληνο στις 9 Αυγούστου θα δούμε τον Πορτογάλο μουσικό παραγωγό και Dj Hozho, με τα πασιγνωστα τραγούδια του που έχουν εκατομμύρια streams σε όλες τις πλατφόρμες. Στις 16/8 η μουσική παραγωγός, πιανίστρια και ακτιβίστρια LP Giobbi θα μας ταξιδέψει στο γυναικείο σύμπαν της –μιξάροντας ακόμα και Taylor Swift–, ενώ μια μέρα μετά ο κορυφαίος DJ και remixer, master της house σκηνής, David Morales, έρχεται στην Ελλάδα για έναν μαραθώνιο μουσικής. Την Παρασκευή 23/8 το δίδυμο Goom Gum από την Αγία Πετρούπολη μάς υπόσχεται ένα αξέχαστο melodic techno και indie μουσικό ταξίδι πλάι στο κύμα και το Σάββατο 24/8 οι διεθνούς φήμης Angelos και Fiona Kraft θα μας θυμίσουν γιατί αγαπάμε τόσο το καλοκαίρι. Ο μήνας κλείνει με την Ισπανίδα Indira Paganotto, στις 31/8 με techno και psytrans ρυθμούς.

Στο Island την ίδια περίοδο θα εμφανιστούν οι Pedrik 1/8, Mangata 4/8, Voices of Valley 8/8, Made of Sound 9/8, George R 11/8, Agent Greg 18/8, Nick Jojo 22/8, Notre Dame στο Jafari 25/8 και Lina K 29/8 οπότε διαλέγετε και παίρνετε. Για να δεις αναλυτικά τι παίζει στην πόλη όλο τον μήνα κατέβασε το Mood, το app που συγκεντρώνει όλα τα μουσικά δρώμενα της πόλης. Έτσι θα είσαι πάντα ενημερωμένος –άφησε το FoMO σου επιτέλους σπίτι! -M.A.

Πανσέληνος με τη Μαρία

Η Πανσέληνος ταιριάζει με τη φωνή της Κάλλας. Τη Δευτέρα 19 Αυγούστου το Μουσείο Μαρία Κάλλας και το ιστορικό Ωδείο Αθηνών υποδέχονται το κοινό για δύο ξεχωριστές μουσικές βραδιές με ελεύθερη είσοδο. Από τις 19:00 έως τις 23:00, οι επισκέπτες θα έχουν τη δυνατότητα να προμηθευτούν το aperitif τους από το café του μουσείου, να περιηγηθούν στους εκθεσιακούς χώρους και να ανακαλύψουν τη ζωή και το έργο της μεγάλης ντίβας της όπερας. Στον τρίτο όροφο, σπουδαστές του Ωδείου Αθηνών θα ερμηνεύσουν άριες και ντουέτα, προσφέροντας στους παρευρισκόμενους μια αξέχαστη μουσική εμπειρία. Απολαύστε την καλοκαιρινή πανσέληνο με μαγικές μουσικές, τέχνη και την εντυπωσιακή θέα της Ακρόπολης. **Δευτέρα 19/8, περιορισμένες θέσεις. Κλείστε το δωρεάν εισιτήριό σας στο mariacallasmuseum.gr/episkepsi -Γ.Ν.**

Καφέ Αμάν και τζαζ

Η επιτυχημένη παράσταση «*Μαρίκα Παπαγκίκα - Το ηλεκτρικό κορίτσι*» έρχεται στο δροσερό θέατρο της Ρεματιάς στο Χαλάνδρι. Η μυστηριώδης Μαρίκα Παπαγκίκα, η εμβληματική τραγουδίστρια του καφέ Αμάν, ξεδιπλώνει μέσα από το συναρπαστικό κείμενο του Νίκου Σταματιάδη άγνωστες πτυχές της πολυτάραχης ζωής της, στην Κω, τη Σμύρνη, την Αλεξάνδρεια και τελικά στη Νέα Υόρκη, τη δεκαετία του '20, όπου μεγαλουργεί διαδίδοντας για χρόνια την ελληνική μουσική παράδοση. Η ηρωίδα ερμηνεύτρια Κερασία Σαμαρά τραγουδάει τα τραγούδια της Μαρίκας μέσα από διαρκή ζωντανό διάλογο με το jazz group του Τάκη Μπαρμπέρη επί σκηνής. **Δευτέρα 26/8 - Είσοδος ελεύθερη με δωρεάν κράτηση στο more.com -Γ.Ν.**

Κώστας Χατζής, Δανιέλα Χατζή & Ελπίδα

Την τελευταία νύχτα του Αυγούστου, στις δροσιές του θεάτρου της Ρεματιάς στο Χαλάνδρι, ο Κώστας Χατζής με την blues φωνή του και η Ελπίδα με την τεράστια έκταση της φωνής της και το χαμόγελό της, σε μια βραδιά με αγαπημένα τραγούδια δικά τους και άλλων από τα 60s μέχρι σήμερα. Μαζί τους και η πρωτοεμφανιζόμενη –και ταλαντούχα κόρη του Κώστα Χατζή– Δανιέλα Χατζή. **Σάββατο 31/8 - Ελεύθερη είσοδος με δωρεάν κράτηση στο more.com -Γ.Ν.**

01-06

Supper clubs

Βγες για φαγητό με αγνώστους

Στην Ελλάδα, πού μας χάνεις πού μας βρίσκεις, σ' ένα τραπέζι θα μας δεις όλους. Ίσως φταίει το αίμα του γλεντζέ που κυλάει στις φλέβες μας, ίσως απλώς αγαπάμε πολύ το φαγητό, πάντως το να μαζεύεσαι σε ένα σπίτι ή δίπλα στη θάλασσα με αμέτρητα καλούδια, μουσική και καλό αλκοόλ είναι η τέλεια συνταγή για ένα επιτυχημένο βράδυ. Σκέψου τώρα όλο αυτό να το ζήσεις με αγνώστους!

Τα supper clubs, ή λέσχες δείπνων, γνωρίζουν τον τελευταίο καιρό μεγάλες δόξες και συνήθως διοργανώνονται σε διαμερίσματα, διατηρητέα, γκαλερί, παρλίες ή όπου μπορείς να φανταστείς. Θα γνωρίσεις κόσμο, θα γευτείς λικουδιές – από μικρά μεζεδάκια στο μπουφέ μέχρι ένα παραδοσιακότατο παστίτσιο, μπιρί και καμαμπέρ έως και fine dining μπουκιές. Θα πιεις, θα χορέψεις, θα φλερτάρεις, θα ανοίξεις κουβέντα, θα γνωρίσεις αγνώστους που μπορεί να καταλήξουν και σχέσεις ζωής, ποιος ξέρει... Αν λοιπόν τον Αύγουστο βρεθείς στην έρημη Αθήνα, άσε τις ντροπές και δοκίμασε ένα supper club. Και δεν χρειάζεται να παίρνεις παντού τους φίλους σου, θα κάνεις εκεί άλλους! Για γκουρμέ καταστάσεις επικοινωνήσε μέσω Instagram με τους **tremeEats**, την ομάδα που δραστηριοποιείται σε Αθήνα και Κύπρο. Εκτός από το ότι θα γλείφεις τα δάχτυλά σου, δεν θα σταματήσεις να βγάζεις φωτογραφίες τα λινά τραπεζομάντηλα, τα εξεζητημένα κρηοπήγια και ό,τι άλλο συνθέτει τη μοναδική αισθητική τους. Αν προτιμάς πιο έθνικ γεύσεις, η **Margarita Solovyeva** από το Καζακιστάν μαγειρεύει γεύσεις από τον τόπο της, αλλά και από όλο τον κόσμο, και μας φιλεύει με πολύ μεράκι στο **DiningAffairs**. Πιο συγκεκριμένα στις 11 Αυγούστου στα Εξάρχεια, η Μαργαρίτα θα παίξει με μεσογειακά καλοκαιρινά υλικά και θα τα συνδυάσει με γεωργιανές και κοζάκικες ιστορίες. Κλείσε θέση, εξαντλούνται αμέσως!

TremeEats: @tremeats / www.tremeats.com και **Dining Affairs:** @dining.affairs.world -ΜΑΡΙΝΑ ΑΝΔΡΙΩΤΑΚΗ

07-09

Ένα δείπνο στ' αστέρια

Την ώρα που ο αττικός ήλιος θα δύει, εσύ θα πλέεις στον αέρα με τους φίλους σου, απολαμβάνοντας το αεράκι στα ψηλά και τις υπέροχες γεύσεις από το μενού του **Dinner in the Sky Athens** που επέστρεψε δυναμικά στον ουρανό της πόλης. Η Αθήνα είναι πανέμορφη από ψηλά και ειδικά τη νύχτα. Το «ιπτάμενο εστιατόριο» βρίσκεται στην Τεχνόπολη του Δήμου Αθηναίων και προσφέρει μια εντελώς διαφορετική εμπειρία στην πόλη. Highlight του μενού τα canpoli μπακλαβά με κρέμα γαλακτομπούρεκο, φιστίκι Αιγίνης και σάλτσα γλυκού τριαντάφυλλου. *Κρατήσεις και πληροφορίες στο dinnerinthesky.gr/ -Γ.Ν.*

Καλοκαιρινά wine tastings στα κτήματα της Αττικής

Τα καλοκαιρινά πλιοβασιλέματα (θέλουμε να) μας βρίσκουν με ένα ποτήρι κρασί στο χέρι. Όχι μόνο στα μπαλκόνια μας, τις αυλές και τα wine bars της πόλης, αλλά και στα οινοποιεία. Εκεί που μπορούμε να βαδίσουμε, πλάι στα καταπράσινα αμπέλια, να εξερευνήσουμε το δροσερό κελάρι και να μας τυλίξει η μεθυστική μυρωδιά από το βαρέλι. Ακόμα κι αν δεν βρισκόμαστε στη Σαντορίνη μπορούμε να ζήσουμε μια απολαυστική εμπειρία οινοτουρισμού, αρκεί να οδηγήσουμε μόλις μισή ώρα από το κέντρο, με προορισμό τα Μεσόγεια, τη γη της διάσημης ποικιλίας Σαββατιανό. Μια περιοχή γεμάτη μικρά και μεγάλα οινοποιεία που περιλαμβάνει μεταξύ άλλων το Κορωπί, το Μαρκόπουλο, τα Σπάτα, την Ανάβυσσο, γνωστή για την αμπελοοινική της δραστηριότητα από την αρχαιότητα. Το **Κτήμα Στροφιλιά** στην Ανάβυσσο (Πατητήρια Αναβύσσου), το **Κτήμα Κοκοτού** στη Σταμάτα, το **Οινότρια Γι** στο Καπανδρίτι (2ο χλμ. Καπανδριτίου - Καλάμου), το **Οινοποιείο Νικολού** στο Κορωπί (Νικολάου Ντούνη 8), το **Οινοποιείο Παπαγιαννάκος** στην περιοχή Πούσι στο Μαρκόπουλο και οι **Αμπελώνες Μάρκου** στην Παιανία (1ο χλμ. Λ. Μαρκοπούλου), είναι 6 γνωστά αττικά οινοποιεία στα οποία μπορείς να κλείσεις επίσκεψη για σένα και την παρέα σου (όλα επισκέψιμα κατόπιν ραντεβού), να δοκιμάσεις διάφορες ετικέτες, να μάθεις τα μυστικά παρασκευής του κρασιού, αλλά και να πάρεις μαζί σου αυτά που σου άρεσαν. -Κ. Κ.

Ο **Jack Savoretti** μας στέλνει την κασέτα του καλοκαιριού

1. **Nu Genea, Célia Kameni** - *Marechià*
2. **Clara Luciani** - *Respire Encore*
3. **Julio Iglesias** - *Pobre Diablo*
4. **Joan Manuel Serrat** - *Mediterraneo*
5. **Colapesce, Dimartino, Cerrone** - *Musica Leggerissima Cerrone Remix*
6. **Bon Entendeur, Nino Ferrer** - *La Rua Madureira*
7. **Khruangbin, Leon Bridges** - *B-Side*
8. **Lord Huron** - *The Night We Met*
9. **Beirut** - *Postcards from Italy*
10. **Sophie Ellis Bextor** - *Lost in the Sunshine*

*Με το πρόσφατο άλμπουμ «Miss Italia» στις αποσκευές του, ο **Jack Savoretti** θα εμφανιστεί με το συγκρότημά του στην Αθήνα, την Παρασκευή 20 Σεπτεμβρίου, στο Δημοτικό Θέατρο Λυκαβηττού και στη Θεσσαλονίκη, το Σάββατο 21 Σεπτεμβρίου, στη Μονή Λαζαριστών.

10

LC ARCHITECTS

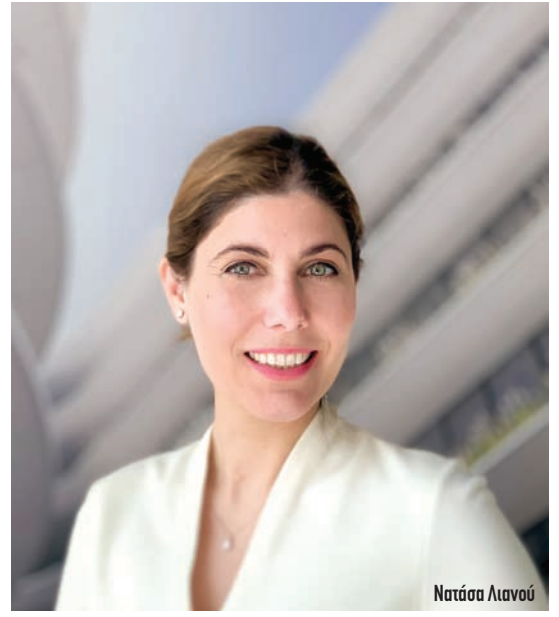
Υπερσύγχρονα αρχιτεκτονικά έργα που είναι present to the future

Της ΜΑΡΙΑΣ-ΙΩΑΝΝΑΣ ΣΙΓΓΑΛΟΥ

© Nikos Daniilidis

The Orbit

Νατάσα Λιανού

Ερμής Χαλβατζής

Cosmote TV HQ & Studios

© Nikos Daniilidis

Μιλήσαμε με τους επικεφαλής του παγκοσμίου φήμης βραβευμένου αρχιτεκτονικού γραφείου, Νατάσα Λιανού και Ερμή Χαλβατζή.

Σχεδιάζουν κτίρια που δημιουργούν πρότυπο, δημιουργούν τάσεις, δημιουργούν πόλεις που θέλουμε να ζούμε. Κάθε έργο τους είναι το place to be. Πρόκειται για το παγκοσμίου φήμης και διεθνούς βραβευμένου αρχιτεκτονικού και σχεδιαστικού γραφείου LIANOU CHALVATZIS ARCHITECTS-LC Architects.

Στο τιμόνι του γραφείου είναι οι Νατάσα Λιανού και Ερμής Χαλβατζής, ζευγάρι στη δουλειά και στη ζωή που έχουν στο ιστορικό τους συνεργασίες με μεγάλες προσωπικότητες παγκοσμίως, με τον θρύλο που ακούει στο όνομα Zaha Hadid να ξεχωρίζει. Στο διεθνές τους portfolio περιλαμβάνονται πολυσυζητημένα έργα όπως το **London Iconic Pavillion** (2016), τα νέα κεντρικά γραφεία της **CosmoteTV** (2020), τα κεντρικά γραφεία της **BEAT** (2020) και το «υπεργαλαξιακό» στολίδι των Αθηνών στους Αμπελόκηπους, το **The Orbit**, ένα όμορφο σύνολο από καθαρές γραμμές, δυναμική παρουσία και πράσινη συνείδηση.

Οι LC Architects δημιουργούν κτίρια τοπίο που αναδιαμορφώνουν την εικόνα του αστικού τοπίου. Δουλεύουν με οργανικές φόρμες, εμπνέονται από την κλίμακα της πόλης και τη μεταφέρουν μέσα στην κλίμακα των έργων τους. Τους συναντήσαμε για να μάθουμε περισσότερα. «Η αισθητική της αρχιτεκτονικής της πόλης αποτελεί σημα-

ντικό στοιχείο ανάπτυξης και πολιτισμού αφού διαμορφώνει και «φορτίζει» την εμπειρία των ανθρώπων. Επομένως η προσέγγιση σε κάθε μας έργο αφορά μια ευρύτερη κλίμακα επέμβασης με στόχο ο σχεδιασμός και η αισθητική που γεννιέται κάθε φορά να συμβάλει στην αναβάθμιση της ευρύτερης περιοχής και στην ταυτότητα της πόλης. Η πόλη είναι ένας ζωντανός οργανισμός, που διαμορφώνεται μέσα στον χρόνο και αποτυπώνονται πάνω της τα στρώματα των εποχών που συνθέτουν το μωσαϊκό της. Έτσι και η Αθήνα έχει την δική της ταυτότητα και η οποία εξελίσσεται μέσα από την πολυπλοκότητα της και την συνύπαρξη του παρελθόντος με το σήμερα, των πολυκατοικιών του 60' και 70' με τα σημερινά και μελλοντικά κτήρια. Οι παρεμβάσεις που κάνουμε, ως φιλοσοφία του γραφείου μας, έχουν ως γνώμονα τον σεβασμό της γειτονιάς στην οποία

παρεμβαίνουμε και κυρίως την αναβάθμιση ή ενεργοποίησή της μέσα από το κάθε έργο μας», αναφέρουν η Νατάσα Λιανού και ο Ερμής Χαλβατζής.

Σχετικά με τη φιλοσοφία τους, αυτή βασίζεται στο τρίπτυχο Smart Design Elegance. «Αφορά σε μια έξυπνη σχεδιαστική κομψότητα και σχετίζεται τόσο με τον τρόπο εργασίας του γραφείου μας όσο και συνολικά με τον σχεδιασμό των έργων μας. Σε κάθε μας έργο καλούμαστε να αντιμετωπίσουμε τα ειδικά και τοπικά χαρακτηριστικά και τους περιορισμούς κάθε τόπου και συνθηκών αλλά και να απαντήσουμε σε πολλαπλές ανάγκες ή απαιτήσεις τόσο των πελατών όσο και κάθε έργου ξεχωριστά. Έτσι η φιλοσοφία μας σχετίζεται με την μετατροπή των προβλημάτων και των αναγκών σε ευκαιρίες και σχεδιαστικά εργαλεία, εξαγοντας λοιπόν τις δυνατότητές τους και ενσωματώνοντας τα στην Αρχιτεκτονική μας προσέγγιση. Η λειτουργικότητα, η οικονομία, η βιωσιμότητα και η κομψότητα αποτελούν βασικές παραμέτρους σε αυτή τη διαδικασία σχεδιασμού μας, παράγοντας έναν «έξυπνο» σχεδιασμό, που εμπεριέχει όλες αυτές τις ανάγκες, τους περιορισμούς και τις αρχές, μεταγλωττίζοντάς τα στην εμβληματική και κομψή αρχιτεκτονική ταυτότητα του γραφείου μας», αναφέρουν.

Το επόμενο έργο τους που αναμένουμε να δούμε στην Ελλάδα, είναι το νέο κτίριο γραφείων και **TV Studios για τον όμιλο ANTENNA**. Ποντάρουμε πως θα είναι το next big thing στο αρχιτεκτονικό τοπίο των Αθηνών.

© George Fakaros

www.ic-a.uk

Fb: LIANOU.CHALVATZIS

Insta: lc_architects

Δείτε όλη τη συνέντευξη στο www.athensvoice.gr

11

M INOS M ATSAZ

«ΤΑ ΡΕΜΠΕΤΙΚΑ
ΕΙΝΑΙ ΣΤΑ
ΚΥΤΤΑΡΑ ΜΟΥ»

Ο ΓΝΩΣΤΟΣ ΜΟΥΣΙΚΟΣ ΚΑΙ ΣΥΝΘΕΤΗΣ
ΜΑΣ ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΖΕΙ ΓΙΑ ΤΗ ΜΕΓΑΛΗ
ΤΟΥ ΣΥΝΑΥΛΙΑ ΣΤΟ ΗΡΩΔΕΙΟ

Του ΓΙΑΝΝΗ ΝΕΝΕ
Φωτό: MAX PAROVSKY

●
Αποφά-
σισα να
κάνω ένα
πρότζεκτ
με ρεμπέ-
τικά σε
έναν
μουσικό
διάλογο
με τα α-
ντίστοιχα
είδη: τα
fado, τα
tango και
τα blues

●

* Ηρώδειο, 2/9
Προώληση:
www.more.com/
music/matsas-
minos/

Ο Μίνως Μάτσας είναι ένας μουσικός που εκπέμπει συναίσθημα, φιλική διάθεση και αγάπη – γιατί αυτά υπάρχουν μέσα στις μουσικές του, μαζί με έναν σημαντικό πλούτο γνώσεων, εμπειρίας και οικογενειακής παράδοσης. Πολίτης του κόσμου, αλλά και απόφοιτος Έλληνας, έπασε τα ρεμπέτικα από το σημείο που τα άφησε η περίφημη τότε «ομιλία του Χατζηδάκι» και τα έφερε σε μια άλλη μορφή, χωρίς να αλλοιώσει την ψυχή τους. Και, σαν συγκοινωνούντα δοχεία, τα συνέδεσε με τα πορτογαλικά fado, τα αργεντινικά tango και τα blues του αμερικάνικου νότου για να τα παρουσιάσει σε μία συναυλία στις 2/9 στο Ηρώδειο με πλήθος συντελεστών και ερμηνευτών, υπό τον τίτλο «Τραγούδια των αγνών και πληγωμένων ψυχών».

Ξ Ποια ήταν η έμπνευσή σου για να στραφείς σε αυτά τα τόσο σημαντικά είδη όπως τα ρεμπέτικα, τα fado, τα tango και τα blues;

Τα ρεμπέτικα είναι μέσα στα κύτταρά μου. Να σου θυμίσω πως ο παππούς μου, Μίνως Μάτσας, ως διευθυντής της Odeon-Parlophone ηχογράφησε πρώτος τον Βαμβακάρη και πολλούς άλλους συνθέτες της εποχής, σε ένα κλίμα όπου το ρεμπέτικο ήταν συνώνυμο με τον υπόκοσμο, την παρανομία, τα ναρκωτικά. Ο Χατζηπαυστόλου και οι άλλοι συνθέτες της σοβαρής, λόγιας μουσικής της εποχής τον απείλησαν πως αν ηχογραφούσε αυτά τα «σκουπίδια» θα έφευγαν από την εταιρεία. Έτσι κι έγινε. Ο παππούς μου τους ηχογράφησε και πολλοί θύμωσαν κι έφυγαν από την Odeon. Όμως διασώθηκαν τα ρεμπέτικα τραγούδια.

Και κάτι ακόμη. Ο συνονόματός μου έγραψε στίχους για κάποια πολύ γνωστά τραγούδια όπως «Το μινόρε της αυγής», «Ο Αντώνης ο βαρκάρης», «Είσαι εσύ ο άνθρωπός μου», «Καραπιμπερίμ», «Μες τον όντα» κ.ά. Από μικρός άκουγα τους τραγουδιστές και τους συνθέτες των ρεμπέτικων τραγουδιών κι ένιωθα μια βαθιά συγκίνηση. Γιατί έχουν αλήθεια, ομορφιά, πόνο, θάνατο, πάθος, ρυθμό. Περιέχουν όλα τα στοιχεία από τα οποία είναι φτιαγμένος ο κόσμος.

Με μεγάλη χαρά έμαθα πως το 2017 το ρεμπέτικο εγγράφηκε στον κατάλογο της άυλης πολιτιστικής κληρονομιάς της ανθρωπότητας από την UNESCO! Σκέφτηκα, τι τιμητικό και πόσο σημαντικό γεγονός. Η συναυλία μας τελεί μάλιστα υπό την αιγίδα της UNESCO.

Αποφάσισα, λοιπόν, να κάνω ένα πρότζεκτ με ρεμπέτικα σε έναν μουσικό διάλογο με τα αντίστοιχα είδη: τα fado, τα tango και τα blues. Δεν είναι τυχαίο που όλα αυτά δένουν υπέροχα. Διότι είναι τραγούδια που γεννήθηκαν από την καταπίεση και τις ίδιες αντίξοες κοινωνικές και πολιτικές συνθήκες. Οι άνθρωποι έψαχναν μια δίοδο να εκφραστούν. Στην Πορτογαλία 40 χρόνια δικτατορίας, στον αμερικανικό νότο σκλαβιά και στην Αργεντινή εμιγκρέδες και μπουρδέλα.

Η σύνδεση των ειδών αυτών δεν είναι θεωρητική. Πρακτικά έχουν τις ίδιες ρίζες. Οι ψυχές των ανθρώπων θέλουν να πετάξουν. Και το πέταγμα γεννάει άθελά του τέχνη υψηλή.

Ξ Ορχηστρικά πώς θα παρουσιαστούν τα κομμάτια στη συναυλία; Επίσης, το κάθε είδος από αυτά έχει εντελώς διαφορετικές φωνητικές και ερμηνευτικές απαιτήσεις. Αυτό πώς το διαχειρίστηκες; Είδα ότι θα έχεις πολλούς ερμηνευτές μαζί σου στη συναυλία στο Ηρώδειο.

Για το κάθε είδος προσκάλεσα έναν ερμηνευτή κι έναν σολίστ με το χαρακτηριστικό του όργανο. Bandoneon για τα tango, κιθάρα για τα blues, πορτογαλική κιθάρα για τα fado. Οι καλλιτέχνες από το εξωτερικό που θα τραγουδήσουν, πλαισιωμένοι από τους δικούς μας μουσικούς, ανταποκρίθηκαν με μεγάλο ενθουσιασμό στην πρόσκλησή μου. Κατάλαβαν αμέσως τη μουσική και στιχουργική συγγένεια των ειδών με τα ρεμπέτικα και φυσικά θεώρησαν πολύ τιμητικό να τους προσκαλώ να τραγουδήσουν κάτω από την Ακρόπολη. Σε έναν χώρο όπου κάθε καλλιτέχνης θα ήθελε να παίξει! Για τα δικά μας επέλεξα τον εξαιρετικό Κώστα Τριανταφυλλίδη, με τον οποίον άλλωστε συνεργαζόμαστε στενά τα τελευταία χρόνια και η φωνή του ταιριάζει απόλυτα στο ύφος και στο ήθος των τραγουδιών αυτών. Ξέρεις, τα τραγούδια αυτά θέλουν μια καθαρή ματιά, εννοώ καθαρές προθέσεις. Τίποτα έτοιμο.

Πρέπει να γεννιέται εκείνη τη στιγμή. Κι αυτό προϋποθέτει μια αθωότητα. Μαζί μας θα έχουμε και τη Δήμητρα Μωραϊτή, μια νέα φωνή, την οποία

άκουσα πριν μερικούς μήνες και εντυπωσιάστηκα με την ωριμότητα, την τεχνική και τα έμφυτα γυρίσματά της, παρ' όλο που είναι πολύ νέα σε ηλικία. Κάνουμε ήδη τρεις μήνες πρόβα. Ακόμη μαζί μας θα παίξουν εξαιρετικοί δεξιότητες και μόνιμοι συνεργάτες μου, κι εγώ στο πιάνο. Πιστεύω πως θα είναι μια μαγική βραδιά. Για εμένα, τουλάχιστον συγκινητική. Γιατί πιστεύω πως η μουσική και τα τραγούδια, εφόσον περιέχουν αλήθεια κι από όπου κι αν προέρχονται, δημιουργούν έναν κοινό μύθο τον οποίο έχουμε τόσο ανάγκη.

Ξ Το ρεμπέτικο έχει καθιερωθεί ιστορικά. Πιστεύεις ότι αυτό του έχει στερήσει κάτι από την αυθεντικότητά του; Το αντιμετωπίζουμε πια σαν ένα είδος πολιτιστικής κληρονομιάς ή έχει ακόμα ύπαρξη σε κάποιους κύκλους;

Είναι γνωστή η διάλεξη του Χατζηδάκι στον πνευματικό κόσμο της Αθήνας το 1949 για το ρεμπέτικο. Ουσιαστικά ο ίδιος με τη διάλεξη αυτή και τη συναυλία που ακολούθησε έφερε τα ρεμπέτικα τραγούδια από τα καταγώγια στο φως. Οι Αθηναίοι έμειναν έκπληκτοι με τη ζωντάνια και τη δύναμη των τραγουδιών και αγκάλιασαν αυτό το πρωτόγνωρο γι' αυτούς είδος το οποίο έκανε την καρδιά τους να δονείται. Φυσικά δεν έλειψαν και σφοδρές αντιδράσεις από μια μερίδα ανθρώπων που το θεώρησαν απλώς λούμπεν. Τελικά, βέβαια, ο Χατζηδάκις δικαιώθηκε και για πολλά χρόνια το ρεμπέτικο μπήκε στα σαλόνια της Αθήνας και οι συνθέτες, στιχουργοί και τραγουδιστές τού είδους μεσουράνησαν. Και μετά η εποχή άλλαξε. Ήρθε το αρχοντορεμπέτικο και το αμιγώς λαϊκό τραγούδι.

Σήμερα ρεμπέτικο τραγούδι δεν υπάρχει. Θέλω να πω έγινε της μόδας, έφυγε, ξαναήρθε, αλλά τελείωσε οριστικά και αμετάκλητα. Όπως έχει σχολιάσει και ο Χατζηδάκις «Το ρεμπέτικο υπήρχε μόνον έναν καιρό που λειτουργούσε παράνομα σε απρόσιτες και απομακρυσμένες κρυψώνες, κάπου στα πέριξ. Ακόμα υπήρχε και όταν άρχιζε να εκφράζει λειτουργικά, πάθη και βιώματα μεταπολεμικά μιας ανώνυμης, ζαλισμένης απ' την καταστροφή, προδομένης μάζας, που ένιωθε την ανάγκη της ερωτικής επικοινωνίας και δεν μπορούσε, και τη διάθεση να ξεφύγει από την πραγματικότητα της, και πάλι δεν μπορούσε. Όλη αυτή η περίοδος μας έδωσε ογδόντα τραγούδια. Τίποτα παραπάνω. Ογδόντα τραγούδια και έναν μύθο, γραφικό σήμερα. Γραφικό όπως ο Θεόφιλος και ο Καραγκιόζης».

Ξ Ποιοι ακούνε ρεμπέτικα στην Ελλάδα σήμερα; Έχει παρατηρήσει την αντίδραση του νέου κοινού σε αυτά; Συναντώ συχνά νέα παιδιά που είναι λάτρεις του είδους και άλλους οργανοπαίχτες και απόφοιτους των μουσικών σχολείων που έχουν κάνει αρκετά σοβαρή δουλειά με τα ρεμπέτικα. Νέα παιδιά, κοντά είκοσι χρονών, βιρτουόζους κυριολεκτικά στο τρίχορδο μπουζούκι, άλλοι ξέρουν λεπτομερώς τους αμανέδες, άλλοι «έχουν κάνει διατριβή στα σμυρνέικα». Αυτό που θέλω να πω είναι πως να μην ρεμπέτικο τραγούδι δεν υπάρχει, αλλά δεν αποτελεί μουσικό είδος. Πώς θα γινόταν άλλωστε; Στίχοι και μουσικές, ερμηνείες και παιχνίδια που ξυπνάνε πρωτόγνωρα αισθήματα. Ομορφιά, καθαρή εικόνα στη θολή εποχή που ζούμε. Θα έλεγα πως τα ρεμπέτικα είναι σαν μια όαση, σαν ένα μπουκέτο λουλούδια στη σκληρή εποχή που ζούμε.

Ξ Αναπόφευκτα θα πρέπει να σε ρωτήσω και για τη μουσική στην ταινία «Υπάρχω» του Γιώργου Τσεμπερόπουλου που θα δούμε τα Χριστούγεννα. Κατ' αρχάς πώς αντιμετώπισες την επανεκτέλεση των τραγουδιών του Καζαντζίδη;

Φροντίσαμε να είναι όσο πιο κοντά στις original ενορχηστρώσεις και να ταιριάζουν με το κλίμα της εποχής.

Ξ Ο Χρήστος Μάστορας έχει εκείνο το ειδικό βάρος της παρουσίας και κυρίως της ερμηνείας του Καζαντζίδη; Πώς τον «βαρύνετε»;

Με πάσα ειλικρίνεια, ήμουν πολύ επιφυλακτικός για το ποιος θα ερμηνεύσει τα τραγούδια του μοναδικού Στέλιου Καζαντζίδη. Όμως στην πρώτη μας συνάντηση μπορώ να πω ότι εντυπωσιάστηκα με την έκταση και το χρώμα της φωνής του, τον τρόπο που είχε μελετήσει τον Καζαντζίδη, κάθε του ανάσα, κάθε του γύρισμα, πάντα με σεβασμό και ευγένεια. Ο Χρήστος είναι ένα πολύ εργατικό και ταλαντούχο παιδί. Προσέγγισε με τον τρόπο του αυτή τη σαρωτική προσωπικότητα και φωνή.

www.athensvoice.gr

Διαβάστε όλη τη συνέντευξη

8 WHEELS 9 LIVES

Οι δίδυμες **Μαρία και Αγγελική Τσακμάκα** τσουλάνε με τα rollers τους σε όλη την Αθήνα

Της ΜΑΡΙΑΝΝΑΣ ΜΑΝΩΛΟΠΟΥΛΟΥ

Είδαν το πρώτο τους ζευγάρι rollers από τον μεγάλο τους αδερφό, όταν πήγαιναν δημοτικό. Ξεκίνησαν παρέα, αλλά εκείνες δεν σταμάτησαν ποτέ, τους παρακινούσε πολύ ο μπαμπάς τους ο οποίος καιρόταν που δεν ένιωθαν φόβο. Η πιο έντονη ανάμνηση που έχουν οι 23χρονες δίδυμες (ή αλλιώς οι 8wheels9lives) από παιδιά με τα rollers είναι κάθε Σάββατο μεσημέρι, που όργωναν τα γηπεδάκια της περιοχής τους, τους δρόμους και τα στενάκια της Μεταμόρφωσης. Πέρα από τα πατίνια, η Μαρία είχε πάντα ιδιαίτερο ενδιαφέρον για τη μουσική και τον χορό. Η Αγγελική στον ελεύθερο χρόνο της γράφει, φωτογραφίζει, πάει σινεμά, αλλά κυρίως κάνει πατίνια. Ένα πράγμα που χαρακτηρίζει και τις δυο τους είναι ότι αγαπούν τον freestyle χορό στα rollers περισσότερο από τις χορογραφίες. Οι κινήσεις hip-hop, με latin πινελιές και heels dance attitude, είναι μόνο μερικά από αυτά που σε κάνουν αμέσως να τις προσέξεις όπου κι αν τις δεις – από τα βιντεάκια τους στα social media μέχρι τους κεντρικούς δρόμους, τα στενά και τα πάρκα.

Η κοινότητα των rollers στην Αθήνα

Από τα 14 τους ξεκίνησαν να πηγαίνουν συστηματικά στις αφίδες του Ο.Α.Κ.Α. Σήμερα εκεί κάνουν πατίνι τουλάχιστον 2-3 φορές την εβδομάδα. Και για τις δύο τα rollers είναι μια διαφυγή από την καθημερινότητα. «Η αλήθεια είναι πως η Αθήνα είναι πολύ αφιλόξενη ως προς τα άτομα που τσουλάνε, αλλά ακόμα και έτσι εμείς βρίσκουμε τρόπους να ρολάρουμε» αναφέρουν.

Η μεγαλύτερη δυσκολία, σύμφωνα με τις δίδυμες, είναι η έλλειψη υποδομών. Πέρα από το ΟΑΚΑ και την πλατεία Νερού, δεν υπάρχει ανοιχτός και άπλετος χώρος για να βρίσκονται στην Αθήνα. «Ας μη μιλήσουμε για τους ανύπαρκτους εσωτερικούς χώρους, για τις μέρες με κακοκαιρία. Παρ' όλα αυτά, είναι ευλογία που έχουμε αυτούς τους χώρους στη διάθεσή μας, γιατί πολλά άτομα από άλλες πόλεις και επαρχίες δεν έχουν παρά μόνο ένα μικρό γηπεδάκι του μπάσκετ. Είναι, πάντως, αποκαρδιωτικό για τα παιδιά που αγοράζουν το πρώτο τους ζευγάρι πατίνια να συνειδητοποιούν ότι δεν έχουν κοντά τους ένα μέρος να τα φορέσουν».

Με τα κορίτσια μιλάμε και για τον φόβο των ατυχημάτων στους δρόμους της πόλης φώντας τα πατίνια τους. «Εγώ» λέει η Μαρία, «συμμετέχω σε rides που διοργανώνουν οι City Skaters κάθε Παρασκευή βράδυ, κι έχουμε τσουλήσει από τα βόρεια μέχρι τα νότια προάστια. Όταν είμαστε όλοι μαζί, δεν νιώθω καθόλου φόβο γιατί ο ένας προσέχει τον άλλον και κρατάμε έναν κοινό ρυθμό». Η Αγγελική προσθέτει «Μόνη μου δεν θα έβγαينا ποτέ – οι οδηγοί είναι υπερβολικά απρόβλεπτοι και οι δρόμοι υπερβολικά επικίνδυνοι, δυστυχώς».

Βέβαια, η κοινότητα των rollers στην Αθήνα υπήρχε από παλιά, όμως με τα χρόνια ξεκίνησε να διαδίδεται ολοένα και περισσότερο, μέχρι που ο κορονοϊός και η καραντίνα έπαιξαν καθοριστικό ρόλο στην εξάπλωση του αθλήματος. Πολύς κόσμος βρήκε στα πατίνια μια αίσθηση ξεγνοιασιάς από την παιδική του ηλικία, μια αίσθηση ότι ανήκει σε μια κοινότητα, και, εννοείται, ένα καινούργιο μέσο να αθλείται. «Το TikTok έπαιξε σημαντικό ρόλο, γιατί ο κόσμος ήρθε σε επαφή με κάτι που δεν ήταν καθόλου διαδεδομένο στην Ελλάδα και ήθελε να γίνει μέλος του, να μοιάσει με τους skaters του εξωτερικού». Υπάρχουν πολλές ομάδες με έντονη δραστηριότητα και πολλή αγάπη για το άθλημα – τα Patinaria, οι City Skaters, οι Syeah. Παιδιά από αυτές τις ομάδες θα τα συναντήσεις στα πιο πιθανά και απίθανά μέρη. Η Αγγελική είναι ενεργό μέλος των City Skaters και συναντιέται μαζί τους κάθε εβδομάδα σε κάποιο skatepark, όπου όλοι μαζί μαθαίνουν και εξασκούνται. «Είμαι ευγνώμων που ανακάλυψα αυτήν την κοινότητα, καθώς ήταν η πρώτη φορά που ήρθα σε επαφή με το park skating, δεν είχα ξαναδεί κάτι τέτοιο στο παρελθόν. Ο Φώτης που έχει την ομάδα, με βοήθησε να κάνω τα πρώτα μου βήματα».

Από τα inline rollers στα quads

«Η μετάβαση ήταν πολύ ομαλή, είναι η αλήθεια. Το πάθος μας για τα rollers με τον καιρό χανόταν και χρειαζόμασταν μια σπίθα ξανά, η οποία άναψε όταν δοκιμάσαμε πατίνια (quads είναι τα πατίνια με τις δύο ρόδες μπροστά και τις δύο πίσω). Όλοι ρωτάνε ποιο προτιμάμε και ποιο είναι πιο δύσκολο, αλλά για εμάς δεν τίθεται καν σύγκριση. Είναι τόσο διαφορετική η εμπειρία με το καθένα. Μέσα από τα inlines αγαπήσαμε την ταχύτητα, γνωρίσαμε την περιοχή μας με διαφορετική ματιά και ανακαλύψαμε τις κοινότητες που ασχολούνται με τα πατίνια στην Αθήνα. Τα quads μάς προσέφεραν μια πιο καλλιτεχνική αύρα – μέσω αυτών εξερευνήσαμε τον χορό στα πατίνια (roller dance), ξεκινήσαμε να κάνουμε πρότζεκτ, όπως φωτογραφήσεις και βίντεο με θεματικές, και αποκτήσαμε την ευκαιρία να ασχοληθούμε επαγγελματικά με αυτό ως performers, promoters, animators και μοντέλα».

Τι είναι το 8wheels9lives

Το 8wheels9lives προέκυψε από μια πολύ απλή σκέψη: γιατί δεν έχουν δημιουργήσει ακόμα ένα κοινό προφίλ ως skating δίδυμες; Είναι καθαρά αφιερωμένο στην αγάπη τους για το πατίνι και με διάθεση να εμπνεύσουν τον κόσμο, αποφάσισαν να ανεβάζουν υλικό από τα session τους, tutorials, και να οργανώνουν events για την κοινότητα. «Δεν θέλουμε οι ίδιες να αποκαλούμαστε κοινότητα, τουλάχιστον όχι ακόμη, είμαστε απλώς δύο κορίτσια που τους αρέσει να τσουλάνε, μόνες τους και με παρέα». Η προέλευση του ονόματός τους έχει ενδιαφέρον. Είναι λογοπαίγνιο, γιατί όσοι κάνουν πατίνια ξέρουν ότι χτυπάς εύκολα, εξού και οι 9 γατίσιες ζωές πάνω σε 8 ρόδες.

Τα
αυγουσιτικά
ραντεβού των
rollers skaters
και στην
Αθήνα

Η ομάδα των City Skaters τον Αύγουστο συνεχίζει τις συναντήσεις της 2-3 φορές την εβδομάδα στα καθιερωμένα της spot. Θα τους βρεις είτε στις Αψίδες στο ΟΑΚΑ, είτε σε κάποιο skate park, είτε κάνοντας διαδρομές στην πόλη. Μείνετε συντονισμένοι στα social media τους καθώς ανακοινώνουν μια μέρα νωρίτερα ημερομηνία, ώρα και τοποθεσία. Στις 4/8 η ομάδα Patinia έχει την καθιερωμένη της Patinonolta & Niarchos Newbies Meet up. Ξεκινούν στις 8 το απόγευμα από τον ποδηλατόδρομο στο Γκάζι και καταλήγουν στο Νιάρχος όπου περιμένουν όλα τα newbies που θέλουν να έρθουν και να τσουλήσουν μαζί τους. Στις 31/8 έχει Welcome Back Skaters meet up στο skate park DIY στο Γαλάτσι με πολλές εκπλήξεις και beers lagunitas. Καλή διασκέδαση!

12

ΑΛΛΟΣ ΓΙΑ *extrem*

13-20

ΤΟΛΜΗΡΕΣ
ΒΟΥΤΙΕΣ
ΣΤΟΝ ΑΕΡΑ,
ΠΤΩΣΗ ΑΠΟ
ΑΕΡΟΠΛΑ-
ΝΟ, ΙΠΠΑΣΙΑ
ΣΤΗ ΘΑΛΑΣ-
ΣΑ ΕΚΕΙ
ΠΟΥ ΣΚΑΕΙ
ΤΟ ΚΥΜΑ,
ΠΕΖΟΠΟΡΙΕΣ
ΣΤΗΝ ΠΑΡ-
ΝΗΘΑ...
ΟΛΑ ΤΣΕΚ!

Της **Μαριάννας
Μανωλοπούλου**

Άλμα Tandem

Αν στο bucket list του καλοκαιριού σου είναι τα extreme αλλά και τα πιο εναλλακτικά sport, ήρθε η στιγμή να ρισκάρεις και να δοκιμάσεις. Τώρα που η πόλη είναι σχεδόν άδεια και έχεις χρόνο στη διάθεσή σου, μια κοντινή απόδραση για να ζήσεις αυτήν την εμπειρία, αξίζει. Μετά από μια ενημέρωση στο έδαφος η ομάδα του **Skydive Athens** (6970300222) που βρίσκεται σε κοντινή απόσταση από την Αθήνα (**Κάστρο Βοιωτίας**) σε ετοιμάζει για... απογείωση κυριολεκτικά. Η δράση ξεκινά και πλησιάζει η στιγμή που το αεροπλάνο φτάνει στα 8.000 (Tandem Light) ή 14.000 πόδια (Tandem Jump), ανάλογα με τις προτιμήσεις σου, και εσύ ετοιμάζεσαι να βουτήξεις στο κενό. Πώς όμως θα το κάνεις αυτό; Κλείνεις το ραντεβού σου, είτε διαδικτυακά είτε τηλεφωνικά, και απολαμβάνεις την εμπειρία της ελεύθερης πτώσης από αεροπλάνο από τις 9:00 έως τις 18:00 όλα τα ΠΣΚ του Αυγούστου.

Bungee jumping

Μια βουτιά στον αέρα δεν είναι ποτέ αρκετή, οπότε αν θες να το πας ένα βήμα παραπέρα και να κάνεις bungee jumping αξίζει να βρεθείς στον περίφημο **Ισθμό της Κορίνθου** και να βρεις τους πάντα πρόθυμους και ευγενικούς ανθρώπους του **Zulu Bungy** (2741049465). Ακριβώς μπροστά σου θα απλωθεί ένα μαγευτικό τοπίο του οποίου το μεγαλείο δεν θα σε αφήσει ασυγκίνητο. Είναι καθημερινά ανοιχτό από τις 10:00 έως τις 17:30, δεν χρειάζεται κράτηση, περιμένεις τη σειρά σου, ενημερώνεσαι για τη διαδικασία, φοράς τον εξοπλισμό σου και η στιγμή για την οποία ανυπομονείς, φτάνει... Κρατάει περίπου 20 λεπτά και δεν την ξεχνάς ποτέ!

Wind Tunnel

Μισή ώρα μόλις μακριά από την Αθήνα θα βρεθείς στην τοποθεσία Λάκκα Καλογήρου (**Πάχης Μεγάρων**) για να συναντήσεις την ομάδα των **Skydive Attica** που θα σε εκπαιδεύσει πριν δοκιμάσεις το πολυπόθητο Wind Tunnel. Πρόκειται για ένα προσομοιωτή ελεύθερης πτώσης. Σε έναν θάλαμο διαμέτρου 2,5 μέτρων και 6 μέτρων ύψους, δύο πολύ ισχυροί κινητήρες δημιουργούν ένα κάθετο ρεύμα που σπκώνει το σώμα σου και σε κάνει να πετάς, ενώ ζεις την πραγματική συγκίνηση της ελεύθερης πτώσης, ακριβώς όπως σε ένα άλμα με αλεξίπτωτο. Για να μπορέσεις να κάνεις το όνειρό σου πραγματικό-

τητα κάλεσέ τους στο 6970300222 ώστε να προγραμματίσεις το ραντεβού σου. Θα είναι ανοιχτά έως 3-4 Αυγούστου και έπειτα από 31 του μήνα. Διαθέσιμες ώρες πτήσης: 10:30, 13:30, 16:00 τα ΣΚ.

Trekking

Ο Αύγουστος χρειάζεται και την πεζοπορία του. Η ομάδα **Trekking Hellas** διοργανώνει τον τελευταίο μήνα του καλοκαιριού πεζοπορίες από Αθήνα προς **Υμηττό** (10 και 25 Αυγούστου) και **Πεντέλη** (3 και 18 Αυγούστου). Με την καθοδήγηση των έμπειρων συνοδών θα πεζοπορήσεις, θα απολαύσεις διαδρομές σε μονοπάτια, θα αντιληφθείς τα οφέλη που μπορεί να σου προσφέρει μια εξόρμηση στο βουνό τους καλοκαιρινούς μήνες, ενώ ταυτόχρονα θα μαθαίνεις για την άγρια ζωή, αλλά και για τα ιστορικά σημεία ενδιαφέροντος της κάθε περιοχής. Φύση, άσκηση και ευεξία, όλα σε ένα! Εκδηλώνεις το ενδιαφέρον σου για τα Weekly hikes, ηλεκτρονικά και τηλεφωνικά στο 2109238661 για να μάθεις περισσότερα.

Railbiking

Ποδηλασία πάνω σε ράγες τρένου έχεις κάνει; Στο **Railbiking in Greece** θα δοκιμάσεις την απόλυτη περιπέτεια από τα **Μέγαρα** στην απόκρημνη παράκτια περιοχή της **Κακιάς Σκάλας**. Η διάρκεια της ξενάγησης είναι τρεις ώρες, με αρκετές στάσεις, ενώ το συνολικό μήκος της διαδρομής με επιστροφή είναι 14 χιλιόμετρα άνετης ποδηλασίας. Η νυχτερινή διαδρομή είναι η αγαπημένη μας, ξεκινάει λίγο πριν τη δύση του ηλίου στις 17:30, ενώ στην επιστροφή ταξιδεύεις υπό το φως του φεγγαριού. Θα ακούσεις ιστορίες αρχαίων μύθων και σύγχρονης ιστορίας. Επικοινωνήσε με τους Γιώργο (6931832522) και Αρτέμιο (6937416888) ή ηλεκτρονικά για να κλείσεις τη διαδρομή σου για όλο τον Αύγουστο.

Ιππασία

Από την άλλη πάλι, σου λείπει το στοιχείο του νερού... φοράς το μαγιό ή τη βερμούδα σου και ετοιμάζεσαι για ιππασία στην παραλία της **Βραυρώνας**. Εκεί δίνεται το ραντεβού, στις 25 Αυγούστου και ώρα 12:00, όπου γνωρίζεις τα αλογάκια, τους δίνεις χρόνο να σε επιπνευστούν και να σε αγαπήσουν, και ανάλογα με τα group χωρίζεστε σε υποομάδες. Απολαμβάνεις τη μονόωρη βόλτα, δροσίζεσαι με μια βουτιά, σε τραβούν και αναμνηστικές φωτογραφίες αν το θελήσεις.

ΚΑΙ ΕΝΑΛΛ

Αφού ολοκληρωθεί η δραστηριότητα και για τα 2-3 group, αποχαιρετάς τα άλογα και τους εκπαιδευτές και ακολουθείς το οργανωμένο πικ νικ, για να ανακτήσεις τις δυνάμεις σου. Όποιος επιθυμεί, μπορεί να συνεχίσει τη βόλτα του ή το μπάνιο του στην περιοχή. Για να τα ζήσεις όλα αυτά επικοινωνήσε με τους **Exploro Loco** (2105222675) που θα σε κάτατοπίσουν αναλόγως.

Θαλάσσια sports

Ψάχνεις για ένα θαλάσσιο sport που θα σε αναζωογονήσει; Sup yoga, wake surf ή κατάδυση, τι προτιμάς αυτό το καλοκαίρι; Αν αποφασίσεις το surf, η διαδικασία είναι απλή, ανεβαίνεις για αρχή στη σανίδα, ξεκινάς με μια εύκολη καθιστή στάση και καταλήγεις να πειραματίζεσαι με τις στάσεις, όπως εκείνη του σκύλου, low lunge κ.ά ακολουθώντας τις οδηγίες του εκπαιδευτή σου. Τα μαθήματα γίνονται στο **Μεγάλο Καβούρι** και στην παραλία απέναντι από τον Αστέρα, από την **True Life Sports** (2108961510), με προπονητή τον Σταύρο Αθανασόπουλο, όλον τον Αύγουστο. Δύο τμήματα κάθε μέρα πρωινές ώρες 11:30-13:00 και 19:15-20:45. Για wake surf θα καλέσεις τη θρυλική σχολή **Lolos Ski Center** (6944316100) που είναι ανοιχτή από τις οκτώ το πρωί μέχρι τις οκτώ το βράδυ, ενώ για scuba diving επικοινωνήσε με τους **Extreme Divers** (2109730929) οι οποίοι θα σε ξεναγήσουν στο μαγικό κόσμο του βυθού (κλειστά 15-18/8). Αν ξέμεινες στην πόλη λοιπόν, αλλά θες να κάνεις κάτι δημιουργικό και διαδραστικό, τώρα ξέρεις!

Μήπως να υιοθετήσεις και μια παραλία;

Πώς θα σου φαινόταν αν αυτό το καλοκαίρι, πέρα από τις κλασικές δραστηριότητες, υιοθετούσες μια παραλία με τους κολλητούς σου; Το να έχεις μια «δική σου» παραλία, μια παραλία που θα παρακολουθείς, θα φροντίζεις με συνέπεια και θα καταγράφεις την παράκτια ρύπανσή της, τουλάχιστον 2 φορές (Απρίλιο και Σεπτέμβριο ή Οκτώβριο) με βέλτιστη συχνότητα καταγραφών τις 4 φορές το έτος (Ιούνιο ή Ιούλιο και Δεκέμβριο ή Ιανουάριο επιπλέον), δεν είναι μόνο μια δράση που μπορεί να σε φέρει ακόμη πιο κοντά με τους αγαπημένους σου, αλλά και πολύ σημαντική για την καταπολέμηση της πλαστικής ρύπανσης και της προστασίας των θαλασσών μας. Η διαδικασία είναι απλή και άμεση, μπαίνεις στο site του **WWF Ελλάς** (<https://adoptabeach.wwf.gr/>), ενημερώνεσαι για το πρωτοποριακό πρόγραμμα πώς θα υιοθετήσεις μια παραλία, δημιουργείς την ομάδα υιοθεσίας σου και αναλαμβάνεις δράση έπειτα από τις οδηγίες που θα λάβεις από τους ειδικούς. Προλαβαίνεις μέσα στον Ιούλιο, βιάσου και δεν θα το μετανιώσεις. Η φάση είναι πέρα από χρήσιμη και διασκεδαστική!

ακτικά SPORTS;

ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΣΕ ΧΑΡΑΜΑΤΑ, ΤΗΝ ΙΧΘΥΟ ΣΚΑΛΑ ΚΕΡΑΤΣΙΝΙΟΥ

ΤΟ WORKSHOP ΤΗΣ ΜΑΡΩΣ ΚΟΥΡΗ
ΣΤΗ ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΗ ΙΧΘΥΟΣΚΑΛΑ ΤΗΣ ΧΩΡΑΣ

Του ΓΙΑΝΝΗ ΝΕΝΕ

Η σπουδαία «φωτογράφος ζωής» Μάρω Κουρή προσκαλεί όσους αγαπούν τη φωτογραφία και βλέπουν την καθημερινότητα πίσω από έναν μαγικό φακό, σε ένα δροσερό –μέσα στο καλοκαίρι– φωτογραφικό workshop στην Ιχθυόσκαλα Κερατσινίου, τη μεγαλύτερη ανάμεσα στις δέκα ιχθυόσκαλες της χώρας. Η ίδια περιγράφει αυτό το σκηνικό σαν να κάνει μοντάζ σε ταινία, πλάνο με πλάνο: «Ζούμε μέχρι το μεδούλι. Παρόντες, σαν τους ηθοποιούς στη σκηνή. Βρέχει, χιονίζει, κάθε βράδυ, όλο τον χρόνο, εκτός Σαββάτου, με γαλότσες μες το τσουκτερό κρύο των χειμώνων ή στην έντονη υγρασία των καλοκαιριών. Μοιάζει με ατέλειωτη τελετή. Μέσα στις κασέλες με τις σφυρίδες, τα μύδια και τις κουτσομούρες, οι Αιγύπτιοι εργάτες καθαρίζουν λίγες σουπιές για να μαγειρέψουν το πρωί, όταν επιστρέψουν με το καλό στο σπίτι τους, να φάνε, ενώ οι επιχειρηματίες αν και εν μέσω κρίσης, γεωμμένοι, απολαμβάνουν όσο μπορούν το βίωμα της εργασίας και του ξενυχτιού.

Τη νύχτα, οι αντιστάσεις “γκρεμίζονται”, οι αλήθειες ξεγυμνώνονται μέσα στις τριβές της σχέσης που λέγεται “αλισβερίσι”. Ψαράδες, ψαρέμποροι με γενναϊόδωρη ζωντάνια και εκφραστικότητα στέκονται αγέρωχα μπροστά στα λευκά κουτιά από φρελιζόλ, τα γεμάτα πάγο και όλων των ειδών τα θαλασσινά. Βροντάζουν με φωνές από το “χάρα” –όπως λένε οι ινδουιστές την περιοχή κάτω από το στομάχι– όπου πηγάζει η δύναμή μας».

Αυτή τη συναρπαστική ατμόσφαιρα καλεί η Μάρω Κουρή να φωτογραφίσετε μαζί της, ενθαρρύνοντας όσους συμμετέχουν στο workshop, συμβουλευόντάς τους για τη σωστή στάση του σώματος, το κάδρο, για τη σωστή στιγμή του κλικ της μηχανής, εστιάζοντας με ανανοές και προεμία στην ένταση της Ιχθυόσκαλας after dark. Ταυτόχρονα γίνεται συζήτηση, δίνονται οδηγίες, κρατούνται σημειώσεις για να ολοκληρωθεί η εμπειρία που θα βοηθήσουν στο να γραφτούν αργότερα οι κειμενο-λεζάντες του φωτοροποτάζ του καθένα. Έπειτα, το απόγευμα της επόμενης ημέρας, γίνεται συνάντηση στο Zoom, όπου παρουσιάζονται οι επιλεγμένες εικόνες για αξιολόγηση, γίνεται editing και δημιουργείται το ολοκληρωμένο, προσωπικό φωτογραφικό πορτφόλιο του κάθε συμμετέχοντα. Μια εμπειρία που σίγουρα θα μείνει αξέχαστη.

Πρόγραμμα:

Βράδυ Παρασκευής προς Ξημερώματα Σαββάτου 27.7.2024 - ώρα 01:00 π.μ - 06:00 π.μ: Φωτογράφιση στην Ιχθυόσκαλα.

Δευτέρα 29/7/2024, 19:30-22:30 στο zoom: Αξιολόγηση των εικόνων μας, edit, δημιουργία προσωπικών πορτφόλιο, μοιράσματα.

Τιμή: 80 Ευρώ συν 24% ΦΠΑ. Κράτηση θέσης με προκαταβολή 40%

Πληροφορίες & εγγραφές: 6977296831 WhatsApp, Viber

ΟΣΑ ΦΕΡΝΕΙ Η Τέχνη

ΔΙΑΣΗΜΟΙ ΚΑΙ ΙΣΤΟΡΙΚΟΙ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΕΣ,
ΣΥΓΧΡΟΝΕΣ ΚΑΙ ΓΥΝΑΙΚΕΙΕΣ ΦΩΝΕΣ ΔΙΝΟΥΝ
ΤΟ «ΠΑΡΩΝ» ΤΟΝ ΑΥΓΟΥΣΤΟ ΣΕ ΜΟΥΣΕΙΑ ΚΑΙ ΓΚΑΛΕΡΙ

Της **ΙΩΑΝΝΑΣ ΓΚΟΜΟΥΖΑ**

Henri Cartier-Bresson,
Αγίων Ασωμάτων 45, Αθήνα, 1953

Ευτυχώς τα μουσεία δεν πάνε διακοπές, μας δροσίζουν με τέχνη. Στην **Εθνική Πινακοθήκη**, η έκθεση **«Δημοκρατία»** εξετάζει τις δημιουργικές πρακτικές που γεννήθηκαν από τον αγώνα για ελευθερία στην Ελλάδα, την Ισπανία και την Πορτογαλία τις δεκαετίες 1960-1970, μέσα από 140 έργα 55 καλλιτεχνών (όπως οι Φερνάντο Μποτέρο, Τάσσο, Βάσω Κατράκη, Πώργος Ιωάννου, Βλάσης Κανιάρης, Manuel Calvo, Paula Rego, Ana Hatherly, Νικίας Σκαπινάκης κ.ά.).

Γυναίκες παντού στο **Εθνικό Μουσείο Σύγχρονης Τέχνης**. Ευκαιρία να ανακαλύψουμε, μεταξύ άλλων, την αινιγματική εικονογραφία της Ιρανής, με έδρα το Λος Άντζελες, Tala Madani, που ξεχειλίζει από πικρό σαρκασμό· την ιστορικά και πολιτισμικά φορτισμένη κατάθεση της Νοτιοαφρικανής (με ελληνικές ρίζες) Penny Siopis· την έρευνα της σημαντικής φωτογράφου και προέδρου του Ιδρύματος Magnum, Susan Meiselas, για την ενδοοικογενειακή βία· τα ασπρόμαυρα σχέδια της Ελένης Πίταρη-Παγκάλου· την παιγνιώδη ποίηση των Mary Reid Kelley και Patrick Kelley στο φιλμ **«The Rape of Europa»**.

Ο φακός του θρυλικού συνιδρυτή του πρακτορείου Magnum **Henri Cartier-Bresson** μας ταξιδεύει στην Ελλάδα περασμένων δεκαετιών στο **Ιδρυμα Β & Ε Γουλανδρή**. Παράλληλα, παρουσιάζονται και εικόνες από το διάσημο λεύκωμα του **«Images à la sauvette»**.

Περισσότερα από 100 πρώιμα πορτρέτα της **Cindy Sherman** στο **Μουσείο Κυκλαδικής Τέχνης**. Η επιδραστική καλλιτέχνιδα μεταμορφώνεται σε διάφορους επινοημένους χαρακτήρες, για να ασκήσει κριτική σε παραδοσιακούς ρόλους, στερεότυπα και την ταυτότητα των φύλων.

Αύρα από **«Poor Things»** στο **Μουσείο Μπενάκη Ελληνικού Πολιτισμού**, όπου παρουσιάζονται δώδεκα χειροποίητα κοστούμια της βραβευμένης με Όσκαρ και BAFTA Χόλι Γουάντινγκτον για την ταινία του Πώργου Λάνθιμου. Και φουλά του πράσινου και σύγχρονη τέχνη στον **Βοτανικό Κήπο I. & A. Ν. Διομήδους**, όπου το εικαστικό αφιέρωμα **«Shinrin-yoku / Κολλυμπώντας στο δάσος»** εστιάζει στη θεραπευτική επίδραση της φύσης μέσα από εγκαταστάσεις, φωτογραφίες, γλυπτά, έργα AI, εικονογραφήσεις και φιλμ από 15 καλλιτέχνες και ομάδες.

Αφιερωμένη στην πολυδιάστατη δημιουργία της **Ira Waldron**, που θίγει με σκοτεινό χιούμορ κοινωνικά, πολιτικά, θρησκευτικά και σεξουαλικά ζητήματα, η έκθεση στο **MOMus-Μουσείο Άλεξ Μυλωνά** (κλειστά 12-18/8). Μοναχικές φιγούρες, αλλά και «ανθρώπινα τοπία» στην πρώτη έκθεση στα μέρη μας της Αμερικανίδας ζωγράφου **Dana Schutz**, στη **Συλλογή Γιώργου Οικονόμου** στο Μαρούσι.

Δεκαεπτά Ελληνίδες καλλιτέχνιδες από διαφορετικές γενιές, εκφράσεις και αναζητήσεις αναστοχάζονται για **«Γυναικεία Ζητήματα»** στην **Πινακοθήκη Δήμου Αθηναίων** –ανάμεσά τους οι Αννίτα Αργυροπλιπούλου, Μαίρη Ζυγούρη, Δέσποινα Μειμάρογλου, Χριστίνα Μητρεντσε, Λίνα Μπέμμη, Λήδα Παπακωνσταντίνου κ.ά.

Ψήνεσαι για (δωρεάν) γκαλερότσαρκα; Στη **Rodeo**, η **«Σπράγγωση»** της κινηματογραφίστριας Leslie Thornton σχολιάζει την καταστροφή του πλανήτη εξαιτίας της ανθρώπινης δραστηριότητας. Εδώ και ζωγραφικά έργα του ιστορικού Ιταλού καλλιτέχνη Luigi Zuccheri, στα οποία οι άνθρωποι μοιάζει να ζουν σε έναν ξένο και εχθρικό κόσμο κατοικημένο από τεράστια ζώα και φυτά. Στα **Δυο Χωριά**, η γεμάτη σημαδία και αναφορές λαβυρινθώδης εικονογραφία του **Ηλία Καρούρου** και η γλυπτική εγκατάσταση **«Gigantic»**, από διπλωμένα χαρτιά και υφάσματα, της Ντόρας Οικονόμου (έως 25/8). Τη ζωγραφική ενόττητα **«Sleep walk»** του **Yu Nishimura**, με αναφορές στο άνιμε και τη φωτογραφία δρόμου, φιλοξενεί το **ARCH** (κλειστά: 11-19/8). Μία μορφή της ελληνικής μυθολογίας, η Δανάη, εμπνέει δύο από τα έξι έργα που παρουσιάζει ο διάσημος ζωγράφος και γλύπτης Anselm Kiefer στην **Gagosian** (έως 24/8, κλειστά 5-18/8). Με τα **«Ψαλμικά»** του **Μανώλη Δασκαλάκη-Λεμού** εγκαινιάζει τον νέο της χώρο η **CAN Christina Androulidaki Gallery**. Στη **The Breeder** μας υποδέχεται η ζωγραφική της **Μαρίας Ιωάννου** και η ομαδική έκθεση **«Light me up»** σε επιμέλεια **Νικόλα Βαμβουκλή**.

© FONDATION HENRI CARTIER-BRESSON / MAGNUM PHOTOS

Πώργος Ιωάννου,
Ο καταδότης, 1974
Αρχείο - Συλλογή
Πώργου Ιωάννου

22-
35

"Ο καταδότης" 06/74

ιωάννου Πώργος

© ΘΑΝΟΣ ΚΑΡΤΣΙΟΓΛΟΥ

36

ΤΑ ΚΑΛΟΚΑΙΡΙΝΑ ΤΑ «Σ' αγαπώ»

Της ΜΑΡΙΑΣ-ΙΩΑΝΝΑΣ ΣΙΓΑΛΟΥ
Φωτό: ΓΙΑΝΝΗΣ ΛΑΡΙΟΣ

Αν αυτόν τον Αύγουστο δεν έχεις το νησί, αλλά έχεις τον έρωτα, υπάρχουν μέρη στην Αθηναϊκή Ριβιέρα για να ζήσεις το καλοκαιρινό σου ρομάντζο. Δεν είναι μαγαζιά, αλλά ήσυχα μέρη για να μη σας ενοχλήσει κανείς. Αν δεν ανήκεις στους πολύ ρομαντικούς που νιώθουν πεταλούδες στο στομάχι, μπορείς να τα πεις και καβατζοσπότ. Νο1 στη λίστα το αδιέξοδο πάνω από τη Λίμνη της Βουλιαγμένης, γνωστό και ως **Λόφος της Φασκομηλιάς**. Έχεις δύο επιλογές: ή παραμένεις στο αμάξι ή ρεμβάζεις στα τριγύρω παγκάκια με υπέροχη θέα τη θάλασσα και το αμόρε. Δεύτερη στάση, ο **Λαιμός της Βουλιαγμένης**. Περνάς την Ωκεανίδα και τον Ναυτικό Όμιλο Βουλιαγμένης και το «κόβεις» όλο ευθεία – τέρμα Θεού. Για καλοκαιράκι βραδινό μπανάκι, να πας στην «**Πυροσβεστική**» ή αλλιώς στις «**Παράγκες**». Είναι τα «βραχάκια» στη Βουλιαγμένη, πίσω από το ξενοδοχείο Margi. Για να φτάσεις εκεί πρέπει να περπατήσεις κάποια λεπτά σε χωματόδρομο με πέτρες. Με καλή παρέα, όλα τα αντέχεις. Άλλο ένα ήσυχο σποτ είναι η ανοργάνωτη παραλία **δίπλα από το πάρκινγκ του Yabanaki** – τώρα Varkiza Resort – στη Βάρκιζα. Αν η ώρα περάσει χωρίς να το καταλάβεις, διανυκτέρευσε στην αμμουδιά. Ξενοδοχείο; Τα άστρα! Αν θες κάτι πιο urban, η «Θέα» ή το «**Πιάτο**» στην **Άνω Γλυφάδα** είναι για σένα. Ανέβα την Ανθέων, στρίψε στην Παπαφλέσσα, συνέχισε και θα βρεις το τέλειο σημείο για πανοραμική θέα έως και τον Πειραιά. Πιο κοντά στο κέντρο της Αθήνας στην Ηλιούπολη (όλο πάνω από την Αθηναϊκή Ριβιέρα) με ακόμη πιο συγκλονιστική θέα, θα βρεις τα λεγόμενα «**Αστυνομικά**». Στα αρνητικά συγκαταλέγονται η δύσκολη πρόσβαση και το ανώμαλο έδαφος, αλλά ποιος μεγάλος έρωτας δεν έχει εμπόδια;

ΜΙΑ ΗΘΟΓΡΑΦΙΑ ΠΟΛΛΩΝ ΧΙΛΙΟΜΕΤΡΩΝ ΣΤΗΝ ΚΑΥΤΗ ΑΣΦΑΛΤΟ

ΚΑΛΟΚΑΙΡΙΝΕΣ ΙΣΤΟΡΙΕΣ ΣΕ ταξί

Της ΔΕΣΠΟΙΝΑΣ
ΚΟΥΤΣΟΜΗΤΡΟΠΟΥΛΟΥ

«Βρίσκω την ελαφρότητα πολύ βαθιά. Το επιπόλαιο είναι ο αφρός που επιπλέει στα βάθη. Το ανθρώπινο δράμα δεν αποτελείται από μεγάλα τραγικά περιστατικά. Φυσικά, συμβαίνουν στην πορεία μιας ζωής – αλλά η ζωή είναι γεμάτη από μικρές λεπτομέρειες, μικρές γρατζουνιές, ρυτίδες, μικρογεγονότα, που όλα μαζί συνθέτουν τον αγώνα της ύπαρξης. Απειρώς περισσότερο από το να χάσει κανείς τη μητέρα του στα οκτώ του χρόνια. Αυτό είναι που με ενδιαφέρει περισσότερο, αυτό που εντοπίζω είναι πώς φθερίεται ο ιστός μιας ζωής, πώς πονάει, πώς είναι παράλογη, μέσα από μικρολεπτομέρειες που μπορεί να φαίνονται ασήμαντες. Επιλέγω να διαλέξω ό,τι μου φαίνεται πιο άσχετο, πιο επιφανειακό, πιο ακατάλληλο για να το ψάξω, και το ψάχνω – έτσι γράφω...»

Αυτά είχε πει σε σπάνια συνέντευξή της, στο λόμπι του ξενοδοχείου Καρλαίλ στη Νέα Υόρκη, η **Γιασμίνα Ρεζά**, διάσημη συγγραφέας θεατρικών έργων («Ο θεός της σφαγής» και «Αρτ») και μυθιστορημάτων. Όταν διάβασα τις γραμμές, ο νους μου πήγε αμέσως στην αβάστακτη ελαφρότητα της δικής μου μικρής καθημερινότητας. Το ελαφρύ και το επιπόλαιο δεν σημαίνει ότι δεν είναι και βαθύ. Καλά τα λέει.

Τέτοιες ιστορίες καλοκαιρινής ελαφρότητας έζησα φέτος καθώς, για διάφορους λόγους, μετακινήθηκα με ταξί. Και γνώρισα πολύ κόσμο. Πολλούς οδηγούς και πολλά ταξί. Επιβιβάστηκα σε αρκετά Σκόντα οκτάβια, σε σούπερ Μερσεντές, ακόμα και σε ταξί Τέσλα. Οι εφαρμογές σου δίνουν τη δυνατότητα να επιλέξεις και premium ταξί.

Έμαθα ότι τα ηλεκτρικά αυτοκίνητα είναι τα πλέον οικονομικά. Πού και σε ποια απόσταση από την Αθήνα γίνεται η πρώτη φόρτιση, αν ταξιδεύεις για Θεσσαλονίκη. Θαύμασα την πόλη από την πληροφορία του Τέσλα... Άκουσα και την αντίθετη άποψη. «Όχι, κυρία μου. Σιγά μην είναι οικονομικά. Την πάτησαν με τα ηλεκτρικά. Αν κάνεις φόρτιση εξημέρες, κοστίζει». Με την επωδό, για όλα φταίει το 41%.

Αλλά ταξί ήταν πεντακάθαρα και τίλικα και ο κλιματισμός στο φουλ, άλλα λιγάκι μικιλιάρικά με κακό ερποντίσιον. Οδηγοί ταξί που έτυχε να είναι όλοι κυριλέ, από 45 έως 60 πλας, με δυο τρεις μιλένιαλς, και στο σύνολό τους ευγενικοί. Μυήθηκα και σε συνήθειες του παρελθόντος, άλλων εποχών κραταιών. Μοιράστηκα τις λύπες εξωσυμματικών που δεν πέτυχαν και κόστισαν ένα σκασμό λεφτά, τις αγωνίες για τις άδειες ταξί που ξεφούσκωναν και ξαναφούσκωναν, για χασούρες από κακές πολιτικές, για μικρές και μεγάλες ήττες, για τις επαγγελματικές αλλαγές, για περιουσίες που εξανεμίστηκαν, για σχέδια που ματαιώθηκαν, για σπίτια και το εξοχικό που αποκτήθηκε. Και φυσικά τα πολύ ευχάριστα. Την πρόοδο των παιδιών, τις σπουδές τους, τα μεταπτυχιακά τους, τις δουλειές τους, τη σύζυγο που «κράτησε» το σπίτι με την προσώφνηση «αν δεν ήταν η κυρά Άννα...»

Μικρές καλοκαιρινές ιστορίες σε ταξί. Μια ηθογραφία πολλών χιλιομέτρων στην καυτή ασφάλτο. Και φυσικά και το απαραίτητο γκάλοπ. Πού θα πάτε διακοπές φέτος; Η πλειοψηφία των οδηγών ταξί ανέδειξε την Εύβοια ως το προορισμό. Ψηλά η Κάρυστος και η Αγία Άννα, ενώ παίζει και η Χιλιάδου. Καλά μπάνια!

ΛΟΓΟΙ ΝΑ ΠΑΜΕ ΣΤΗΝ ΟΜΟΝΟΙΑ

ΥΠΑΡΧΕΙ ΛΟΓΟΣ ΝΑ ΠΑΣ ΣΤΗΝ ΟΜΟΝΟΙΑ; ΥΠΑΡΧΕΙ! ΕΧΕΙ ΝΙΒΕ, ΕΧΕΙ ΤΟ HONDOS, ΕΧΕΙ ΚΑΙΝΟΥΡΓΙΑ ΚΑΙ ΗΥΡΕ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑ, ΕΧΕΙ ΣΟΥΒΛΑΤΖΙΔΙΚΑ ΚΑΙ «ΙΣΤΟΡΙΚΑ» ΓΑΛΑΚΤΟΠΩΛΕΙΑ, ΝΕΟΥΣ ΦΟΥΡΝΟΥΣ, ΛΟΥΚΟΥΜΙΑ ΚΑΙ ΚΑΦΕΔΕΣ ΚΑΙ ΣΥΝΤΟΜΑ ΤΟ ΔΕΥΤΕΡΟ ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΟ ZARA ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΗ. ΕΧΕΙ ΤΑ ΠΑΝΤΑ.

Της **ΔΕΣΠΟΙΝΑΣ ΚΟΥΤΣΟΜΗΤΡΟΠΟΥΛΟΥ**
Φωτό: **ΓΙΩΡΓΟΣ ΜΗΤΡΟΠΟΥΛΟΣ** (@g_mitropoulos)

Η ζέστη αναβλύζει από την άσφαλτο. Ο ουρανός θολός, έχει χάσει το γαλάζιο χρώμα του. Άνθρωποι και ιδρώτες κλεισμένοι σε ένα βάζο με καπάκι. Στην Ομόνοια, κάτω από το ΟΜΓ πόστερ του Κокλώνη και τη γιγαντοαφίσα με τον Ρέμο, σταματάει όχημα με ανοικτά παράθυρα παίζοντας στη διαπασών Σώτη Βολάνη. «*Μου λείπεις. Παγώνω, κρυώνω, εσένα θέλω μόνο*». Με 40 βαθμούς, παγώνεις, ρε φίλε; Τι έρωτας... μας δρόσισες, Sotis.

Ισραηλινοί και Κινέζοι τουρίστες δοκιμάζουν ρούχα και παπούτσια στην κλιματιζόμενη νησίδα του Hondos Center και στον όροφο με τα πολυτελή καλλυντικά, ώριμα ζευγάρια Αμερικανών τουριστών αγοράζουν φίνα αρώματα και κρέμες La Mer. Νεαρές Ρωσίδες φορτώνουν τα καλάθια τους με Μακ και Νιξ και με τα κραγιόν της Κάιλι. Το taxfree είναι θελκτικό. Το πολυκατάστημα του Hondos, σ' αυτό το περίεργο, ανακατεμένο, συγχυσμένο, μπερδεμένο, πολύχρωμο, πολυπολιτισμικό και σουρεάλ σημείο της Αθήνας, προσδίδει μια κοσμοπολίτικη και πολιτισμένη πινελιά προβάλλοντας, εδώ και χρόνια, σθεναρά αντίσταση στην υποβάθμιση της περιοχής. Κι έγινε μότο. Το Hondos «κράτησε» την Ομόνοια. Η πλατεία αναβαθμίζεται με μοντέρνα ξενοδοχεία, ανακαινισμένα κτίρια, καινούργια σουβλατζιδικά, ψησταριές, με σταθερή αξία τη Στάνη με το καταπληκτικό γιαούρτι και τους λουκουμάδες, με τον Λουμίδη, με τους υφραίους, πεντακάθαρους φούρνους και σύντομα θα αποκτήσει το giga Zara.

Στο μεταξύ, ο Sotis το χαβά του. Μεγάλη καφούρα πρέπει να έχει ο οδηγός του Χιουντάι. Κόβει βόλτες γύρω από την πλατεία Ομόνοιας. «*Παγώνω, κρυώνω, εσένα θέλω μόνο... Δεν έχω οξυγόνο. Μου είσαι απαραίτητη*».

Απαραίτητο μού είναι το Μινιόν των παιδικών μου αναμνήσεων. Η Dimand δίνει ζωή στο κτίριο, δίπλα στην πλατεία της Ομόνοιας, γωνία Πατησίων και Βερανζέρου. Ετοιμάζει ένα σύγχρονο, βιοκλιματικό κτίριο με καταστήματα, γραφεία,

διαμερίσματα και με το νέο Zara να απλώνεται σε 5.150 τ.μ. και να είναι το δεύτερο μεγαλύτερο στην Ευρώπη. Τα εγκαίνια του giga Zara θα γίνουν τον Δεκέμβριο, πριν τα Χριστούγεννα.

Δεν χρειάζεται να βγάξεις γούστα και να αναζητάς εξτρίμ εμπειρίες για να πας στην Ομόνοια. Η περιοχή αλλάζει. Ανέβηκα κι εγώ στο Hondos και πήρα, επειδή είχε εκπτώσεις και είμαι καταναλωτικό ον, ένα ωραιότατο πουκαμισάκι Twinset, πόθησα μια μπλούζα Bash και ένα παντελόνι Polo, ήπια παγωμένο καφέ στον 10ο όροφο του κτιρίου απολαμβάνοντας τη συγκλονιστική θέα στην Ακρόπολη και στα καπάκια ένα λάιτ τσιζ κέικ από τη γλυκοθήκη του καφέ bistro. Ξέρετε πόσος κόσμος, από όλα τα μήκη και τα πλάτη της γης, πίνει τον καφέ του εκεί στα ψηλά; Και είναι όλοι έτοιμοι για ζύμωση και κουβέντα. Από τον δέκατο όροφο τα πάντα φαίνονται πιο όμορφα. Η καρτ ποστάλ μιας κουρασμένης μητρόπολης που μαζεύει δυνάμεις και αναγεννάται.

Στην πίσω πλευρά, κάτω από το Hondos και τα μαγαζιά, εκεί στα στενάκια από τη Μάρνη έως το ύψος της Καποδιστρίου και πιο πίσω απλώνεται ένας «αθέατος» κόσμος. Είναι και η ζέστη που κάνει την ατμόσφαιρα πιο δυσάρεστη και δυστοπική. Η οσμή των ούρων σε κάποια σημεία είναι έντονη. Άνδρες και γυναίκες, χρήστες ουσιών, αδυνατισμένοι, με λερωμένα ρούχα κάθονται ανακούκουρα σε πεζούλια ή κοιμούνται σε πεζοδρόμια ανάμεσα στα σκουπίδια. Ηλικίες δεν καταλαβαίνεις, είναι βέβαιο ότι δείχνουν όλοι μεγαλύτεροι από ό,τι είναι. Χρειάζονται φροντίδα. Σε διάφορα σημεία των δρόμων αρκετές γυναίκες –δεν αντιλαμβάνομαι τη γλώσσα που μιλούν– από νωρίς το πρωί αναζητούν πελάτη. Σταματούν κάποιους, κάποιους άνδρες τους φωνάζουν με το όνομά τους...

Ένας άλλος κόσμος, μια σκληρή εικόνα μικρών τραγωδιών, πίσω από το μικρό «θαύμα» που συντελείται στην «πρόσοψη» της Ομόνοιας. Όταν γίνονται βήματα προς τα εμπρός, αργά ή γρήγορα θα ακολουθήσουν όλοι.

Χωρίς ξαπλώστρες

Καλές οι οργανωμένες παραλίες, αλλά ακριβές. Εδώ προτείνουμε τις καλύτερες ανοργάνωτες. Αφού φέτος αποφάσισες να μείνεις στην πόλη και να μην ξοδέψεις λεφτά στα ακτοπλοϊκά, δεν είναι κρίμα να τα δώσεις στις ξαπλώστρες;

Της **ΜΑΡΙΑΣ-ΙΩΑΝΝΑΣ ΣΙΓΑΛΟΥ** - Φωτό: **ΜΑΡΙΑ ΜΑΡΚΕΖΗ**

Στην περιοχή, κατά μήκος της Διαδόχου Παύλου και πιο κάτω, θα βρεις τις παραλίες **Γλυφάδας Α, Β**. Παραλίες βραβευμένες με γαλάζιες σημαίες, ελεύθερες, χωρίς την παραμικρή χρέωση, προσβάσιμες κυριολεκτικά σε όλους. Εκεί υπάρχει το Seatrac, ένα σύγχρονο εγκατεστημένο βοηθητικό καρεκλάκι που οδηγεί στο νερό. Αν, πάλι, αποζητάς ακόμη μεγαλύτερη απομόνωση, προχωράς 200 μέτρα μακριά, στη **Βούλα**. Από τη στάση του Τραμ έως και το Δημαρχείο θα βρεις αρκετούς μικρούς ήσυχους και καθαρούς κολπίσκους. Φτάνεις στη **Βουλιαγμένη**. Απέναντι από το υπερπολυτελές **Astir Beach** υπάρχει το ανοργάνωτο τμήμα της παραλίας με άμμο και ρηχά νερά. Στον οικισμό του **Καβουρίου** θα βρεις μικρούς προστατευμένους κόλπους στην οδό Ηλίου, όπως τις παραλίες του Μικρού και Μεγάλου Καβουρίου. Τέρμα αριστερά από την παραλία του Μεγάλου Καβουρίου, θα περπατήσεις ένα μικρό χωματόδρομο και θα βρεθείς σε μία «grive» εξέδρα από μπετό – το μόνο γκρι που δεχόμαστε στα καλοκαίρια μας. Ένα σημείο για locals only είναι ο λεγόμενος **Μόλος**. Πρόκειται για έναν πέτρινο μόλο με μία πολύ μικρή χαλικωτή παραλία, που θα τον βρεις στο δεξί σου χέρι λίγο πριν το τέλος της πολυφημισμένης για το prestige της οδού Ακτής, αφού κατέβεις δυο τρία (εντάξει ίσως και 10) σκαλιά. Αφήνοντας πίσω τη Βουλιαγμένη και διασχίζοντας τα περιβόητα **Λιμανάκια**, θαύμασε το τοπίο, βρες το δικό

σου ιδιωτικό λιμανάκι και κάνε βουτιές από τα βραχάκια στα δροσερά νερά με το γαλαζοπράσινο χρώμα. Αν σε παρασύρει η ανεμελιά των αστικών διακοπών, μπορείς να αφήσεις το μαγικό σπίτι, καθώς κάποια από αυτά τα μέρη ενδείκνυνται για γυμνισμό. Λίγο πριν φτάσεις στην πλατεία της **Βάρκιζας**, δίπλα στις Αλκυονίδες, απόλαυσε τον ήλιο στην εκεί ανοργάνωτη παραλία. Τα πεύκα που αγκαλιάζουν την παραλία δημιουργούν ένα πέπλο φυσικής σκιάς, όπου δεν αποκλείεται να πάρεις και έναν υπνάκο.

Συνεχίζουμε προς **Σούνιο**. Η **Αλθέα** εγγυάται καθαρά νερά –μπάνιο α λα Ιόνιο–, αλλά όχι πολλή άπλα. Απόφυγε την τα ΣΚ. Εδώ υπάρχει και το νησάκι **Ντούνη** στο οποίο φτάνεις περπατώντας μέσα στη θάλασσα.

Ίσως η ομορφότερη ανοργάνωτη παραλία να είναι το **ΚΑΠΕ**. Υπέροχη χρυσαφένια άμμος, κρυστάλλινα γαλανά νερά και μια πρεμία που –τουλάχιστον τις καθημερινές– σε κάνει να ξεφεύγεις από το τοπίο της πόλης. Ίσως έχεις δει ινσταγκραμικά πανοραμικά στόρις με πολύχρωμες ομπρέλες και λουόμενων να «ξεπηδούν» στο φόντο. Στην κατεύθυνση προς Σούνιο, λίγο πριν τη γνωστή παραλία των **Λεγραιών**, υπάρχει μια ταμπέλα που αναγράφει «ιδιοκτησία ΚΑΠΕ». Προσοχή: 99 σκαλιά για να κατέβεις, δυστυχώς και για ν' ανέβεις. Καλές βουτιές!

39

οι Sofi Tukker μας στέλνουν την κασέτα του καλοκαιριού

1. **Sofi Tukker** - *Hey Homie*
2. **Childish Gambino** - *Redbone*
3. **Sofi Tukker** - *Throw Some Ass*
4. **Cyril** - *Stumblin' In*
5. **PAWSA** - *Too Cool To Be Careless*
6. **The Rapture, James Murphy, Tim Goldsworthy** - *Sister Saviour* (DFA Vocal Remix)
7. **it's murph, YDG, Sorana** - *Down Low* (TDG Remix)
8. **Jungle, Channel Tres** - *I've Been In Love*
9. **Sofi Tukker, Mari MErenda, Sophia Ardessore** - *Veneno*
10. **AoVivo - Caetano Veloso, Tom Veloso** - *Ela E Eu*

Το αγαπημένο ντουέτο **Sofi Tukker** (**Sophie Hawley-Weld** και **Tucker Halpern**) κυκλοφορεί το νέο του άλμπουμ «Bread» στις 23 Αυγούστου και ο τίτλος προέρχεται από τα αρχικά των λέξεων «be really energetic and dance», κάτι που χαρακτηρίζει απόλυτα αυτή τη δισκογραφική δουλειά.

40

ΒΡΑΔΙΕΣ ΣΤΑ ΑΘΗΝΑΪΚΑ ΘΕΡΙΝΑ

Τα θερινά σινεμά της Αθήνας είναι μεγάλη αδυναμία. Αφού πρώτα διαλέξεις σινεμά και μετά ταινία, επιλέξαμε τα φετινά της καρδιάς μας
Φωτό: ΤΑΣΟΣ ΑΝΕΣΤΗΣ

Μια από τις πιο ευχάριστες εκπλήξεις είναι η επαναλειτουργία του **Cine Paris** (Κυδαθναίων 22), του ιστορικού θερινού στην Πλάκα. Θέα η πόλη από ψηλά και ταινίες από τη συλλογή του Cinocho. Το ιδανικό spot για τα καλοκαιρινά σου ραντεβού. Για προβολές κλασικών ταινιών και για μπίρες με την παρέα, υπάρχει το κλασικό **Riviera** (Βαλτετσίου 46, Εξάρχεια). Για πρωτοποριακό art cinema μπορείς να επιλέξεις το **Εκράν** (Ζωοδόχου Πηγής & Αγαθίου). Για σινεμά όπως παλιά, με αέρα νοτίων προαστίων και μια ταινιοθήκη πάντοτε update, η **Ακτί** είναι μια καλή επιλογή (Θησέως 32 και Αιόλου, Βουλιγαμένη). Ωραία όμως είναι και στον δημοτικό κινηματογράφο **Στέλλα** (Τενέδου 34, Κυψέλη), για να δεις πρεμιέρες βραβευμένων ταινιών και ίσως να γνωρίσεις σκηνοθέτες που συχνά βρίσκονται ανάμεσα στο κοινό. Στο **Σινέ Δεξαμενή** (Πλατεία Δεξαμενής, Κολωνάκι) αισθάνεσαι πως μόλις προσγειώθηκες σε γραφικό ελληνικό νησί, με μυρωδιές βασιλικού και αέρα ευρωπαϊκού κινηματογράφου. Στο Κολωνάκι πάντα, η **Αθηναία** (Χάρητος 50) είναι μια καλή επιλογή όχι μόνο για το ευχάριστο περιβάλλον, αλλά και τις αξεπέραστες τυρόπιτες στο διάλειμμα. Τέλος, δεν μπορεί να είσαι στην Αθήνα και να μην περάσεις μια κινηματογραφική βραδιά στο **Θησείον** (Αποστόλου Παύλου 7, Θησείο), το παλιότερο αθηναϊκό θερινό δίπλα στον βράχο της Πνύκας, με θέα την Ακρόπολη και στο χέρι το πεντανόστιμο σπιτικό γλυκό βύσσινο. Ένα από τα 10 καλύτερα σινεμά στον κόσμο σύμφωνα με το CNN. -ΕΛΕΝΗ ΒΑΡΑΑΚΗ

Προλαβαίνεις να γυρίσεις μια ταινία τσέπης;

Η αυγουστιάτικη Αθήνα κρύβει πολλές εκπλήξεις για το μάτι μιας κάμερας. Ακόμα καλύτερα αν χρησιμοποιήσεις το κινητό σου. Μετά την περσινή πρώτη έκδοσή τους που σκόρπισαν ενθουσιασμό με περισσότερες από 200 υποβολές πρωτότυπων ταινιών, οι **Ταινίες Τσέπης** επιστρέφουν! Ο φετινός διαγωνισμός θα έχει θέμα «Το καλοκαίρι φταίει» και κάνει ανοιχτό κάλεσμα σε νέες σκηνοθέτριες και νέους σκηνοθέτες για πρωτότυπα ταινιάκια, διάρκειας 2 έως 6 λεπτών. Οι Ταινίες Τσέπης είναι ο πρώτος διαγωνισμός για ταινίες γυρισμένες με κινητό τηλέφωνο από δημιουργικούς ανθρώπους. Σκοπός του διαγωνισμού είναι να πυροδοτήσει νέες μικρές αφηγήσεις και να προκαλέσει μια σπίθα για εκφραστική διέξοδο και καλλιτεχνική δημιουργία. Οι ταινίες θα πρέπει να γυριστούν με αποκλειστική χρήση κινητού τηλεφώνου σε οριζόντιο format, με διάρκεια 2-6 λεπτά, χωρίς χρήση μουσικής και με άξονα το θέμα μπορούν να είναι μυθοπλασία, ντοκιμαντέρ ή οπτικό δοκίμιο. Η προθεσμία υποβολής των ταινιών λήγει στις 30 Σεπτεμβρίου 2024, που θα επιλεγούν 10 φιναλίστ ταινίες. Στη συνέχεια θα προβληθούν ελεύθερα online ώστε να ψηφιστούν από το κοινό και να διεκδικήσουν το Βραβείο Κοινού. Θα ακολουθήσει η Τελετή Λήξης στον κινηματογράφο **Άστωρ** όπου θα προβληθούν οι 10 φιναλίστ ταινίες και θα απονεμηθεί το Βραβείο Κοινού που θα συνοδεύεται από το χρηματικό έπαθλο των 1.000 ευρώ.
Πληροφορίες: Cinematek.gr/tainies-tsepis και tainiestsepis@cinematek.gr-Γ.Ν.

Πανσέληνος και δωρεάν ταινίες στο ΚΠΙΣΝ

Βουτυρένιο λαχταριστό pop corn κάτω από το φως του φεγγαριού και χωρίς εισιτήριο. Στις 19/08 το **Κέντρο Πολιτισμού Ίδρυμα Σταύρος Νιάρχος** (ΚΠΙΣΝ) υποδέχεται την πανσέληνο του οξυρρυγκου, αλλά με τον δικό του τρόπο. Ανοίγει το κινηματογραφικό του «μπαούλο», ξεθάβει διαλόγους με ατάκες που άφησαν εποχή, ιστορίες έρωτα που συμβαίνουν μόνο στις ταινίες (:) και αστέρια του Χόλιγουντ –όπως η Ντρου Μπάριμορ– που υπόσχονται να σε ταξιδέψουν στα ένδοξα 80s. Πέντε ταινίες για να διαλέξεις αραχτός στα γρασίδια του ΚΠΙΣΝ, με την τελευταία προβολή στις 4:00 το ξημέρωμα, για εσένα που είσαι παιδί της νύχτας, αλλά θες πού και πού λίγο ρομαντισμό. Μην ξεχάσεις να φέρεις μαζί σου πετσέτα για να καθίσεις πιο άνετα. Αυτό το καλοκαίρι δίνουμε ραντεβού στο Ξέφωτο. -Ε.Β.

Στο Περιστέρι για Καραγκιόζη

Είναι εντυπωσιακό πόσο αστείος είναι ακόμα και σήμερα, όχι μόνο για τα παιδιά αλλά και για τους ενήλικες, ο Καραγκιόζης. Κάτι λειτουργεί καταλυτικά και μας αγγίζει όλους. Όλο τον Αύγουστο, στο Άλσος Περιστερίου, στο **Θέατρο «Ελιά και Δάφνη»**, ο Δήμος οργανώνει παραστάσεις Καραγκιόζη από το θέατρο σκιών Σπυρόπουλου. Αρκεί να δει κανείς τους τίτλους κάθε βραδιάς για να αρχίσει να γελάει: «Ο Καραγκιόζης πυροσβέστης & το καμένο δάσος», «Ο Καραγκιόζης μάγος», «Τα 100 εντάγματα του Καραγκιόζη», «Τα γενέθλια του Κολληπτηριού», «Ο Καραγκιόζης δάσκαλος» κ.λπ.
Στη διάρκεια όλου του Αυγούστου, Άλσος Περιστερίου (σταθμός Μετρό Ανθοπούλη), είσοδος ελεύθερη. -Γ.Ν.

Βουτιές ΣΤΙΣ ΠΙΣΙΝΕΣ

Της ΜΑΡΙΑΣ-ΙΩΑΝΝΑΣ ΣΙΓΑΛΟΥ

Αν δεν είσαι της παραλίας, γιατί σε ενοχλεί το αλάτι ή η άμμος στο σώμα σου, τότε οι παρακάτω πληροφορίες σε ενδιαφέρουν. Συγκεντρώσαμε τις πισίνες της πόλης, τις δροσερές γαλάζιες οάσεις για να περάσεις όμορφα τη μέρα σου. Το **Mavili Beach** θυμίζει παραλία, έχει άμμο και ξαπλώστρες, αλλά της λείπει η... θάλασσα. Θα νομίζεις ότι είσαι σε νησί, αλλά θα είσαι στο κέντρο της Αθήνας. Η μόνη διαφορά είναι ότι δεν θα πάρεις πλοίο για να πας, αλλά το αμάξι ή τα μέσα. Ωράριο: 10:00-19:00, τιμές: για σετ ξαπλώστρα, καθημερινές €90 και τα ΣΚ €105, για kiosk (χωρητικότητα έως 3 άτομα), καθημερινά €120 και τα ΣΚ €140, για deluxe cabana (χωρητικότητα έως 4 άτομα) καθημερινές €160 και τα ΣΚ €185.

Μία εξίσου όμορφη επιλογή είναι η πισίνα του θρυλικού ξενοδοχείου **St. George Lycabettus** (Ωράριο: 10:00-19:00, τιμές: καθημερινές €60 το άτομο ή €82 τα δύο άτομα και τα ΣΚ €68 το άτομο ή €100 τα δύο άτομα) και του **Radisson Blu Park** (ωράριο: 10:30-19:00, τιμές: καθημερινές €40 το άτομο και τα ΣΚ €50 το άτομο). Οικονομικότερες επιλογές είναι οι πισίνες του **Acropolis Hill Hotel** (Ωράριο: 10:00-19:00, Τιμές: καθημερινές €15 το άτομο και τα ΣΚ €20 το άτομο) και του **Fresh Hotel** (ωράριο: 10:30-19:00, τιμές: καθημερινές €30 το άτομο και τα ΣΚ €40 το άτομο).

Πηγαίνοντας προς τη νότια πλευρά της πόλης, θα βρεις

την πισίνα της **Μαρίνας Ζέας** (ωράριο: 10:00-18:00, τιμές: καθημερινές €17 το άτομο και τα ΣΚ €23 το άτομο), του **Acqua e Sole** στον Άλιμο και για βραδινούς κολυμβητές (ωράριο: 9:00-21:00, τιμές: καθημερινές €17 το άτομο και τα ΣΚ €23 το άτομο) του **Emmantina Hotel** (ωράριο: 11:00-19:00, τιμές: καθημερινές €15 το άτομο και τα ΣΚ €20 το άτομο) και του ξενοδοχείου **Glyfada Riviera Hotel** (ωράριο: 10:00-18:00, τιμές: καθημερινές και ΣΚ €30 το άτομο). Για ύπτιο με πανοραμική θέα την Αθηναϊκή Ριβιέρα, μπορείς να πας στην πισίνα του **Emmantina Hotel** (ωράριο: 11:00-19:00, τιμές: καθημερινές €15 το άτομο και ΣΚ €20 το άτομο).

Στη Βουλιαγμένη, έχεις δύο επιλογές για ένα πολυτελές μπάνιο. Διάλεξε το **Divani Apollo Palace & Thalasso** (ωράριο: 10:00-19:00, τιμές: καθημερινές €85 το άτομο και ΣΚ €100 το άτομο) ή το **Margi Hotel** (ωράριο: 10:00-19:00, τιμές: καθημερινές €50 το άτομο και ΣΚ €80 το άτομο).

Στα βόρεια προάστια των Αθηνών, ρίξε μια βουτιά στο πολύχρωμο ξενοδοχείο **Semiramis** (ωράριο: 11:00-19:00, τιμές: καθημερινές €50 το άτομο και ΣΚ €60 το άτομο) και στο **Club Polydrosos** (ωράριο: 10:00-20:00, τιμές: καθημερινές €14 το άτομο, Σάββατα €18 το άτομο και Κυριακές €20 το άτομο). Όταν ο υδράργυρος δείξει κόκκινο, τώρα ξέρεις πού να πας!

46

Ο **Waldeck** μας στέλνει την κασέτα του καλοκαιριού

1. **Bruno Martini** - *Estate*
2. **AnaTijoux** - *1977*
3. **Fort Knox Five** - *Brazilian Hipster*
4. **The Aveners** - *The Morning Sun*
5. **Patty Pravo** - *La Bambola*
6. **Saint Privat** - *Boom Boom Click!*
7. **Charles Trenet** - *La mer*
8. **Dean Martin** - *Sway*

*Ο **Klaus Waldeck**, ο μεγάλος «βεζίρης» της βιεννέζικης ηλεκτρονικής μουσικής σκηνής, κυκλοφόρησε το φετινό καλοκαίρι το έβδομο στούντιο άλμπουμ του, «*The Moon and the Orient*», από την *Dope Noir Records*.

Η ΠΡΩΤΗ

ΕΝΑ ΔΙΗΓΗΜΑ ΓΙΑ ΤΑ 100 ΧΡΟΝΙΑ ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΥΣ ΣΤΟ ΠΑΡΙΣΙ ΤΟ 1924

PARIS 1924

© FRESHOT/UNIVERSAL IMAGES GROUP VIA GETTY IMAGES

ΦΟΡΑ

ΠΟΥ

ΕΙΔΑ

ΤΟ ΠΑΡΙΣΙ

Διήγημα

Της ΣΩΤΗΣ ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟΥ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΕΝΑ
ΤΑΜΑΡΑ

ΣΗΜΕΡΑ ΕΙΝΑΙ 2 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ ΤΟΥ 1964 και έχω τα γενέθλιά μου: πενήντα οκτώ! Καλά κρατιέμαι· το χρωστάω στον χορό: έκανα μπαλέτο από τριών χρονών, για ένα φεγγάρι είχα την ίδια καθηγήτρια με την Γκαλίνα Ουλάνοβα, ήθελα να γίνω πρίμα μπαλαρίνα. Δούλευα απ' τα δεκάξι μου στο θέατρο Μαρίνσκι στην Αγία Πετρούπολη (που, ξαφνικά, τον χειμώνα του '24, άλλαξε όνομα κι έγινε Λένινγκραντ), αλλά ο διευθυντής των μπαλέτων, ο Σεργκέι (Σερζ) Ντιαγκίλεφ, είχε γεράσει πριν απ' την ώρα του (έπινε βότκα στο πρόγευμα), κι όσο για τον Νιζίνσκι, το πουλέν του, είχε αποτρελαθεί κι ήταν πια για δέσιμο. Έτσι, κανείς δεν μου έδινε σημασία: αν δεν ήσουν η Πάβλοβα ή η Ίντα Ρούμπινσταϊν, κανείς δεν σου έδινε σημασία. Κι εγώ ατάλαντη δεν ήμουν, δεν ήμουν όμως ούτε η Πάβλοβα, ούτε η Ρούμπινσταϊν. Εκτός αυτού, στην Πετρούπολη – rardon, στο Λένινγκραντ – πεινούσαμε, παρ' όλο που κάθε μέρα η Ρωσία μεγάλωνε, αφού μια μια κόλλαγαν δίπλα της καινούργιες ασιατικές χώρες: Καζικιστάν, Τουρκμενιστάν, Τατζικιστάν, όλες σε -άν. Είχαμε γίνει γίγαντας μεν, πειναλέος δε. Παρά τη φτώχεια και την αναστάτωση, τα ρωσικά μπαλέτα περιόδευαν σ' ολόκληρο τον κόσμο: μονάχα εγώ έμενα στην Πετρούπολη και χόρευα ρόλους κομπάρσας (έπαιξα στην «Ωραία κοιμωμένη», αλλά όχι την Ωραία κοιμωμένη, και στο «Τραγούδι του αηδονιού» στη σκιά της Αλίσια Μαρκόβα. Κυριολεκτικά στη σκιά, γιατί η Μαρκόβα έπιανε όλη τη σκηνή και πήδαγε πέρα δώθε κι έπρεπε να την ακολουθώ προσεκτικά για να μη συμβεί κάνα ατύχημα). Γι' αυτό, το '24, αποφάσισα να ριζώ μαύρη πέτρα πίσω μου και να έρθω στο Παρίσι: εκείνη την εποχή, άμα δεν σε ήθελαν πουθενά αλλού, πήγαινες στο Παρίσι. Άμα ήθελες να γράψεις μυθιστορήματα με πολλές αλαμπουρνέζικες λέξεις –σαν τον Τζέιμς Τζόυς–, να ζωγραφίσεις πτυελοδοχεία και ουρητήρια –σαν τους Νταντάδες– ή να παίξεις την καινούργια μουσική, την τζαζ, το Παρίσι ήταν ό,τι έπρεπε. Ε, ούτε εμένα με ήθελε κανείς: η οικογένειά μου δεν είχε καμιά σχέση με τους μπολσεβίκους, η μάνα μου ήταν πιανίστρια, ο πατέρας μου έμπορος (εξαγωγέας γούνας) κι η γιαγιά μου η Νίνα –αν και θεωρούσε το Παρίσι διαφθορείο– ήταν καθηγήτρια γαλλικών. Κι εγώ ήμουν μια μοναχοκόρη που σ' όλη της τη ζωή προσπαθούσε να πετύχει το καλύτερο αραμπέσκ. Όταν πλάκωσαν οι μπολσεβίκοι, τα 'χασα τελείως, δεν καταλάβαινα ποιοι είχαν δίκιο και ποιοι άδικο. Το μόνο που ήθελα ήταν να χορεύω.

Έτσι, αν θυμάμαι καλά, στα μέσα Μαΐου του '24, έφτασα στον σιδηροδρομικό σταθμό του Παρισιού (Gard du Nord) μετά από εξαντλητικό ταξίδι, όπου ένας σεβάσμιος αλλά λαλίστατος Γάλλος κύριος μου 'φαγε τ' αυτιά για την οικονομική κρίση και την παρακμή της Πόλης του Φωτός. Σκεφτόμουν, αφού παρακαμάζει, τι στην ευχή πάω να κάνω στο Παρίσι; Όμως, όταν βγήκα στον δρόμο και πήρα την ανηφόρα της λεωφόρου Μπαρμπές, ξετρελάθηκα: επιτέλους βρισκόμουν στο gai Paris! Νοίκιασα δωμάτιο σε μια πανσιόν στον λόφο της Μονμάρτρης, όπου έμεναν Ρώσοι εμικρέδες –καλλιτέχνες, τυχοδιώκτες, φυγάδες– κι απ' όπου έβλεπες την πόλη πιάτο.

Την επομένη κιόλας, βάλθηκα να ψάχνω για δουλειά· στην όπερα, στα θέατρα, κι έπειτα –τι να 'κανα– κατέβηκα στη λεωφόρο Κλισύ και πήρα σβάρνα τα καμπαρέ: πέρασα οντισιόν, χόρεψα λίγο από Ζιζέλ, λίγο από το Απομεσήμερο ενός φαύνου (τη σκηνή όπου πεθαίνει η θεότητα των δασών: τα θαλάσσωσα), έκανα μερικές από τις πιο πηδηχτές μου πιρουέτες, κι οι άνθρωποι ήταν ευγενικοί και με επαινούσαν. «Έχετε κάτι από Ιζαντόρα Ντάνκαν» μου είπε ένας, αλλά δεν τον πίστευα: χόρευα, όπως είναι φυσικό, σαν Ρωσίδα, όχι σαν Αμερικανίδα. Φορούσα παπούτσια μπαλέτου, δεν χόρευα ξυπόλυτη. Ίσως γι' αυτό δεν με προσέλαβε κανείς. Το '24 ήταν της μόδας να χορεύεις ξυπόλυτη. Όσπου άλλαξα κατεύθυνση:

όχι γεωγραφική, επαγγελματική. Πήγα σ' ένα κέντρο διασκέδασης και θεάματος –Μουλέν Ρουζ το έλεγαν, υπάρχει ακόμα– στην πλατεία Μπλανς (κατάφωτη πλατεία· θυμάμαι ότι σκέφτηκα: Ζήτω ο ηλεκτρισμός! πράγμα που επαναλάμβαναν συνέχεια οι μπολσεβίκοι, είχαμε βαρεθεί να το ακούμε) και χόρεψα όπως είχα δει να χορεύουν οι άλλες κοπέλες στις οντισιόν. Έκανα κινήσεις καντρίλιας και σήκωνα το φόρεμά μου με νάζι: μετά από δεκατρία ολόκληρα χρόνια μπαλέτου, το γόνάτο μου έφτανε στη μύτη μου και είχα τέτοια ευελιξία, που ο ιδιοκτήτης της revue με προσέλαβε αμέσως για να συμμετάσχω, είπε, στην καινούργια παράσταση του κυρίου Ζακ Σαρλ. Εγώ τον κύριο Ζακ Σαρλ δεν τον ήξερα, αλλά ενθουσιάστηκα· η αμοιβή ξεπερνούσε τα πιο τρελά μου όνειρα και, στο κάτω κάτω, μετά τη revue έβγαινες στον δρόμο και, το είπα ήδη, η πλατεία ήταν φωταγωγημένη. Στην Αγία Πετρούπολη, απ' ό,τι ήξερα δηλαδή, δεν υπήρχαν καμπαρέ, ούτε φωτοχυσίες όπως στην πλατεία Μπλανς.

Η χορευτική επιθεώρηση δεν είχε τίποτα το πρόστυχο· το ξεκαθαρίζω απ' την αρχή, μη νομίζετε ότι στο Παρίσι πήρα τον δρόμο της απωλείας. Απλώς, αντί να χορεύω με μουσική Ιγκόρ Στραβίνσκι, χόρευα βαριετέ, γαλλικό κανκάν. Έτσι ονομαζόταν ο χορός με τις γάμπες στον αέρα και τις περιστροφές του αστραγάλου, πάλι στον αέρα. Στις αρχές Ιουνίου, αρχίσαμε τις πρόβες με μια θεσπέσια μαύρη (νέγρα) κοπέλα, συνομήλική μου, τη Ζοζεφίν Μπέικερ (που, μεταξύ μας, έδειχνε πολύ στήθος και ολόκληρο το μπουτί, έκανε δηλαδή ένα είδος στριπτίζ), καθώς κι έναν τραγουδιστή και χορευτή που είχε παίξει σ' ένα σωρό οπερέτες. Μωρίς Σεβαλιέ τον έλεγαν: υποτίθεται πως ήταν διάσημος κι έπρεπε να τον ξέρω, όμως εγώ δεν τον είχα ακούσει. Η Ζοζεφίν δεν ήταν καθόλου διάσημη, μόλις είχε φτάσει στο Παρίσι: είχε όμως πολλές γνωριμίες –Αμερικανούς τζαζίστες και χορευτές από το Χάρλεμ– έτσι, ετοιμαζόταν να εμφανιστεί σε πιο καλλιτεχνική σκηνή από τη φθινοπωρινή σεζόν. Σχεδίαζε να λανσάρει στο Παρίσι έναν καινούργιο χορό, το τσάρλεστον (πράγμα που έκανε τελικά, αλλά εγώ τότε δεν την πίστευα, νόμιζα πως ήταν φαντασμένη), και να κάνει σόου με νέγρους. «Εμείς οι νέγροι έχουμε τον ρυθμό μέσα μας» έλεγε. Εμείς οι Ρώσοι, απαντούσα από μέσα μου, δεν τον έχουμε μέσα μας, γι' αυτό μας βγαίνει η ψυχή στην εξάσκηση.

Ήμασταν όλοι πολύ ευχαριστημένοι με την παράσταση που σκηνοθετούσε ο κύριος Ζακ Σαρλ, αλλά η αίθουσα δεν γέμιζε, κι ο κύριος Σεβαλιέ απέδωσε τα κεσάτια στους Ολυμπιακούς Αγώνες. Είλικρινά, δεν είχα ιδέα ότι οι Ολυμπιακοί γίνονται σε μεγάλες πόλεις: νόμιζα πως γίνονται στην εξοχή, ώστε να μπορούν οι αθλητές να τρέχουν, να πηδάνε, να κολυμπάνε και να κάνουν ποδήλατο. Όμως ο κύριος Σεβαλιέ μου εξήγησε ότι «διεξάγονται» κάθε τέσσερα χρόνια και ότι την προηγούμενη φορά, το 1920, είχαν «διεξαχθεί» στην Αμβέρσα. Όχι ότι είχα ιδέα πού έπεφτε η Αμβέρσα, αλλά έμαθα: στο Βέλγιο. Όχι ότι ήξερα πού έπεφτε το Βέλγιο. Αναρωτιόμουν μήπως ο κύριος Σεβαλιέ με φλέρταρε, αλλά είχε ήδη περάσει τα τριάντα πέντε: παραήταν γέρος για μένα. Έτσι κι αλλιώς, δεν μπορούσα ν' αναγνωρίσω το φλερτ· δεν με είχε φλερτάρει ποτέ κανείς. Στα ρωσικά μπαλέτα οι άνδρες φλέρταραν μεταξύ τους.

Άρχισαν οι Ολυμπιακοί κι εγώ χαμπάρι δεν πήρα. Ο κύριος Σεβαλιέ, που ήταν πατριώτης, μου μετέδιδε τα νέα: «Σήμερα ο Πιερ Κοκλέν έσπασε ρεκόρ στη σκοποβολή» (μέχρι τότε δεν μου είχε περάσει απ' το μυαλό πως η σκοποβολή είναι άθλημα), «Σήμερα διέπρεψε η ομάδα ξιφασκίας», «Πήρε χρυσό ο Ανρί Ντεγκλάν στην ελληνορωμαϊκή πάλη» (μου έκανε εντύπωση ότι τα μετάλλια στην ελληνορωμαϊκή πάλη δεν τα έπαιρναν οι Έλληνες και οι Ρωμαίοι· τα έπαιρναν οι Γάλλοι). Όταν οι Γάλλοι και οι Βέλγοι (ο κύριος Σεβαλιέ υποστήριζε και τους Βέλγους, λόγω της μαμάς του που ήταν, είπε, βελγικής καταγωγής) έρχονταν τελευταίοι στα αγωνίσματα, ο κύριος Σεβαλιέ δεν ανέφερε τίποτα: έφτανε στο καμπαρέ σιωπηλός και κατσούφης, έκανε το νούμερό του –τραγουδούσε με μπρίο το «Βαλεντίν»–, αλλά στην πραγματικότητα ήταν ψυχικό ράκος. Ένα βράδυ, λίγο πριν από την παράσταση, πώς μου ήρθε δεν ξέρω,

τον ρώτησα: «Γιατί είστε τόσο μελαγχολικός; Επειδή οι Γάλλοι τα έχουν σκατώσει στους Ολυμπιακούς;» Πράγματι, στα τετρακόσια μέτρα είχε κερδίσει Αμερικανός, στο πένταθλο Φινλανδός, στα οκτακόσια μέτρα Άγγλος, στο δέκαθλο πάλι Αμερικανός. Κι όσο για το τριπλούν, ο Αυστραλός είχε σημειώσει παγκόσμιο ρεκόρ. Νόμιζα ότι ο κύριος Σεβαλιέ θα με χαστούκιζε που είπα «σκατώσει», αλλά εκείνος κούνησε αρνητικά το κεφάλι: «Όχι, mon chou» είπε. «Απλώς θέλω να πεθάνω». Αναστατώθηκα, αλλά έπρεπε να βγούμε στη σκηνή και δεν πρόλαβα να βρω κάτι να πω. Την επομένη, ο κύριος Σεβαλιέ δεν ήρθε στην παράσταση, κι ο Ντεντέ –το παιδί που στεκόταν στην είσοδο κι έκοβε τα εισιτήρια– έδιωχνε τους πελάτες (ο Μωρίς Σεβαλιέ ήταν η μεγαλύτερη ατραξιόν μας), ενώ η Ζοζεφίν Μπέικερ κλείστηκε στο καμαρίνι της κι έκλαιγε γοερά. Στάθηκα απέξω και κρυφάκουγα, δεν ήξερα τι άλλο να κάνω. Όσπου η Ζοζεφίν φώναξε από μέσα: «Ταμάρα! Άντε, μπες!» και μπήκα δειλά δειλά κι η Ζοζεφίν μου εξήγησε ότι ο κύριος Σεβαλιέ είχε κάνει απόπειρα αυτοκτονίας. Είδα κι έπαθα να καταλάβω τι μου έλεγε, γιατί δεν ήξερα αγγλικά, ειδικά τα αγγλικά της Ζοζεφίν, που ήταν νέγρα απ' την πολιτεία του Μιζούρι.

«Για τους Ολυμπιακούς;» ρώτησα και ντράπηκα αμέσως για τη χαζομάρα μου. «Ο Ιταλός κέρδισε χθες τον Γάλλο στο βάδην».

Η Ζοζεφίν έκανε μια χειρονομία που έδειχνε ανυπομονησία.

«Ο άνθρωπος, Ταμάρα –ο Μωρίς–, κουβαλήθηκε στην Αμερική, πάσχισε να κάνει καριέρα στο Μπρόντγουεϊ και πέρασε απαρατήρητος. Γύρισε με την ουρά στα σκέλια».

«Πότε;»

«Τι πότε;»

«Πότε πήγε στην Αμερική;»

«Πέρυσι».

«Κι από πέρυσι θέλει να πεθάνει;»

Η Ζοζεφίν αναστέναξε.

«Προσπαθεί, αλλά δεν τα καταφέρνει».

Τελικά, οι Αμερικανοί, οι Γάλλοι, οι Ρώσοι έχουν διαφορετικές ιδιοσυγκρασίες. Να, για παράδειγμα, κι εγώ απαρατήρητη περνούσα, αλλά δεν σκεφτόμουν καθόλου ν' αυτοκτονήσω. Κι αν ήθελα να αυτοκτονήσω, θα τα κατάφερνα. Όσο για τη Ζοζεφίν, δεν υπήρχε περίπτωση να περάσει απαρατήρητη, άρα δεν έμπαινε θέμα αυτοκτονίας.

«Μα» είπα «όλοι στο Παρίσι έρχονται – κι εσύ αυτό δεν έκανες; Γιατί να θέλει κάποιος να πάει στο Μπρόντγουεϊ;»

Η Ζοζεφίν σήκωσε τους ώμους. Είχε έρθει στο Παρίσι απ' το Σαιντ Λουίς, πράγμα που μου φαινόταν πέρα για πέρα λογικό: τι να κάτσει να κάνει στο Σαιντ Λουίς; Το Σαιντ Λουίς ήταν σίγουρα χειρότερο από την Αγία Πετρούπολη, ειδικά άμα ήσουν νέγρος. Τους νέγρους τούς είχαν μονάχα για να τραγουδάνε τζαζ και να πηδάνε –εννοώ το άθλημα του άλματος– στους Ολυμπιακούς Αγώνες. Ο κύριος Σεβαλιέ μου είχε πει ότι ένας νέγρος πήρε χρυσό στο άλμα εις μήκος,

ΤΟ ΚΑΛΟΚΑΙΡΙ ΠΡΟΧΩΡΟΥΣΕ: ΤΟΣΗ ΖΕΣΤΗ δεν είχα νιώσει ποτέ μου. Ο ήλιος έλαμπε σχεδόν κάθε μέρα, σχεδόν όλη μέρα. Το έγγραφο στη μαμά μου στην Αγία Πετρούπολη και δεν το πίστευε. Εκεί πέρα μόλις που είχε ξεπαγώσει ο Νέβας. Τέλος πάντων, μετά την αποτυχημένη απόπειρα αυτοκτονίας, ο κύριος Σεβαλιέ επέστρεψε στο Μουλέν Ρουζ, φανερά καταβεβλημένος. Δεν είπε τίποτα, έπιασε αμέσως δουλειά, ρώτησε αν έμαθα τα αποτελέσματα του μαραθωνίου (δεν τα είχα μάθει) κι αν είχαμε κόσμο τις μέρες που έλειπε (δεν ήθελε να έχουμε κόσμο χωρίς αυτόν, αλλά δεν τ' ομολογούσε). Όμως, λίγες μέρες αργότερα, η όψη του άλλαξε, έμοιαζε σεληνιασμένος, σαν να τον είχε μαγέψει ολόγιομο φεγγάρι.

«Ο Εντμόν Ντεκοτινί, mon chou, πήρε μετάλλιο στην άρση βαρών», μου ανακοίνωσε εύθυμα, όμως εγώ υποπτευόμουν πως η ξαφνική ευτυχία του οφειλόταν σε κάτι άλλο. Δίκιο είχα: η Ζοζεφίν με πληροφόρησε πως το κάτι άλλο ονομαζόταν Υβόν Βαλλέ και ήταν χορεύτρια. Για μια στιγμή, φοβήθηκα μήπως αυτή η Υβόν μου

πάρει τη θέση στη revue: ο κύριος Σεβαλιέ αισθανόταν καλύτερα όταν περιβαλλόταν από γυναίκες που του άρεσαν. Εγώ δεν του άρεσα, αν και με αποκαλούσε τρυφερά «mon chou» και καμιά φορά μου έδινε ένα φιλάκι – το φιλάκι του Ιούδα, σκέφτηκα όταν έμαθα για την Υβόν. Με είχε πιάσει αγωνία πως θα μείνω άνεργη.

Η

ΤΑΝ, ΝΟΜΙΖΩ, 19 ΙΟΥΛΙΟΥ, όταν η ζωή μου άλλαξε ξαφνικά όπως είχε αλλάξει και του κυρίου Σεβαλιέ. Βρισκόταν στη σκηνή, αεράτος όπως πάντα, και χόρευε κλακέτες τραγουδώντας το «Στη ζωή δεν πρέπει να χολοσκάς» (το να το λέει αυτό ο κύριος Σεβαλιέ μου φαινόταν το άκρον άωτον της υποκρισίας): ήταν μια μεγάλη γαλλική επιτυχία, οι θαμώνες χειροκροτούσαν κι ο κύριος Σεβαλιέ πετούσε στον αέρα το ψάθινο καπέλο του και το ξανάπιανε με χάρη. Έπειτα άρχισε να τραγουδάει το «Ραψωδία σε μπλε» του Τζορτζ Γκέρσουιν –που μόλις είχε πρωτακουστεί στο Παρίσι– αυτοσχεδιάζοντας και κάνοντας αστεία με το κοινό, πράγμα που ήταν εκτός προγράμματος: εγώ στεκόμουν πίσω απ' την κουρτίνα, περιμένοντας την ώρα για το νούμερό μου και κρυφοκοιτώντας. Το πράγμα παρατραβούσε, ο κύριος Σεβαλιέ είχε πιάσει κουβέντα από τη σκηνή (στα αγγλικά) με μια παρέα Αμερικανών: κυρίες που κάπνιζαν μακριές πίπες και άνδρες που μου φάνηκαν θηριώδεις, σαν να ανήκαν σε φυλή υπερανθρώπων. Η αίθουσα δεν ήταν κατάμεστη όπως την ήθελε ο κύριος Σεβαλιέ, αλλά οι Αμερικανοί έκαναν πολλή φασαρία και του ζητούσαν να χορέψει σε ρυθμό ραγκτάιμ και να πει κι άλλα αμερικανικά τραγούδια.

«Και τώρα ένα γερό χειροκρότημα για τον πρωταθλητή στην κολύμβηση Τζόννυ Βαϊσμύλλερ! Τον μεγαλύτερο κολυμβητή όλων των εποχών!» αναφώνησε σε μια στιγμή ο κύριος Σεβαλιέ, ενώ εγώ κρυφοκοιτούσα ακόμα από την κουρτίνα. Ο αθλητής σηκώθηκε και υποκλίθηκε χαμογελώντας σεμνά, ενώ τον φώτιζε ο προβολέας. Τι άντρακλας! Δυο μέτρα! Τι κούκλος! σκέφτηκα. Δεν είχα ξαναδεί τέτοιο μορφονιό. Όλοι χειροκρότησαν και μια από τις κυρίες κράτησε την πίπα ανάμεσα στα χείλη της για να χτυπήσει παλαμάκια με τα δυο της χέρια. Αυτό μου έκανε, θυμάμαι, μεγάλη εντύπωση. Ωραία όλ' αυτά, αλλά, όταν ο κύριος Σεβαλιέ αποφάσισε να εγκαταλείψει τη σκηνή, ήταν πια πολύ αργά για το νούμερό μου και μόλις που πρόλαβε να χορέψει η Ζοζεφίν. Για μένα η Ζοζεφίν ήταν ακαταμάχητη, ειδικά όταν κουνούσε νωχελικά τον πισινό της προς το κοινό, αλλά οι Αμερικανοί έμειναν ανέκφραστοι, κι ο κύριος Σεβαλιέ απέδωσε τη στάση τους στην αμερικανική σεμνοτυφία, όπως μας εξήγησε αργότερα. Αφού τελείωσε το πρόγραμμα, κι εγώ πήγαινα να σκάσω απ' το κακό μου κι αναρωτιόμουν αν θα πληρωθώ το μεροκάματο, συνέβη κάτι αναπάντεχο: ο πρωταθλητής Τζόννυ Βαϊσμύλλερ, που οι φίλοι του τον φώναζαν Γουαϊσμύλλερ, μας κάλεσε όλους σε δείπνο! Τον κύριο Σεβαλιέ μαζί με την Υβόν, τη Ζοζεφίν κι εμένα, που ούτε καν με είχε δει να χορεύω. Καλοσύνη του βέβαια, αλλά νομίζω πως το έκανε από λύπηση.

Ήταν η ωραιότερη νύχτα της ζωής μου. Πήγαμε στο Café de la Rotonde, στο Μονπαρνάς – δηλαδή στην άλλη άκρη του Παρισιού, ένα μέρος όπου, όπως είπε ο κύριος Σεβαλιέ, «μαζεύονται ομοφυλόφιλοι σαν τον Μαρσέλ Προυστ που παριστάνουν τους ετεροφυλόφιλους, και φτωχοί σαν τον Σκοτ και τη Ζέλντα Φιτζέραλντ που παριστάνουν τους πλούσιους». Όλοι γέλασαν εκτός από μένα, που ξέρω καλούτσικα γαλλικά, αφού μάθαινα από τη γιαγιά μου κι έκανα πέντε χρόνια μάθημα με τη μαντάμ Μον μπιζού στην Πετρούπολη, αλλά αγγλικά, όπως είπα, δεν ήξερα γρυ (τώρα ξέρω κάπως). Μου αρκούσε να κοιτάζω τον πρωταθλητή –αν κατάλαβα καλά, κέρδισε τρία χρυσά μετάλλια, χώρια ένα χάλκινο στο γουόττερ πόλο– και να τον φαντάζομαι βρεγμένο και μάλιστα με μαγιό. Είχα δει στην εφημερίδα *Le Figaro* φωτογραφίες από τους Ολυμπιακούς: ε, λοιπόν, τα αθλητικά μαγιό δεν ήταν μακριά σαν αυτά που φορούσαμε στις πλαζ, ήταν κοντά και, πώς να το πω,

αποκαλυπτικά! Σαν τα ρούχα της Ζοζεφίν στη σκηνή.

Εκείνη την εποχή, στο Παρίσι είχαν εγκατασταθεί πολλοί Αμερικανοί – ανάμεσά τους και μερικοί νέγροι (όπως μου είχε πει η Ζοζεφίν), όπως ο ποιητή Λάνγκστον Χιουζ, που έμενε κοντά στην πλατεία Κλισύ και τον είχα δει μια δυο φορές στη γειτονιά. Είχα δει από μακριά κι έναν Αμερικανό δημοσιογράφο, τον Χάουσμιν, το μικρό του δεν το θυμάμαι: μου τον είχε δείξει ο Ντεντέ, το παιδί που έκοβε τα εισιτήρια στο Μουλέν Ρουζ. Ο Ντεντέ ήταν κουτσοπόλης, τριγύριζε όλη μέρα στην πόλη· έμοιαζε με κινούμενη εφημερίδα: αυτός μου είπε για τον Χάουσμιν· για το ότι μιλούσε μονάχα σε «επιτυχημένους αλκοολικούς, πλούσιους και αυτοκτονικούς Αμερικανούς», ότι τους υπόλοιπους τους σνόμπαρα.

ΑΝ ΚΑΙ ΤΟ ΠΑΡΙΣΙ ΗΤΑΝ ΓΕΜΑΤΟ από την πρώτη κατηγορία Αμερικανών, ο Τζόννυ Βαϊσμούλλερ, που καθόταν εκείνη τη βραδιά απέναντί μου, δεν είχε καμιά πιθανότητα να του απευθύνει τον λόγο ο Χάουσμιν: αν και τρομερά επιτυχημένος, φαινόταν υγιέστατος και καθόλου αλκοολικός· έπινε μεταλλικό νερό με μπουρμπουλήθρες. Δεν μιλούσε πολύ, ευτυχώς, γιατί δεν θα καταλάβαινα τίποτα. Πολύ μιλούσε ο κύριος Σεβαλιέ –με γαλλική προφορά, πράγμα αρκετά χαριτωμένο, αλλά υπερβολικά γαλλικό–, ο οποίος διηγείτο πώς τσακώθηκε ο Πικάσο με τον Χέμινγουεϊ –«να, σ' εκείνο εκεί το τραπέζι»– επειδή ο πρώτος αμφισβήτησε τον ανδρισμό του δεύτερου. Σύμφωνα με τον κύριο Σεβαλιέ, ο Πικάσο ειρωνεύτηκε τον Χέμινγουεϊ: «Γ' αυτό παίζεις με ταύρους και τουφέκια! Για να μας αποδείξεις πως είσαι άντρας!» Η Ζοζεφίν έσκυψε προς το μέρος μου και ψιθύρισε «Δεν είπε αυτό, είπε "Παίζεις με τουφέκια και σκοτώνεις βόδια επειδή την έχεις μικρή!"» Ο Τζόννυ Βαϊσμούλλερ, πάντως, δεν χρειαζόταν ν' αποδείξει τίποτα, ήταν το αποκορύφωμα του άνδρα.

«Ποιος είναι ο Χέμινγουεϊ;» ρώτησε ένας άλλος από την παρέα, ο οποίος, όπως διαπίστωσα –με κάποια καθυστέρηση– ονομαζόταν Χάουζερ και ήταν δισκοβόλος. Δίπλα του καθόταν η κυρία με την πίπα και του κρατούσε το μπράτσο. (Το μπράτσο ήταν τεράστιο, πιο τεράστιο από του Τζόννυ Βαϊσμούλλερ.)

«Συγγραφέας» είπε η Ζοζεφίν. «Δεν μένει μόνιμα εδώ, περνάει πολύ καιρό στην Ισπανία. Είναι φανατικός των ταυρομαχιών. Ηδονίζεται με τα άγρια θηρία και το αίμα».

«Λένε», πρόσθεσε ο κύριος Σεβαλιέ χαχανίζοντας λιγάκι, «πως μετά από τραύμα στον Μεγάλο Πόλεμο, δεν... δεν...»

Έκανε μια τόσο αδιάκριτη χειρονομία, που δεν πίστευα στα μάτια μου.

«Νομίζω ότι απλώς πίνει πολύ», είπε ήρεμα η Ζοζεφίν.

Ε, κάτι θα 'ξερε η Ζοζεφίν για να το λέει.

Εκείνο το βράδυ ήπια κι εγώ πολύ –τρία ποτήρια Sauvignon– κι άρχισα να τα βλέπω όλα διπλά, ακόμα και τον Ιγκόρ Στραβίνσκι, που μπήκε στο μπαρ στις δύο το πρωί· τον μεγάλο Ιγκόρ Στραβίνσκι, που τον είχα δει σε δεκάδες φωτογραφίες στη Ρωσία. Ο Στραβίνσκι έψαχνε κάποιον, αλλά δεν τον βρήκε, κι ο κύριος Σεβαλιέ τού έκανε νόημα από μακριά, του συστήθηκε και τον κάλεσε να καθίσει στο τραπέζι μας. Ο Στραβίνσκι είχε ξινισμένο ύφος κι άρχισε να γκρινιάζει ότι «οι Αμερικανοί δεν σκαμπάζουν από τέχνη» κι ότι «μόνο να κολυμπάνε και να ρίχνουν ακόντια ξέρουν». Για να μην προσβάλει περισσότερο τον Τζόννυ Βαϊσμούλλερ, άρχισα να του μιλάω στα ρωσικά, πράγμα που δεν τον ξάφνιασε καθόλου: «Έχετε τα πεταχτά ζυγωματικά των Ρωσίδων», μου είπε, μάλλον προσβλητικά, και συνέχισε σχολιάζοντας το πώς ο Σοστακόβιτς έμεινε στη Ρωσία σφιχταγκλιασμένος με τους μπολσεβίκους. Δεν ήξερα τι να πω: δεν γνώριζα τίποτα επί του θέματος.

Γύρω στις τρεις το πρωί, ο Τζόννυ ανακοίνωσε, ευγενικά, πως ήταν πολύ αργά και ήθελε, είπε, «να πάει στο κρεβάτι», εννοώντας να κοιμηθεί. Σηκωθήκαμε όλοι και βγήκαμε έξω, στη ζεστή παρι-

ζιάνικη νύχτα. Η Ζοζεφίν χασμουρήθηκε, είπε ότι θα γυρίσει με τα πόδια, κι ο κύριος Σεβαλιέ αγάλιασε την Υβόν από τη μέση και μπήκαν σ' ένα ταξί που κόρναρε χωρίς λόγο. Ο Στραβίνσκι έκανε μια αόριστη κίνηση αποχαιρετισμού κι εγώ συνειδητοποίησα ότι δεν θα γινόμουν ποτέ πρίμα μπαλαρίνα: είχα βρεθεί στο ίδιο τραπέζι με τον Στραβίνσκι (τον οποίο έβλεπα διπλό) και δεν είχα καν σκεφτεί να του πω ότι χόρευα επί δύο χρόνια στο θέατρο Μαρίνσκι. Το μόνο που με ενδιέφερε ήταν ο Τζόννυ Βαϊσμούλλερ, που τον έβλεπα επίσης διπλό, γιατί το κρασί με είχε χτυπήσει στο κεφάλι.

Και τότε έγινε το πιο καταπληκτικό: ο Τζόννυ, αφού αποχαιρέτησε τον δισκοβόλο και την κυρία, μου είπε χαμογελώντας: «Και τώρα ας διασκεδάσουμε λιγάκι!» και μ' έπιασε από το χέρι. Για να είμαι ειλικρινής, δεν θυμάμαι τίποτα απ' όσα συνέβησαν αργότερα: έχω την αμυδρή εντύπωση ότι πήγαμε σ' ένα ξενοχτάδικο του Μονπαρνάς που ήξερε ο Τζόννυ –Το Βόδι στη Στέγη–, όπου όλοι ήταν μεθυσμένοι σαν εμένα, και νομίζω –νομίζω– πως είδα ένα ζευγάρι γυναικών να χορεύει tanqu coast to coast. Χορέψαμε κι εμείς, ο Τζόννυ κι εγώ, αλλά γι' αυτό δεν παίρνω όρκο. Το μόνο για το οποίο είμαι σίγουρη είναι ότι την επομένη ξύπνησα σ' ένα πολυτελές δωμάτιο, δίπλα στο αγαλατένιο σώμα του Τζόννυ, ο οποίος κοιμόταν σαν μωρό. Έτρεξα στο παράθυρο να δω πού βρίσκομαι: πλατεία Βαντόμ, ξενοδοχείο Ριτζ. Από μια άποψη μεγαλεία, μεγαλεία! Από μια άλλη άποψη...

Με έπιασε πανικός. Η γιαγιά μου η Νίνα έλεγε πως στο Παρίσι δεν θέλει πολύ να γίνεις κοκότα. Άφησα ένα σημείωμα στον Τζόννυ –«Καλή επιστροφή στην πατρίδα. Καλή επιτυχία»– κι έφυγα ακροποδητί· χαιρέτησα με ψεύτικη άνεση τον άνθρωπο στη ρεσεψιόν κι έπειτα βάλθηκα να τρέχω προς τον σταθμό του μετρό. Το βράδυ, όταν πήγα στο Μουλέν Ρουζ, ο κύριος Σεβαλιέ με κοίταξε μ' ένα τόσο πονηρό βλέμμα, που σκέφτηκα: Τα ξέρει όλα, έχω γίνει ρεζίλι· αλλά εκείνος με ρώτησε με θριαμβευτικό ύφος:

«Ποιος κέρδισε στην ποδηλασία;»

«Ποιος;» έκανα ξεροκαταπίνοντας.

«Ο Λυσιέν Σουρύ και ο Ζαν Κυνιό!»

«Μπράβο, κύριε Σεβαλιέ», είπα ανακουφισμένη. Vive la France!

Τον Τζόννυ Βαϊσμούλλερ δεν τον ξαναείδα. Έμαθα πως κέρδισε μετάλλιο και στους Ολυμπιακούς του '28 στο Άμστερνταμ και πως αργότερα έγινε σταρ του κινηματογράφου (οι ταινίες του, μολονότι για ευνόητους λόγους μού προκαλούσαν ταραχή, ήταν, κατά γενική ομολογία, κάπως παιδαριώδεις. Ειδικά το «Μυστήριο της ερήμου» με απογοήτευσε τελείως: ο Ταρζάν έπαιζε δεύτερο ρόλο και η Τζέιν πρώτο). Έμαθα επίσης ότι παντρεύτηκε δυο τρεις φορές, μπορεί και τέσσερις. Όσο για μένα, παντρεύτηκα επίσης, μια φορά, το 1932, κι από τότε δεν θέλω ν' ακούω για γάμους, για ανθοδέσμες και για κοριτσιίστικα χάχανα. Χωρίσαμε τρία χρόνια αργότερα. Εκείνος –ένανς Ρώσος φωτογράφος που μιμούταν τον Μαν Ρέυ– έφυγε για την Αμερική· δεν ξέρω καν αν ζει. Το '32 πάντως, όταν παντρευτήκαμε στην εκκλησία του Αγίου Σουλπικίου στο Σαιν-Ζερμαίν-ντε-Πρε, θυμάμαι ότι διεξάγονταν οι Ολυμπιακοί του Λος Άντζελες και ο Βάλι (Βάλι Ριτκόφ ήταν το όνομά του, οπότε για τρία χρόνια ήμουν η κυρία Ριτκόβα) αναρωτιόταν γιατί δεν συμμετείχε ο Τζόννυ Βαϊσμούλλερ: θεωρούσε πως το ελεύθερο στιλ του στην κολύμβηση δεν συγκρινόταν με την πειθαρχία που είχαν επιβάλει στους αγώνες οι Ιάπωνες Ολυμπιονίκες. Δεν καταλάβαινα τίποτα φυσικά, αλλά στο άκουσμα του ονόματος του Τζόννυ μ' έπιασε ελαφρό τρέμουλο. Εξάλλου, την ημέρα που παντρευτήκαμε με τον Βάλι, στο Παρίσι παιζόταν η ταινία «Ταρζάν, ο πιθηκάνθρωπος» κι η πόλη ήταν γεμάτη αφίσες με ημίγυμνες φωτογραφίες του Τζόννυ. Πίσω μου σ' έχω, Σατανά. Απελθέτω απ' εμού το ποτήριον τούτο.

Πάντως ο γάμος δεν ναυάγησε λόγω του Τζόννυ Βαϊσμούλλερ. Ναυάγησε διότι ο Βάλι ήταν ένας άχρηστος. Έμπλεξε με αργόσχολους που μπεκρόπιναν στο Μονπαρνάς και φωτογράφιζε γυμνά μοντέλα (εγώ δεν κάθισα να με φωτογραφίσει) που στην πραγματικότητα ονειρεύονταν να τα φωτογραφίσει ο Μαν Ρέυ. Στο μεταξύ,

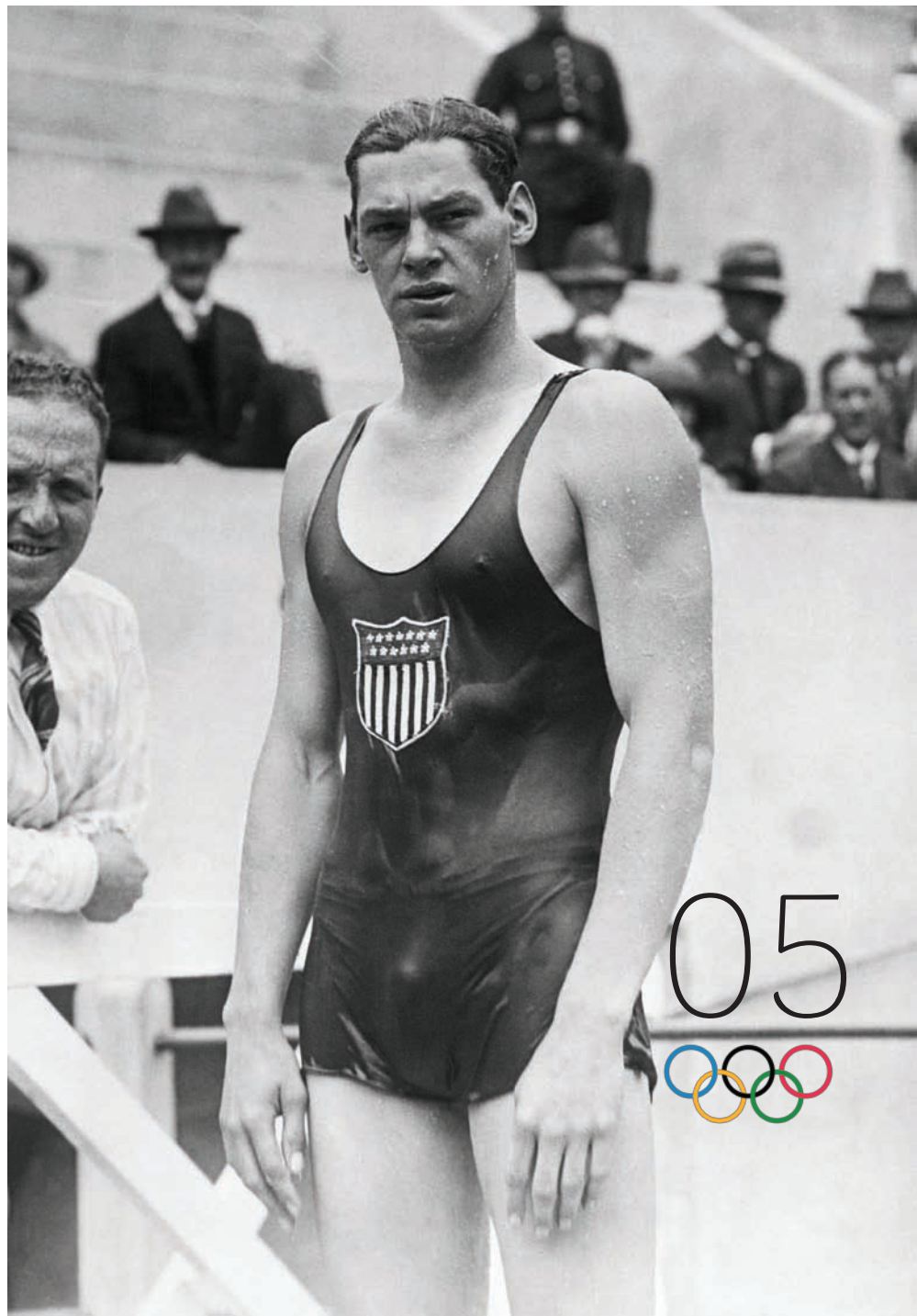

εγώ εργαζόμουν στο Θέατρο των Ηλυσίων μαζί με τη Ζοζεφίν, που πρωταγωνιστούσε στο «Revue Nègre»: η Ζοζεφίν ήταν σταρ, πλαισιωνόταν από μαύρους μουσικούς, ενώ εγώ χόρευα τσάρλεστον για δυο λεπτά κάθε βράδυ· αυτό έκανα μονάχα. Τα λεφτά ήταν ελάχιστα κι ο Βαλ τα ξόδευε στα κοκτέιλ μαρτίνι-βότκα, στο τέλος μάλιστα ερωτεύτηκε έναν πρώην εραστή του Ζαν Κοκτώ που έμοιαζε εντυπωσιακά με τον Τζόννυ –ή έτσι μου φάνηκε– και που είχε φτάσει στα πρόθυρα της αυτοκτονίας επειδή ο Κοκτώ είχε ερωτευτεί τον Μαρσέλ Κιλ. Πέρασα μεγάλη μοναξιά και δυστυχία· ακόμα κι ο Μωρίς Σεβαλιέ βρισκόταν μακριά: επιτέλους, έκανε καριέρα στην Αμερική. Είχε φαγωθεί να παίξει στο Χόλυγουντ, σ' όλη του τη ζωή αυτό επεδίωκε: την εποχή που χρειαζόμουν κάποιον να με στηρίξει, εκείνος υπέγραφε συμβόλαιο με τη Μέτρο-Γκόλντουιν-Μάγιερ. Σκεφτόμουν: Δεν έχεις αρκετό θάρρος για να αξίζεις την ευτυχία. Όλο κλάψες και οδυρμοί.

Μετά το διαζύγιο –που βγήκε το '37, όταν ο Μωρίς Σεβαλιέ χώρισε από την Υβόν– έφυγα από το Θέατρο των Ηλυσίων κι έπιασα δουλειά σε μια σχολή χορού κοντά στο Πεδίον του Αρεως, στον 7ο τομέα του Παρισιού. Ήμουν πια πολύ μεγάλη για να παριστάνω την μπαλαρίνα. Με τον Σεβαλιέ χαθήκαμε τελείως, αν και βέβαια άκουγα πάντοτε τα τραγούδια του και είδα μια δυο ταινίες που γύρισε στο Χόλυγουντ. Στη διάρκεια της γερμανικής Κατοχής έπαιζε στο Καζίνο ντε Παρί, αλλά δεν πήγα να τον δω· είχα ξεκόψει από τον κόσμο του θεάματος. Έπειτα, παρ' όλο που δεν καταλαβαίνω τίποτα από πολιτική, υποπτευόμουν ότι ο κύριος Σεβαλιέ κολάκευε τους Γερμανούς. Μάλιστα, μετά το τέλος του πολέμου, τον κατηγορήσαν ότι συνεργάστηκε με τον εχθρό: δεν ξέρω, κι επειδή δεν ξέρω, δεν είμαι αυστηρή σ' αυτά τα πράγματα. Πάντως, νομίζω ότι ο Σεβαλιέ, όπως κι ο Βαϊσμύλλερ, κυνηγούσαν μανιασμένα τη δόξα. Δεν είναι υγιές πράγμα αυτό. Όσο για μένα, εδώ και είκοσι εφτά ολόκληρα χρόνια (πώς περνάει ο καιρός!) διδάσκω χορό σε κοριτσάκια –κυρίως ατάλαντα κι απειθαρχα– τα οποία, τελευταία, δείχνουν λιγότερο ενδιαφέρον για το μπαλέτο και περισσότερο για το ποπ συγκρότημα των Beatles. Ομολογώ ότι, αν και σήμερα κλείνω τα πενήντα οκτώ, βρίσκω τη μουσική των Beatles –μόλις άκουσα στο ραδιόφωνο το «A Hard Day's Night»– ανώτερη του Στραβίνσκι (pardon, κύριε Ιγκόρ). Αναρωτιέμαι αν ο Τζόννυ Βαϊσμύλλερ είναι θαυμαστής των Beatles, αν προτιμάει την αμερικανική μουσική ή αν είναι εντελώς άμουσος. Θα ήθελα να τον συναντήσω, να δω πώς είναι στα εξήντα του. Στα είκοσί του ήταν χάρμα οφθαλμών, τέτοιον άνδρα από τότε δεν ξανάδα. Αληθινός Άδωνις! Προσφάτως, οι φωτογραφίες του στα περιοδικά είναι λίγο φλου και τον δείχνουν κάπως ευτραφή. Βέβαια, και να συναντιόμασταν δεν θα μπορούσαμε να πούμε πολλά: εγώ δεν ξέρω καλά αγγλικά, κι εκείνος, αν κρίνω από τις ταινίες του, βγάζει μονάχα κραυγές (Ουνγκάουα!). Τέλος, πρέπει να εξομολογηθώ κάτι: διάβασα σ' ένα περιοδικό ποικίλης ύλης πως ετοιμάζεται να γράψει την αυτοβιογραφία του. Και σκέφτομαι, πω πω, τι ντροπή αν περιγράφει τη νύχτα που περάσαμε στο Παρίσι! Και τι ντροπή αν δεν την αναφέρει καν! Πω πω, ντροπή και αίσχος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΥΟ ΤΖΟΝΝΥ

ΣΤΙΣ 2 ΙΟΥΝΙΟΥ ΕΚΛΕΙΣΑ ΤΑ ΕΞΗΝΤΑ. Είμαι γέρος. Το συνειδητοποιώ τώρα που γίνονται οι Ολυμπιακοί στο Τόκυο και βλέπω τον Ντικ Ροθ να σπάει το παγκόσμιο ρεκόρ. Στο ύπτιο, ο Ροθ είναι γρήγορος σαν τον διάολο. Μέχρι κι οι γυναίκες σήμερα κολυμπάνε πιο γρήγορα απ' όσο κολυμπούσα εγώ το '24 και το '28, όταν πήρα το χρυσό μετάλλιο. Το '24, ήμουν είκοσι χρονών και είδα για πρώτη φορά το Παρίσι. Σας αφηγούμαι εδώ την ιστορία μου από την αρχή γιατί πολλοί νομίζουν πως είμαι ο Ταρζάν, πως με βρήκαν στη ζούγκλα και με κουβάλησαν δεμένο χειροπόδα

© BETTMANN

στο Χόλυγουντ για να παίξω τον εαυτό μου. Δεν είναι έτσι: γεννήθηκα σ' ένα χωριό που τώρα βρίσκεται στη Ρουμανία, κοντά στην Τιμισοάρα· τότε βρισκόταν στην Ουγγαρία. Δεν μετακόμισε το χωριό, τα σύνορα μετακόμισαν· το 1904 υπήρχε ακόμα η Αυστροουγγαρία – ήταν ολόκληρη αυτοκρατορία. Δεν ξέρω να σας πω τι έγινε ακριβώς και δεν υπάρχει πια: όταν ήμουν γύρω στα τρία, μεταναστεύσαμε στην Αμερική. Πρώτα πήγαμε στο Γουίντμπερ της Πενσυλβάνια, έπειτα στο Σικάγο: οι γονείς μου, ο μικρότερος αδερφός μου ο Πήτερ κι εγώ. Στο Σικάγο, στο Όουκ Στρητ Μπητς, έμαθα να κολυμπάω (το Σικάγο είναι χτισμένο στην όχθη μιας λίμνης), και το '16 μπήκα στην ομάδα της Χριστιανικής Ένωσης Νέων: είπα ψέματα ότι ήμουν δεκάξι χρονών, γιατί δεν δέχονταν μικρότερους. Αλλά, η ζωή μου δεν ήταν πλατσουρίσματα σε λίμνες και κολυμβητήρια. Το '19 ο πατέρας μου πέθανε από φυματίωση ή κάποια άλλη αρρώστια του θώρακα: έφταιγε η δουλειά στα ανθρακωρυχεία του Γουίντμπερ της Πενσυλβάνια. Είχε καταχρεωθεί για να έρθουμε στην Αμερική και δούλευε ολημερίς για να πληρώσει τα χρέη. Εγώ σταμάτησα το σχολείο για να εργαστώ: δεν τα 'παίρνα τα γράμματα, ήμουν σκράπας. Πήγα μέχρι τη δεύτερα γυμνασίου, κουτσά στραβά, κι έπειτα έγινα παιδί ξενοδοχείου και στη συνέχεια παιδί ασανσέρ: τότε, το '19, ο κόσμος φοβόταν τα ασανσέρ· δεν έμπαινε αν δεν υπήρχε κάποιος υπάλληλος να πατάει τα κουμπιά. Κι εγώ

φοβόμουν, αλλά πληρωνόμουν πενήντα σεντς την ώρα. Αν και το όνειρό μου ήταν να γίνω πρωταθλητής στην κολύμβηση, ανεβοκατέβαινα με το ασανσέρ καμιά δεκαπενταριά ορόφους.

Μια μέρα το αποφάσισα: πήγα στην Αθλητική Λέσχη του Ιλινόι στη λεωφόρο Μίσιγκαν και βρήκα τον προπονητή Γουίλιαμ Μπάρρακ. Τότε ο Μπάρρακ ήταν θρύλος. Με κοίταξε από πάνω μέχρι κάτω, είπε: «Παραείσαι κοκαλιάρης» και μ' έδωσε. Εγώ όμως ξαναπήγα: πήγαινα κάθε μέρα επί έναν μήνα και του ζητούσα να με δει να κολυμπάω. Του έγινα τσιμπούρι. «Κολυμπάω καλύτερα», τόλμησα να πω «απ' τον Μακ Τζίλιβρυ, τον Ρος και τον Χέμπνερ».

Ήμουν ένα μηδενικό, αλλά είχα θράσος, ακόμα και τώρα όταν θυμάμαι τι είπα στον Μπάρρακ κοκκινίζω. Ο Μπάρρακ ετοίμαζε την ομάδα για τους Ολυμπιακούς της Αμβέρσας –η κολύμβηση γινόταν ολυμπιακό άθλημα– και δεν είχε καιρό για χάσιμο: «Έλα μετά τους αγώνες» μου είπε και με ξαναδίδωξε. Ξαναπήγα στην Αθλητική Λέσχη μετά τους Ολυμπιακούς της Αμβέρσας, όπου ο Κιλόχα κέρδισε χρυσό μετάλλιο στα εκατό μέτρα ύπτιο. Μόλις με είδε ο Μπάρρακ, μου έδειξε με το κεφάλι την πισίνα. Γδύθηκα κι έπεσα με φόρα στο νερό κι εκείνος με κοιτούσε.

«Τι αγαρμποσύνη είν' αυτή, βρε παιδί μου» είπε.

Μείναμε για λίγο να κοιτιόμαστε, εγώ κάτω και βρεγμένος, εκείνος όρθιος και στεγνός. Αλλά, τον Οκτώβριο του '20 άρχισε επισήμως η προπόνησή μου κι ένιωθα στην κορυφή του κόσμου και μαζί στον πάτο του: βρισκόμουν στο βάθος του νερού κι ανάμεσα σε άσους της κολύμβησης, τον Ντιουκ Καχαναμόκου, τον Νόρμαν Ρος, τον Χάρρυ Χέμπνερ. Απ' αυτούς έμαθα τα κόλπα, τα μυστικά του αθλήματος. Τους αντέγραψα: μπορεί να μην έχω μόρφωση, αλλά κουτός δεν είμαι· ή μάλλον δεν είμαι όσο κουτός φαίνομαι. Έμαθα σκυτάλη στο νερό και γουότερ πόλο. Δεν ήταν δύσκολο: είχα ύψος έξι πόδια και τρεις ίντσες (τώρα έχω κοντύνει λίγο) και τα κατάφερα στην τεχνική των αναπνοών. Το '21 τα σκάτωσα. Συγγνώμη για την έκφραση, αλλά τα σκάτωσα. Σε αγώνα εφήβων –στις εκατό γιάρδες– μ' έπιασε τρομερή νευρική κατάσταση και μ' ενοχλούσε το σκουφί μου και ήμουν πραγματικά άγαρμος. Όμως τη ρεβάνς την πήρα: στις 6 Αυγούστου του '21, στους εθνικούς αγώνες που έγιναν στο Ντουλούθ της Μινεζότα, ήρθα πρώτος, και παρά τρίχα να σπάσω το παγκόσμιο ρεκόρ στις πενήντα γιάρδες. Ύστερα, τον Σεπτέμβριο, κολύμπησα στο Μπράιτον Μπητς του Μπρούκλιν (στις εκατό γιάρδες) και είδα πρώτη φορά τη Νέα Υόρκη. Το τι έγραφαν για μένα οι εφημερίδες της Νέας Υόρκης ξεπερνάει κάθε φαντασία: «ο πρίγκιπας των κυμάτων», «το ανθρώπινο υδροπλάνο», «ο στρόβιλος του Σικάγου», «το υδάτινο θαύμα». Τα είχα κυριολεκτικά χαμένα και φοβόμουν μην κάνω καμιά γκάφα, μη δείξω αγαρμποσύνη – κάτι που, ομολογώ τώρα πρώτη φορά, έδειξα όταν γνώρισα μια κοπέλα στη Νέα Υόρκη· ούτε το όνομά της δεν θυμάμαι, αλλά θυμάμαι πως τα σκάτωσα. Τώρα που το καλοσκεφτόμαι, πιστεύω πως τα σκάτωσα επειδή σκεφτόμουν τη Λόρελαϊ, μια κοπέλα που ήταν τότε σχεδόν αρραβωνιαστικιά μου. Έπειτα, πήγα στη Χαβάη για το πρωτάθλημα, τρέμοντας γιατί θ' αντιμετώπιζα τον Καχαναμόκου: ο Καχαναμόκου ήταν μεγαθήριο. Οι Χαβανέζοι ξέρουν να κολυμπάνε, όλη μέρα παίζουν με τα κύματα, κάτι κύματα θεόρατα. Όμως ο Καχαναμόκου αρρώστησε κι οι δρόμοι μας δεν συναντήθηκαν πριν από τους Ολυμπιακούς του Παρισιού το 1924.

Ο ΤΑΝ ΕΦΤΑΣΑ ΣΤΟ ΠΑΡΙΣΙ ένιωσα μια έξαψη, όπως όταν είχα φτάσει στη Νέα Υόρκη. Το Σικάγο είναι πατρίδα μου και το αγαπάω, αλλά στη δεκαετία του '20 δεν είχε και τόση πλάκα: ήταν η πόλη των γκάνγκστερ: επικίνδυνο μέρος, όπως και να το κάνεις. Σκοτώνονταν οι μαφιόζοι στον δρόμο, έπεφτε πιστολιδί στα καλά καθούμενα και κινδύνευες να πας στον άλλο κόσμο από αδέσποτη σφαίρα. Το Παρίσι όμως μου φάνηκε χαρά Θεού: καφενεία, μπαρ, καμπαρέ, ωραίες κοπέλες, ξενύχτισες, εύκολες, όχι σαν τη Λόρελαϊ που δεν μ' άφηνε ούτε το στήθος

να της πιάσω. Το ποτάμι κυλούσε ήσυχα κάτω από τις γέφυρες· όλα ήταν αστραφτερά, παράξενα. Μόνο οι ολυμπιακές εγκαταστάσεις δεν ήταν ικανοποιητικές: όχι ότι ήμουν βετεράνος, αλλά διαισθανόμουν πως στην Αμερική θα ήταν καλύτερες. Στην Αμερική έχουμε περισσότερα μέσα, είμαστε πιο μπροστά. Παρ' όλα αυτά, δεν απορούσα γιατί τόσο Αμερικανοί είχαν μεταναστεύσει στο Παρίσι: οπωσδήποτε δεν τους ενδιέφερε να βρουν καλύτερες αθλητικές εγκαταστάσεις· έψαχναν πράγματα που εμένα δεν μ' ενδιέφεραν τόσο: δεν έχω μόρφωση, ούτε είμαι φιλότεχνος. Το Παρίσι φημίζεται για τις τέχνες, τις ζωγραφικές, τα μπαλέτα και τα ποτά· εμείς στην Αμερική είχαμε Ποτοαπαγόρευση· στο Παρίσι το ρούμι έρεε άφθονο.

Σ ΤΟ ΕΛΕΥΘΕΡΟ –ΣΤΑ ΕΚΑΤΟ ΜΕΤΡΑ (στο Παρίσι μετράνε με μέτρα, όχι με γιάρδες, πράγμα που με μπέρδεψε)– τερμάτισα σε 59 δευτερόλεπτα με τον Καχαναμόκου δεύτερο και τον αδερφό του Καχαναμόκου τρίτο. Στη συνέχεια, κέρδισα χρυσό στα τετρακόσια μέτρα κι ένα ακόμα χρυσό στα οκτακόσια, παρ' όλο που ο Σουηδός –ο Άρνε Μποργκ– δεν ήταν εύκολος αντίπαλος (κατείχε ως τότε το παγκόσμιο ρεκόρ). Έπειτα, έγινε κάτι που δεν περίμενα: ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας μου έδωσε μετάλλιο! Αυτοπροσώπως! Ήταν λες και με παρασημοφορούσε ο πρόεδρος Χάρντινγκ! Ήμουν σίγουρος πως η Λόρελαϊ θα ενθουσιαζόταν: βραβεία, μετάλλια, δόξα, Παρίσια και τα τοιαύτα. Της τηλεφώνησα πολλές φορές απ' το ξενοδοχείο, αλλά τη μία έλειπε, την άλλη ήταν στο μπάνιο, την τρίτη κοιμόταν και την ξύπνησα (η διαφορά της ώρας με μπέρδευε), γενικά πάντως δεν με ενθάρρυνε καθόλου. Έτσι κι εγώ, μετά τους αγώνες, το 'ριξα λιγάκι έξω μαζί με διάφορους συμπατριώτες – μερικούς συναθλητές, αλλά και «εκπατρισμένους» (έτσι αυτοαποκαλούνταν λες και τους είχαμε διώξει απ' τη χώρα) καλλιτέχνες που έμεναν στο Παρίσι. Πήγαμε σε δυο τρία νάιτ κλαμπ με αστεία ονόματα: το ένα, νομίζω, το λέγανε Το Γίδι στη Στέγη. Ε, είναι τρελοί οι Γάλλοι! Ίσως δεν έπρεπε να το γράψω αυτό, αλλά πήγα και σε μπορντέλο: ήμουν είκοσι χρονών και η Λόρελαϊ μου έκανε νερά – μάλιστα, μετά την επιστροφή μου στο Σικάγο, μου έδωσε τα παπούτσια στο χέρι· δεν ήθελε, είπε, σύζυγο κολυμβητή που να ταξιδεύει πέρα δώθε, ήθελε σύζυγο που να κάθεται στο σπίτι (στο μεταξύ, είχε γνωρίσει άλλον). Αφού η Λόρελαϊ μου έκανε νερά κι εγώ είχα δώσει τον καλύτερο εαυτό μου στο κολύμπι, ένιωθα πως δεν θα πείραζε μια αμαρτία: έτσι, πήγα σ' ένα μπορντέλο που είχε είσοδο πλυντηρίου, αλλά οι πλύντριες αντί να καθαρίζουν σεντόνια τα λέρωναν. Καταλαβαίνετε τι εννοώ. Κι όλ' αυτά μ' ένα δολάριο. Τότε το δολάριο ήταν βασιλιάς, μ' εκατό δολάρια αγοράζεις το μισό Παρίσι. Για παράδειγμα, το βράδυ προτού γυρίσω στην πατρίδα, πήγαμε μαζί με κάτι άλλους αθλητές σ' ένα χορευτικό κέντρο, Κόκκινος Μύλος λεγόταν, σε μια γραφική γειτονιά με σπιτάκια σαν χωριό, κι έπειτα έβγαλα έξω το προσωπικό –δυο χορεύτριες (η μία ήταν μαύρη πίσσα, απ' το Σαιντ Λούις) κι έναν Γάλλο σόουμαν– και τους κέρασα. Το τι έπιναν αυτοί οι άνθρωποι δεν περιγράφεται! Νεροφίδες! Κι όμως, η έξοδος μου στοίχισε πενταροδεκάρες. Αργότερα, η μαύρη έγινε, έμαθα, πρώτο όνομα στο Παρίσι κουνώντας τον πισινό της και φορώντας πούπουλα. Κι ο σόουμαν –Μόρρις Σεβάλιερ, κάτι τέτοιο– ήρθε στο Χόλυγουντ τον καιρό που γύριζα την Απόδραση του Ταρζάν, νομίζω. Δεν συναντηθήκαμε, αλλά άκουσα πως αργότερα, πολύ αργότερα, στον Δεύτερο Παγκόσμιο Πόλεμο, δεν υποστήριξε τους συμμάχους, ενώ εγώ, παρ' ότι γύριζα τον έναν «Ταρζάν» μετά τον άλλον, έκανα εράνους για την πολεμική προσπάθεια, έπαιζα μικρούς ρόλους σε πολεμικές ταινίες κι έπλενα πιάτα στην Καντίνα του Χόλυγουντ, γιατί ο λαντζέρης είχε επιστρατευτεί. Επίσης, ηχογράφησα την κραυγή του Ταρζάν για να εμψυχώσω τα στρατεύματα, κι έκανα μαθήματα μακροβουτιών στους ναύτες. Δεν θέλω να περιαυτολογώ, αλλά είμαι Αμερικανός από τα Μεσοδυτικά και έκανα το χρέος μου.

Τον αθλητισμό τον εγκατέλειψα με πόνο. Το '29, εκτός του ότι έγινε το κραχ και η χώρα μας βυθίστηκε στη φτώχεια, δεν ένιωθα το

σώμα μου σε πλήρη άνθηση: κατέβηκα στη Φλόριντα και κολυμπούσα στις πλαζ των ξενοδοχειακών συγκροτημάτων και μάθαινα χοντρές κυρίες να κολυμπάνε (αν όχι να «κολυμπάνε», τουλάχιστον να επιπλέουν) κι έπαιζα και τον ναυαγοσώστη όταν οι κυρίες πήγαιναν φούντο. Τότε έγιναν διάφορα επεισόδια – ήμουν ακόμα τρελόπαιδο: παίζαμε μαζί με τον φίλο μου τον Στάμπα ένα ταινιάκι με κολυμβητές κι έπειτα άθελά μας βάλουμε σε λειτουργία το σύστημα συναγερμού πυρκαγιάς σ' ολόκληρο το Μαϊάμι. Δεν θυμάμαι πώς το καταφέραμε αυτό, αλλά βρεθήκαμε φυλακή. Έπειτα, σιγά σιγά έβαλα μυαλό, υπόγραφα συμβόλαιο με μια βιομηχανία μαγιό κι έγινα μοντέλο μπανιερών: έβγαζα πεντακόσια δολάρια την εβδομάδα, πολλά λεφτά. Έτσι, με είδανε κάποιοι θεατρικοί παραγωγοί και με προσλάβανε να παίξω τον Αδάμ σ' ένα έργο στη Νέα Υόρκη. Δεν ήταν πραγματικός ρόλος, απλώς ο Αδάμ εμφανιζόταν στο τέλος φορώντας ένα φύλλο συκιάς κι έσωζε το κορίτσι. Τώρα που το σκέφτομαι, νομίζω πως δεν ήταν ο Αδάμ αλλά ο Άδωνις.

Τον καιρό που γίνονταν οι Ολυμπιακοί στο Λος Άντζελες –το '32– ήμουν παντρεμένος με την Μπόμπι Αρνστ –μια τραγουδίστρια– και μέναμε λίγο πιο κάτω απ' το Ολυμπιακό Στάδιο, στη λεωφόρο Γουάιτλντ. Ένωθα βαθιά θλίψη που δεν συμμετείχα στους Ολυμπιακούς (οι κολυμβητές μετά τα είκοσι πέντε πάνε για απόσυρση) και πήγαινα κάθε μέρα στην Αθλητική Λέσχη της Σάνσετ και κολυμπούσα. Τότε ήταν που έγινα ο Ταρζάν για τη Μέτρο-Γκόλντουν-Μάγιερ: και παλιότερα το Χόλυγουντ είχε κάνει ταινία με τον Ταρζάν, αλλά ο ηθοποιός που τον έπαιζε δεν ήταν αθλητής· είχε μάλιστα μπιροκοιλιά. Εγώ ήμουν ό,τι έπρεπε για τον ρόλο και μ' άρεσε κιόλας: είχε πολύ κολύμπι και λίγα λόγια. Δυσκολευόμουν πολύ να μάθω τις ατάκες, κι άλλωστε πρέπει να παραδεχτώ πως η φωνή μου είναι κομματάκι ψιλή και μπορεί να βγάλει γέλιο. Τέλος πάντων, το '32 έκανα την πρώτη μου μεγάλη κινηματογραφική επιτυχία και απέτυχα στον γάμο μου με την Μπόμπι. Έφταιγε και η Μπόμπι, αλλά έφταιγε κι εγώ, γιατί όταν πήγα στη Νέα Υόρκη για την πρεμιέρα του «Ταρζάν», ο πιθηκάνθρωπος, γνώρισα μια Μεξικάνη γόησσα, τη Λούπε Βέλες (τώρα είναι πεθαμένη, Θεός σωρέσ' τη), που πριν από μένα τα 'χε με τον Γκάρυ Κούπερ. Με την Μπόμπι χωρίσαμε κακήν κακώς και της πλήρωσα αποζημίωση δέκα χιλιάδες δολάρια. Πολλά λεφτά.

Με τη Λούπε παντρευτήκαμε στο Λας Βέγκας (το '33) κι εγκατασταθήκαμε στο σπίτι της στο Μπέμπερλυ Χιλς, που ευτυχώς είχε πισίνα. Ο γάμος ήταν απ' την αρχή καταδικασμένος: εγώ ξυπνούσα πρωί πρωί κι έτρεχα να εξασκηθώ στο κρόουλ, ενώ η Λούπε έπεφτε για ύπνο φορώντας μάσκα γιατί την ενοχλούσε το φως. Ξενυχτούσε κι έπινε: ήταν ακριβώς σαν τους ρόλους που έπαιζε, θυελλώδης, ελαφρόμυαλη κι άστατη. Στον κινηματογράφο την αποκαλούσαν «μεξικάνικη φλόγα»: είχε, νομίζω, μεγαλύτερη επιτυχία από μένα· το '34 γύρισε πέντε ταινίες, ενώ εγώ μονάχα μία –«Ο Ταρζάν και το ταίρι του»–, που δεν φτούρησε και πολύ. Ύστερα, ήρθε το '36, μια κακή χρονιά: ενώ γίνονταν οι Ολυμπιακοί στο Βερολίνο εμείς γυρίζαμε την «Απόδραση του Ταρζάν» και δεν είχα καιρό ν' ακούω τις αθλητικές ειδήσεις στο ραδιόφωνο. Η Μωρίν Ο'Σάλλιβαν, που έπαιζε την Τζέιν, ήταν τόσο κουρασμένη –είχε πρωταγωνιστήσει σε επτά ταινίες το '35 και μόλις είχε τελειώσει τα γυρίσματα της «Σατανικής κούκλας»–, που μου έκανε τον βίο αβιώτο. Γκρίνιαζε, δεν έχανε ευκαιρία να παραπονεθεί ότι δεν ξέρω να παίζω κι είχε φοβερά νεύρα. Όπως κι εγώ άλλωστε, γιατί είχε πάρει το αυτί μου ότι ο διευθυντής του στούντιο ήθελε να με αντικαταστήσει στη σειρά του Ταρζάν με τον νικητή του δέκαθλου στους Ολυμπιακούς του Βερολίνου. Όλα πήγαιναν κατά διαόλου κι ο γάμος με τη Λούπε τελείωσε επίσης κακήν κακώς, έπεσαν μάλιστα και κάτι μπουιές και κάτι σφαλιάρες και γίναμε πρωτοσέλιδο στα περιοδικά του Χόλυγουντ. Είχαμε ξαναγίνει πρωτοσέλιδο, με αποκορύφωμα εκείνη τη φορά σ' ένα ξενοδοχείο στο Λονδίνο που τσακωθήκαμε τόσο άγρια, ώστε κυνηγιόμασταν γύρω γύρω στον κήπο για να σφαχτούμε. Φορούσαμε τα νυχτικά μας και οι εκλεκτοί φιλοξενούμενοι του ξενοδοχείου –πρίγκιπες, σταρ, μεγιστάνες– μας παρακολουθούσαν λες κι ήταν αγώνας μποξ: ανάμεσά τους και η βασίλισσα της Ολλανδίας,

η οποία υποστήριζε τη Λούπε. Η βασίλισσα φέρεται να είπε: «Ποιος ξέρει τι θα έκανε στην κοπέλα ο άνθρωπος των σπηλαίων».

Έπαθα νευρικό κλονισμό. Όλοι οι σταρ του Χόλυγουντ το παθαίνουν: έρχεται μια στιγμή που παραλύουν και δεν ξέρουν τι τους γίνεται. (Τον ίδιο καιρό, έμαθα πως είχε τα χάλια του κι ο Γουόρνερ Μπάξτερ: υπερκόπωση.) Και δεν έφτανε που τα νεύρα μου ήταν κουρέλι, ενώ με είχαν καλέσει στη Διεθνή Έκθεση της Νέας Υόρκης, έπαθα ωτίτιδα κι αντί για μένα εμφανίστηκε ο Μπάστερ Κραμπ, παλιός ανταγωνιστής μου στο κρόουλ και επίσης ηθοποιός. Από την κατάθλιψη με έσωσε η Μπέρυλ, μια κοπέλα απ' το Σαν Φρανσίσκο, πολύ εμφανίσιμη, πολύ κοσμική: το παραδέχομαι, μόλις την είδα σκέφτηκα: Να ένα υγιές, γερό κορίτσι. Την ήθελα για να μου κάνει παιδιά. Τι κακό υπάρχει σ' αυτό; Ήθελα οικογένεια και η Μπέρυλ στρώθηκε στη δουλειά: κάναμε τρία παιδιά απανωτά. Μπαμ, μπαμ, μπαμ. Τρία. Αλλά δεν ήτανε γραφτό να μείνουμε μαζί. Όταν ήταν έγκυος στο τρίτο παιδί, γνώρισα μια ηθοποιό κολυμβήτρια, την Έσθερ Ουίλλιαμς, δεκαεννιά χρονών τότε, και ήθελα να παίζω μαζί της σε ταινία, να κάνουμε κολυμβητικές φιγούρες μπροστά στις κάμερες. Αλλά η Έσθερ είχε προτίμηση στα μιούζικαλ κι έτσι δεν έγινε τίποτα. Τώρα μαθαίνω ότι ετοιμάζει την αυτοβιογραφία της: ελπίζω να μη γράψει τίποτα υπερβολές ότι της έβαλα χέρι κι ότι την κυνηγούσα γύρω απ' την πισίνα. Ήμουν ταραγμένος εκείνη την εποχή· η πρώτην σύζυγός μου, η Λούπε Βέλες, αυτοκτόνησε (το '44) και παρ' όλο που η αυτοκτονία της με γλίτωσε από τη διατροφή –διακόσια δολάρια την εβδομάδα– έπαθα σοκ. Αυτοκτόνησε με θεατρικό τρόπο: όλα με θεατρικό τρόπο τα έκανε η Λούπε. Αφού χτενίστηκε και μακιγιαρίστηκε τέλεια λες και θα πήγαινε σε γκαλά, γέμισε το δωμάτιό της με λουλούδια, κατάνιε τριάντα υπνωτικά χάπια, ξάπλωσε σε μεταξωτά σεντόνια κι απόθανε. Ήταν τριάντα έξι ετών. Όσο και η Μαίριλιν Μονρόε, που πέθανε παραπρότερσι. Από μυαλά δεν πάμε καλά στο Χόλυγουντ.

Η ΖΩΗ ΜΕ ΤΗΝ ΜΠΕΡΥΛ ΗΤΑΝ ΒΑΡΕΘΗ –όλο μπριτζ έπαιζε, της είχε γίνει έξη– κι ο πόλεμος είχε κάνει τους κριτικούς του κινηματογράφου υπερβολικά αυστηρούς: είχαν βαρεθεί τον Ταρζάν κι ήθελαν, έγραφαν, «σοβαρές» ταινίες. Τι «σοβαρές» δηλαδή; Σαν τις ευρωπαϊκές που έδειχναν γυμνές γυναίκες κι ακατανόητες καταστάσεις; Δεν ξέρω! Μας έκραξαν πάντως για τον «Κρυφό θησαυρό του Ταρζάν» και την «Περιπέτεια του Ταρζάν στη Νέα Υόρκη», παρ' όλο που η Μωρίν Ο'Σάλλιβαν ήταν ευχαριστημένη, γιατί είχε την ευκαιρία να φορέσει νεοϋορκέζικα μοντελάκια. Είχε βαρεθεί να κυκλοφορεί σε τόσες ταινίες με τη στολή της ζούγκλας.

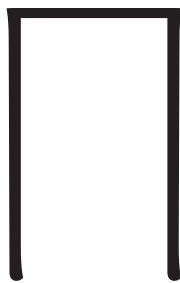
Νόμιζα πως η καριέρα μου θα τελειωνε άδοξα, αλλά συνεχίστηκε με κάμποσα σκαμπανεβάσματα: καθώς τελειωνε ο πόλεμος γυρίσαμε το «Ο Ταρζάν και οι Αμαζόνες» –με την Μπράντα Τζόους στον ρόλο της Τζέιν και μια καινούργια μαϊμού στον ρόλο της Τσίτα, γιατί η παλιά πέθανε από πνευμονία– κι έπειτα, ενώ γίνονταν οι Ολυμπιακοί στο Λονδίνο (ήθελα πολύ να πάω να τους δω), βρέθηκα στο Ακαπούλκο να παίζω στον Ταρζάν και τις γοργόνες. Στην ταινία κολυμπούσα αρκετά και το ευχαριστιόμουν, αλλά ο Ταρζάν δεν πήγαινε άλλο: είχαμε ξεμείνει από κραυγές κι από είδη γυναικών (αμαζόνες, γοργόνες, σειρήνες, γυναίκες-κυνηγοί, γυναίκες-λεοπαρδάλεις). Οι σεναριογράφοι δεν ήξεραν τι στην ευχή να με βάλουν να κάνω: εγώ το μόνο που ήθελα ήταν να πέφτω από τα δέντρα και να κάνω πλονζόν κρατώντας το σχοινί. Ωστόσο, η Κολούμπια είχε καινούργιες ιδέες κι έτσι έκανα μεταγραφή σ' αυτό το στούντιο κι άρχισα να παίζω τον ρόλο του Τζιμ της ζούγκλας δίπλα σε Λατίνες καλλονές που θύμιζαν τη Λούπε.

Το κακό ήταν πως όλοι νόμιζαν ότι είμαι ηλίθιος επειδή ο Ταρζάν δεν ήξερε πολλές γλώσσες: ούτ' εγώ ξέρω πολλές γλώσσες, αλλά ποτέ δεν είπα «Me Tarzan, You Jane» σαν να είμαι τελείως ζώον. Σαν να είμαι υπο-ζώον. Αυτό το είπα στ' αστεία εκτός πλατό στη

Μωρίν Ο'Σάλλιβαν, όταν τη βοήθησα να βάλει στο πορτμπαγκάζ του αυτοκινήτου της μια βαριά βαλίτσα. Το είπα για πλάκα κι έγινε σύνθημα. Στο Χόλυγουντ ούτ' ένα αστέιο δεν μπορείς να κάνεις, σε παίρνουν αμέσως για κουφιοκέφαλο.

Το 1950 οι Αμερικανοί αθλητικογράφοι με ανακήρυξαν «τον καλύτερο κολυμβητή της πεντηκονταετίας» κι ο Κραμπ κόντεψε να πάθει συγκοπή από τη ζήλια του. Ένωθα μεγάλη υπερηφάνεια γιατί ήμουν πρότυπο Αμερικανού, όπως, ας πούμε, ο Μπέιμπ Ρουθ, ο Λου Γκέρικκ, οι τιτάνες του μπέιζμπολ. Έκανα περιοδεία κι επισκέφτηκα το Γουίντμπερ της Πενσυλβάνια, όπου είχα περάσει τον πρώτο χρόνο της ζωής μου στις Ηνωμένες Πολιτείες. Και, πράγμα παράξενο, οι άνθρωποι εκεί πέρα με περίμεναν με πανό και σημαίες και ζητωκραυγές – όχι με κραυγές, με ζητωκραυγές, με επευφημίες δηλαδή. Παρ' όλα αυτά, από τότε δεν ξέρω τι σκατά κάνω στη ζωή μου.

ΛΟΥΣΙΟΣ ΔΕΝ ΕΓΙΝΑ, αν και έκανα τα πάντα για να βγάλω λεφτά. Και τι δεν έκανα: διαφήμιση δημητριακά (το «Πρόγευμα για πρωταθλητές», που ήταν αηδία), έγινα ναυαγοσώστης στην παραλία της Σάντα Μόνικα (μάλιστα, μια φορά, έσωσα από πνιγμό ένα δωδεκάχρονο αγόρι), έπαιξα σε ταινίες με γορίλλες, τίγρεις που έκαναν βουντού, κανίβαλους, φεγγαροάνθρωπους, διαβολογυναίκες,

πυγμαίους, αλιγάτορες κι ό,τι άλλο βάλει ο νους του ανθρώπου. Εκτός απ' τον Ταρζάν, έπαιξα τον βαρκάρη στους βάλτους της Λουιζιάνα, αλλά πλούσιος δεν έγινα. Δεν ήξερα να επενδύω λεφτά κι άλλωστε πληρώνω τα κέρατά μου σε διατροφές. Οι πολλοί γάμοι σημαίνουν πολλά κέρατα, πολλά διαζύγια και διατροφές. Με την Μπέρυλ χωρίσαμε το '48, ή το '49, είναι περίεργο τ' ότι δεν θυμάμαι πότε ακριβώς. Ήμουν τόσο τσιμπημένος με μια αθλήτρια του γκολφ – που έγινε γυναίκα μου μετά από ικεσίες, υποσχέσεις, φοβέρες, μέχρι που την απείλησα πως θ' αυτοκτονήσω –, ώστε δεν θυμάμαι τίποτα απ' το διαζύγιο με την Μπέρυλ. Την γκολφίστρια την έλεγαν Αλλίν Γκέιτς και την ήξερα από πιτσιρικά: την έβλεπα στα όνειρά μου: άσεμνα όνειρα και πολύ σοφιστικέ, αθλητικό πορνό κατά κάποιον τρόπο. Η κοπέλα μού θύμιζε κάπως μια νεαρή χορεύτρια, μια Ρωσίδα, που είχα γνωρίσει στο Παρίσι το '24, ένα κοριτσάκι με πεταχτά ζυγωματικά: ροδομάγουλη βοσκοπούλα απ' τον Καύκασο. Δεν θυμάμαι τ' όνομά της, αλλά ακουγόταν με κραυγή του Ταρζάν με πολλά aaaa.

Στην αρχή, ο γάμος με την Αλλίν μού φαινόταν παράδεισος, αργότερα όμως, καθώς τα οικονομικά μου πήγαιναν απ' το κακό στο χειρότερο, η μικρή τα μάζεψε κι έφυγε και μ' άφησε σύζυλο σ' ένα σπίτι χωρίς πισίνα. Για μένα το σπίτι χωρίς πισίνα δεν έχει καμιά χρησιμότητα. Διαζύγιο πήραμε μόλις πριν από δύο χρόνια κι εκείνη ξαναπαντρεύτηκε και ζει τώρα στη νότια Καλιφόρνια. Ήταν κορίτσι που της άρεσε να γλεντάει κι εγώ ήδη γερούσα κι είχα ένα σωρό σκοτούρες. Της είχα υποσχεθεί ταξίδι στην Αυστραλία (ήθελα να δω τους Ολυμπιακούς της Μελβούρνης), αλλά έμπλεξα με μια αποτυχημένη τηλεοπτική σειρά –για τα λεφτά το έκανα, δηλαδή για χάρη της– κι έτσι δεν καταφέραμε να πάμε: έπειτα, η Αλλίν μού το χτυπούσε συνέχεια, «ούτε στην Αυστραλία δεν μπορείς να με πας», λες κι η Αυστραλία είναι είκοσι μίλια βορειώς του Λος Άντζελες.

Τώρα που γίνονται οι Ολυμπιακοί στο Τόκιο, θυμήθηκα το '24 όταν ο Μπάρακ έμαθε πως οι Γιαπωνέζοι κολυμβητές τα κατάφερναν τόσο καλά επειδή προπονούσαν σε παγωμένο νερό. Το κρύο νερό βοηθούσε, είπε, στην ταχύτητα. Έτσι, με είχε βάλει σε μια μπανιέρα με παγάκια για να συνηθίσω. Είχα συνηθίσει τόσο ώστε αργότερα οι Γιαπωνέζοι ζήτησαν να γίνω προπονητής της ομάδας τους. Αρνήθηκα βέβαια, γιατί είμαι Αμερικανός και μόνο αμερικανική ομάδα θα μπορούσα να προπονώ, αλλά να που δεν έγινα προπονητής κι έγινα ηθοποιός. Τότε το Χόλυγουντ είχε περισσότερη

αίγλη απ' τον αθλητισμό· κι ο Μπάστερ Κραμπ θα μπορούσε να γίνει προπονητής, αλλά προτίμησε να γυρίζει ταινίες δράσης (και μάλιστα έπαιξε μια φορά και τον Ταρζάν, πράγμα που δεν μπορώ να του συγχωρήσω).

Έχω να γυρίσω ταινία απ' το '55. Τώρα στο κοινό αρέσουν άλλοι τύποι, ο Πωλ Νιούμαν, διάφοροι Άγγλοι – εκείνος με την αλλόκοτη προφορά που παίζει τον Τζέιμς Μποντ· αρέσουν οι ασθενικοί, οι διεστραμμένοι, οι πνευματώδεις, όσοι κάνουν λογοπαίγνια κι είναι καλοί στο Σκραμπλ. Δεν πειράζει, είμαι αισιόδοξος: έχω περάσει πολλές απογοητεύσεις (πρόπερσι σκοτώθηκε η κόρη μου η Χάιντι σε αυτοκινητικό κι ήταν μάλιστα έγκυος: έτσι, δεν έγινα παππούς) κι έχω σκληραγωγηθεί. Το '59 πήγα στην Κούβα για ένα τουρνουά γκολφ και μου επιτέθηκαν Κουβανοί αντάρτες: τι να 'κανα; Άρχισα να τσιρίζω σε στιλ Ταρζάν –«Ουνγκάου! Ουνγκάου!»– κι οι ένοπλοι το 'σκασαν τρέχοντας κατοστάρι. Ε, όπως μπορεί τα καταφέρνει κανείς. Πέρσι, ξαναπαντρεύτηκα: δεν βάζω μυαλό. Η σύζυγός μου, η Μαρία, είχε τρία επώνυμα –έχασε τρεις συζύγους: δύο από θάνατο, έναν από διαζύγιο– και τώρα απέκτησε και τέταρτο (επώνυμο). Ας ελπίσουμε πως δεν έχει πάνω της καμιά κατάρα και πως εγώ τουλάχιστον θα επιζήσω. Λέμε να εγκατασταθούμε στο Παλμ Μπητς και να ζήσουμε ήσυχα σαν δυο συνταξιούχοι. Σκέφτομαι να βρω κάποιον συγγραφέα να του υπαγορεύσω την αυτοβιογραφία μου: φοβάμαι μήπως κάποιος δημοσιογράφος βαλθεί να βγάλει βιβλίο με τη ζωή μου. Καλύτερα να το κάνω μοναχός μου και να προλάβω τον διασυρμό – οι βιογράφοι παριστάνουν τους παντογνώστες και δεν θέλει πολύ να γίνεις ρεζίλι. Παράλληλα θα ασχοληθώ με επιχειρήσεις –έχω στο μυαλό μου ένα εστιατόριο με φαγητά ζούγκλας, ένα κατάστημα με ταρζανικά σουβενίρ, μια έκθεση ερπετών, ένα τροπικό πάρκο–, ίσως μάλιστα καταφέρω να ιδρύσω το Πάνθεον των Κολυμβητών, όπου θα μπουν τα μεγάλα ονόματα του αθλήματος: όσοι πήραν μετάλλια στους Ολυμπιακούς κι όσοι παρ' ολίγο να πάρουν.

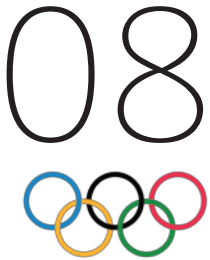
ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Η Ταμάρα Κουρίνκοβα πέθανε από καρδιακή προσβολή τον Αύγουστο του 1972 στο σπίτι της στην οδό Μπαλάρ. Ήταν το καλοκαίρι των Ολυμπιακών του Μονάχου: ο Μαρκ Σπιτς κέρδισε χρυσό μετάλλιο στην πεταλούδα. Η καθαρίστρια που ερχόταν κάθε δεκαπέντε βρήκε τη νεκρή Ταμάρα ήσυχα ξαπλωμένη στον καναπέ, αλλά σε αποσύνθεση – η εφημερίδα *Le Parisien libéré* έγραψε πως επρόκειτο για «μοναχικό, παριζιάνικο θάνατο».

Το 1977 ο **Τζόννυ Βαϊσμούλλερ** έπαθε εγκεφαλικό επεισόδιο: από τότε, μέχρι τον θάνατό του τον Ιανουάριο του '84, κάθε πρωί κραύγαζε «Ουνγκάου!» Είναι θαμμένος στο Ακαπούλκο. Την είδηση του θανάτου του μετέδωσε ακόμα και η κινεζική τηλεόραση.

Ο Μωρίς Σεβαλιέ, που, παρά το εύθυμο ίματζ, είχε αυτοκτονική παρόρμηση, στις 7 Μαρτίου του 1971 πήρε μια χούφτα βαρβιτουρικά και, για περισσότερη σιγουριά, ξυράφησε τις φλέβες του. Στο αποχαιρετιστήριο σημείωμα έγραψε: «Αγαπητά μου παιδιά, είχα λαμπρή καριέρα αν σκεφτείτε ότι δεν ήμουν παρά ένα φτωχόπαιδο από το Μενίλμοντάν. Αλλά τα τελευταία χρόνια είμαι να με κλαίνε οι ρέγκες. Σας ζητώ συγγνώμη. Σας έβαλα όλους στη διαθήκη μου. Φιλιάκια». Η απόπειρα αυτοκτονίας ήταν ημι-αποτυχημένη: δεν πέθανε ακαριαία – όμως τα ζωτικά του όργανα έπαθαν ανεπανόρθωτη βλάβη κι ο θάνατος επήλθε την Πρωτοχρονιά του 1972.

Η Ζοζεφίν Μπέικερ γνώρισε παγκόσμια επιτυχία και παντρεύτηκε πέντε φορές. Το 1929, στο υπερωκεάνιο Lutétia, με προορισμό τη Βραζιλία, συνάντησε τον Λε Κορμπυζιέ: αν τον είχε παντρευτεί, θα ήταν ο σύζυγος Νο 3. Πέθανε στο σπίτι της στο Παρίσι, το 1975. Το 2021 οι στάχτες της μεταφέρθηκαν στο παρισινό μαυσωλείο «Πάνθεον» όπου η Ζοζεφίν αναπαύεται ανάμεσα στον φιλόσοφο Βολταίρο και στον μαθηματικό Λαζάρ Καρνό. **A**

«Είναι πολύ δύσκολο να βρίσκεις ανθρώπους με τους οποίους να θέλεις και να μπορείς να συνεργαστείς – γιατί το θέλω με το μπορώ έχουν μια απόσταση. Με τον Θάνο Παπακωνσταντίνου νιώθω ότι υπάρχει μια μεγάλη συγγένεια μεταξύ μας, η οποία εξελίσσεται στα χρόνια. Μπορεί να πηγαίνουμε και σε διαφορετικούς δρόμους καλλιτεχνικά, αλλά ξαναβρίσκουμε τις κοινές ρίζες». Μεσημέρι με καύσωνα στο σπίτι του στα Εξάρχεια, ο Δημήτρης Σκύλλας μου μιλά για τη νέα, τρίτη του, συνεργασία με τον γνωστό σκηνοθέτη. Μετά τη σοφόκλεια «Ηλέκτρα» το 2018, φέτος οι δυο φίλοι επιστρέφουν με τις «Βάκχες» του Ευριπίδη στο Φεστιβάλ Αθηνών Επιδαύρου – και πάλι μέσα από μια παραγωγή του Εθνικού Θεάτρου.

Στις 2 & 3 Αυγούστου ο Κωνσταντίνος Αβαρικιώτης (Διόνυσος), η Μαριάννα Δημητρίου (Τειρεσίς), η Αλεξία Καλτσίκη (Αγαύη), ο Θέμης Πάνου (Κάδμος) και ο Αργύρης Πανταζάρας (Πενθέας) έρχονται στην ορχήστρα του αρχαίου αργολικού θεάτρου για να ξετυλίξουν «την τραγωδία του μυστικισμού, της έκστασης, αλλά και της βαρβαρότητας». Ένα έργο που φέρνει στη σκηνή τον Διόνυσο, τον θεό του θεάτρου, της ετερότητας, του διαμελισμού και της συγχώνευσης, της ευδαιμονίας και της καταστροφής, σ' ένα παιχνίδι που θα τελειώσει με ένα διαμελισμένο σώμα που δεν θα μαζέψει κανείς. Πατί όταν ο βασιλιάς της Θήβας Πενθέας αρνείται να δει τον πρώτο του ξάδελφο ως θεό, εγείρει τη μήνη του Διόνυσου που τον οδηγεί στον αφανισμό από την ίδια του τη μητέρα. Για τον 37χρονο συνθέτη –τον πρώτο Έλληνα στον οποίο ανέθεσε τη δημιουργία έργου η Συμφωνική Ορχήστρα του BBC– η παράσταση έρχεται να μιλήσει «για τη βία και τον φανατισμό στην κοινωνία που φέρνουν το χάος. Είναι η πιο δύσκολη δουλειά που έχουμε κάνει γιατί είναι μια τραγωδία γεμάτη τεχνάσματα, η οποία συνέχεια μας ξεφεύγει. Έχει να κάνει με ένα υλικό που διαρκώς φτιάχνεται και διαλύεται, σπάει και σε ξεγελά, σαν τον ίδιο τον Βάκχο».

Οι δικές του Βάκχες μουσικά «έχουν ήχο Ανατολής, λατρευτικό, πανερωτικό». Εκκινώντας από την ποικιλομορφία της έκφρασης προς το ιερό και με αφετηρία τα ινδικά μάντρα δημιουργεί, όπως αναφέρει, «μια μουσική τελετή, η οποία συμπεριλαμβάνει στοιχεία από διάφορες παραδόσεις της ανατολής (την Τουρκία, θρήνους από την Ιαπωνία και την Κορέα), τα οποία τα παντρεύω με τη βυζαντινή λατρευτική μουσική, το μοιρολόι και την αρχαία τραγωδία».

Το πολυφωνικό τραγούδι του χορού, που συντροφεύουν ένα τρομπόνι, ένα ακορντεόν μπαγιάν και δύο κρουστοί, συμπεριλαμβανόμενοι σ' αυτή τη σκηνική πρόταση –καταλαμβάνει σε διάρκεια σχεδόν το ήμισυ της παράστασης. Αντιλαμβάνεται την έννοια της βακχείας ως «μια δίνη, έναν χορό, είναι σαν άνεμος» μου λέει. «Αν μπει μέσα σε αυτό, πρέπει να κατανοήσεις ότι έχει πάρα πολλές πτυχές. Όταν ακούει το κοινό “Βάκχες”, σκέφτεται κάτι άγριο, στα αίματα, στα τέρματα. Εγώ τις εκλαμβάνω όπως θα σκεφτόμασταν έναν δαιμονισμένο. Δεν είναι απαραίτητο ότι όλη του η έκφραση θα εκδηλώνεται προς τα έξω. Μπορεί ένας άνθρωπος σε κατάσταση μανίας ή πλάνης να είναι σκυμμένος στο πάτωμα και να τραγουδά στον εαυτό του. Μπορεί η πλάνη αυτή να οδηγεί σε μία μέθη, όπως αυτή του ποτού, που σε κάνει να κοιτάς με ανοιχτά χέρια στον ουρανό και να τραγουδάς κάτι πολύ γλυκό. Η άγρια οδός δεν είναι ο μόνος δρόμος με τον οποίο εκφράζεται μια κατάσταση έκστασης. Οι δικές μας “Βάκχες” έχουν αντιθέσεις. Φτιάξαμε έναν ύμνο μελωδικό και μεϊζονα, χαρούμενο, που επανέρχεται και ατόφιος και με παραλλαγές. Υπάρχουν φορές που λέω στον Θάνο “τι κάνουμε, αρχαία όπερα;”

Ακούω ένα μικρό απόσπασμα και νιώθω ένα ρίγος. Μια αίσθηση υπερβατικού και τελετουργίας διαπερνά τον ήχο, που σου μιλά πέρα από θρησκευτικές ή όχι πεποιθήσεις. Τον ενδιαφέρει συνολικά στη δουλειά του το πώς θα μπορέσει να μας ενώσει με το ιερό, με μια ευρεία έννοια – ξεκαθαρίζει άλλωστε ότι και ο ίδιος δεν είναι θρήσκος. «Για μένα το ιερό είναι η συγκέντρωση, να βρίσκεις το κέντρο σου και να μπορείς να αντλεις δύναμη από εκεί. Συνέχεια βλέπω έναν αποπροσανατολισμό – από τα social media, την πληροφορία. Θα φτάσουμε σε ένα σημείο να μην έχουμε καμία σταθερά, όλα να κινούνται γύρω μας και να μην καταλαβαίνουμε τι γίνεται. Να είμαστε χίλια κομμάτια, αν όχι δέκα χιλιάδες».

Δημήτρης Σκύλλας

«ΟΙ ΔΙΚΕΣ ΜΟΥ “ΒΑΚΧΕΣ” ΕΧΟΥΝ ΗΧΟ ΑΝΑΤΟΛΗΣ, ΛΑΤΡΕΥΤΙΚΟ, ΠΑΝΕΡΩΤΙΚΟ»

Ο ΤΑΛΑΝΤΟΥΧΟΣ ΣΥΝΘΕΤΗΣ ΜΑΣ ΜΙΛΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΑΡΑΣΤΑΣΗ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΘΕΑΤΡΟΥ ΠΟΥ ΤΟΝ ΦΕΡΝΕΙ ΣΤΟ ΑΡΧΑΙΟ ΘΕΑΤΡΟ ΤΗΣ ΕΠΙΔΑΥΡΟΥ

Της ΙΩΑΝΝΑΣ ΓΚΟΜΟΥΖΑ

ATHENS
EPIDAURUS
FESTIVAL

Στην αρχή από το ραδιόφωνο και μετά από την τηλεόραση, ο **Γιώργος Παπαστεφάνου** μάς παρουσίασε με τον μοναδικό του τρόπο τους θησαυρούς του ελληνικού τραγουδιού. Αλλά δεν ήταν μόνο η φωνή του και οι εκπομπές του που χαρακτήηκαν για πάντα στις καρδιές μας. Πολλά από τα μαγικά καλοκαίρια μας και πολλές από τις αγάπες μας, τις σημάδεψαν οι στίχοι των τραγουδιών του.

ΜΑΓΙΚΑ ΚΑΛΟΚΑΙΡΙΑ ΜΕ ΤΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ ΤΟΥ ΓΙΩΡΓΟΥ ΠΑΠΑ ΣΤΕΦ ΑΝΟΥ

Του **ΓΙΩΡΓΟΥ Θ. ΠΑΥΡΙΑΝΟΥ**

Με τη Βίκυ Μοσχολιού

Με τη Δαλιδά

Πάννης Σπανός, Κώστας Καράλης, Γιώργος Παπαστεφάνου και Ελπίδα

Από την εκπομπή
«Μουσική βραδιά»
στην ΕΡΤ, με τη Δήμητρα
Γαλιάνη, Οκτώβριος 1980

EPT

Με τη Χαρούλα, τη Μαρινέλλα
και τη Σωτηρία Μπέλλου

Τη δεκαετία του '60, στην Πάτρα, στο πίσω μέρος του σπιτιού μας, ο μερακλής πατέρας μου είχε φτιάξει ένα μεγάλο παρτέρι και είχε φυτέψει λουλούδια, «αγιόκλημα και γιασεμιά» που λέει και ο Λουκιανός Κηλαπδόνης στο τραγούδι του. Στη μέση της αυλής υπήρχε ένα πηγάδι και δίπλα είχε φυτρώσει μια λεμονιά δίφορη, έβραζε δηλαδή λεμόνια δύο φορές τον χρόνο. Αυτή η λεμονιά φαίνεται πως βρήκε ιδανικό έδαφος κοντά στο πηγάδι και φουρντώσε και ψήλωσε και έγινε δέντρο ολόκληρο. Καμιά σχέση με την κοντούλα λεμονιά, αυτή έγινε θηρίο. Κι από λεμονιά; Υπερπαραγωγή! Δίναμε σε όλη τη γειτονιά και πάλι περίσσευαν. Η μανούλα τα έκανε λεμονάδες και κερνούσε τους πάντες. Κάτω, λοιπόν, από αυτήν τη λεμονιά, κάθε καλοκαίρι, έβραζε ένα κρεβάτι με στρώμα, έστρωναν ένα λευκό σεντόνι και από ένα χαμπλό κλαδί κρεμούσα ένα τρανζιστοράκι ΑΙWA. Έβραζε το ακουστικό στο αυτί για να μην ενοχλώ τους γείτονες, ξάπλωνα στο κρεβάτι και τα βράδια κοιμόμουν έξω, με τη μυρωδιά από τα άνθη της λεμονιάς, κοιτάζοντας τα άστρα και ακούγοντας ραδιόφωνο. Ακόμα και τα μεσημέρια προτιμούσα να κοιμηθώ κάτω από τη δροσερή σκιά της λεμονιάς παρά μέσα στο σπίτι που έβραζε.

Αγάπησα πολύ το ραδιόφωνο, άκουγα τα πάντα, ιδίως τις μουσικές εκπομπές και τα θεατρικά. Άκουγα όμως και κάτι τραγούδια που γέμιζαν τα καλοκαίρια μου με μια ανεξήγητη μελαγχολία: «Μια φορά θυμάμαι μ' αγαπούσες, τώρα βροχή, μια φορά θυμάμαι μου μιλούσες, τώρα σιωπή», «Μια αγάπη για το καλοκαίρι θα είμαι κι εγώ», «Κι αν σ' αγαπώ δεν σ' ορίζω», «Θυμήσου τον Σεπτέμβρη», «Τις άδειες νύχτες» και τόσα άλλα, γραμμένα με ρομαντισμό και χαμπλόφωνο ερωτισμό, από τον Γιάννη Σπανό. Ποιος ήταν ο στιχουργός αυτών των τραγουδιών; Όπως αποκαλύφθηκε μετά από καιρό, ήταν ο Γιώργος Παπαστεφάνου. Και λέω αποκαλύφθηκε, γιατί στην αρχή ντρεπόταν, δεν ήταν σίγουρος αν είχε ταλέντο στον στίχο και υπέγραφε τα τραγούδια του ως Γιώργος Στεφάνου. Πώς η αγαπημένη φωνή του ραδιοφώνου, που χρόνια μας κρατούσε παρέα με το «Καλοσπέρα, κύριε Έντισον», ο δημιουργός των εκπομπών της τηλεόρασης «Μουσική βραδιά» και «Οι παλιόι μας φίλοι», ξεκίνησε να γράφει στίχους;

«Μια μέρα με φώναξε στο τότε ΕΙΡ, η γυναίκα που με βοήθησε στο ξεκίνημα της καριέρας μου, η Κίττυ Σολωμού. Ήμουν 19 χρονών. “Ξέρεις να γράφεις στίχους πάνω σε μουσική,” μου λέει. “Δεν ξέρω, αλλά θα προσπαθήσω”. Με έστειλε στην Καίτη Μυριβήλη-Κασιμάτη που ήταν υπεύθυνη του Πολιτιστικού Τμήματος της Αμερικανικής Πρεσβείας. Κι αυτή μου έδωσε τη μουσική και τα αγγλικά λόγια ενός τραγουδιού που είχε γράψει ένας Έλληνας ομογενής. Το τραγούδι είχε τίτλο: “The mousaka!” “Μπορείς να βάλεις ελληνικά λόγια που να στη μουσική,” με ρώτησε. “Θα προσπαθήσω”. Έκανα μια κατά λέξη μετάφραση, η οποία όμως πάταγε στα μέτρα της μουσικής. Το αποτέλεσμα που βγήκε ήταν το εξής: “Είναι κάπου εκεί στην Καβάλα, ένα ωραίο αγόρι, ένα ξανθό παιδί, που τρώγοντας χρόνια τον μουσάκι του, πάχυνε πολύ”. Το πήγα στην κυρία Μυριβήλη-Κασιμάτη και όταν με ρώτησε αν βγήκε καλό, της απάντησα πως είναι αντάξιο του πρωτοτύπου! Φαίνεται όμως ότι άρεσε στον ομογενή, γιατί με πλήρωσε καλά κι έτσι μπόρεσα να αγοράσω το πρώτο μου μαγνητόφωνο».

Καθόμαστε στο σαλόνι του σπιτιού του Γιώργου Παπαστεφάνου. Πίνω μια παγωμένη λεμονάδα και θυμάμαι τις λεμονάδες που έκανε η μανούλα από τη λεμονιά μας, τα μαγικά καλοκαίρια στην Πάτρα, τότε που ήμουν έφηβος και ερωτευμένος και άκουγα από το ραδιόφωνο τα τραγούδια του, τα περισσότερα εκ των οποίων μιλούσαν για αγάπες που κράτησαν ένα καλοκαίρι. «Οι στίχοι σου ήταν εμπνευσμένοι από δικές σου ερωτικές ιστορίες;» τον ρωτάω. «Ούτε κατά διάνοια! Στη ζωή μου ποτέ δεν μπέρδεψα τα ερωτικά με τα επαγγελματικά. Για να καταλάβεις, οι στίχοι για το “Μια αγάπη για το καλοκαίρι” γράφτηκαν κατά τη διάρκεια ενός βαρετού μαθήματός στη Νομική, για να περάσει η ώρα. Μετά που γνώρισα τον Σπανό και μου έδινε μουσικές για να βάλω λόγια, το έκανα με επαγγελματισμό, δεν περίμενα να ερωτευτώ πρώτα, για να γράψω μετά τους στίχους». «Δεν μπορεί... κάποιον τραγούδι θα έχεις γράψει για κάποιο συγκεκριμένο πρόσωπο!» «Σε κανα δυό τραγούδια μπορεί. Στα περισσότερα όμως, τα προσωπικά μου βιώματα δεν έχουν περάσει στους στίχους. Σου είπα, ποτέ δεν άφησα την ερωτική μου ζωή να μπλεχτεί με την επαγγελματική, ούτε το αντίθετο».

Με τον Γιάννη Σπανό έγραψαν μαζί 15 τραγούδια. Όλα νοσταλγικά, μελαγχολικά, τραγουδισμένα από τις υπέροχες φωνές της Καίτης Χωματά, της Αρλέτας και άλλων τραγουδιστών. Τα τραγούδια αυτά, δημιούργησαν μια κατάσταση, ένα διαφορετικό κλίμα στο ελληνικό τραγούδι. Ο δραστήριος και πανέξυπνος διευθυντής της εταιρείας δίσκων Λύρα, ο Αλέκος Πασιφάς, τα ονόμασε «Νέο κύμα». Μάλλον «Πλάι στο κύμα» θα έπρεπε να τα πει, γιατί εκείνα τα μαγικά καλοκαίρια του '60 και του '70, σε όλες τις ακρογιαλιές, τις παραλίες και τα λιμανάκια της Ελλάδας, υπήρχε πάντα κάποιος, πλάι στο κύμα, που έπαιζε κιθάρα και τα τραγουδούσε.

Το 1967 ο Γιώργος Παπαστεφάνου δούλευε ήδη στο ραδιόφωνο. Τον έχει προσλάβει μια μυθική μορφή του ραδιοφώνου, η Φραγκίσκη Καρόρη, αφού τον πέρασε από κόσκινο για τις γνώσεις του στη μουσική. Εντυπωσιασμένη από την πολυμάθεια του 20χρονου νεαρού, φώναξε όλους όσοι δούλευαν τότε στο ραδιόφωνο για να τον συστήσει. «Ελάτε να δείτε ένα φαινόμενο!» τους είπε και αυτοί ήρθαν και τον χαιρέτησαν κλιρά. Ένας μάλιστα, του είπε: «Χαιρετίζω έναν ακόμα από τους παθόντας και ταφέντας!», εννοώντας ότι σε λίγο καιρό θα είχε θαφτεί σε ένα γραφείο. Πού να ήξερε σε ποιον μιλάγε!

Αρχίζει λοιπόν να δουλεύει στο ραδιόφωνο, αλλά συνεχίζει να γράφει στίχους. Έγραψε με τον Δήμο Μούτση το τραγούδι «Στου Προφήτη Ηλία τα σοκάκια» (το οποίο δεν είναι γραμμένο για τον Προφήτη Ηλία του Παγκρατίου, αλλά για τον Προφήτη Ηλία του Πειραιά) και έγινε μεγάλη επιτυχία. Ήταν και η αφορμή να γνωριστεί και να γράψει με τον Σταύρο Ξαρχάκο τα τραγούδια της ταινίας «Κορίτσια στον ήλιο». Ποιος μπορεί να ξεχάσει τη Μαρία Δημητριάδη να τραγουδάει αισθαντικά: «Ένα πρωινό, η Παναγιά μου, θα 'ρθει να σε βρει στην ακρογιαλιά, πέλαγο κρυφό τα όνειρά μου κι έστειλες εσύ βάρκα με πανί...»

Και επειδή το ένα φέρνει το άλλο, αμέσως μετά έγραψε με τον Γιάννη Μαρκόπουλο τα τραγούδια της ταινίας «Επιχείρηση Απόλλων». Σε ένα τραγούδι μάλιστα, με αγγλικούς στίχους, τη μουσική είχε γράψει ο Βαγγέλης Παπαθανασίου. Πρέπει να ήταν το 1978, την ίδια χρονιά που εγώ, 23 ετών, άρχισα να δουλεύω στο ραδιόφωνο, στο Τρίτο Πρόγραμμα του Μάνου Χατζιδάκι. Τον έβλεπα στους διαδρόμους ή στο κυλικείο της ΕΡΤ και ένιωθα δέος γιατί πίστευα, και πιστεύω ακόμα, πως είναι ένα από τα μυθικά πρόσωπα του ραδιοφώνου.

Χρόνια αργότερα, γνωριστήκαμε καλύτερα και σήμερα μπορώ να πω με υπερηφάνεια πως είμαστε φίλοι. Συναντιόμαστε και τρώμε στον Λουκά στη Σπύρου Μερκούρη, παρέα με τον Κωνσταντίνο και άλλους αγαπημένους φίλους. Ανταλλάσσουμε συχνά σκωπτικούς στίχους και πάντα έχει ένα χιούμορ και μια ευκολία στις ρίμες που την θαυμάζω. «Μα γιατί σταμάτησες να γράφεις τραγούδια;» τον ρωτάω. «Δεν είχα χρόνο όπως παλιά. Έκανα πολλά πράγματα μαζί, τις εκπομπές στο ραδιόφωνο, μετά στην τηλεόραση, όλα αυτά γίνονταν με ελάχιστα μέσα, ήθελαν πολλή δουλειά, πολύ τρέξιμο. Η στιχουργική θέλει τον χρόνο της, δεν μπορούσα να τα συνδυάσω. Έγραψα μερικά ακόμα για την Τζιλιόλα Τσινκουέτι, τον Τόνι Πινέλι, τον Τέρη Χρυσό, τη Γιοβάννα και μετά σταμάτησα».

Τον ακούω να μιλάει, η φωνή του είναι ίδια, λίγο πιο βραχνή, πιο αισθαντική θα έλεγα, αλλά έχει πάντα τη νεανικότητα, την ηρεμία και το αδιόρατο χαμόγελο εκείνης της φωνής που άκουσα κι αγάπησα πριν από μισό αιώνα περίπου. Για φαντάσου! Τόσα χρόνια, τόσες χιλιάδες ώρες εκπομπών, τόσα χιλιόμετρα από μαγνητοταινίες και μπομπίνες. Ένα πολύτιμο αρχείο, που εκεί ο Γιώργος Παπαστεφάνου, αυτος ο ευγενής συλλέκτης ιδανικών τραγουδιών, έχει καταγράψει και διασώσει μερικές από τις σπουδαίες στιγμές του ελληνικού ρεπερτορίου. Αλλά, όσο και αν αυτό που έχει κάνει είναι σπουδαίο, εμένα στη μνήμη μου και στην καρδιά μου θα μείνουν εκείνα τα μυθικά, τα μαγικά καλοκαίρια, με μια παρέα φίλων στην ακρογιαλιά, να τραγουδάμε: «Μια αγάπη για το καλοκαίρι θα 'μαι κι εγώ, να σου κρατώ δροσιά στο χέρι, θα σε φιλώ. Θα μ' αγαπάς σαν καλοκαίρι και σαν παιδί, μα θα μου φύγεις με τ' αγέρι και τη βροχή...»

ΤΟ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΚΑΛΟΚΑΙΡΙ ΣΤΗΝ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ

ΚΑΝΕΙΣ ΔΕΝ ΜΠΟΡΕΙ ΝΑ ΤΟ ΔΕΙΞΕΙ ΚΑΛΥΤΕΡΑ
ΑΠΟ ΤΟ ΙΔΙΟ ΤΟ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΣΙΝΕΜΑ

Της **Τάνιας Σκραπαλιώρη**

Αύγουστος στην Αθήνα, αλλά και στην Αντίπαρο, την Ύδρα και την Άνδρο. Οθόνες σινεμά και οθόνες τηλεόρασης, θερινά και βιντεοκασέτες, πανί και πλατφόρμες. Αυτές είναι 20 ταινίες από τον αθάνατο ελληνικό κινηματογράφο μέχρι τις βιντεοταινίες του 1980 κι από εκεί στο ανεξάρτητο σινεμά των new age δημιουργών, που ζουμάρουν τους φακούς τους στο πολύπτυχο ελληνικό καλοκαίρι με τα χίλια πρόσωπα.

Μανταλένα (Ντίνος Δημόπουλος, 1960)

Πριν τις έγχρωμες υπερπαραγωγές των τελών των χρυσών 60s και των περιέργων 70s, ο ελληνικός κινηματογράφος και το καλοκαίρι του ήταν ασπρόμαυρα, αθώα, αλλά όχι λιγότερο λαμπερά. Μια από τις κορυφαίες ταινίες της Αλίκης Βουγιουκλάκη, βουτηγμένη στη δροσιά των νιάτων των δικών της και του Δημήτρη Παπαμιχαήλ, που της χάρισε και ένα πολυπόθητο βραβείο στο Φεστιβάλ Κινηματογράφου Θεσσαλονίκης. Όσα χρόνια και να περάσουν, βλέπεται με χαμόγελο στα χείλη, η μουσική του Μάνου Χατζιδάκι μυρίζει ιώδιο και αθανασία και η ταπεινή τότε Αντίπαρος επιπλέει ήσυχη και ανέμελη στον χρόνο, ανυποψίαστη για τις περιπέτειες του σύγχρονου τουρισμού.

Κορίτσια στον Ήλιο (Βασίλης Γεωργιάδης, 1968)

Άνδρος (και Σαλαμίνα), ένας βοσκός και μια Αγγλίδα τουρίστρια, μια παρεξήγηση κι ένας έρωτας σε σενάριο Ιάκωβου Καμπανέλλη. Αν αποσυνθέσεις την ευχάριστη, ρομαντική κομεντί του Βασίλη Γεωργιάδη, θα σου απομείνει μια κούφια αμύγδαλα, ο Γιάννης Βόγλης με την κάπα του βοσκού και μια από τις πιο φίνες και διαχρονικές αφίσες του ελληνικού κινηματογράφου. Που πάει να πει, με άλλα τόσα την ξαναφτιάχνεις...

Γοργόνες και Μάγκες (Γιάννης Δαλιανίδης, 1968)

Όσα ελληνικά καλοκαίρια κι αν περάσουν, θα έχουμε πάντα την Ύδρα του Γιάννη Δαλιανίδη και τα προϊστορικά ινσταγρραμικά νίβες των καρέ που σφύζουν από την αριστοκρατική ομορφιά και γοητεία του Λάκη Κομνηνού και της Μαίρης Χρονοπούλου. Θα έχουμε και τα αριστουργήματα του Μίμη Πλέσσα και τον Βαγγέλη Σειληνό να χορεύει αέρινα με ένα ψαράδικο παντελόνι και μια τραγιάσκα. Και, φυσικά, θα έχουμε τους μεζέδες «εν τω τηγανίω» στο καφενείο του νησιού, πάνω από τους οποίους μια φέρελπις παντελονού θα κουλουλάει έναν φέρελπι ραλίστα. Και το «μπλουμ» του Χρόνη Εξαρχάκου στο λιμάνι. Γοργόνες και Μάγκες.

Εκείνο το καλοκαίρι (Βασίλης Γεωργιάδης, 1971)

Ένα από τα πιο κλασικά μελοδράματα του ελληνικού σινεμά, ένα ελληνικό, καλοκαιρινό love story με κάτι από «Η ζωή σε δύο πράξεις». Το σκοτάδι ενός επικείμενου θανάτου κόντρα στην εφήμερη

αθανασία του ελληνικού καλοκαιριού. Εγγυημένη φινέτσα, με την Έλενα Ναθαναήλ και τον Λάκη Κομνηνό στους πρωταγωνιστικούς ρόλους και το μαγικό soundtrack του Γιάννη Σπανού με κορωνίδα το «Σαν με κοιτάς», με την Αφροδίτη Μάνου και τον Γιάννη Φέρτη, να περνάει στην ελληνική πολιτιστική αιωνιότητα.

Δuo φεγγάρια τον Αύγουστο (Κώστας Φέρρης, 1978)

Σε μια Αθήνα πολύ μακρινή πια, που ούτε στα όνειρά της δεν μπορεί να δει το τουριστικό της, δύο μοναχικοί και ονειροπόλοι άγνωστοι που ζουν με μυστήριο, μουσική και Ντοστογιέφσκι, συναντιούνται στην Πλάκα και προσπαθούν να αγγίξουν ο ένας τον άλλον μέσω του ιδιότυπου αθηναϊκού σουρεαλισμού του πρώιμου Κώστα Φέρρη. Μια υπόγεια κινηματογραφική, επίσης, σουρεάλ σύνδεση ξεκινάει κάτω από τα πεζοδρόμια της πόλης, για να καταλήξει στον τηλεφωνικό θάλαμο που είκοσι και κάτι χρόνια μετά ο οκτάχρονος το 1978 Ρένος Χαραλαμπίδης θα καπνίσει τα φτηνά τσιγάρα του.

Οι απέναντι (Γιώργος Πανουσόπουλος, 1981)

Σε μια αυγουστιάτικη Αθήνα που ντύνεται από ζέστη, καταπιεσμένες επιθυμίες και τις πρώτες μεγάλες προκλήσεις των μεγάλων αλλαγών, ένας εικοσάχρονος αποκτά εμμονή με την κατά αρκετά χρόνια μεγαλύτερη γειτόνισσά του από την απέναντι πολυκατοικία και ξεκινά να την παρακολουθεί με τον τηλεσκόπο του. Το πιο επιδραστικό ίσως κινηματογραφικό «μπανιστήρι» του ελληνικού σινεμά σε μια ταινία σημείο αναφοράς, του Γιώργου Πανουσόπουλου, τη δεκαετία που η ελληνική πολυκατοικία θα εδραιώσει τον ρόλο της ως το απόλυτο αμφιλεγόμενο αθηναϊκό σύμβολο.

Έλα ν' αγαπηθούμε ντάρλινγκ (Γιάννης Δαλιανίδης, 1988)

Βαθιά βουτιά στη δεκαετία του '80 και ανάδυση στην επιφάνεια της εκπομπής της. Η μεγάλη οθόνη έχει υποχωρήσει, η βιντεοταινία μεσουρανάει και κάπου στη μέση μια από τις πιο χαριτωμένες καλλιμαθητικές στιγμές εκείνης της δεκαετίας, που κάπως καταφέρνει να επιβιώσει, παρ' όλα τα ανεπίκαιρα αστεία και το σεξιστικό context της εποχής της. Εκτός από την εγγυημένη χημεία της χρυσής συντροφιάς της ελληνικής βιντεοκασέτας (Στάθης Ψάλτης, Σταμάτης Γαρδέλης, Πάυλος Ευαγγελόπουλος, Καίτη Φίνου και λοιποί), ίσως να είναι και εκείνο το παιδιάστικο καμάκι με το εξίσου παιδιάστικο τραγουδάκι «Come to Greece για να βρεις», που παραμένει ανεπίσημη σημαία των ελληνικών καλοκαιριών τρεις δεκαετίες μετά.

Ήσυχες μέρες του Αυγούστου (Παντελής Βούλγαρης, 1991)

Ίσως ο πιο όμορφος τίτλος ελληνικής καλοκαιρινής ταινίας σε ένα ακόμα υπέροχο τρίπτυχο του Παντελή Βούλγαρη, που εξαιρετικά με λεπτότητα τη θερινή ραστώνη και τις υπαρξιακές ανησυχίες

της άδειας αθηναϊκής πρωτεύουσας και των κα-
τοίκων της μέσα από τρεις διαφορετικές, σπονδυ-
λωτές ιστορίες. Instant classic, στην καρδιά κάθε
Αυγούστου.

As περιμένουν οι γυναίκες (Σταύρος Τσιώλης, 1998)

Αυγουσιτιάτικο, «αντρικό» road movie που απο-
κρυσταλλώνει στα καρέ του τα θερινά 90s και τη
χαρακτηριστική τους αντροπαρέα, όπως μόνο ο
Σταύρος Τσιώλης θα μπορούσε να το κάνει. Αθά-
νατοι επαρχιακοί δρόμοι, βενζινάδικα, πλαστικές
καρέκλες, bucket heads before it was cool. Το τρίο
των Σάκη Μπουλά, Γιάννη Ζουγανέλη και Αργύρη
Μπακιρτζή είναι το πιο πολύτιμο εργαλείο για τη
διατήρηση του χιούμορ και της αίσθησης της ταινί-
ας στη μετα-millennium εποχή και στην ανανέωση
της λατρείας της από τη γενιά του YouTube.

Φτηνά τσιγάρα (Ρένος Χαραλαμπίδης, 2000)

Επιστροφή στην άδεια Αθήνα της καρδιάς του Αυ-
γούστου. Ο Ρένος Χαραλαμπίδης έχει ενθλιωθεί,
έχει γίνει συλλέκτης στιγμών και γυρίζει ένα καλτ
αθηναϊκό ποίημα για έναν μοναχικό άντρα που φο-
ράει μαύρα καλοκαιριάτικα, μένει στον τελευταίο
όροφο ενός παλιού βιομηχανικού κτιρίου την ε-
ποχή που κάτι τέτοιο ήταν η φτηνότερη –και όχι η
ακριβότερη– επιλογή, μαζεύει ψιλά σε ένα γυάλινο
βάζο για να βγάλει τη μέρα και πίνει αμέτρητους
καφέδες. Ένα βράδυ γνωρίζει μια όμορφη κοπέλα
στον διπλανό τηλεφωνικό θάλαμο και περνάνε
μαζί μία και μοναδική νύχτα περπατώντας και μι-
λώντας στις έρημες λεωφόρους της νυχτερινής
Αθήνας, μυρίζοντας το γιασεμί από ψηλά στον
Λυκαβηττό, ισοροπώντας στις χειρολαβές ενός
άδειου λεωφορείου. Ένα μικρό διαμάντι αστικού
κινηματογραφικού λυρισμού, το οποίο άργησε
λίγο να βρει την επιτυχία που του άξιζε, αλλά όταν
ανακαλύφθηκε από τη γενιά του internet δικαι-
ώθηκε. Η συνήθεια που έγινε λατρεία στα θερινά
του Δεκαπενταύγουστου, απόλυτη αυγουσιτιάτικη
ταινία της πόλης.

Δεκαπενταύγουστος (Κωνσταντίνος Πάνναρης, 2001)

Ανήμερα Δεκαπενταύγουστου, κατά μήκος και
πλάτος του καλοκαιρινού ελληνικού τοπίου ο Κων-
σταντίνος Πάνναρης στήνει το δικό του road movie
με πρωταγωνιστές τους ενοίκους μιας πολυκατοι-
κίας. Ταξίδια και απελπισμένοι έρωτες, οικογένειες
με τα προβλήματά τους, τάματα και διαρρήξεις σε
μια ταινία μωσαϊκό της μεταχιμακικής ελληνικής
πραγματικότητας στην αλλαγή της χιλιετίας.

Σπιρτόκουτο (Πάννης Οικονομίδης, 2002)

Η ίσως πιο επιδραστική και εμβληματική ταινία του
σύγχρονου ρεαλιστικού ελληνικού κινηματογρά-
φου γυρίστηκε στους τέσσερις τοίχους ενός μικρο-
αστικού ελληνικού σπιτιού, που το σφυροκοπούν
το καλοκαίρι και η ελληνική πραγματικότητα. Δρό-
μοι, διαμερίσματα, τοίχοι, άνθρωποι που βράζουν,
σε λίγα τετραγωνικά, με χαλασμένο ερκοντίσιον
και τον ανεμιστήρα ως σύμβολο της παρακμής. Ο
Αύγουστος υπονοείται και είναι σκληρός και ωμός,
όπως και η γλώσσα της ταινίας. Όλη η πόλη γεμάτη
με σπιρτόκουτα που θέλουν φτιάξιμο.

Τσίου (Μάκης Παπαδημητράτος, 2005)

Σε μια Αθήνα που έχει κατεβάσει ρολά για τον
Δεκαπενταύγουστο ένας άσημος και αδιάφορος
νεαρός έχει ξεμείνει από «άκρη» και «καβάζτες»
και βγαίνει στη γύρα. Μια εναλλακτική κοινωνική
κωμωδία παρεξηγήσεων ξεκινάει μέσα σε και έξω
από διαμερίσματα, σε πλατείες και εμβληματικά
παγκάκια, με έναν θίασο βραχύβιων χαρακτήρων
που φλερτάρουν απενοχοποιημένα με την καρι-
κατούρα. Το πρώτο καλτ παράγωγο των 00s είναι
εδώ και το λένε Τσίου.

Η νύσος (Χρήστος Δήμας, 2009)

Η πιο επιτυχημένη ελληνική κωμωδία της τελευ-

ταίας εικοσαετίας όχι μόνο σε αριθμούς, αλλά και
γιατί κατάφερε να συνδυάσει την εμπορικότητα
με την ποιότητα, το μυστήριο με το κωμικό στοι-
χείο με πολύ πρωτότυπους όρους για το ελληνικό
mainstream σινεμά. Σφιχτή, έξυπνη και γρήγορη
πλοκή, all star cast και ένα κυνήγι θησαυρού στη
Σίφνο που μένει πραγματικά αξέχαστο. Το sequel
δεν ευνοήθηκε με τις ίδιες αρετές, αλλά η «Νύσος»
του Χρήστου Δήμα έχει ήδη γράψει το success
story της και αυτό δεν της το παίρνει κανείς.

Wasted Youth (Αργύρης Παπαδημητρόπουλος/Jan Vogel, 2011)

Ένας έφηβος skater περιφέρεται στην άδεια αυ-
γουσιτιάτικη Αθήνα – μια Αθήνα που έχει αλλάξει
βία με τη δολοφονία του Αλέξανδρου Γρηγο-
ρόπουλου και τα πρώτα χρόνια της οικονομικής
κρίσης. Ο δρόμος του θα περάσει από μια άδεια
πισίνα και θα διασταυρωθεί με αυτόν ενός μεσήλι-
κα αστυνομικού που προσπαθεί να κρατήσει όρθιο
τον εαυτό του και την οικογένειά του σε αυτήν τη
νέα πραγματικότητα. Από τα πιο ενδιαφέροντα
ανεξάρτητα φιλμ των τελευταίων είκοσι χρόνων,
με προφανή σημειολογία, που έχει ακόμη να πει,
σε μια εποχή που τα προβλήματα εκείνης της πε-
ριόδου ξεθυμαίνουν και αντικαθίστανται με άλλα,
παγκόσμια και σοβαρότερα.

Άφτερλωβ (Στέργιος Πάσχος, 2016)

Μεσοκαλόκαιρο στην Αθήνα που βράζει κι ένας
άφραγκος μουσικός κάνει διακοπές στην πόλη με
δανεική πισίνα, στο σπίτι ενός φίλου στα βόρεια
προάστια προσπαθώντας με ορθόδοξες και ανορ-
θόδοξες μεθόδους να εξιχνιάσει τον χωρισμό του
από την πρώην κοπέλα του. Staycation before it
was cool, μικρά αστικά ερωτικά δράματα και φιλία
που έχουν γεύση κεράσι.

Suntan

(Αργύρης Παπαδημητρόπουλος, 2016)

Αντίπαρος, καλοκαίρι, ήλιος, επιθυμία για ανέ-
μελες διακοπές και για μια καλοκαιρινή ερωτική
ιστορία. Πόσο σκοτάδι μπορεί να κρυφτεί κάτω
απ' τον ήλιο; Ένα αριστούργημα του σύγχρονου
ελληνικού σινεμά, με το ερμηνευτικό δίπολο Έλλη
Τρίγγου και Μάκη Παπαδημητρίου να καθλώνει
και να ρίχνει σαγόνια.

Winona (Αλέξανδρος Βούλγαρης, 2019)

Μπορεί η αμφιλεγόμενη ταινία του Αλέξανδρου
Βούλγαρη να βρίσκεται στις χαμηλότερες θέσεις
δημοφιλίας της φιλμογραφίας του, αλλά αυτή η
εικόνα των τεσσάρων κοριτσιών στον Ζόρκο της
Άνδρου μοιάζει με την απόδοση ελεύθερου θέμα-
τος κάτω απ' το brief «Κορίτσια στον Ήλιο». Και μόνο
γι' αυτό θα έχει πάντα μια θέση σε μια καλοκαιρινή
κινηματογραφική λίστα.

Heat Wave (Φωκίων Ξένος, 2019)

Το καλοκαίρι ένα ιδιότροπο πλήθος καταλαμβάνει
μια παραλία σε ένα ελληνικό νησί. Καθώς ο ήλιος
καίει όλο και περισσότερο, οι άνθρωποι χάνονται
στα μικροπροβλήματά τους. Παρ' όλα αυτά, ένα
μικρό κορίτσι και ένα μικρό αγόρι τολμούν να δεί-
ξουν σε όλους ότι περνάνε καλά. Και όλα αυτά, σε
ρυθμούς κινουμένων σχεδίων.

Το καλοκαίρι της Κάρμεν

(Ζαχαρίας Μαυροειδής, 2024)

Το απόλυτο καλοκαιρινό φιλμ του φετινού κα-
λοκαιριού σε μια σκηνοθετική επιστροφή, που
δείχνει το εύρος της παλέτας του Ζαχαρία Μαυρο-
ειδή. Εντελώς «συμβαίνει τώρα» queer ελληνικό
καλοκαίρι στα στέκια των γυμνασίων στη Βουλιαγ-
μένη και στο Athens Pride, σε ταράτσες και αθηνα-
ϊκά διαμερίσματα ανανεωμένα με παχύφυτα και
αναρριχητικά. Όλες οι σχέσεις της gay κοινότητας
στο μικροσκόπιο, οι σχέσεις, τα one-night stands,
η φιλία σε αυτήν την αστεία, ανάλαφρη και γλυκιά
ταινία, κομμένη και ραμμένη για ιαματικό, ξέγνοια-
στο θερινό σινεμά, παντού στην πόλη.

ΤΟ ΑΘΗΝΑΪΚΟ ΚΑΛΟΚΑΙΡΙ τρώγεται

Επιμέλεια:
Νενέλα Γεωργελέ

ΚΑΝΤΙΝΕΣ, HOT ΣΤΕΚΙΑ, ΒΟΛΤΕΣ, ΤΑΒΕΡΝΕΣ, STREET FOOD ΚΑΙ ΣΤΟ ΧΕΡΙ ΠΑΓΩΤΟ

Οι πιάτσες που δεν αδειάζουν ποτέ

Η αυγουσιاتیτικη Αθήνα είναι ωραία για έναν κυρίως λόγο: είναι δικιά σου, κατάδικιά σου. Χωρίς κίνηση, χωρίς τη βουή της, μια πόλη υπέροχα άδεια. Αλλά, αν θες να βρεθείς με κόσμο τότε θα δώσεις ραντεβού στις παρακάτω πιάτσες που ζέστη-Αύγουστος-διακοπές δεν τις πτοούν, είναι πάντα γεμάτες!

Ασκληπιού, η πιάτσα που κανείς ποτέ δεν βαρέθηκε, εκείνη που περισσότερο από κάθε άλλη προσφέρει bar hopping με τα όλα του, αλλά και τα πιο τίμια τζιν τόνικ. Στη σειρά σε περιμένουν τα bar, το ένα καλύτερο από το άλλο, για να βάλουν φωτιά στη νύχτα σου. Ξεκινάς από χαμπλά, μπαίνεις στη **Φάλανα** (Ασκληπιού), βγαίνεις και ανακαλύπτεις το **Soyuz** (Ασκληπιού 41), έπειτα ακριβώς δίπλα βρίσκεσαι στο **Nabokov** (και αυτό Ασκληπιού 41) και είσαι στη σωστή φάση (τρία ποτά και άνω) για να κάνεις φιλοσοφικές συζητήσεις. Αλλά η νύχτα είναι μικρή ακόμη, οπότε συνεχίζεις, συναντάς το **Υποβρύχιο** (Ασκληπιού 53), ύστερα τη **Στένα** (Ασκληπιού 61) όπου δεν πίνεις μόνο, αλλά παραγγέλνεις και διάφορες νοστιμιές για να τα βγάλεις πέρα (τα κεφτεδάκια είναι must όπως και τα σουβλάκια προβατίνας).

Πραξιτέλους, ο ξενύχτης ξέρει. Μετά τη 1 το βράδυ ποτέ δεν περνάς με αυτοκίνητο την Πραξιτέλους, γιατί τέτοια ώρα ο δρόμος ανήκει πια στους μπαρόβιους. Μπροστά από το **The Clumsies** (Πραξιτέλους 30), που εδώ και χρόνια βρίσκεται ανάμεσα στα καλύτερα μπαρ του πλανήτη, θα δεις ένα πλήθος κόσμου να στήνει το δικό του street party. Σχεδόν αναπόφευκτα, όλους αυτούς ο κόσμος ενώνεται με τις παρέες του **Praxitelous** (Πραξιτέλους 33) λίγο πιο κάτω. Χορταίνεις με πίτσα από το παρακείμενο **Mozzart** (Χρυσοσπιλιωτίσης 1), αλλά και με σουβλάκι από τα χέρια του διάσημου σεφ Χριστόφορου Πέσκια στην ολοκαίνουργια **Κάψα** (Σκουλενίου 4).

Πετράκη Λιλιπούτσιο στενό, γεμάτο εκπλήξεις. Ξεκινάς με ένα ωραίο ποτήρι κρασί στο wine bar **Heteroclitio** (Φωκίωνος 2 & Πετράκη), συνεχίζεις με χαβανέζικο σούσι στο **Poke** (Πετράκη 7) και αυθεντικό βιετναμέζικο στο **Hanoi** (Πετράκη 12), πίνεις και τρως κάτι δροσερό στο **Tazza** (Πετράκη 5) και, όταν οι τουρίστες αρχίζουν να αποσύρονται στα Airbnb τους, εσύ συνεχίζεις ακάθεκτος για ακόμη ένα ποτό στο **Bar in Front of the Bar** (Πετράκη 1) με τα τέλεια cocktails. - **ΚΑΤΕΡΙΝΑ ΒΝΑΤΣΙΟΥ**

Όλη μέρα με ένα παγωτό στο χέρι

Όταν ήμασταν μικροί, μετρούσαμε μπάνια και παγωτά. Και αν πέρασαν τα χρόνια της αθωότητας, η ανάγκη να δροσιά κι ένα γλυκό αντίδοτο στις θερμές αθηναϊκές ημέρες παραμένει.

Ο Αύγουστος μας βρίσκει να δίνουμε ραντεβού στα καλά παγωτατζήδικα της πόλης, για γεύσεις γνώριμες κι αγαπημένες, αλλά και νέες, διαφορετικές από τις συνηθισμένες. Στο **Dolce far Niente** (Τσάμη Καρτάτσου 26) στην Ακρόπολη πάμε τρέχοντας για παγωτό με ολόκληρα σιροπιαστά τουλουμπάκια. Στην Ξακουστή **Χαρά** (Πατησίων 337) δηλώνουμε ενθουσιασμένοι με τη λαμπρή τους ιδέα να φτιάξουν παγωτό κουνεφέ. Στο **Μαραμπού** στο Παγκράτι (Αρχελάου 17) στεκόμαστε στην ουρά για παγωτό ανθόγαλα με θυμάρι και λεμόνι. Στο **Epic Gelato** (Δορυλαίου 2, Πλατεία Μαβίλη) διστάζουμε ανάμεσα σε παγωτό αμυγδαλωτό με καραμελωμένα αμύγδαλα και ανθόνερο, σε παγωτό με γεύση λουκούμι τριαντάφυλλο, αλλά και σε σορμπέ με κεράσι και ούζο. Τα παίρνουμε όλα! Στο **Τυράκειον** στον Άγιο Δημήτριο (Ερατοσθένους

71) φτάνουμε για το παγωτό από κατσικίσιο γάλα από την Κέα μαζί με θυμαρίσιο μέλι, για το φραγκόσουκο από τις φραγκοσουκιές του νησιού και για το παγωτό ρυζόγαλο με την κοκκώδη υφή. Στο **Κόκκιον** στου Ψυρρή (Πρωτογένους 2) δροσιζόμαστε με σορμπέ μανταρίνι και τζίντζερ, παγωτό καφέ με μπέιλις και παγωτό ωμό αμύγδαλο με φασόλι τόνκα. - **ΚΑΤΕΡΙΝΑ ΚΑΜΠΟΣΟΥ**

Στα «χωριά» της Αθήνας

Ονειρεύεσαι την ταβέρνα του νησιώτικου χωριού κάτω από τον πλάτανο, αλλά η μοίρα το έφερε να είσαι φέτος στην Αθήνα; Ε, και λοιπόν; Αυτή η πόλη είναι μαγική. Γιατί, εκεί που καθόλου δεν το περιμένεις, να σου και ξεπετάγεται από μια γωνιά η γραφική αυλή με τα γιασεμιά, τις μουριές και τα τραπέζια τα γεμάτες νοστιμιές. Ορίστε κάποιες «εκδρομές» του 5λεπτου που μπορείς εύκολα να κάνεις μέσα στην πόλη σου.

Άνοιξε λίγους μήνες πριν κι έκανε χαμό μεγάλο. Όμως λίγοι ξέρουν ότι η **Ταβέρνα των Φίλων** (Αργους 66, Κολωνός) πρόσφατα απέκτησε και μια πανέμορφη αυλή στο αντικρινό της οικόπεδο. Κάτσε στα τραπέζια της για απίθανα νόστιμα πιάτα και στιγμές που θυμίζουν παλιά ταινία της Φίνος Φιλμς – θα σου φύγει κι ο καπμός που λείπεις από το νησί. Πάντως, το πιο εξωτικό νησί της Αθήνας είναι οι **Σευχέλλες** (Κεραμεικού 49, Μεταξουργείο), με τα δροσερά τραπέζια πάνω στην όμορφη πλατεία Αυδή. Κάτσε για τις παπαρόδες με τον χειροποίητο καβουρμά και τα ωραιότερα αμπελοφάσουλα που πετύχαμε φέτος.

Τα ζεστά βράδια στην πλατεία Δεξαμενής, τα πιτσιρικά παίζουν μπάλα και τα τραπέζια του καφέ μεζεδοπωλείου **Δεξαμενή** (2107224609) γεμίζουν με ανέμελες παρέες, λίγο ακόμη και θα νόμιζες ότι είσαι στο χωριό. Η επόμενη θρυλική αυλή, που πάντα μας ταξιδεύει στα χωριά της Ελλάδας, ανήκει στο **Άμα Λάχει** (Καλλιδρομίου 69, Εξάρχεια, 2103845978). Η οποία αυλή (του παλιού δημοτικού σχολείου της περιοχής) είναι πάντα δροσερή, πολύχρωμη από τα φουντωτά γεράνια της και γεμάτη γαργαλιστικές μυρωδιές από τα πιάτα της, που μαγειρεύονται με προϊόντα από όλη τη χώρα. Αυλή απόλυτα σπιτίσια είναι εκείνη του **Tavernier** (Ελλιδος 24, Κηφισιά), που στήθηκε στο πίσω μέρος μιας οικογενειακής κηφισιώτικης κατοικίας. Η ίδια η οικογένεια σου μαγειρεύει τα σπιτικά φαγητά που τόσο καλά ξέρει να φτιάχνει, ακριβώς όπως θα γίνονταν και σε οποιοδήποτε γραφικό ταβερνάκι της απόμυρης Ελλάδας.

Στην κυψελιώτικη πλατεία Αγίου Γεωργίου κάθε φορά που πάω, κι αξ είναι η χιλιοστή, αναρωτιέμαι το ίδιο πράγμα: πώς γίνεται στην καρδιά του κέντρου να ξεφύτρωσε αυτή η τόσο «είμαι στο χωριό» πλατεία. Με την εκκλήσια της, τα παιδάκια που κάνουν ποδήλατο και τα τραπέζια κάτω από τα δέντρα. Πολλές οι επιλογές εδώ, διάλεξε όποια θες. Για φαγητό: **Κυβέλη, Νοστιμιές της Μαιρής, Το Σχολαρχείο της Κυψέλης**. Για ποτό: **It's a Bitalτζ, Αλλοτινό bar**. Για παγωτό: **Solo Gelato**. Για νοσταλγικό γλυκό: **Ζαχαροπλαστείο Σκαφίδιας**. Εννοείται ότι κάθε χωριό έχει το σουβλατζήδικο στην πλατεία του, στη δική μας περίπτωση είναι ο **Διόνυσος**. - **ΚΑΤΕΡΙΝΑ ΒΝΑΤΣΙΟΥ**

Ζυμαρένιο Street food!

Είστε στα νησιά και τρώτε ψωμάκι και ντόπιες πίτες από παραδοσιακό φούρνο; Καθόλου δεν σας ζηλεύουμε (εντάξει, λίγο). Γιατί, άμα θέλετε να ξέρετε (γλώσσα έξω), η Αθήνα έχει πάει το ζυμάρι της σε άλλο επίπεδο! Όσο εσείς κολυμπάτε, να τι λαχταριστά street food τρώμε εμείς βολτάροντας στην άδεια Αθήνα.

Πίτσα σε κώνο, η νέα τρέλα. Εκεί, ξαπλωμένος στην παραλία, το έχεις δει στο TikTok και ζηλεύεις. Καλά κά-

νεις, γιατί η πίτσα σε κώνο του **Fuddy Duddy** είναι πιο λαχταριστή από ό,τι φαίνεται. Η ζύμη της ωριμάζει για 48 ώρες πριν μπει στην ειδική κατασκευή που της δίνει το κωνικό σχήμα. Ύστερα, γεμίζεται με ό,τι θες (ας πούμε περπερονί, σάλτσα ντομάτας, μοτσαρέλα και μπεσαμέλ) και ψήνεται στον φούρνο ώσπου να πεις κύμινο. Σε 7' ακριβώς κρατάς στα χέρια σου κάτι που μοιάζει με κωνάκι παγωτό, στην πραγματικότητα όμως είναι ο μόνος τρόπος που θέλουμε να τρώμε την πίτσα από εδώ και πέρα! Το καλύτερο; Βγαίνει και σε γλυκιά εκδοχή (Λέκκα 32, Σύνταγμα, 2110013322).

Σάντουιτς-πίτσα. Το **Dog Pound** άνοιξε πριν λίγο καιρό γεμίζοντας την Αγίας Ειρήνης με λαχταριστές πίτσες, tap cocktails, μπίρες από μικρές ζυθοποιίες και ανθρακωμένο καφέ! Πολλές πρωτοτυπίες έχει αυτό το καινούργιο στέκι, αλλά εδώ θα μιλήσουμε για το leftover του. Εξηγούμαι: το ζυμάρι της πίτσας που περισσεύει, γεμίζει με συνταγές που εμπνέεται επιτόπου η γνωστή σεφ Ελένη Σαράντη και κλείνει σε μια αφράτη αγκαλιά, σαν σάντουιτς! Άλλο να το περιγράψω, άλλο να το τρως (Αγίας Ειρήνης 8).

Γλυκά από ζύμη τσουρεκιού. Είσαι στο **oZé** και κοιτάς τη βιτρίνα προσεκτικά. Ό,τι βλέπεις (εκτός από τις πίτες που παρεμπιπτόντως είναι θεϊκές) είναι φτιαγμένο από χειροποίητη ζύμη τσουρεκιού. Ναι, και τα στρουμπουλά κρουασάν. Ναι, και η αφράτη babka. Και τα maritozzi. Ακόμα και αυτό που μοιάζει με κολασμένο, γεμιστό brioché. Αν πεθαίνεις για τσουρέκι, είσαι στο σωστό μέρος, κι αν τρελαίνεσαι για γλυκά, πήγες στον παραδεισο. Εκεί που είσαι φάε ακόμα ένα τσουρέκι, βουτηγμένο σε crunch σοκολάτα και γεμιστό με πραλίνα gianduja, καθόλου δεν πειράζει (Λ. Παπάγου 56, Ζωγράφου, 2107773601) - **ΚΑΤΕΡΙΝΑ ΒΝΑΤΣΙΟΥ**

Ραντεβού για βρόμικο στις καντίνες

Πεινασμένες στάσεις για φαγητό στην πόλη που όχι μόνο δεν κοιμάται, αλλά και δεν χορταίνει ποτέ.

Ξεκινάμε με τις δύο διασημότερες καντίνες των ξενύχτων. Στη διάσημη **Καντίνα της Μιχαλακοπούλου** το must είναι τα αζεπέραστα chicken nuggets, με πατάτες που κολυμπούν στη σος. Το βάλσαμο μετά τον αλκοόλ θα το βρεις και δύο δρόμους πιο πάνω, στην **Καντίνα Μαβίλη** – λες η μούσα στο τραγούδι «Σαν να μη πέρασε μια μέρα» να καταβρόχθιζε εκεί το διάσημο σάντουιτς με τις κοτομπουκιές; Το **Johnie Hot Dog** είναι το κλασικό άτυπο ραντεβού μετά τα μπουζούκια του Ελληνικού. Για κάτι κλασικό πάρε το American Dog, αν θες κάτι καυτερό (λίγο) δοκίμασε το Gouda Cheese Dog, για κάτι εντυπωσιακά νόστιμο πες να σου ετοιμάσουν στα γρήγορα ένα Village. Πιο κεντρικά πέρνα μια βόλτα hot dog από την **Καντίνα στη Συγγρού**, στο (αυτοαποκαλούμενο) καλύτερο hot dog της Αθήνας – να πας και να μας πεις. Η κιτρινόμαυρη **Καντίνα του Βασιλή** στη Χαμοστέρνας φημίζεται για το σάντουιτς με το βραστό λουκάνικο Φρανκφούρτης με κρεμμύδι καραμελωμένο, κέτσαπ, μουστάρδα, λάχανο, καρότο και τη μαμαδίστικη μαγιονέζα που ετοιμάζεται καθημερινά. Στην **Καντίνα Ούλωφ Πάλμε** θα συναντήσεις και την πάντα χαμογελαστή κυρία Άννα, για να σου αποκαλύψει όλες τις μυστικές συνταγές σου. Σεφταλιά, πανσέτα, μπιφτέκι, μοσχάρι, όλα τα έχει στο μενού της! Στον **Novo**, καντίνα στο Χαϊδάρι – ιδιαίτερα δημοφιλή στα δυτικά προάστια – θα πας για κρέπες, sandwiches, hot dogs και burgers, όλα με ονόματα από χαρακτήρες της διάσημης ταινίας «Ο νονός». Στην άλλη πλευρά της Αθήνας, θα βρεις το νέο **Street Food Park** επί της Βουλιαγμένης στο ύψος της Γλυφάδας, μια κυριέλα με γκουρμέ αμερικανία, με την καλή έννοια. Εδώ πάρε το Macaroni Fries Pork και το Brisket Cheeseburger. - **ΜΑΡΙΑ-ΙΩΑΝΝΑ ΣΙΓΑΛΟΥ**

Bar in Front of the Bar

Σευέλλες

Fuddy Duddy

Epic Gelato

Καντίνα Ούλωφ Πάλμε

Για τις πιο fun βόλτες με ηλεκτρικά τετράτροχα οχήματα και ποδήλατα

Το ιστορικό κέντρο της Αθήνας κρύβει τόσες ομορφιές που ακόμα κι αν ζεις χρόνια εδώ, είναι δύσκολο να τις έχεις προσέξει όλες. Η GOGO ELECTRIC έχει τις πιο ενδιαφέρουσες προτάσεις για να δεις την πόλη και να μοιραστείς με την παρέα σου μία μοναδικά διασκεδαστική εμπειρία. Πρόκειται για την πρωτοποριακή εταιρία που γεννήθηκε με αγάπη στην ηλεκτροκίνηση δίνοντας μία ευκαιρία για καλύτερη ποιότητα ζωής με σεβασμό στο περιβάλλον και προσφέροντας διάφορες επιλογές ηλεκτροκίνησης. Ανάμεσα στις υπηρεσίες που προσφέρονται ξεχωρίζουν τα διασκεδαστικά tours στο ιστορικό κέντρο που διοργανώνονται καθημερινά από το πρωί μέχρι το απόγευμα και στην περίπτωση που αναρωτιέσαι, δεν είναι μόνο για τουρίστες.

Το EZ Raider Tour σου δίνει την ευκαιρία να βολτάρεις για 2 ώρες σε ιστορικές γειτονιές του κέντρου με τα απίθανα EZ Raider ηλεκτρικά τετράτροχα οχήματα της εταιρίας. Είναι ασφαλή, αθόρυβα, φιλικά προς το περιβάλλον και δεν χρειάζεται να έχεις εμπειρία στην οδήγηση ή καλή ισορροπία, μόλις 10 λεπτά εκπαίδευσης αρκούν για να γίνεις expert στον χειρισμό τους. Η προτεινόμενη διαδρομή περιλαμβάνει τα καλύτερα της πόλης και το σημείο συνάντησης βρίσκεται στις εγκαταστάσεις της εταιρίας στην περιοχή της Ακρόπολης, όπου ο συνοδός θα παρέχει στην ομάδα κράνη και όλες τις απαραίτητες πληροφορίες. Στη συνέχεια θα κατευθυνθείτε προς την Πύλη Αδριανού, το Παναθηναϊκό Στάδιο, το Ζάππειο Μέγαρο, θα διασχίσετε τον μαγευτικό πεζόδρομο της Διονυσίου Αρεοπαγίτου προς το νέο μουσείο της Ακρόπολης και θα περάσετε από τον λόφο του Αρείου Πάγου, στη συνέχεια θα μπειτε στη γραφική συνοικία της Πλάκας για ένα σύντομο ταξίδι στον χρόνο, περνώντας απ' τα σπιτάκια με τις καταπράσινες αυλές και τα ταβερνάκια της για να καταλήξετε στην περιοχή του Κεραμεικού, που είναι και το τέλος της διαδρομής πριν την επιστροφή.

Εναλλακτικά μπορείς να επιλέξεις το Bike Tour για μία συναρπαστική διαδρομή 3,5 ωρών αυτή τη φορά με ένα από τα ολοκαίνουρια ηλεκτρικά ποδήλατα της εταιρίας. Περισσότερη ώρα, περισσότερη διασκέδαση και πιο πολλά από τα must see σημεία της πόλης! Ξεκινώντας με τον συνοδό από την περιοχή της Ακρόπολης, θα διασχίσετε την όμορφη Πλάκα και θα βρεθείτε στο ιστορικό Θησείο πριν κατευθυνθείτε προς τον αρχαιολογικό χώρο του Κεραμεικού, όπου και θα περιηγηθείτε. Σειρά έχουν η Αρχαία Αγορά, το Παναθηναϊκό Στάδιο και το Ζάππειο Μέγαρο πριν η ποδηλατάδα φτάσει στο Προεδρικό Μέγαρο, για να καταλήξει στην επιβλητική Πύλη του Αδριανού.

Όποιο tour κι αν επιλέξεις το σίγουρο είναι ότι θα ζήσεις μία πραγματικά αξέχαστη εμπειρία με την παρέα σου και θα δεις την πόλη με μία φρέσκια ματιά. Παράλληλα, μπορείτε να ενοικιάσετε ηλεκτρικά scooters στις καλύτερες τιμές της αγοράς, επιλέγοντας από μια μεγάλη γκάμα μοντέλων με άμεση διαθεσιμότητα. Για κρατήσεις και περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τα tours και τις υπόλοιπες υπηρεσίες μπορείς να επισκεφθείς το ενημερωμένο site της εταιρίας.

Λεωφόρος Ανδρέα Συγγρού 22,
2160028989
www.gogoelectric.gr
Fb: GOGOElectric

Ο απόλυτος προορισμός για αξέχαστη καλοκαιρινή διασκέδαση!

Έχει εδραιωθεί ως ο απόλυτος καλοκαιρινός προορισμός για όσους αναζητούν τον τέλειο συνδυασμό: χαλάρωση στην παραλία, ποιοτικό φαγητό και έντονη νυχτερινή ζωή! Καθώς κλείνει 20 χρόνια λειτουργίας, το Bolívar συνεχίζει να θέτει υψηλά πρότυπα για τα beach club, όχι μόνο στην Αθήνα αλλά και σε όλη την Ελλάδα. Με την εξωτική διακόσμσή του, τα «ζωντανά» μοτίβα, τα τροπικά φυτά και τη μοναδική ατμόσφαιρά του αποτυπώνει την ουσία της τέλειας καλοκαιρινής απόδρασης... στην πόλη!

Με φόντο τον γαλανό Σαρωνικό, η πανέμορφη παραλία της Ακτής του Ήλιου προσκαλεί τους επισκέπτες να ξεφύγουν από τη φασαρία της καθημερινότητας, προσφέροντας ένα χαρούμενο καταφύγιο για μικρούς και μεγάλους. Εξοπλισμένη με άνετες ζαπλώστρες, ομπρέλες, gazebo και θαλάσσιο πάρκο δραστηριοτήτων προσφέρει το τέλειο σκηνικό για μια μέρα χαλάρωσης και αναψυχής. Οικογένειες, ζευγάρια και παρέες φίλων μπορούν όλοι να βρουν ό,τι επιθυμούν... μια ανάσα από το κέντρο της Αθήνας.

Παράλληλα, το φαγητό στο Bolívar Beach Club είναι ένα γαστρονομικό ταξίδι που ικανοποιεί όλες τις αισθήσεις, όλες τις ώρες της ημέρας. Το εστιατόριο σερβίρει μια εκλεκτή ποικιλία από φρέσκα θαλασσινά και μεσογειακές σπεσιαλιτέ μέχρι burgers και δροσιστικές σαλάτες, κάθε γεύμα φτιαγμένο με τα καλύτερα υλικά. Οι ταλαντούχοι σεφ του εστιατορίου είναι αφοσιωμένοι στη δημιουργία πιάτων που όχι μόνο ικανοποιούν τον ουρανίσκο, αλλά και γιορτάζουν τις πλούσιες γαστρονομικές παραδόσεις της Ελλάδας. Είτε αναζητάτε λοιπόν ένα χαλαρό γεύμα με την παρέα μετά την παραλία, είτε ένα ρομαντικό δείπνο με θέα στη θάλασσα, η γευστική εμπειρία στο Bolívar είναι πάντα εξαιρετική.

Και καθώς ο καλοκαιρινός ήλιος δύει, στο Bolívar χτυπάει η καρδιά της αθηναϊκής νυχτερινής ζωής. Φημισμένο για τη φιλοξενία κορυφαίων μουσικών καλλιτεχνών παγκόσμιας κλάσης και αξέχαστων εκδηλώσεων, τον εντυπωσιακό φωτισμό και τα υπερσύγχρονα συστήματα ήχου, κάθε βράδυ είναι μια γιορτή μουσικής και χορού δίπλα στη θάλασσα. Stella Bossi, Artbat, David Morales, Paul Oakenfold, John Digweed, Deborah de Luca και πολλοί ακόμη superstars της ηλεκτρονικής μουσικής σκηνής προσγειώνονται στα decks του για να απογειώσουν τις καλοκαιρινές νύχτες του 2024.

Αυτό που ξεχωρίζει όμως το εξωτικό Bolívar Beach Club είναι η δέσμευσή του να δημιουργεί εξαιρετικές καλοκαιρινές εμπειρίες και η γεμάτη ενέργεια και ξεγνοιασιά ατμόσφαιρά του. Από την ειδυλλιακή παραλία και τις εξαιρετικές επιλογές για φαγητό μέχρι τα συγκλονιστικά βραδινά events, κάθε πτυχή του έχει σχεδιαστεί με γνώμονα τη διασκέδαση και άνεση του επισκέπτη του.

**Λεωφόρος Ποσειδώνος,
Ακτή του Ήλιου, 2109831018
www.bolivar.gr
Fb: BolivarBeachBar
Insta: bolivarbeachbar**

GARGARETTA BISTROT

Το γαστρο-στέκι με τη μεσογειακή κουζίνα

Ροβέρτου Γκάλι 1, Αθήνα
2109228713
www.gargaretta.gr
FB: Gargaretta
Insta: gargaretta

Από το 2018 σε μία από τις ιστορικές συνοικίες της Αθήνας, στη Γαργαρέτα στο Κουκάκι, βρίσκεται το Gargaretta Bistrot, το σύγχρονο γαστρο-στέκι που είναι ένας ακόμα λόγος για βόλτα στο ιστορικό κέντρο. Ανήκει στον όμιλο H&P Hospitality (Herodion Hotel, Philirpos Hotel) και οφείλει την ύπαρξή του στις δύο υπερδραστήριες κυρίες που ηγούνται, Αναστασία και Κατερίνα Τσιμιδοπούλου. Θα το λατρέψετε για τις εκλεπτυσμένες γεύσεις, τη χαλαρή διάθεση και τη σύγχρονη αισθητική. Το μενού επιμελείται ο σεφ Χρυσάνθος Μανωλόπουλος, ενώ στην κουζίνα δημιουργεί ο σεφ Δημήτρης Μαγριπλής. Με έμφαση στην ελληνική και μεσογειακή γαστρονομία και μπόλικα twist, ακόμα και η χωριάτικη αποτελεί γαστρονομικό θαύμα με γαλένι, χόρτα εποχής και πούδρα ελιάς. Αυτή την εποχή οι θαλασσινές γεύσεις ξεχωρίζουν. Πιάτα όπως το ψητό χταπόδι με pico de gallo, πατάτα baby, χούμους και σόγια, ή το καλαμάρι με φρέσκο κριθαράκι, φινόκιο και μυρωδικά είναι εξαιρετικές προτάσεις για τη μέση.

Από τη wine list που επιμελείται ο σομολιέ Στέφανος Τριανταφυλλίδης θα επιλέξετε εξαιρετικά κρασιά ελληνικού αλλά και ξένου αμπελώνα, ενώ το bar προτείνει signature δροσιστικά cocktails. Το πιο cool σημείο είναι η industrial αισθητικής μεγάλη μπάρα στο πεζοδρόμιο, από όπου θα αφουγκραστείτε την αύρα μιας γειτονιάς που παραμένει νεανική!
Extra tip: Τις καθημερινές από τις 17:00 και τα Σαββατοκύριακα από τις 10.00 για brunch. Η κουζίνα είναι ενεργή ως αργά με after theatre menu για τους θεατές του Ηρωδείου!

FUDDY DUDDY

Πίτσα σε κώνο, η πιο viral λιχουδιά της πόλης

Λέκκα 32, Σύνταγμα, 2110013322
www.fuddyduddey.gr
FB: Fuddy Duddy Pizza
Insta: fuddy_duddy_pizza_cones

Τρεις λέξεις: πίτσα σε κώνο. Μοιάζει με κωνάκι παγωτού, στην πραγματικότητα όμως πρόκειται για πίτσα! Το έχεις δει να παίζει σε όλα τα social media και αναρωτιέσαι πώς είναι; Θα σου πούμε: έπος! Αλλά ας πάρουμε τα πράγματα από την αρχή, και πρώτα απ' όλα από το χειροποίητο ζυμάρι που φτιάχνεται εδώ, όπως άλλωστε και κάθε τι άλλο. Το θεικό αυτό ζυμάρι αφού ωριμάσει για 48 ώρες, μπαίνει σε μια ειδική κατασκευή για να αποκτήσει το κωνικό του σχήμα, ύστερα γεμίζεται με τα πιο εκλεκτά υλικά και τέλος ψήνεται στον φούρνο μέχρι η ζύμη να ψηθεί και όλα τα υλικά να ενωθούν σε μια παχύρρευστη, πεντανόστιμη σάλτσα. Κι όλα αυτά μόλις σε 7 λεπτά από τη στιγμή της παραγγελίας σου! Έτσι, στα χέρια σου φτάνει μια αφράτη και ταυτόχρονα τραγανή ζύμη πίτσας σε σχήμα κωνικό, που μέσα της χωράει όλα τα υλικά της αγαπημένης σου πίτσας (συμβουλή: μπορείς να κόψεις ένα κομμάτι από τη ζύμη και να το βουτήξεις στην πλούσια σάλτσα). Θα βρεις 6 προτάσεις με εντελώς σπιτικές συνταγές (Margherita, Mushroom, Pepperoni, Carbonara, Beef Ragout, Vegan), ενώ μπορείς ακόμη να φτιάξεις και τον δικό σου κώνο επιλέγοντας τα υλικά της αρεσκείας σου. Δεν τελειώσαμε... Αυτό το αριστούργημα βγαίνει και στη γλυκιά του εκδοχή με μήλο, κανέλα και crumble (Apple Cone) ή με πραλίνα, σοκολάτα, bueno, μπισκότο oreo και φρούλα (Bueno Cone). Αναστεινάτε μαζί μου...

Το comfort restaurant bar στο ιστορικό κέντρο της Αθήνας είναι το νέο all day στέκι

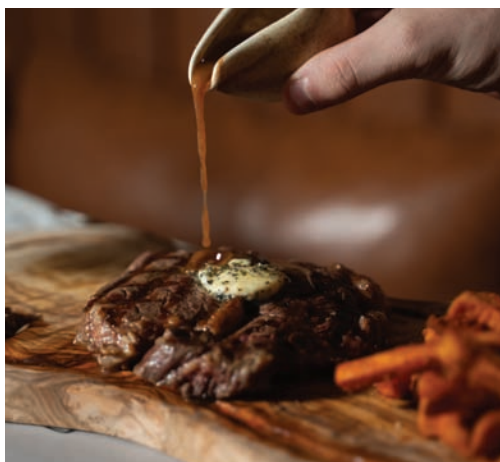
Ολόφρεσκο, γεμάτο athenian vibes το GAYA, το νέο all day εστιατορικό εγχείρημα του Σάκη Κατσούλη. Θα τον έχεις ίσως ακουστά από τη συμμετοχή του στο Survivor. Αυτό που μάλλον δεν έχεις ακούσει είναι ότι έχει μακρά ιστορία στο επιτυχημένο επιχειρείν. Ανάμεσα στις δραστηριότητές του είναι και το γνωστό Sempre cocktail bar στη Σαρανταπόρο στο Περιστέρι, που έχει δημιουργήσει παρέα με τον Πύργο Σέμπρο και τον Κώστα Κωνσταντόπουλο. Η ίδια ομάδα—αυτή τη φορά μαζί τους και ο Δημήτρης Χαβέλας—μεγαλουργεί στο κέντρο. Σε ένα από τα πιο ιστορικά σημεία, πλάι στον ναό της Καπνικαρέα, όπως τονίζει ο Σάκης, το Gaya συμβάλλει στην ομορφιά του αθηναϊκού τοπίου. Γι' αυτό ονομάστηκε άλλωστε έτσι, όπως μας εξηγεί, για να πχει «όπως η γαία», το στοιχείο που μας προσφέρει αγαθά όλες τις εποχές του χρόνου.

Τα γήινα χρώματα του διάκοσμου δένουν άψογα με το urban στοιχείο και σε προσκαλούν να περάσεις ξέγνοιαστες στιγμές. «*Δίνουμε έμφραση σε μια ολιστική εμπειρία υψηλής ποιότητας, η οποία απευθύνεται στο ευρύ κοινό σε ό,τι έχει να κάνει με την τιμολογιακή μας πολιτική*» αναφέρει ο Σάκης, τονίζοντας ότι το όραμα για το Gaya είναι να αποτελέσει στέκι για τον άνθρωπο που κινείται, μένει, εργάζεται ή επισκέπτεται την πόλη.

Η κουζίνα του Gaya είναι εμπνευσμένη από την ελληνική και ευρύτερα τη μεσογειακή γαστρονομία «για να θυμίζει γεύσεις που αγαπήσαμε από παιδιά» μας λέει και δίνει τη σκυτάλη στον σεφ Κωνσταντίνο Άκουρο, ο οποίος μας παρουσιάζει το μενού. Χωρίζεται σε brunch, lunch και dinner. Όλα είναι χειροποίητα και οι συνταγές με βάση την εποχικότητα. Οι πρώτες ύλες ελληνικές και πάντα φρέσκες. Τα πιάτα μαγειρικά και αισθητικά άρτια. Μας προτείνει να δοκιμάσουμε τις κροκέτες παστίτσιο— μια ευφάνταστη εκδοχή τεσσάρων αραντσίνι που ξυπνάει μνήμες παράδοσης. Το σπετσοφάι με λουκάνικο Καρδίτσας, σάλτσα ντομάτας Σαντορίνης και αρσενικό Νάξου, είναι κυριολεκτικά η Ελλάδα στο πιάτο— ιδανική επιλογή για ένα comfort dinner παρέα με εκλεκτό κρασί. Το κριθαρότο με γαρίδες jumbo είναι πιάτο ασυναγώνιστης γεύσης. Από τα επιδόρπια η ελαφριά και καλοκαιρινή Πάβλοβιτς είναι must try.

Στον χώρο υπάρχει και ένα σούπερ ενημερωμένο κελάρι για να επιλέξουμε από τα υπέροχα κρασιά—ωδή στον διεθνή αμπελώνα— που φυλάσσονται σε ιδανικές συνθήκες. Τις εντυπώσεις κλέβει και το bar, το λεγόμενο και «Gin Tower», όπου φιγουράρουν αμέτρητες αξιοσημείωτες ετικέτες gin. Ο bartender θα προτείνει ένα από τα δροσερά signature cocktails ή θα πειραματιστεί δημιουργώντας custom εκδοχές. Ο DJ δίνει τον παλμό κάθε στιγμή της ημέρας και η Αθήνα μόλις βρήκε το νέο της στέκι για να χαλαρώνει όποτε το αποζητά!

Καλαμιώτου 2, πλατεία Αγίας Ειρήνης
2103249450
www.gaya-athens.com
Insta: [gaya.athens](https://www.instagram.com/gaya.athens)

ΟΥΖΟ ΒΑΡΒΑΓΙΑΝΝΗ

164 χρόνια παράδοση,
6 γενιές ποτοποιίας,
4 ετικέτες αγαπημένου
αποστάγματος

Ήταν το 1860 όταν ο Ευστάθιος Βαρβαγιάννης έφτιαξε στο γραφικό Πλωμάρι της Λέσβου κουβαλώντας στις αποσκευές του τα μυστικά της ποτοποιίας. Από τότε μέχρι σήμερα η ετικέτα Βαρβαγιάννης συντροφεύει τις πιο ξέγνοιαστες στιγμές της παρέας με ασυναγώνιστη γεύση και αρώματα που μας φέρνουν κοντά στην ελληνική γη. Η απόσταξη του ούζου και για την έκτη γενιά που κρατά σήμερα τα νήια της ποτοποιί-

www.varvayanni.com
Fb: OuzoBarbayanni

ας είναι υπόθεση σοβαρή. Με μεράκι και αγάπη μάς προσφέρουν τέσσερις διαφορετικές ετικέτες από το αγαπημένο απόσταγμα για να επιλέξουμε ποια ταιριάζει στη στιγμή και στη διάθεση της παρέας. Ο κοινός τόπος είναι ότι αποτελούν 100% προϊόντα απόσταξης με αργές διαδικασίες, αγνές πρώτες ύλες και το μοναδικό νερό του Πλωμαρίου.

Ούζο Βαρβαγιάννη Πράσινο
Η ελαφριά και απαλή πρόταση που αποτελεί απόσταγμα γλυκάνισου και αρωματικών φυτών της λεσβιακής γης.

Ούζο Βαρβαγιάννη Μπλε
Κλασική και διαχρονική αξία στο ούζο, με αυστηρό και πλούσιο σώμα που φέρνει στο ποτήρι τη θαλασσινή αύρα. Απόσταγμα γλυκάνισου και αρωματικών φυτών – συνταγή που έφερε ο Ευστάθιος Βαρβαγιάννης από τη Ρωσία το 1860.

Ούζο Βαρβαγιάννη Αφροδίτη
Γεννήθηκε το 1962 και είναι προϊόν πολλαπλών αποστάξεων. Ιδανικό για απαιτητικά γευστικά ταιριάσματα, με πλούσιο και βελούδινο σώμα.

Ούζο Βαρβαγιάννη Εύζων
Αποστάχθηκε πρώτη φορά το 1950 για να αποτελέσει την ιδανική επιλογή για τους λάτρεις του ούζου. Ένα εκλεκτό απεριτίφ που κυριαρχεί ο γλυκάνισος φέρνοντας στον νου την αγνή και άγρια φύση των θαλασσινών.

ΜΕΖΕΔΟΠΩΛΕΙΟ ΠΙΠΙΣ

Ασυναγώνιστη γεύση
και τέλεια
καλοκαιρινή διάθεση

Μεγ. Αλεξάνδρου 86, Κεραμεικός
6976615881
FB: Καφενείο Πίπις

Σε αυτό το αγαπημένο στέκι στον Κεραμεικό που τα πάντα έχουν αυτό το πράσινο που μας φτιάχνει το κέφι θα πάμε για τους καλύτερους παραδοσιακούς μεζέδες. Εκεί η γεύση έρχεται και δένει άψογα με τη διάθεση της παρέας και εξ ολοκλήρου υπεύθυνη για αυτό είναι η μία και μοναδική, η ανεπανάληπτη Σοφία που κάνει τα μαγικά της μέσα και έξω από την κουζίνα.

Οι συνταγές αλλάζουν ανάλογα με την εποχικότητα των φρέσκων υλών. Τώρα το καλοκαίρι θα βρεις δροσιστική σαλάτα με αμπελοφάσουλα, ντοματίνια και ξύγαλο Κρήτης.

Θα γευτείς πεντανόστιμους κολοκυθοανθούς γεμιστούς με ρύζι και καλοκαιρινά μυρωδικά, αλλά και άψογα ψημένες μελιτζάνες σε κύβους με φρέσκια ντομάτα και λιωμένη φετούλα.

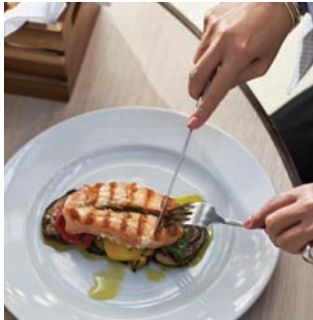
Τα σιγομαγειρεμένα μοσχάρια μάγουλα με πουρέ πατάτας και σάλτσα κρασιού, δεν πρέπει να λείψουν απ' το τραπέζι. Το ίδιο και το ζουμερό κοντοσούβλι κοτόπουλο με πατάτες και πίτα καλαμποκιού. Αν έχεις τύχη θα γευτείς και χειροποίητα ζυμαρικά, παραδοσιακές γκόγκες, σαν πιάτο ημέρας.

Ο μαρινάτος γαύρος που καθαρίζεται και μαρινάρεται στην κουζίνα, αλλά και το μελωμένο με πετιμέζι χταπόδι στη λαδόκολλα είναι ό,τι πρέπει για τη ζητούμενη τσιπουροκατάσταση. Και για το τσίπουρο δεν το συζητάμε! Θα διαλέξεις εκλεκτό απόσταγμα από δεκαεπτά ετικέτες.

Και οι επιλογές στο κρασί όμως είναι μία προς μία. Μοσχάτο Λήμνου και Μαλαγουζιά Αιτωλοακαρνανίας στα λευκά, από τον Τύρναβο το ροζέ και το ερυθρό, το merlot από την Αιτωλοακαρνανία και αυτό.

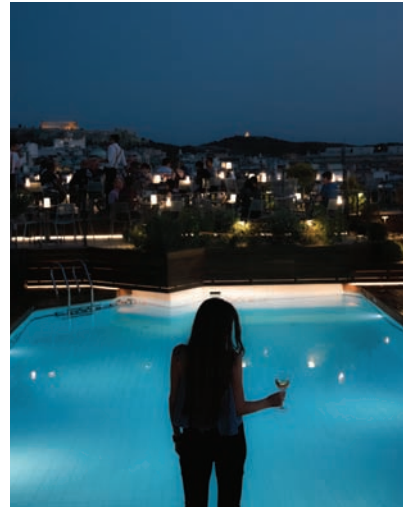
Η μαγεία της καλοκαιρινής Αθήνας από τον 7ο όροφο του Novotel Athens

Μιχαήλ Βόδα 4-6, Αθήνα
2108200700
www.novotelathens.gr
FB: NovotelAthens

Είναι Αύγουστος, οι διακοπές αργούν κι εσύ σκέφτεσαι πόσο πολύ θα ήθελες να είσαι κάπου μακριά. Αυτό το «μακριά» βρίσκεται πολύ κοντά, στο κέντρο της πόλης, στο Clair de Lune, το Roof Garden στον 7ο όροφο του ξενοδοχείου Novotel Athens. Εδώ ο χρόνος πραγματικά σταματά και η βουή της πόλης αποτελεί παρελθόν. Υπέροχα πλιοβασιλέματα και θέα σε μια ολόφωτη, σχεδόν παραμυθένια, νυχτερινή Αθήνα. Η Ακρόπολη, ο Λυκαβηττός και ο Πειραιάς απλώνονται πανοραμικά μπροστά σου, όσο εσύ απολαμβάνεις ένα εξαιρετικό γεύμα ή ένα υπέροχο δροσιστικό κοκτέιλ. Η δημιουργική μεσογειακή κουζίνα έχει τον πρώτο λόγο στο dining experience, ενώ η φιλοσοφία του μενού είναι προσανατολισμένη στο sharing. Οι γεύσεις είναι έξοχες και η υψηλή ποιότητα των πρώτων υλών γίνεται αντιληπτή αμέσως. Οι εμπνευσμένες από τη θάλασσα επιλογές, όπως μια πλούσια παέγια με θαλασσινά, κοτόπουλο, λαχανικά και αγιολί με σαφράν, είναι must try. Αλλά και με ένα πλατό αλλαντικών και τυριών που θα συνοδεύσει τα cocktails από τη signature καλοκαιρινή λίστα, πλάι στη φωτισμένη πισίνα, κάτω από τη λάμψη του φεγγαριού, η εμπειρία στο Clair de lune είναι συνώνυμο του αθηναϊκού καλοκαιριού όπως πρέπει να είναι. Σκέφτεσαι κάτι καλύτερο αν θέλεις να κάνεις μια υπέροχη έκπληξη σε κάποιο αγαπημένο σου πρόσωπο;

Extra tip: Διατίθεται και δωρεάν πάρκινγκ.

ROYAL ROOF

Ένα κρυμμένο διαμάντι με καταπληκτική θέα στην Ακρόπολη, με θεματικές βραδιές κάθε εβδομάδα

Ο ιδανικός προορισμός για καφέ, signature cocktails, εξαιρετική κουζίνα, στο κέντρο της Αθήνας. Special events κάθε Παρασκευή και Σάββατο. Βραδιές τανγκό κάθε Τετάρτη.

Extra tip: Επισκεφθείτε το site royaltyhotels.gr για να δείτε όλες τις εκδηλώσεις και τα parties του Αυγούστου!

Αθηνάς 6, Μοναστηράκι
2103210014

Fb: [Royalty Hotel Athens](https://www.facebook.com/RoyaltyHotelAthens)
Insta: [royaltyhotelathens](https://www.instagram.com/royaltyhotelathens)

10 X 10

LET'S GET AWAY

Ο υδράργυρος ανεβαίνει, τα λιμάνια και τα αεροδρόμια γεμίζουν, τα γραφεία αδειάζουν, η πόλη ερημώνει. Λίγο που δεν συνέπεσαν οι άδειες με την παρέα, λίγο που η Αθήνα είναι τέλεια τον Αύγουστο, το αποφάσισες, φέτος θα γίνεις ο φύλακας της πόλης. Η ενέργεια του καλοκαιριού, όμως, βρίσκεται μόλις λίγες ώρες μακριά από την Αθήνα. Έχουμε να σου προτείνουμε 10 ιδέες για 10 κοντινά getaways που θα σου χαρίσουν το «εισιτήριο» του καλοκαιριού.

ΔΙΑΚΟΠΕΣ ΜΕ ΣΚΑΦΟΣ ΣΤΗΝ ΑΘΗΝΑΪΚΗ ΡΙΒΙΕΡΑ

ΓΕΥΜΑ, ΥΠΝΟΣ ΚΑΙ SNORKELING 20 ΛΕΠΤΑ ΑΠΟ ΤΟ ΚΕΝΤΡΟ ΤΗΣ ΠΟΛΗΣ

ΤΗΣ ΚΑΤΕΡΙΝΑΣ ΚΑΜΠΟΣΟΥ

Αγκίστρι, Μετώπη, Μονή και Υδρούσα για sunset. **Υδρα, Σπέτσες, Πόρος και Αίγινα** μέχρι την εμφάνιση των πρώτων αστεριών στον αττικό ουρανό. Με μπουφέ ή ατομικό ολοκληρωμένο γεύμα, γευσσιγνωσία κρασιού, dj και εξοπλισμό για snorkeling στα νερά του **Σαρωνικού κόλπου**. Οι κρουαζιέρες κατά μήκος της **Αθηναϊκής Ριβιέρας** είναι πιο δημοφιλείς από ποτέ, με το 80% πλέον των επισκεπτών της Αθήνας να γνωρίζει ότι η πόλη διαθέτει παραλιακό μέτωπο και νησιά προσβάσιμα σε 2 ώρες από το κέντρο.

Με ένα γρήγορο search στο Google, τα αποτελέσματα που εμφανίζονται για τις ημερήσιες εξορμήσεις με σκάφος –καταμαράν ή ιστιοπλοϊκό– είναι δεκάδες, μαζί με αναλυτικές αξιολογήσεις και πληροφορίες για τον καπετάνιο, το πλήρωμα και τη διαδρομή. Για να διαφοροποιηθούν ως επιλογές εξορμήσεων περιλαμβάνονται και έξτρα παροχές, οι οποίες τις κάνουν πιο ελκυστικές για τους ενδιαφερόμενους.

Το σημείο συνάντησης συνήθως δίνεται στη μαρίνα Ζέας, τη μαρίνα Φλοίσβου ή τη μαρίνα Καλλιθέας. Ποιες είναι οι δημοφιλέστερες διαδρομές; Τι χρειάζεται να πάρει κανείς μαζί του και πόσο κοστίζουν τέτοιου τύπου εκδρομές;

Στο Yacht Club Αμφιθέας στο Παλαιό Φάληρο, ο Γιάννης Γιαμακίδης με την Ντενιζ Δημοτριάδου έχουν μετατρέψει τις κρουαζιέρες στην Αθηναϊκή Ριβιέρα σε οικογενειακή υπόθεση. Μουσικός στο επάγγελμα και ιδιωτική υπάλληλος αντίστοιχα, αποφάσισαν να αφήσουν τις δουλειές τους κι απέκτησαν το χειροποίητο σκάφος Aiolis το 2015.

«Όταν ξεκινήσαμε τις κρουαζιέρες δεν υπήρχε καν ο όρος Αθηναϊκή Ριβιέρα. Οι Αθηναίοι δεν επέλεξαν τις διακοπές σε ιστιοπλοϊκό, παρά μόνο τις μαζικές κρουαζιέρες προκειμένου να δουν πολλά νησιά ταυτόχρονα. Σήμερα τα πράγματα είναι διαφορετικά, η ζήτηση σε όποια δραστηριότητα αφορά τη συγκεκριμένη περιοχή έχει αυξηθεί, η σεζόν έχει διευρυνθεί ξεκινώντας από Απρίλιο ως Νοέμβριο και το 25% των επισκεπτών μας είναι Αθηναίοι, από εκεί που οι τουρίστες κάλυπταν το 100%» μου λέει η cruise planner Ντενιζ Δημοτριάδου.

Οι γαστρονομικές κρουαζιέρες

Το ζευγάρι έδωσε έμφραση στα «gastronomy tours». «Μας προτιμούν τουρίστες foodies, που θα έρθουν για το experience του γεύματος εν πλω. Στρώνουμε τραπέζι με βάση τα πιο χαρακτηριστικά παραδοσιακά πιάτα και ελληνικές πρώτες ύλες, όλα φτιαγμένα από εμάς, όπως τρώμε στο σπίτι μας με τα παιδιά μας. Από χωριάτικη σαλάτα, αλοιφές (όπως μελιτζανοσαλάτα και, φυσικά, τζατζίκι) και σαγανάκι μέχρι μουσακά, γεμιστά, κεφτεδάκια και στριφτή τυρόπιτα από την πεθερά, είναι κάποια από τα πιάτα που σερβίρονται εκεί που στήνεται η τραπέζα. Παράλληλα απολαμβάνουν κρασί από τα οινοποιεία της Πελοποννήσου» μου λέει ο Γιάννης, ο οποίος εκτελεί χρέη καπετάνιου.

Οι πιο δημοφιλείς είναι οι κρουαζιέρες μισής μέρας μαζί με άλλο γκρουπ, οι οποίες ξεκινούν από τα 180 ευρώ το άτομο, ενώ οι private ενδεικτικά κοστίζουν συνολικά 1.080 ευρώ.

Σκάφος αντί για διαμέρισμα

Έπειτα, υπάρχει και η δυνατότητα της διανυκτέρευσης. Το ιστιοφόρο λειτουργεί παράλληλα ως πλωτό ξενοδοχείο, με ανέσεις όμοιες με τα καταλύματα της στεριάς. Έχει

κουζίνα που διαθέτει τα πάντα –από ψυγείο και κατάψυξη μέχρι φούρνο–, σαλόνι, υπνοδωμάτια με κλιματιστικό, 24ωρη ρεσεψιόν, τηλεόραση, Wi-Fi και μπάνιο. «Από την επόμενη μέρα που έγινε η καταχώρηση στις πλατφόρμες σαν πλωτό ξενοδοχείο, είχαμε τεράστια ανταπόκριση. Όσοι επέλεξαν να κοιμηθούν εδώ το βράδυ εντυπωσιάστηκαν από την ιδιαίτερη ενέργεια ενός σκάφους φτιαγμένου στο χέρι και τους γαλήνιους ήχους από τον παφλασμό των κυμάτων».

Για snorkeling στα νησιά της Αττικής

Ο επισκέπτης στις κρουαζιέρες φέρνει μονάχα το μαγιό του, καθώς στο σκάφος παρέχονται όλα τα απαραίτητα – από πετσέτες, μέχρι βατραχοπέδιλα και μάσκες θαλάσσης. Αγαπημένη στάση για βουτιές, αν κρίνουμε από το υλικό που αναρτάται στα social media, η Υδρούσα, που βρίσκεται απέναντι από τον Ναυτικό Όμιλο της Βούλας και σε συνδυασμό με τα σκάφη που την προσεγγίζουν, αποπνέει έναν κοσμοπολίτικο χαρακτήρα, αν και δεν κατοικείται. Αμέσως μετά το εξίσου ακατοίκητο νησάκι της Μονής, που πολλοί απ' όσους το έχουν επισκεφτεί για μπάνιο θεωρούν ότι διαθέτει από τις ωραιότερες παραλίες του Σαρωνικού. Τέλος, η παρθένα νησίδα Μετώπη, που βρίσκεται ανάμεσα σε Αίγινα και Αγκρίστρι και διαθέτει μια μικρή παραλία με λευκή άμμο, εύκολα προσβάσιμη με σκάφος. Το snorkeling είναι η νόημα ένα δραστηριότητα/trend που ζητούν οι επισκέπτες, κατά την οποία φορούν αναπνευστήρες και εξερευνούν τον βυθό.

Slow living εμπειρία για τους Αθηναίους

«Ο Αθηναίος, από εκεί που περίμενε το ΣΚ για να πάει εκδρομή, τώρα μπορεί να μπει σε ποσά διακοπών χωρίς να λείψει. Από τη στιγμή που βγάξει τα παπούτσια στο σκάφος και μπαίνει μουσική, ξεκινά μια slow living εμπειρία. Μαζεύονται στο κόκπιτ σαν να βρίσκονται στο καθιστικό του σπιτιού τους, το τραπέζι ανοίγει και πίνουν τον καφέ τους με θεά το πέλαγος, παίζουν χαρτιά και επιτραπέζια και χορεύουν πολύ. Η καλλιτεχνική φωτογράφιση στο σκάφος είναι must, ειδικά στο διάστημα του “golden hour”» λέει η Ντενιζ, που τονίζει ότι οι κρουαζιέρες στην Αθηναϊκή Ριβιέρα είναι λύση σαν «από μηχανής θεός» για τους Αθηναίους που παραμένουν τα καλοκαίρια στην πόλη.

«Γλιτώνουν χρόνο, κόπο και χρήμα μια και μας βρίσκουν εύκολα, χωρίς να βγουν από τα τοια της πόλης αποφεύγοντας παράλληλα την κίνηση και τα έξτρα καύσιμα, αλλά και την εύρεση σετ ξαπλώστρας – η τιμή της οποίας έχει εκτοξευτεί. Παράλληλα, στο πακέτο περιλαμβάνονται πλήρες σπιτικό γεύμα και οι ανέσεις που θα αναζητούσαν σε beach bars. Το αναγνωρίζουν αρκετοί που έχουν ξεμείνει στην Αθήνα τον Αύγουστο, και πολλές φορές προκειμένου να αποφύγουν τα συννησιμμένα και να αντιμετωπίσουν τις υψηλές θερμοκρασίες μάς ζητούν να φιλοξενήσουμε τα πάρτι τους».

ΤΖΙΑ

ΤΟ ΝΗΣΙ ΤΟΥ ΣΑΒΒΑΤΟΚΥΡΙΑΚΟΥ

Πολύ κοντά στην Αθήνα θα απολαύσεις το ηλιοβασιλέμα με ένα ποτήρι κρασί ή ένα κοκτέιλ σε ένα από τα κοσμικά λιμανάκια της.

Της **ΝΑΤΑΣΣΑΣ ΚΑΡΥΣΤΙΝΟΥ**

1. Η αμφιθεατρική Χώρα της Κέας, η Ιουλίδα, είναι ένας όμορφος προστατευόμενος παραδοσιακός οικισμός, με κεραμιδιένιες σκεπές και ήρεμη αύρα. Εδώ δεν προβλέπονται αυτοκίνητα, πεζή θα ανεβοκατέβεις τα σκαλιά και τα λιθόστρωτα που οδηγούν στις γειτονιές της. Θα θαυμάσεις τα νεοκλασικά που στεγάζουν το σχολείο και το Δημαρχείο του Τσίλλερ, κτισμένου το 1902, θα επισκεφτείς το εξαιρετικό Αρχαιολογικό Μουσείο, θα τσεκάρεις τα σχέδια του Φασιανού σε πολλές από τις σκεπαστές καμάρες του νησιού, το μεσαιωνικό

κάστρο και όταν κουραστείς θα κάνεις στάση για καφέ ή φαγητό στην πλατεία.

2. Ο Αλέκος Φασιανός ήταν επίτιμος δημότης της Τζίας και το σπίτι - εργαστήριό του βρίσκεται στην Ιουλίδα. Είναι ένα σπίτι τυπικής κυκλαδίτικης αρχιτεκτονικής με θέα στο Αιγαίο, όπου ο ζωγράφος δημιουργούσε τους καλοκαιρινούς μήνες και φιλοξενούσε φίλους του καλλιτέχνες. Το ατελιέ είναι γεμάτο με ιδιόχειρα προσωπικά αντικείμενα, παιχνίδια, κεραμικά, γλυπτά που δημιουργούσε με τα πιο

απλά υλικά. Μια επίσκεψη θα σε κάνει να καταλάβεις καλύτερα το έργο του, αφού σε κάθε γωνία του ατελιέ θα συναντήσεις το προσωπικό του στίγμα, από τα μεταλλικά κάγκελα, τα πόμολα στις πόρτες, μέχρι και τα επιζωγραφισμένα έπιπλα.

3. Από την Ιουλίδα πάρε το μονοπάτι μέχρι το Λιοντάρι της Κέας -Λιόντας για τους ντόπιους- σκαλισμένο σε σχιστολιθικό πέτρωμα, που χρονολογείται από τα αρχαϊκά χρόνια.

4. Η μεγαλύτερη παραλία του νησιού είναι ο βαθύς κόλπος του Οτζιά στον βορρά. Με τα ρηκά νερά του είναι η στάση για βουτιά πριν συνεχίσεις για το -εντυπωσιακό για την αγριάδα του τοπίου - μοναστήρι της Καστριανής, χτισμένο στην άκρη του γκρεμού, για να απολαύσεις τη μοναδική θέα.

5. Η Τζια, σε αντίθεση με τις υπόλοιπες Κυκλάδες, έχει δάση με βελανιδιές και πηγές, τον πανέμορφο Μυλοπόταμο με τους έντεκα σωζόμενους νερόμυλους, την ήρεμη αγροτική ζωή στη Φλέα.

6. Αν είσαι λάτρης της πεζοπορίας, η Κέα είναι γνωστή για τα λιθόστρωτα μονοπάτια που περνούν από δάση βασιλικής βελανιδιάς (μεγάλο τμήμα της Κέας ανήκει στο δίκτυο προστασίας Natura 2000) και οδηγούν στους υπέροχους όρους και τις παραλίες της.

7. Οι παραλίες, τι να λέμε, είναι όλες ωραίες, με κρυστάλλινα νερά, οργανωμένες ή με σκιά από αλμυρίκια, εύκολα προσβάσιμες ή off-road, δεν ξέρεις ποια να πρωτοδιαλέξεις: Οτζιάς, Συκαμιά, Καμπί, Καλησκιά, Καληδονύχι, Σπαθί, Ξύλα, Γιαλισκάρι, Σχίνος, αρχαία Καρθαία, Ποίσσες.

8. Αξίζει μια επίσκεψη στον προσεγμένο αρχαιολογικό χώρο της Αρχαίας Καρθαίας, που ιδρύθηκε κατά τους αρχαϊκούς χρόνους, για να θαυμάσεις τον Δωρικό Ναό του Πυθίου Απόλλωνος που χρονολογείται από το 530 π.χ., με έξι κίονες διακοσμημένους με θέματα από τον τρωικό πόλεμο, και το Αρχαίο Θέατρο Καρθαίας.

9. Τα hot σημεία του νησιού είναι ο Κούνδουρος νοτοδυτικά, με θέα στο ηλιοβασιλέμα, πλάτη στον Βοριά, δαντελωτούς κολπίσκους για μπάνιο. Το ίδιο και το γραφικό Βουρκάρι, στην άκρη του κόλπου της Κορησσίας, που τα Σαββατοκύριακα μετατρέπεται σε ένα από τα κοσμικότερα μέρη του Αιγαίου, χάρη στα ιστιοποϊκά και τα σκάφη που δένουν στο απάνεμο λιμανάκι.

10. Συνεχίζοντας από το Βουρκάρι σε ένα εύκολο, μισώρων διαδρομής μονοπάτι θα φτάσεις στον χαρακτηριστικό Φάρο του Αγίου Νικολάου. Ο πρώτος φάρος που άναψε στις Κυκλάδες και ο δεύτερος στην Ελλάδα, ύψους 8 μέτρων, χτίστηκε το 1831 από τη Γαλλική Εταιρεία Φάρων, πάνω στα ερείπια του ναού του Ποσειδώνα. Αξίζει μια βόλτα ώστε να τον δεις από κοντά.

ΧΑΛΚΙΔΑ

ΜΙΑ ΠΟΛΗ ΠΟΥ ΣΦΥΖΕΙ ΑΠΟ ΖΩΗ

Μόλις μία ώρα και 80 χλμ. από την Αθήνα βρίσκεις ό,τι ακριβώς ονειρεύτηκες από μια μίνι απόδραση: Περίπατοι στην πόλη, μουσεία, εξοχή, θάλασσα, παραλίες, εξαιρετικές ψαροταβέρνες, ουζερί, μπαράκια και κοσμοπολίτικη ατμόσφαιρα.

Της **ΙΩΑΝΝΑΣ ΓΚΟΜΟΥΖΑ**

1. Η Χαλκίδα είναι η πόλη που σφύζει από ζωή, αναπνέει θαλασσινό αέρα, ξενυχτάει και η παραλία είναι η δική της croquette. Θα περπατήσεις στον όμορφο παραλιακό της πεζόδρομο και θα χαζέψεις τα γεμάτα κόσμο ουζερί, τα δεκάδες καφέ, τα καινούργια εστιατόρια και τα μπαράκια που βρίσκονται παραταγμένα κατά μήκος της προκουμαίας.

2. Ο πορθμός του Ευρίπου χωρίζει την πόλη στα δύο, γύρω από την κινητή γέφυρα και την ενώνει ξανά. Αξίζει να σταθείς στην παλιά συρταρωτή γέφυρα Negroronte, για να παρατηρήσεις την περίεργη κίνηση

των «τρελών» νερών, το φαινόμενο των παλιρροϊκών ρευμάτων που αλλάζουν κατεύθυνση κάθε έξι ώρες.

3. Στο κέντρο του παραλιακού πεζοδρόμου θα βρεις το υπέροχο νεοκλασικό Δημαρχείο, κεντρικό θέμα στις περισσότερες καρτ ποστάλ της πόλης.

4. Το Κόκκινο σπίτι, στη βόρεια πλευρά της παραλίας, είναι ένα καταπληκτικό νεοκλασικό κτίσμα του 1884, με 4 πύλινα αγάλματα στην κορυφή. Σήμερα στεγάζει την ηλεκτρονική βιβλιοθήκη της Χαλκίδας.

5. Κοντά στο Δικαστικό Μέγαρο βρίσκονται το Αρχαιολογικό και το Λαογραφικό Μουσείο, ένα από τα ωραιότερα κτίρια της Χαλκίδας.

6. Στη συνοικία πίσω από το λιμάνι, θα επισκεφτείς την Πρωτοχριστιανική Βασιλική εκκλησία της Αγίας Παρασκευής στη μνήμη της οποίας, στις 26 Ιουλίου, γίνεται το μεγάλο παζάρι της πόλης. Και σε μικρή απόσταση, το Τούρκικο Τζαμί (Τέμενος Εμίρ Ζαδέ).

7. Αξίζει, επίσης, να επισκεφτείς

τη Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη, τη Δημοτική Πινακοθήκη, το Ρωμαϊκό Υδραγωγείο - Καμάρες, το Νέο Αρχαιολογικό Μουσείο Χαλκίδας Αρεθούσα και τη βυζαντινή εκκλησία του Αγίου Νικολάου.

8. Μόλις περάσεις την κινητή γέφυρα προς τη μεριά της Στερεάς Ελλάδας, θα δεις έναν από τους ομορφότερους σιδηροδρομικούς σταθμούς.

9. Για πανοραμική θέα όλης της πόλης, αλλά και ολόκληρου του Ευβοϊκού κόλπου θα πας στο Ενετικό Κάστρο του Καράμπαμπα, στην κορφή του πευκόφυτου λόφου του Κανήθου. Εδώ θα δεις και τον τάφο του Γιάννη Σκαρίμπα.

10. Ο Πάννης Σκαρίμπας ταυτίστηκε με τη Χαλκίδα, την έκανε σημείο αναφοράς στην ποίησή του. Είναι η πόλη «που την περιζώνει ερωτικά η θάλασσα» έγραφε. Η πρωτομνηθεί, φιλοτεκνημένη από τον σπουδαίο Ευβοιώτη γλύπτη Α. Καρακάλιο, βρίσκεται απέναντι από την είσοδο του Ξενοδοχείου Παλίρροια. Στη βάση της υπάρχει πλάκα με στίχους ενός από τα γνωστότερα ποιήματά του.

ΝΑΥΠΛΙΟ

10 ΠΡΑΜΑΤΑ ΝΑ ΚΑΝΕΙΣ ΣΤΟ ΝΑΥΠΛΙΟ

Βόλτες με σκάφος, φωτογραφίες στα παλιά αρχοντικά, παγωτά, πολιτιστικά δρώμενα, γευσιγνωσίες στην πιο instagramic πόλη της Αργολίδας

Της ΚΑΤΕΡΙΝΑΣ ΚΑΜΠΟΣΟΥ

1. Ανάβαση στο Παλαμήδι με τα 999 σκαλιά

Εξοπλίσου με καπελάκι, παγούρι και αθλητικά για να ανεβείς τα 999 –κατά τον μύθο– σκαλιά (857 είναι στην πραγματικότητα) που οδηγούν στο επιβλητικό φρούριο Παλαμήδι. Εκεί θα περιηγηθείς στους μεσαιωνικούς προμαχώνες, θα δεις το κελί του Κολωκοτρώνη, το χρονολογημένο από το 1712 εκκλησάκι του Αγίου Ανδρέα, ενώ υπάρχει κι αναψυκτήριο με πανοραμική θέα.

2. Επίσκεψη στο Μπούρτζι με καραβάκι

Η ενετική καστρονήσιδα –σήμερα κατατεθέν της πόλης– μετρά μόλις έναν χρόνο ανοιχτή για το κοινό, μετά από 20 χρόνια που παρέμενε κλειστή. Το καραβάκι αναχωρεί κάθε μισή ώρα μπροστά από το Nafplio Di Romania, με αντίτιμο 5 ευρώ, και το δρομολόγιο διαρκεί 3 λεπτά. Θα νιώσεις για λίγο πειρατής εξερευνώντας τις κάμαρες και τους πυργίσκους με θέα στο Ναύπλιο και το Μυρτώ πέλαγος.

3. Στις παραλίες με σκάφος

Το Ναύπλιο διαθέτει αρκετούς παραλίες, όπως την Καραθώνα και την Αρβανιτιά για γρήγορη βουτιά εντός των τοιχίων, την Πλάκα, το Κονδύλι, την Κάντια και το Τολό στο 20λεπτο περίπου από την πόλη. Αυτό που αξίζει και με το παραπάνω είναι η βόλτα με καταμαράν στις άγνωστες παραλίες και τις νησίδες της περιοχής, το Νεράκι, το Κορωνήσι, τη Ρόμβη, το Δασκα-

λειό, το Νεκροταφείο, τις Βίλλες και οι βουτιές κάτω από την Ακροναυπλία. Στο «Nafplio4sail» στο λιμάνι του Ναυπλίου, μπορείς να κλείσεις την κρουαζιέρα σου για να πας σε οποιαδήποτε «μυστική» ακρογιαλιά θέλεις, χωρίς να περπατήσεις ή να κολυμπήσεις μέχρι εκεί.

4. Φτιάξε το δικό σου κομπολόι

Σε ένα κτίριο της οθωμανικής περιόδου που θεωρείται από τα παλαιότερα διατηρημένα του Ναυπλίου, βρίσκεται το Μουσείο Κομπολογιού. Εκεί θα δεις μια μεγάλη συλλογή από σπάνια κομπολόγια, τα οποία προέρχονται από όλον τον κόσμο και στο εργαστήριό του φιλοξενούνται workshops ανοιχτά προς όλους, προκειμένου να δημιουργήσουν βήμα βήμα το δικό τους μοναδικό κομπολόι.

5. Πα φωτογραφίες στα σοκάκια με τα παλιά αρχοντικά

Βουκαμβίλιες που κρέμονται από τα μπαλκονάκια, ασβεστωμένες αυλές με πολύχρωμες γλάστρες, αρχοντικά, λιλιπούτεια σπιτάκια με κεραμοσκεπές και γραφικά εκκλησάκια βρίσκονται σε κάθε σοκάκι, ιδανικά για εξερεύνηση και φωτογραφίες.

6. Ναύπλιο, η πόλη του παγωτού

Οι ντόπιοι λένε ότι η πόλη δεν θα ήταν ίδια χωρίς τη μυρωδιά του φρέσκου παγωτού σε κάθε σοκάκι. Στο κέντρο της παλιάς πόλης μόνο, λειτούργουν τουλάχιστον 5 παγωτατζδικα, το ένα καλύτερο από το άλλο. Αναφέρω ενδεικτικά τον Κουστένη, την παλαιότερη επιχείρηση παγωτών στην πόλη, το Ξακουστό Antica Gelateria di Roma (Ιταλός) που στο παγωτό προσθέτει φρεσκοκτυπημένη σαντιγί και το Gelateria Da Roberto που σερβίρει, εκτός από κλασικό παγωτό, και ειδικά παρασκευασμένο για σκυλιά.

7. Πα καλλιτεχνικά δρώμενα στο Φουγάρο και στο ΠΛΙ
Το Φουγάρο είναι ο Ξακουστός πολυώροφος πολιτισμού στο Ναύπλιο, που κατά διαστήματα φιλοξενεί από εκθέσεις μέχρι θεατρικές παραστάσεις και συναυλίες. Για το καλοκαίρι θα τρέχει έκθεση αφιερωμένη στο έργο του γλύπτη Γιάννη Παππά και στον έφιππο ανδριάντα του Μεγάλου Αλεξάνδρου, σε συνδιοργάνωση με το Μουσείο Μπενάκη. Το Ίδρυμα Βασίλη Παπαντωνίου (γνωστό και ως ΙΒΠ), που βρίσκεται στην καρδιά της παλιάς πόλης, φιλοξενεί μεταξύ άλλων εκθέσεων τη συλλογή με τα ελληνικά γυναικεία και ανδρικά τοπικά ενδύματα, που χρονολογούνται από τον 19ο έως τις αρχές του 20ού αιώνα, αλλά και συλλογή με παιδικά παιχνίδια της ίδιας περιόδου.

7. Πα καλλιτεχνικά δρώμενα στο Φουγάρο και στο ΠΛΙ

8. Wine Tasting
Στην ευρύτερη περιοχή του Ναυπλίου δραστηριοποιούνται οινοποιεία και αποστακτήρια, ενώ τα τελευταία χρόνια έχουν ανοίξει στην πόλη διάφορα wine bars και κάβες που προωθούν όχι μόνο τα τοπικά κρασιά, αλλά και τους παρα-

γωγούς όλης της Πελοποννήσου. Στο Periklis Winosophy, μπορείς να δοκιμάσεις κρασιά και σαμπάνιες, αλλά και να προμηθευτείς για το σπίτι. Στην μπάρα του Mediterraneo, το κρασί συνοδεύεται από τοπικά αλλαντικά και τυριά.

9. Κάνε τον γύρο της Αρβανιτιάς

Πρόκειται για μια πανέμορφη, ημικυκλική διαδρομή –ενδείκνυται για το ηλιοβασιλέμα– σε έναν περιφερειακό πλακόστρωτο με φραγκοσυκιές, που ξεκινά στον λεγόμενο «όμιλο» και καταλήγει μετά από ένα χιλιόμετρο στην παραλία της Αρβανιτιάς. Από εκεί όποιος θέλει μπορεί να πάρει τον ανηφορικό δρόμο για το Ρολόι, που προσφέρει μαγική θέα στην παλιά πόλη.

10. Επίσκεψη στην έκθεση βιβλίου

Γίνεται κάθε χρόνο από τις 26 Ιουλίου ως τις 18 Αυγούστου και σε αυτή συμμετέχουν 80 εκδοτικοί οίκοι με νέες, αλλά και παλαιότερες εκδόσεις. Τα περίτερά τους στήνονται μπροστά από τα Λύκεια και στους πάγκους, πέρα από βιβλία, ενίοτε μπορείς να βρεις επιλεγμένα τοπικά προϊόντα.

Τα πράγματα είναι απλά με τον Πόρο. Δεν χρειάζεται ούτε πολλή σκέψη και προετοιμασία ούτε πολλές βαλίτσες. Λες: Θέλω να πάω κάπου κοντά, που να είναι ήρεμα, να περάσω όμορφα, να ξεκουραστώ. Και αυτό είναι ο Πόρος. Από τον Πειραιά σε μία ώρα με ταχύπλοο καράβι ή σε 3 ώρες με συμβατικό, ή σε 2 με αυτοκίνητο – plus 10 λεπτά η απόσταση Γαλατάς - Πόρος με το φέρι, που κάνει το δρομολόγιο ανά μισή ώρα.

1. Αν, πάλι, έχεις πρόσβαση σε ιστιοπλοϊκό, αυτό το νησί είναι το πιο φιλόξενο για όσους αγαπούν να αρμενίζουν στις θάλασσες. Υπάρχει εκτεταμένη μαρίνα για να δέσει το σκάφος με ασφάλεια και όλες τις απαραίτητες παροχές (ρεύμα, νερό) στο λιμάνι του Πόρου ή αρόδου στα ανοιχτά κάποιας παραλίας. Σε αυτήν την περίπτωση, να διαλέξεις την παραλία του Ρωσικού Ναύσταθμου.

2. Ο Πόρος είναι family friendly νησί. Οι μικροί επισκέπτες μπορούν να χαζεύουν τα ιστιοπλοϊκά που είναι αραγμένα

το ένα δίπλα στο άλλο στην απογευματινή βόλτα στην περατζάδα, μέχρι να καταλήξουν στην πλατεία με το (ανε-vergό) σιντριβάνι. Κλασικό στέκι για την πισιρική που αγαπάει να τρέχει, να κάνει πατίνια ή ποδηλάκι και, κυρίως, να σκάει «σκορδάκια» στα πόδια των άλλων. Το νησί διαθέτει επίσης προσεγγίσιμη παιδική χαρά και κοινόχρηστα τετράτροχα ποδήλατα.

3. Η καρδιά του Πόρου είναι στα στενά της αμφιθεατρικά χτισμένης πάνω στον λόφο πόλης του. Να περπατήσεις ανάμεσα σε παλιά αρχοντικά και κήπους με γιασεμί, να ανέβεις τα σκαλιά μέχρι το Ρολόι ή προς τον Άη Γιώργη, τη μητρόπολη του νησιού, και να αγναντέψεις το θαλάσσιο πέρασμα (εξού και το Πόρος) από ψηλά.

4. Στην απογευματινή βόλτα σου στον κεντρικό παραλιακό δρόμο, να σταματήσεις στους υπαίθριους πάγκους του βιβλιοπωλείου, κι έπειτα να συνεχίσεις στο θερινό σινεμά για να απολαύσεις ταίνια, pop corn και δροσιά. Για τους

λάτρεις των εικαστικών τεχνών, must προορισμός είναι η Citronne Gallery.

5. Πρώτη στάση για μπάνιο η παραλία στο Μοναστήρι. Πεντακάθαρα νερά, ακόμα και στις φορτωμένες τουριστικά ημέρες. Οργανωμένη στο μεγαλύτερο τμήμα της, αλλά με αρκετό χώρο για το κίνημα της πετσέτας. Η βόλτα αξίζει να συνδυαστεί με επίσκεψη στο Μοναστήρι της Ζωοδόχου Πηγής και γαλακτομπούρεκο στο παραδοσιακό καφενείο δίπλα στην πηγή.

6. Πιο κοντά στην πόλη, τις παραλίες Μικρό και Μεγάλο Νεώριο ενώνει μια ειδική διαδρομή. Το ιδεατό θα ήταν η δύση του ηλίου να σε βρει στη βεράντα του παλιού Χενία με ένα απεριτίφ.

7. Η Κυανή Ακτή, στο Ασκέλι, είναι η πιο μεγάλη και κοσμοπολίτικη παραλία του νησιού οργανωμένη στο μεγαλύτερο μέρος της, αλλά με αρκετό ελεύθερο χώρο για πετσέτες. Το μπάνιο εδώ συνοδεύεται με watersports, καφέ, φαγητό και ποτό.

8. Αν είσαι αθλητικός τύπος και σου αρέσει το περπάτημα, ο Πόρος διαθέτει χαρακτηρισμένα μονοπάτια, με το πιο απαιτητικό να καταλήγει στον αρχαιολογικό χώρο του Ναού του Ποσειδώνα – είναι η διαδρομή που θα σε αποζημιώσει, από αρχαία μνημεία περιμένεις και πολλά.

9. Ένας μικρός στόλος από βάρκες που αποτελούν την (ακτοπλοϊκή) συγκοινωνία του νησιού μπορεί να σε πάει στις παραλίες του νησιού, όσο και απέναντι στην ηπειρωτική (διοικητική) περιοχή του νησιού, τον Γαλατά. Τα δρομολόγια είναι τακτικά και η εμπειρία ενδείκνυται για μικρούς και μεγάλους.

10. Στην πλευρά του ηπειρωτικού Πόρου βρίσκεται το Ξακουστό Λεμονοδάσος, ένα δάσος με λεμονιές που πρέπει οπωσδήποτε να δεις. Η εκδρομή περιλαμβάνει μπάνιο σε μια από τις παραλίες της περιοχής, με καλύτερη επιλογή την Αλυκή, για να μαζέψεις κοχύλια.

ΠΟΡΟΣ

ΤΟ ΞΕΓΝΟΙΑΣΤΟ ΝΗΣΙ ΤΟΥ ΣΑΡΩΝΙΚΟΥ

Δεν χρειάζεται πολύ σκέψη, πάρε το καράβι και φύγαμε για το family friendly νησάκι του Αργοσαρωνικού.

Της ΗΛΕΝΑΣ ΚΡΗΤΙΚΟΥ

ΣΑΛΑΜΙΝΑ

ΠΗΓΑ ΜΕ ΤΗΝ ΚΑΡΔΙΑ ΜΟΥ ΣΤΗΝ ΚΟΥΛΟΥΡΗ

Δίπλα στην Αθήνα και σταθερά πρώτη επιλογή των κατοίκων του Πειραιά και των γύρω περιοχών, η Σαλαμίνα αποτελεί το κοντινότερο νησί στην πρωτεύουσα και ένα από τα πιο παρεξηγημένα ολόκληρης της Ελλάδας.

Του ΓΙΩΡΓΟΥ ΨΥΧΑ

Πατί να πάει, όμως, κάποιος στη Σαλαμίνα; Η AthensVoice σας παρουσιάζει δέκα λόγους για να επισκεφτείτε τη Σαλαμίνα ή Κούλουρη (όπως ήταν το όνομά της στην αρχαιότητα):

1. Το σπήλαιο του Ευρυπίδη

Γεννημένος στη Σαλαμίνα, ο σπουδαίος τραγικός ποιητής Ευρυπίδης επέλεγε να αποσύρεται σε ένα σπήλαιο που βρίσκεται ανάμεσα στα Περιστερία και τις Κολόνες, για να γράψει τα έργα του. Τα αυτοκίνητα φτάνουν μέχρι ένα σημείο, από όπου ξεκινάει το μονοπάτι που θα σας οδηγήσει στο σπήλαιο, μετά από περίπου 20 λεπτά πεζοπορίας. Εσωτερικά, το σπήλαιο είναι αρκετά αποπνικτικό, γι' αυτό υπάρχουν σημάσεις κινδύνου.

2. Το Ευρυπίδειο Θέατρο

Το θέατρο κατασκευάστηκε το 1993 προς τιμήν του μεγάλου τραγικού ποιητή Ευρι-

πίδη. Εγκαινιάστηκε τον Σεπτέμβριο του ίδιου χρόνου από την τότε υπουργό πολιτισμού κα. Άννα Ψαρούδα -Μπενάκη. Έκτοτε, κάθε χρόνο τα βράδια του καλοκαιριού πραγματοποιούνται θεατρικές παραστάσεις και συναυλίες που κατακλύζονται από πλήθος κόσμου.

3. Τα Θαλασσιά της

Νησί χωρίς θαλασσιά και ειδικά στην Ελλάδα δεν γίνεται. Και η Σαλαμίνα δεν αποτελεί εξαίρεση στον κανόνα. Διαθέτοντας δική της ψαραγορά και δεκάδες ψαροταβέρνες, η Σαλαμίνα μονομαχεί με την Αίγινα για την πρωτιά στο ποια διαθέτει το καλύτερο χταπόδι. Και, φυσικά, ούτε τα υπόλοιπα εδέσματα της θάλασσας πάνε πίσω.

4. Τα παραδοσιακά της αρτοσκευάσματα

Μπορεί να μην απέχει πολύ από την Αθή-

να και να μη διαθέτει το παραδοσιακό στοιχείο άλλων περιοχών, η Σαλαμίνα όμως έχει τα δικά της ντόπια αρτοσκευάσματα. Τα δύο που ξεχωρίζουν και αξίζει κανείς να δοκιμάσει είναι το πλατέτσι, ένα είδος λαδόπιτας, και το κουγκουλούρι, έδεσμα με κολοκύθα και σταφίδες.

5. Το nightlife

Τόσο κοντά στην πρωτεύουσα του νησιού όσο και στους μεγάλους οικισμούς που έχουν τα εξοχικά τους οι παραθεριστές, υπάρχουν πολλά bars, αλλά και κάποια clubs που συγκεντρώνουν πολλή νεολαία και η διασκέδαση κρατάει μέχρι τις πρώτες πρωινές ώρες τα βράδια του καλοκαιριού.

6. Οι παραλίες της

Ναι, μεν, κοντά στην Αθήνα, αλλά η Σαλαμίνα διαθέτει εξαιρετικά καθαρές παραλίες. Μερικές από αυτές θα βρουν οι επισκέπτες του νησιού στο Αιάντειο, τις Κολώνες, τα Περιστερία, τα Κανάκια, την Ηλιακτή, τον Φάρο, την Κακή Βίγλα και το Αίας Κλαμπ.

7. Ο τάφος του Γεώργιου Καραϊσκάκη

Η Σαλαμίνα δεν συνδέεται μόνο με την αρχαία Ελλάδα, αλλά και με τη σύγχρονη, αφού έπαιξε μείζονα ρόλο και την περίοδο της τουρκοκρατίας. Ειδικότερα, ο αγωνιστής της Ελληνικής Επανάστασης Γεώργιος Καραϊσκάκης είχε το στρατηγείο του στην παραλία της Σαλαμίνας. Μάλιστα, κατά τη διάρκεια μάχης, ο Καραϊσκάκης τραυματίστηκε στο Φάληρο και είχε ζητήσει να μεταφερθεί στον Άγιο Δημήτριο της Σαλαμίνας τον οποίο θεωρούσε προστάτη του, για να προσευχηθεί ώστε να αναρρώσει.

Όσο ταξίδευε, η υγεία του επιδεινώθηκε και ζήτησε να ταφεί στον Άγιο Δημήτριο. Αργότερα, το 1835, με διάταγμα του βασιλιά Όθωνα, μέρος των λειψάνων του μεταφέρθηκε στο Φάληρο ώστε να τοποθετηθεί σε μνημείο με τα οστά των συναγωνιστών του. Να σημειωθεί πως στον ίδιο ναό βρίσκονται έργα του γνωστού γλύπτη Γιαννούλη Χαλεπά, ενώ το τέμπλο του ναού και οι εικόνες των αρχαγγέλων Μιχαήλ και Γαβριήλ είναι αγιογραφημένα από τον ζωγράφο Πολυχρόνη Λεμπέση.

8. Το δάσος των Κανακίων

Ο μεγαλύτερος πνεύμονας πρασί-νου της Δυτικής Αττικής, έκτασης 30.000 στρεμμάτων, το δάσος των Κανακίων, διαμορφώνει μια διαδρομή βγαλμένη από κινηματογραφική ταινία. Στην πορεία προς την παραλία των Κανακίων μπορεί να απολαύσει κανείς τη θέα προς την Κούλουρη και τον κόλπο της Σαλαμίνας. Στα μέσα περίπου της διαδρομής θα συναντήσετε το μοναστήρι του Αγίου Νικολάου στα Λεμόνια, αλλά και τον βυζαντινό ναό του Αγίου Ιωάννη Καλυβίτη. Μέσα στο δάσος έχει εντοπιστεί αρχαιολογικός οικισμός, με το παλάτι του βασιλιά Αιάντα. Αξίζει να σημειωθεί πως στο δάσος υπάρχουν ειδικά διαμορφωμένες διαδρομές γι' αυτόν τον σκοπό, όπου περιστασιακά διεξάγονται και ποδηλατικοί αγώνες.

9. Το σπίτι του Άγγελου Σικελιανού

Απέναντι από το μοναστήρι της Φανερωμένης στα βορειοδυτικά του νησιού, είχε το σπίτι του ο μεγάλος Έλληνας ποιητής Άγγελος Σικελια-

νός, ο οποίος κατέφυγε εκεί τα τελευταία χρόνια της ζωής του μαζί με τη σύζυγό του Άννα αναζητώντας έμπνευση. Πρόκειται για ένα παραδοσιακό κυκλαδίτικο σπίτι, λευκό με μπλε παράθυρα, το οποίο στέκει μόνο στην παραλία της περιοχής.

10. Ο Τύμβος των Σαλαμινομάχων

Αν υπήρχε ένας λόγος για να ξέρει κανείς τη Σαλαμίνα, αυτός δεν είναι άλλος από τη ναυμαχία στη βόρεια ακτή της Κυνόσουρας το 480 π.Χ. Εκεί, ο ελληνικός στόλος διέλυσε αυτόν των Περσών και διέκοψε την επέλασή τους στον δυτικό κόσμο. Ιστορικοί έχουν χαρακτηρίσει τη ναυμαχία της Σαλαμίνας ως τη μάχη που έσωσε τον δυτικό πολιτισμό. Στο εν λόγω σημείο έχει φτιαχτεί ο Τύμβος, αλλά και το χάλκινο άγαλμα των Σαλαμινομάχων στη μνήμη όσων έδωσαν τη ζωή τους στη Ναυμαχία.

10+1. Η Ελιά της Όρας

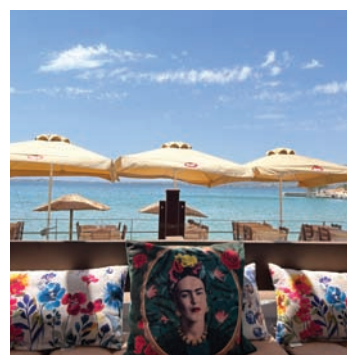
Στην περιοχή του Αιαντείου ξεχωρίζει η υπεραιωνόβια ελιά, γνωστή ως «Ελιά της Όρας», που έχει συνδεθεί με τον θρύλο μιας κοπέλας η οποία έζησε τον 17ο αιώνα. Ο κεντρικός της κορμός έχει περίμετρο 5.7 μέτρα και γύρω της υπάρχουν άλλοι έξι μεγάλοι κορμοί. Πρόσφατη επιστημονική μελέτη επιβεβαίωσε ότι η ηλικία του δέντρου ξεπερνάει τα 2.500 χρόνια και πιθανότατα φυτεύτηκε την εποχή του τυράννου των Αθηνών, Πεισίστρατου. Πρόκειται για ένα από τα ελάχιστα επιζήσαντα δείγματα του αρχαίου αθηναϊκού ελαιώνα, ένα δέντρο που μεγάλωνε την εποχή της Ναυμαχίας της Σαλαμίνας.

Στη Σαλαμίνα για πεντανόστιμο φαγητό και μουσικές βραδιές

Μόλις 15 λεπτά απ' το λιμάνι της Σαλαμίνας, στο Μπλε Λιμανάκι βρίσκεται το μοναδικό Έπρεπε, ένα στέκι δίπλα στη θάλασσα γνωστό για τα πεντανόστιμα πιάτα του, τη φιλόξενη ατμόσφαιρα και τις μουσικές βραδιές του – καθόλου τυχαίες οι πολύ καλές κριτικές που έχει στις διαδικτυακές πλατφόρμες. Τώρα το καλοκαίρι θα το βρεις καθημερινά ανοικτό, από το πρωί για καφεδάκι στον πεζόδρομο ή στις ξαπλώστρες του στην αμμουδερή παραλία ακριβώς μπροστά. Από το μεσημέρι και μετά θα στρωθείς στα τραπέζια του για να απολαύσεις υπέροχες προτάσεις τόσο σε κρέας όσο και σε ψάρι που ετοιμάζονται στην κουζίνα από καλούδια της αγοράς του νησιού.

Όλα εδώ είναι χειροποίητα και προσεγγμένα στη λεπτομέρεια. Μη χάσεις τις περίφημες βραδιές με λαϊκά και ρεμπέτικα που διοργανώνονται στον πεζόδρομο κάθε Τρίτη και Πέμπτη.

Μπλε λιμάνι
Κοίμηση Θεοτόκου 16 Παραλία
Σαλαμίνα, 2104685494
Fb: Έπρεπε
insta: EPREPEMPLIMANAKI

ΕΠΡΕΠΕ

24 με 27 ΙΟΥΛΙΟΥ 2024
ΤΗΝΟΣ / Χώρα - Βωλάξ - Αρνάδος

Ελίνα Αφεντάκη, Κώστας Βούλγαρης, Θοδωρής Γκόνης, Σταύρος Ζαφειρίου, Μαρία Καντ, Μαρία Κούρση, Ειρήνη Μαργαρίτη, Έλενα Μπέη, Μαρία Παπαδάκη, Μαριλένα Παπαϊωάννου, Don Scofield, Pilar Tena, Έρση Σωτηροπούλου, Γιώργος Συμπάρδης, Luan Xhuli

15 συγγραφείς / 6 χώρες

Περιοδικό (δε)κατα, Δήμος Τήνου, Ίδρυμα Τηνιακού Πολιτισμού
www.tinoslitfestival.com

Χορηγοί

Χορηγός επικοινωνίας

ΗΡΘΑ ΚΑΙ ΑΙΓΙΝΑ

Το νησί με το διάσημο φιστίκι, τα γραφικά στενά και τις παραλίες που θα κολυμπήσεις παρέα με παγώνια, βρίσκεται μόλις μία ώρα από το λιμάνι του Πειραιά.

Της **ΕΛΕΝΗΣ ΒΑΡΔΑΚΗ**

1. Αίγινα, το μέρος στην καρδιά του Σαρωνικού και μια ανάσα από την πόλη της Αθήνας. Με τα γαλιανά νερά της, τα όμορφα, σαν από άλλη εποχή δρομάκια και τη φυσική ομορφιά της να σε ηρεμεί, είναι ιδανικός προορισμός για μονοήμερη εκδρομή και στιγμές καλοκαιρινής ραστώνης. Βόλτες δίπλα από την παραλία, ταβερνάκια και τσιπουράδικα για να διαλέξεις και κόσμος πάντοτε χαμογελαστός. Με το που φτάσεις στο λιμάνι, κατευθύνσου προς το πάρκινγκ –ακόμα και αν δεν έχεις όχημα– και βρες την τοιογραφία «*Θησαυρός της Αίγινας*» του Λεωνίδα Γιαννακόπουλου. Άνοιξε την κάμερα, χάρισε ένα χαμόγελο και βγάλε τη δική σου καρτ ποστάλ φωτογραφία.

2. Στο κέντρο της πόλης θα δεις πολλά μα-

γαζιά με καφέ και γλυκά, μεταξύ των οποίων το ιστορικό ζαχαροπλασείο Αιάκειον που λειτουργεί από το 1958 και φτιάχνει το πιο νόστιμο παγωτό φιστίκι, και το παραδοσιακό καφενείο του Μοίρα που βρίσκεται εκεί από το 1952.

3. Ο Ναός της Αφαιάς είναι ένα από τα πιο γνωστά αξιοθέατα, όχι μόνο στην Αίγινα, αλλά σε όλη την Ελλάδα. Βρίσκεται στην ανατολική πλευρά του νησιού, αν πεινάσεις υπάρχει καντίνα και είναι το κατάλληλο spot για απογεύματα με θέα όλο το νησί.

4. Μια επίσκεψη στο μοναστήρι και στον μεγαλοπρεπή ναό του Αγίου Νεκταρίου, ένα από τα πιο γνωστά ορθόδοξα προσκυνημάτα, όπου θα δεις τον τάφο και την κέρα του Αγίου. Ο Άγιος Νεκτάριος θεωρείται θαυματουργός, διότι σύμφωνα με μαρτυρίες, πραγματοποίησε θαύματα, ενώ βρισκόταν ακόμη στη ζωή. Εκτός από το Μοναστήρι του Αγίου Νεκταρίου, στην περιοχή υπάρχει και η Μονή της Αγίας Αικατερίνης, αλλά και το εκκλησάκι του Σταυρού. Από τον προαύλιο χώρο του Σταυρού ξεκινά και το μονοπάτι που οδηγεί στην Παλιαχώρα Αίγινας.

5. Η Παλιαχώρα ή Παλαιοχώρα, γνωστή και ως Μυστράς της Αίγινας, είναι ένας εγκαταλειμμένος μεσαιωνικός οικισμός και αποτέλεσε από τους μέσους βυζαντινούς χρόνους μέχρι τις αρχές του 19ου αιώνα τον κεντρικό οικισμό του νησιού. Είναι κτισμένη σε λόφο κοντά στις βόρειες ακτές του νησιού, πάνω από τη μονή του Αγίου Νεκταρίου, δίπλα στον δρόμο που οδηγεί από την πόλη της Αίγινας στον Μεσαγόρ και τον ναό της Αφαιάς.

6. Στη λίστα σου πρόσθεσε τον Αρχαίο Ελαιώνα, το καταπράσινο μέρος με τις αιωνόβιες ελιές, που έχει πρωταγωνιστήσει στα εξώφυλλα των μεγαλύτερων περιοδικών μόδας, χάρη στον οίκο Hermès και τη φωτογράφιση της κολεξιόν του εκεί, το 2005.

7. Πα βουτιές και ηλιοθεραπεία παρέα με παγώνια και ελάφια, ήρθε η στιγμή να γνωρίσεις τη Μονή, το μικρό εξωτικό νησάκι του Αργοσαρωνικού, σε απόσταση 500 μ. από την παραλία Πέρδικα. Το μόνο που χρειάζεται είναι να επιλέξεις με ποιο караβάκι θα πας, καθώς πραγματοποιούνται δρομολόγια κάθε μία ώρα.

8. Ανθες να πάρεις τα βουνά, αξίζει να κάνεις τον γύρο του Ελλάνιου Όρους, μια διαδρομή με αρχή το χωριό Ανιτσαίο –φημίζεται για το φαγητό του– και τερματισμό τον ναό των Ταξιαρχων, στην περιοχή Σφυρίχτρες.

9. Η Αίγινα έχει μια καλλιτεχνική πλευρά, αρκεί να περάσεις από τα σωστά σημεία. Αριστερά από το λιμάνι θα ανηφορίσεις και θα φτάσεις προς την αρχαία Κολώνα. Στον παραλιακό δρόμο της Νίκου Καζαντζάκη θα βρεις το γλυπτό του καλλιτέχνη Γιάννη Μόραλη, ενώ ακριβώς πίσω του είναι το μουσείο του ζωγράφου Νίκου Νικολάου, επισκέψιμο κάθε Σάββατο στις 6:30. Μην ξεχάσεις τον ρομαντικό Φάρο του Μπούζα, ο οποίος ανακηρύχθηκε μνημείο της νεότερης ελληνικής ιστορίας στην πόλη.

10. Κάνε μπάνιο μέχρι να δύσει ο ήλιος στις παραλίες Σαρπά ή Κλειδί στη Πέρδικα και μετά πήγαινε στο γραφικό λιμανάκι της Πέρδικας για να δοκιμάσεις το ντόπιο ψαράκι, τις κατσούλες.

ΜΑΡΙΔΑΚΙ

Ελληνικές γεύσεις θάλασσας και σύγχρονη γαστρονομία στην Αίγινα

Λεωφόρος Δημοκρατίας 48
Αίγινα, 2297023203
www.maridaki.gr
Fb: Μαριδάκι Αίγινα
Insta: maridaki_1948

Αναζητάτε ανεπανάληπτη γευστική εμπειρία στην Αίγινα, το εστιατόριο Μαριδάκι είναι η απόλυτη επιλογή. Από το 1948, το Μαριδάκι είναι πρώτο στην προτίμηση των επισκεπτών του νησιού. Σήμερα υπό νέα διεύθυνση καταφέρνει να συνδυάσει την παράδοση με τη μοντέρνα κουζίνα. Ο φωτεινός και πεντακάθαρος χώρος του εστιατορίου πάνω στην παραλία της Αίγινας με θέα το λιμάνι, ανακαινίστηκε πρόσφατα από τον νέο ιδιοκτήτη, Κυριάκο Κλώνο, διατηρώντας όμως την αυθεντικότητα και την αίσθηση φιλοξενίας που το χαρακτηρίζει. Η προσεκτική επιλογή των πρώτων υλών είναι το ζητούμενο εδώ, ενώ το μενού έχει την υπογραφή του εξαιρετικού σεφ Σταύρου Λορέντζου, που βάζει μεράκι σε κάθε πιάτο. Στην περιποιημένη βιτρίνα θα ανακαλύψετε ολόφρεσκα μπαρμπούνια, συναγρίδες, ροφούς, τσαούσια και καλαμάρι, που μαγειρεύονται εκείνη τη στιγμή. Ανάμεσα στα πιάτα που πρέπει να δοκιμάσετε είναι το φιλέτο σολομού με γλάσο miso και πουρέ ημέρας, το καρπάτσιο χταπόδι με πίκλα φινόκιο και βινεγκρέτ ροζγκρέιπφρουτ και τα scallops σοτέ με μπερμπλαν αχινού, πίκλα κρεμμύδι, σέλερι και πράσινο λάδι. Επίσης, δεν θα παραλείψετε τον τόνο τατάκι με χειροποίητη πόντζου, πίκλα φράουλα και φρέσκο κρεμμύδι, και τη σαλάτα μαριδάκι με γαρίδες σοτέ, ντοματίνια, αβοκάντο, πίκλα αγγουράκι, πέστο, καπαρόμυλα και πράσινο λάδι. Θα συνοδεύσετε το γεύμα σας με εκλεκτό κρασί από την πλούσια λίστα του εστιατορίου, που περιλαμβάνει επιλογές από τους ελληνικούς αμπελώνες, αλλά και εκλεκτά παλαιωμένα αποστάγματα.

ΜΑΝΙΤΑΣ ΜΕΣΟΓΕΙΑΚΕΣ ΓΕΥΣΕΙΣ

Μεσογειακές γεύσεις δίπλα στη θάλασσα

Περιβόλα, Άγιος Βασίλειος
Αίγινα, 2297022245
manitasaegina.restaurant
Fb: manitas.sto.kuma
Insta: manitas_aegina

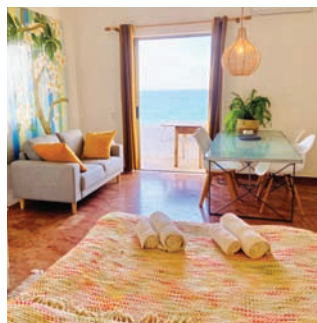
Η ταβέρνα του καλοκαιριού όπως πρέπει να είναι: ακριβώς δίπλα στη θάλασσα, με πιάτα που μένουν αξέχαστα και φιλόξετους ανθρώπους. Αυτό είναι ο «Μανίτας μεσογειακές γεύσεις», η οικογενειακή ταβέρνα με ιστορία από το 2006, στην περιοχή της Περιβόλας στον Άγιο Βασίλειο, δύο μόλις χιλιόμετρα από το λιμάνι της Αίγινας. Όλα εδώ είναι φτιαγμένα με αγάπη και μεράκι και με πρώτης ποιότητας πρώτες ύλες, με το μενού να σας προτείνει εξαιρετικές γεύσεις της ελληνικής κουζίνας που αγαπάμε, αλλά και κάποιες πιο ιδιαίτερες σεσημασμένες. Να πάρετε προβατίνα κοκκινιστή με σκιουφικά και πρόβειο κεφαλοτύρι, οπωσδήποτε σουτζουκάκια σμυρναϊκά με πουρέ πατάτας, αλλά και τα αξέχαστα μοσχαρίσια μάγουλα γιουβέτσι στη γάστρα, ενώ δεν λείπουν και τα πιάτα της ώρας. Βέβαια, δίπλα στη θάλασσα είμαστε, δεν θα μπορούσαν να λείπουν και τα θαλασσινά! Από καλαμαράκια τηγανητά, σαρδέλα ψητή με ελαιόλαδο, ρίγανη και μαϊντανό και ψητό σολομό με πουρέ γλυκοπατάτας, μέχρι φοβερή τσιπούρα πλακί με πατάτες, κολοκύθι, κρεμμυδάκι και ντομάτα. Όλα αυτά θα τα συνδυάσετε με διάφορες επιλογές σε ορεκτικά, φρεσκοτάτες σαλάτες και αληθινές τηγανητές πατάτες κομμένες στο χέρι, αλλά και με κάποια ετικέτα από την προσεκτικά επιλεγμένη wine list.

Extra tip: Ο «Μανίτας μεσογειακές γεύσεις» είναι πραγματικά ο ιδανικός χώρος για να πραγματοποιήσετε κάθε προσωπική σας στιγμή, γάμο, βάπτιση κ.λπ., η οποία θέλετε να μείνει αξέχαστη σε εσάς και στους αγαπημένους σας!

ΑΕΓΙΝΑ BEACHHOUSE APARTMENTS

Ένας παράδεισος ηρεμίας για εναλλακτικές διακοπές στην Αίγινα

Βαγία, Αίγινα, 6947255821
www.thebeachhousegreece.com
insta: thebeachhouseapartmentsgreece
fb: thebeachhousegreece

Αυτός ο μικρός παράδεισος στη Βαγία χρωστάρει την ύπαρξή του σε μια ευφάνταστη Ολλανδέζα, τη Lizzy, που αγάπησε το νησί και θέλησε να δημιουργήσει το κάτι διαφορετικό. Με ξεχωριστή αύρα και ειδυλλιακή ατμόσφαιρα αυτό το ιδιαίτερο θέρετρο διαθέτει οκτώ διαμερίσματα και ένα όμορφο beach bar που προσφέρει στιγμές θαλασσινής γαλήνης. Το καθένα από τα αυτόνομα διαμερίσματα, που διαθέτουν και κουζίνα, έχει διαφορετικό χρώμα από αυτά που συνδέονται με τα λεγόμενα τσάκρα. Η ίδια η Lizzy εκτός από manager του καταλύματος είναι και Spiritual Coach που ασχολείται με την ευεξία και τους εναλλακτικούς τρόπους «ίσης» του νου και της ψυχής. Έχει επιμεληθεί έναν ιδανικό προορισμό που απευθύνεται σε ενήλικες οι οποίοι επιθυμούν να μείνουν μακριά από τις έγνοιες και να εμπνευστούν ακόμα και για μεγάλες αλλαγές στη ζωή τους. Εκεί όλα κυλούν ανεπιτήδευτα. Η μουσική θα παίξει ζωντανά γιατί και η ίδια η Lizzy τραγουδάει, αλλά και οι φιλικοί άνθρωποι του σπιτιού παίζουν μουσικά όργανα. Μην περιμένεις τη βαβούρα της κοσμοπολίτικης διασκέδασης. Όλα κρατούν όσο πρέπει και πάντα υπάρχει σεβασμός για τις ώρες κοινής ησυχίας. Ανάλογος σεβασμός υπάρχει και για το περιβάλλον, και θα το διαπιστώσεις στην πεντακάθαρη παραλία, όπου υπάρχουν οργανωμένες ξαπλώστρες αποκλειστικά για τους θαμώνες του καταλύματος. Το beach bar που είναι ανοιχτό για όλους προσφέρει νόστιμα σνακς –όλα φρέσκα και με φυσικές πρώτες ύλες-, αλλά και εξαιρετικά cocktails της ίδιας φιλοσοφίας.

Καλοκαιρινή μαγεία δίπλα στη θάλασσα

Ακτή Μαραθώνα, Αίγινα
22970 27677
www.aeginaostria.gr
fb: Οστρία εστιατοριο ostria restaurant Αίγινα
insta: ostria_restaurant_aegina

Οι πιο όμορφες στιγμές του καλοκαιριού: να έχεις κάνει το μπάνιο σου σε μια πανέμορφη, πεντακάθαρη ακτή και μετά, περπατώντας δυο βήματα, να κάθεσαι με τους αγαπημένους σου σε ένα τραπέζι ακριβώς δίπλα στη θάλασσα για να απολαύσεις αληθινή ελληνική φιλοξενία και αυθεντική σπιτική κουζίνα.

Αυτό είναι το σκηνικό στο εστιατόριο Όστρια, σε μια από τις πιο όμορφες παραλίες της Αίγινας, στον Μαραθώνα. Εδώ, στη σκιά των αλμυρικών, η οικογένεια Μαρμαρινού έχει φροντίσει να σου προσφέρει τα καλύτερα πιάτα από αγνές πρώτες ύλες, μαγειρεμένα από την κυρία Βούλα. Η φιλική εξυπηρέτηση, τα φρέσκα ψάρια και οι παραδοσιακές γεύσεις συνθέτουν την τέλεια καλοκαιρινή εμπειρία.

Κι επειδή στις διακοπές σου θέλεις ξεκούραση, να μη διανύεις μεγάλες αποστάσεις, να τα έχεις όλα μπροστά στα πόδια σου, ακριβώς δίπλα βρίσκονται και τα ανακαινισμένα Ostria Apartments για πλήρη νησιώτικη φιλοξενία.

Extra tip: Η Ostria διοργανώνει πολύ συχνά αξέχαστες μουσικές βραδιές και διάφορα events, για τα οποία μπορείς να ενημερώνεσαι από τα social.

1. Η κοσμοπολίτισσα του Αργοσαρωνικού είναι ό,τι πρέπει για μια κοντινή απόδραση από την Αθήνα. Σε περίπου 3 ώρες, είτε οδικώς είτε με πλοίο, βρίσκεσαι στις Σπέτσες, το νησί των καπεταναίων, όπου ο χρόνος κυλά ανέμελα. Ξεχωρίζει για τα γραφικά βοτσαλωτά στενά με τα κομψά αρχοντικά και τις βουκαμβίλιες και τις κοσμικές περατζάδες. Με το που φτάσεις στο νησί, κάνε μια βόλτα στη βοτσαλωτή Ντάπια, πιες έναν καφέ στα μαζεμένα μαγαζάκια και πάρε τον δρόμο παραλιακά έως και τον Άγιο Μάμα. Τα καλά νέα είναι ότι εάν παρασυρθείς, θα βρεθείς στο Παλιό Λιμάνι – όταν δεις το καμπαναριό του Αγίου Νικολάου. Είναι μια πολύ γραφική διαδρομή με αρχοντικά να ξεπροβάλλουν σε κάθε γωνιά. Tip: Πάρε παγωτό μηχανής από το Il Posto δίπλα στο λιμάνι, είναι του ονείρου!

2. Πήγαινε στην όμορφη παραλία των Αγίων Αναργύρων. Στην άκρη υπάρχει μονοπάτι που σε οδηγεί στη σπηλιά του Μπεκίρη για πολλές βουτιές – θα θυμη-

θείς την ταινία «Τζένι, Τζένι» του ελληνικού κινηματογράφου.

3. Αξίζει να δεις το Μουσείο των Σπετσών, που παλιά ήταν η κατοικία του Χατζηγιάννη Μέξη – πρώτου άρχοντα και ευεργέτη των Σπετσών. Σήμερα στεγάζεται και λειτουργεί ως αρχαιολογική ιστορική και λαογραφική συλλογή με διάφορα κειμήλια της Επανάστασης.

4. Μια και αναφερθήκαμε στην Επανάσταση, ο νους πάει στην καπετάνισσα Μπουμπουλίνα, μεγάλη ιστορική φιγούρα του νησιού. Επισκέψου το ομώνυμο αρχοντικό με το μοναδικό σκαλιστό ταβάνι στη μεγάλη σάλα, που λειτουργεί ως μουσείο, με ζωντανή ξενάγηση κατά την οποία θα μάθεις πολλά για τη ζωή και το έργο της.

5. Κοντά στον Φάρο βρίσκεται το εκκλησάκι της Παναγίας της Αρμάτας που χτίστηκε ύστερα από τη νίκη των Σπετσιωτών, των Υδραίων και των Ψαριανών

εναντίον των Τούρκων, στις 8 Σεπτεμβρίου 1822.

6. Επισκέψου και το κόκκινο εκκλησάκι της Ανάστασης και συνέχισε για μια βουτιά στην παραλία Καϊκι, την πιο busy παραλία των Σπετσών.

7. Πιες έναν απογευματινό καφέ στη μεγάλη βεράντα του θρυλικού ξενοδοχείου Ποσειδώνιο, με θέα τα πολυτελή σκάφη της προβλήτας.

8. Αν είσαι φαν της τέχνης και βρεθείς στο νησί μετά τις 10 Αυγούστου, επισκέψου οπωσδήποτε την ομαδική έκθεση σύγχρονης τέχνης «An Eye is all I am» στην γκαλερί Baraka Art Space στο Παλιό Λιμάνι. Θα δεις έργα από τους Δημήτρη Γκέτση, Κυβέλη Ζωή, Πάνο Τσαγκάρη, Gianna Dispenza.

9. Στο νησί Ξεχνάς πώς είναι να οδηγείς, αφού απαγορεύονται τα αμάξια (εκτός από κάποιες ειδικές άδειες ντόπιων).

Μπορείς να νοικιάσεις μηχανάκι ή ακόμα καλύτερα ποδήλατο και να κάνεις τον γύρο του νησιού. Θα σου πάρει λιγότερο από 1 ώρα ή 2 ώρες αντίστοιχα και θα ξετρελαθείς. Το πράσινο αναμειγνύεται με τη θάλασσα και το αποτέλεσμα είναι μαγικό. Κάνε ένα στοπ στο ελικοδρόμιο του νησιού και χάζεψε τη γραφική Σπετσπούλα. Δεν είναι επισκέψιμη, εκτός και αν γνωρίζεις την οικογένεια Νιάρχου.

10. Πριν φύγεις, επιβάλλεται μια μαργαρίτα στο Sretsas Bar διά χειρός κυρίου Κώστα. Είναι το μπορντό μαγαζάκι με κίτρινα παράθυρα πίσω από την παραλία του Αγίου Μάμα.

ΣΠΕΤΣΕΣ

Μπήκα σε θαλάσσιο ταξί και βρέθηκα στον παράδεισο.

Της ΜΑΡΙΑΣ-ΙΩΑΝΝΑΣ ΣΙΓΓΑΛΟΥ

10 MUST ΣΤΗΝ ΥΔΡΑ

Βουτιές, διαδρομές, στέκια, εικαστικές προτάσεις. Καλοκαίρι στη ντίβα του Αργοσαρωνικού, χωρίς αυτά δεν γίνεται.

Της **ΙΩΑΝΝΑΣ ΓΚΟΜΟΥΖΑ**

1. Μια μακρόσυρτη περαντζάδα costa costa, λίγο πριν πέσει ο ήλιος. Χαζεύουμε τα ινσταγμαρικά υδραϊκά αρχοντικά και από τη λιθόστρωτη προκουμαία βάζουμε στόχο το Καμίμι, πάντα με τη θάλασσα στα πόδια μας. Επιστρέφουμε από τον εσωτερικό δρόμο ανφορίζοντας τα καλντερίμια ανάμεσα στα γραφικά σπίτια της Κιάφας, της παλιάς πόλης.

2. Τέχνη, πολλή τέχνη. Κλασικό το «προσκύνημα» στον χώρο του Ιδρύματος ΔΕΣΤΕ στο παλιό σφαγείο, με τη θάλασσα στο «πίατο». Στα κελιά του φέτος, η δουλειά του Αμερικανού διάσημου καλλιτέχνη George Condo, μια πινακοθήκη αφιερωμένη σε ψυχές μετέωρες ανάμεσα στην τρέλα και τη μοναξιά. Θεσμός το πέρασμα από την έκθεση του Hydra School Projects, που αυτό το καλοκαίρι φέρνει ταινίες, γλυπτά και ζωγραφικά έργα από «8 γυναίκες» στο Λύκειο της Υδρας.

3. Με μαγιά στη Σπηλιά και την Υδρονέτα. Η πιτσιρικαρία κάνει διαγωνισμό βουτιάς από τα βράχια κι εμείς αραχτοί στο café χαζεύουμε τη φάση και τα θαλάσσια ταξί να μπαινοβγαίνουν στο λιμάνι.

4. Εκδρομή με καϊκι στις πιο μακρινές παραλίες. Ιδανικά πάμε νωρίς, για να βρούμε σκιά στον Άγιο Νικόλαο και στο Μπίσι. Εναλλακτικά, κατεβαίνουμε στον Βλυχό και μετά καθόμαστε για ψάρι και λαδερά στην ταβέρνα της Μαρίας.

5. Όταν έρθει η ώρα για ποτό ξεκινάμε από τον Μύλο της Σοφίας Λόρεν χαζεύοντας το ηλιοβασίλεμα και καταλήγουμε για κοκτέιλ και τεκίλες στα όρθια στο 1821, στα σοκάκια πίσω από το λιμάνι.

6. Πεινάσαμε; Στο Πασεμί, στην πλακόστρωτη αυλή, ζητάμε τ' αγαπημένα μας ελληνικά πιάτα. Η γουρουνοπούλα και το ψάρι έχουν ορκισμένους οπαδούς.

7. Θέλω γλυκό. Πάμε για αμυγδαλωτά εννοείται, αλλά και φλωρεντίνες στον Τσαγκάρη. Μετά το μπάνιο τσακίζουμε, όμως, και παλιακά γλυκά (πάστες και ρυζόγαλα) στην Ανεμώνη. Για παγωτό (στα οπωσδήποτε τα υδραϊκό αμυγδαλωτό, σορμπέ σοκολάτα και φιστίκι) στην Καραμέλα.

8. Να δω και σπίτι υδραϊκό, ιστορικό. Σε ύψωμα πάνω από το λιμάνι δεσπόζει η Οικία Λάζαρου Κουντουριώτη (με το έντονο κροκί χρώμα), όπου παρουσιάζονται σταθερά και πίνακες των Περικλή και Κωνσταντίνου Βυζάντιου. Και, φυσικά, το σπίτι-ατελιέ του Υδραϊκού ζωγράφου Παναγιώτη Τέτση. Και στα δύο φιλοξενούνται (έως 25/8) έργα από το πρότζεκτ σύγχρονης τέχνης «Υφαίνοντας το μέλλον».

9. Θερινό σινεμά όπως παλιά στη «Γαρδένια». Και η ταινία να μη σε πολυψήνει, περνάς για την εσάνς ελληνικού καλοκαιριού.

10. Ανάβαση στο Μοναστήρι του προφήτη Ηλία. Για τους κολλημένους με την πεζοπορία και εννοείται πριν σπκωθεί ο ήλιος. Ο ανήφορος πολύς (πολύς όμως), αλλά όταν φτάσεις σερβίρει αεροπλανική θέα στις απέναντι ακτές της Πελοποννήσου.

Ένα ξεχωριστό concept store στην κοσμοπολίτικη Ύδρα

Στην πανέμορφη, γοητευτική Ύδρα που αγαπήθηκε από σπουδαίους καλλιτέχνες και αποτελεί διαχρονικά εικαστικό προορισμό, βρίσκεται το Everybody Knows Hydra, ένα υπέροχο concept store που φιλοξενεί μοναδικές δημιουργίες Ελλήνων και ξένων καλλιτεχνών και σχεδιαστών. Βρίσκεται στο λιμάνι, ένα από τα πιο κεντρικά σημεία του νησιού, και στα τρία χρόνια λειτουργίας του έχει καταφέρει να κερδίσει τους λάτρεις της μόδας. Απόλυτα εναρμονισμένος με την απéριτη κομψότητα του νησιού, ο χώρος εξωτερικά είναι χαρακτηριστικό δείγμα των κλασικών οικημάτων που συναντά κανείς στο νησί, ενώ εσωτερικά έχει ανακαινισθεί πλήρως, διατηρώντας ωστόσο όλα τα παραδοσιακά αρχιτεκτονικά στοιχεία. Η προσοχή στην κάθε λεπτομέρεια αντικατοπτρίζεται και στις επιλεγμένες δημιουργίες που εκτείνονται από κεραμικά Ελλήνων καλλιτεχνών, όπως η Βανέσα Αναστασοπούλου, έως high end fashion δημιουργίες για πραγματικά chic εμφανίσεις. Υψηλή αισθητική, κομψότητα και ποιότητα είναι το τρίπτυχο που χαρακτηρίζει απόλυτα τις επιλογές του Everybody Knows Hydra, με τον αέρα της ανανέωσης να φυσάει κάθε χρόνο φέρνοντας νέα brands, νέες συνεργασίες και δημιουργίες από όλον τον κόσμο που ξεχωρίζουν για την ποιότητα και την πρωτοτυπία τους.

Εδώ βρίσκουμε ονειρεμένα κοσμήματα εξαιρετικής αισθητικής που χαρίζουν λάμψη σε κάθε εμφάνιση. Από μοναδικές δημιουργίες με διαμάντια και πολύτιμους λίθους, fine jewellery με γνωστικές υπογραφές, όπως τα χαρακτηριστικά κοσμήματα Lito, έως high fashion jewellery προτάσεις, όπως τα παριζιάνικα Satellite, από φυσικά υλικά και ημιπολύτιμους λίθους, το σίγουρο είναι ότι κάθε μας επιλογή θα αναδείξει το στιλ και θα ολοκληρώσει την εμφάνισή μας.

Εξερευνώντας τις προσεκτικά επιλεγμένες προτάσεις σε ρούχα, παπούτσια και αξεσουάρ, ανακαλύπτουμε ότι η υψηλή αισθητική κρύβεται στις λεπτομέρειες. Εκλεπτυσμένα σχέδια, υφάσματα εξαιρετικής ποιότητας και παγκοσμίου κλάσης brands μας περιμένουν για να ντύσουν κάθε μας στιγμή στο νησί κι όχι μόνο. Δημιουργίες ταλαντούχων σχεδιαστών που μπορούν να φορεθούν από το πρωί, elegant καφτάνια, πρωτότυπα μαγιό για την παραλία και αέρινα κομμάτια για μοναδικές καλοκαιρινές νύχτες στο νησί είναι μερικές μόνο από τις επιλογές ρούχων που θα βρούμε εδώ. Κι όταν ο καιρός δροσίσει θα είναι η κατάλληλη ευκαιρία για να νιώσουμε την υπέροχη αίσθηση ενός KUJTEN πουλόβερ από 100% κασμίρ. Φέτος για πρώτη φορά θα βρούμε και επιλογές σε ανδρικά ρούχα και μαγιό. Δεν θα μπορούσαν φυσικά να λείπουν ιδιαίτερες επιλογές σε παπούτσια για summer looks στο νησί που θα κερδίζουν τις εντυπώσεις σε κάθε βήμα, όπως χειροποίητα σανδάλια από ιταλικό δέρμα με την υπογραφή της σχεδιάστριάς Valia Gabriel και τα χαρακτηριστικά βενετσιάνικα slippers Vibi Venezia. Εδώ μας περιμένουν και επιλεγμένες τσάντες για όλες τις στιγμές της ημέρας, καθεμιά με τη δική της προσωπικότητα και στιλ, όπως οι ιταλικές χειροποίητες τσάντες Maria La Rosa, αλλά και οι γεμάτες χρώμα τσάντες της ελληνικής εταιρείας SUN of a BEACH.

Anonymous road 1, Ύδρα
2298054050
Insta: everybodyknowshydra

ΜΕΣΣΗΝΙΑ

Ο ΥΠΕΡΟΧΟΣ ΝΟΤΟΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ

Δαντελένιες ακρογιαλιές και όμορφα χωριά, κάστρα και βυζαντινά εκκλησάκια, καταπληκτικό φαγητό και έντονη νυχτερινή ζωή. Ετοιμάσου για τις πιο όμορφες διακοπές της ζωής σου.

Της **ΜΑΡΙΑΣ ΑΛΕΞΙΟΥ**

Τη Μεσσηνία όσοι την ξέρουμε και τη λατρεύουμε, από τη μια καιρόμαστε γιατί τα τελευταία χρόνια γνωρίζει μεγάλες δόξες κι από την άλλη έναν φόβο τον έχουμε μήπως και τα πλήθη των τουριστών την κάνουν να χάσει αυτήν τη μοναδική, ανεπιτήδευτη, συγκλονιστική της φυσιογνωμία. Όμως η Μεσσηνία, ένας αληθινός Παράδεισος επί της Γης, κρατάει γερά τις παλιές ομορφιές της και συνεχώς προσθέτει καινούργιες, αυτές που την εισάγουν απαλά στη νέα της εποχή. Η πρωτεύουσα Καλαμάτα, απέχοντας μόνο 2,5 ώρες από την Αθήνα, έχει γίνει κοτ προορισμός για όλο τον χρόνο, όμως με τόσες πολλές και πανέμορφες θάλασσες γύρω της είναι προφανές ότι το καλοκαίρι ζει στο φόρτε της. Στη Μεσσηνία θα πας ανυποψίαστος για ένα πρώτο σαββατοκύριακο γνωριμίας, όμως θα ερωτευτείς τα πάντα γύρω σου και δεν θα μπορείς να ξεκολλήσεις...

1. Θα επισκεφτείς το Κάστρο της Καλαμάτας που χρονολογείται από τον 13ο αιώνα κι ύστερα να κατηφορίσεις στα στενά γραφικά δρομάκια της παλιάς πόλης, αν είναι Σάββατο να πας μια βόλτα από

την Κεντρική Αγορά για να πάρεις γεύση από τα ντόπια εξαιρετικά προϊόντα, ύστερα να καθίσεις σε κάποιο από τα στέκια της οδού Υπαπαντής για μια παγωμένη μπίρα κι ένα πιάτο γουρνοπούλα.

2. Θα περπατήσεις στην κεντρική οδό Αριστομένους με την μεγάλη πλατεία με τα άπειρα μαγαζιά και τις καφετέριες, να χαζέψεις τα παλιά νεοκλασικά αρχοντικά, να πας μια βόλτα από το Πάρκο-Μουσείο Σιδηροδρόμων. Το τελευταίο Παρασκευοσάββατο του Αυγούστου (φέτος 30-31/8) η πόλη ζει τις «λευκές νύχτες» της με όλα τα εμπορικά της ανοιχτά μέχρι τα ξημερώματα. Όλη η Καλαμάτα βγαίνει στους δρόμους, κατεβαίνουν για ψώνια και όλα τα χωριά, μουσικές ακούγονται από παντού κι όλα γίνονται γιορτή.

3. Θα καθείς τριγυρνώντας την πόλη με το αυτοκίνητο στις γειτονιές και να βρεις την «Κηπούπολη», την περιοχή μέσα στον αστικό ιστό, γεμάτη παλιά κτήματα με υποστατικά – έτσι ήταν παλιά το μεγαλύτερο μέρος της πόλης. Τώρα πια τα περισσότερα έχουν δώσει τη θέση τους στις πολυκατοικίες, αλλά υπάρχουν ακόμη μικρά στενά μέσα στην οργιώδη βλάστηση

και οι μυρωδιές από αγιόκλημα, γιασεμί, εσπεριδοειδή, συκιές θα σε μαγέψουν.

4. Το καλοκαίρι όλη η πόλη «ζουζουνίζει» πάνω στην κεντρική, παραθαλάσσια οδό Ναυαρίνου, είναι η παραλία της Καλαμάτας και είναι γεμάτη beach bars, καφετέριες, σουβλατζήδικα, ψαροταβερνάκια. Το πρωί θα κάνεις μπάνιο, η θάλασσα είναι πεντακάθαρη και με γαλάζια σημαία, κάποια σημεία της είναι οργανωμένα, αλλά και σε αρκετά μπορείς να απλώσεις τη δική σου πετσέτα. Χάζεψε το ιστορικό Πανελλήνιο, αλλά και το Γυμνάσιο Παραλίας – βγαλμένο από παλιά ελληνική ταινία.

5. Θα επισκεφτείς τη Συλλογή Ελληνικών Ενδυμασιών "Βικτωρία Γ. Καρέλια" (Σταδίου 64), για να θαυμάσεις μια από τις πληρέστερες πανελλαδικά συλλογές ελληνικών τοπικών ενδυμασιών. Δημιουργήθηκε από το ιδρυτικό μέλος και επί σειρά ετών Πρόεδρο του Λυκείου των Ελληνίδων Καλαμάτας, κα Βικτωρία Καρέλια, αρχικά ως προσωπική συλλογή και περιλαμβάνει έναν μεγάλο αριθμό πλήρων ενδυματολογικών συνόλων, αλλά και εξαρτημάτων, γυναικείων και ανδρικών, από όλες τις περιοχές της Ελλάδας.

6. Το «μπαλκόνι» της Καλαμάτας είναι η Βέργα. Στα 8 χιλιόμετρα από το κέντρο της πόλης, θα πας από τον παραλιακό δρόμο που οδηγεί στα χωριά της Αβίας. Μέρος με αρκετά εστιατόρια και μπαρ, θα κάτσεις για ποτό ή φαγητό στις δροσιές, αλλά και για την «αεροπλανική» θέα στον Μεσσηνιακό Κόλπο και την πανέμορφη φωτισμένη πόλη.

7. Αβία! Περιοχή συγκλονιστικής «παλιακής» ελληνικής ομορφιάς. Μια ακτογραμμή και πάνω της τα παραθαλάσσια εξοχικά των Καλαματιανών ακριβώς πάνω στο κύμα με τις βουκαμβίλιες, τις ελιές, τα κυπαρισσάκια, τα λουλουδικά των αυλών σε οργιώδη συνύπαρξη. Θα περάσεις από χωριουδάκια-οικισμούς με ονόματα όπως Αρχοντικό, Μικρή Μαντινεία, Ακρογιάλι, Παλιόχωρα, Κιτριές, θα σταματήσεις για μπάνιο στην οργανωμένη Σάντοβα με τη μεγάλη αμμουδερή ακρογιαλιά και τα beach bar ή σε όποιο

μικρό ερμητικό κολπάκι κλέψει τη ματιά σου. Όνειρο!

8. Δυτικά, η Πύλος, η Μεθώνη, η Κορώνη είναι τρεις πανέμορφες κωμοπόλεις με ονειρεμένα κάστρα που σε μεταφέρουν σε καιρούς αλλοτινούς και ιστορίες με πριγκιπέσες και νεράιδες. Στην Πύλο, κάτσε στην μεγάλη κεντρική πλατεία για καφέ κάτω από τα πλατάνια και ύστερα κανόνισε επίσκεψη με καϊκι στα νησάκια Σαπιέντζα και Σφρακτρία. Στην πανέμορφη Μεθώνη ρίξε βουτιές στην παραλία της με θέα το βενετσιάνικο κάστρο, το βράδυ περιηγήσου στα γραφικά στενά κι ύστερα κάτσε σε κάποιο από τα πολλά ταβερνάκια, εστιατόρια και μπαρ. Στην Κορώνη, που μοιάζει με νησί, θαύμασε το κάστρο και τις φυσικές της ομορφιές, κολύμπησε στην απέραντη παραλία Ζάγκα ή πήγαινε να δροσιστείς στην περιήρημη παραλία της Βοιδοκοιλιάς.

9. Από την άλλη μεριά, την ανατολική, ξεκίνα για εκδρομές στην πανέμορφη Μάνη, πέρα από την ονειρεμένη Καρδαμύλη, κάνε στάσεις στα μικρά γραφικά και παραθαλάσσια χωριουδάκια Τραχήλα, Άγιος Νικόλαος, Άγιος Δημήτριος, κολύμπησε στον διάσημο (πια) Φονιά, στο Καταφύγι (με βουτιές από τα βράχια) ή πήγαινε στις πιο κοσμικές και οργανωμένες παραλίες της Στούπας και της Καλογριάς.

10. Η Αρχαία Μεσσήνη είναι από μόνη της ένας συγκλονιστικός προορισμός. Κανόνισε οπωσδήποτε μια εκδρομή εκεί, περιηγήσου στην αρχαία πόλη –θα μαγευτείς– και ύστερα κάτσε για φαγητό στην όμορφη ταβέρνα στο διπλανό χωριό Μαυρομμάτι.

Ο καλοκαιρινός παράδεισος στην παραλία της Καλαμάτας

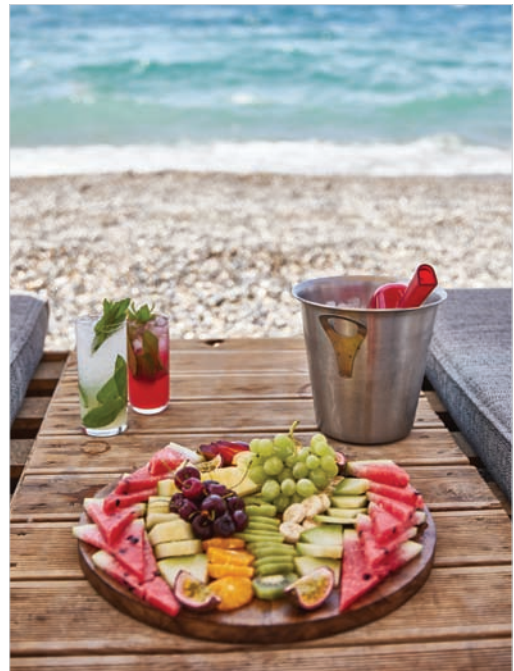
Το καλοκαίρι είναι ξεγνοιασιά, γεύσεις και θάλασσα. Η μοναδική αυτή αίσθηση καλοκαιριού ζωντανεύει στην παραλία της Καλαμάτας και συγκεκριμένα στο Ego All Day Exclusive Bar, έναν πολυχώρο πάνω στη θάλασσα, που από το 2020 συνδυάζει διασκέδαση και φαγητό με θέα στον Ταΰγετο και τον μεσσηνιακό κόλπο. Το περιβάλλον μοιάζει με εξωτικό παράδεισο στον οποίο η απλότητα των φυσικών υλικών και των αιωνόβιων δέντρων συναντούν την πολυτέλεια του εξαιρετικού design δημιουργώντας μία πραγματικά φιλόξενη καλοκαιρινή ατμόσφαιρα που φροντίζει το εγώ σου.

Θα έρθεις από το πρωί για να απολαύσεις αρωματικό καφέ και δυναμωτικό πρωινό ή brunch από το πλούσιο menu για να ξεκινήσει καλά η μέρα. Οι προτάσεις είναι πολλές και περιλαμβάνουν χορταστικά sandwiches, υπέροχο Bagel, λαχταριστές επιλογές με αυγό, όπως ομελέτα με βιολογικά αυγά, φρυγανισμένες φέτες χωριάτικου ψωμιού, φρέσκα μρωδικά, μανιτάρια, ανθότυρο, πολύχρωμες πιπεριές και φιλέτο κοτόπουλο, καθώς και βάρφλες σε αλμυρή και γλυκιά εκδοχή. Δοκίμασε οπωσδήποτε pancakes με πραλίνα, φρέσκα φρούτα, σιρόπι σοκολάτας και μπισκότο τύπου oreo, κι αν είσαι της υγιεινής διατροφής το yogurt bowl με γιαούρτι, γκρανόλα, μπανάνα, μέλι, σπόρους χία και φιστικοβούτυρο αξίζει σίγουρα δοκιμή.

Η μέρα σου μπορεί να συνεχιστεί στην παραλία, όπου θα ευχαριστηθείς τη θάλασσα και θα χαλαρώσεις στις αναπαυτικές ξαπλώστρες υπό τους ήχους lounge μουσικής. Στη συνέχεια σε περιμένει μία πραγματικά απολαυστική γαστρονομική εμπειρία στο εστιατόριο του Ego. Την κουζίνα έχει αναλάβει ο chef Ronaldo, ο οποίος με τις πιο εκλεκτές πρώτες ύλες δημιουργεί μεσογειακές γεύσεις, αξιοποιώντας προϊόντα της Μεσοπνίας. Στο προσεκτικά σχεδιασμένο menu θα βρεις πλούσιες σαλάτες, όπως η μεσσηνιακή με ανάμεικτα baby φύλλα από σπανάκι, ξινομυζήθρα, παστέλι, σύκο, φράουλα, βινεγκρέτ μήλου και λαλάγγι, καθώς και πεντανόστιμα ορεκτικά, όπως τα sticks σφράλας με πικάντικη μαρμελάδα, σύκο και σχοινόπρασο. Εδώ θα γευτείς και αυθεντικές γεύσεις ζυμαρικών και ριζότο, όπως η γαριδομακαρονάδα με γαρίδες, λιγκουίνι, σάλτσα ντομάτας, ζωμό γαρίδας, ξύσμα λεμονιού και μαϊντανό, καταπληκτικά μαγειρευτά, ζουμερά burgers και προτάσεις σε ψητά, όπως το μοσχαρίσιο Rib Eye Black Angus με τηγανητές πατάτες, ανθό αλατιού και ψητές καυτερές πιπεριές. Δεν θα φύγεις χωρίς πρώτα να δοκιμάσεις ένα από τα gourmet επιδόρπια που σίγουρα θα σου μείνουν αξέχαστα, όπως το σουφλέ σοκολάτας με σοκολάτα γάλακτος, σιρόπι σοκολάτας και παγωτό βανίλια.

Το κλείσιμο της ημέρας θα σε βρει στο μαγευτικό σκηνικό του bar να απολαμβάνεις «δυνατές» μουσικές, παρά με εξαιρετικά signature cocktails με fusion επιρροές, το αγαπημένο σου ποτό ή εκλεκτό κρασί από την πλούσια wine list, συνοδεύοντας τις επιλογές σου με μοναδικές προτάσεις σε finger food. Κι επειδή το Ego επιφυλάσσει κάθε βδομάδα απίστευτες εκπλήξεις, τσέκαρε τα special events για να ζήσεις μία ολοκληρωμένη εμπειρία Ego.

Τέρμα Ναυαρίνου, Καλαμάτα
2721081740
www.egokalamata.gr
Fb: EGO all day exclusive bar
Insta: egoalldaybar

MATAPAN

Μοναδική
γαστρονομική εμπειρία
σε ένα ανακαινισμένο
παραδοσιακό
ελαιοτριβείο
στη Μάνη

Το Matapan είναι το εστιατόριο που θα αγαπήσεις όταν επισκεφθείς τη Μάνη. Το όνομά του το χρωστάει στο ακρωτήριο Ματαπάς, γνωστό και ως Ταίναρο που αποτελούσε για αιώνες λημέρι των πειρατών της Μεσογείου. Και οι ιστορικές αναφορές δεν εξαντλούνται στο όνομα, αλλά ζωντανεύουν μπροστά στα μάτια σου αντικρίζοντας το ίδιο το εστιατόριο,

Επαρχιακή Οδός Γερολιμένα Βαθειάς
Άλικα, 6934737373
www.matapan.gr
Fb: Matapan
Insta: matapanmani

ένα εκπληκτικά ανακαινισμένο παραδοσιακό ελαιοτριβείο του 1892. Η σύγχρονη διακόσμηση, ο ατμοσφαιρικός φωτισμός και η παραδοσιακή πέτρα δημιουργούν ένα μαγευτικό σκηνικό! Εμείς το επισκεφθήκαμε και απολαύσαμε πεντανόστιμα πιάτα από προσεκτικά επιλεγμένα τοπικά υλικά και λάδι δικής τους παραγωγής, τα οποία συνδυάσαμε με εκλεκτό κρασί που επιλέξαμε από την πραγματικά πλούσια winelist, με την εξαιρετική καθοδήγηση του sommelier Θεωρή Μουστογιάννη. Αφού μας καλωσόρισε ο ιδιοκτήτης Πύργος Στεφανίδης, ξεκινήσαμε το γεύμα μας με μία από τις εμπνευσμένες σαλάτες του μενού, η λιάτικη με φακές beluga, σύγκλινο, λούπινα, πορτοκάλι, ψητά λαχανικά, κρεμμύδι, ελιές και με την φανταστική Burrata με ντοματίνια, φράουλες, φυστίκι Αιγίνης και πετιμέζι. Στη συνέχεια, αφού η γλυκύτατη Μαρία Ηλιοπούλου μας ξενάγησε σε όλο το κτήριο, δοκιμάσαμε πίτσα -του ονείρου- απ' τον παραδοσιακό ξυλόφουρνο με μοτσαρέλα, μανιτάρια και λάδι τρούφας. Από τις υπέροχες προτάσεις ζυμαρικών ξεχωρίσαμε και προτείνουμε τα Κοχύλια Ραγού με μοσχαράκι κοκκινιστό, αλλά και τις Ταλιατέλες με γαρίδες σβησμένες σε ούζο, πέστο βασιλικού και χαβιάρι. Και για επιδόρπιο, η Ναμελάκα Σοκολάτας με χύμα σοκολάτας, καραμέλα, ξύσμα lime και ανθό αλατιού Μάνης θα σου ξυπνήσει όλες τις αισθήσεις με τις διαφορετικές υφές και γεύσεις της, αλλά και το Cheesecake θα σου μείνει αξέχαστο με την βελούδινη κρέμα του και την σπιτική μαρμελάδα.

Extra info: Μοναδική party εμπειρία κάθε Σάββατο στην παλιά καμάρια του ελαιοτριβείου που έχει μετατραπεί σε club area!

Το στέκι σου
στο λιμανάκι
του Γερολιμένα

Γερολιμένας, Μάνη
Fb: GeroGrosso
Insta: gero grosso

Νωρίς το πρωί με θέα τα γαλάζια νερά, πάνω ακριβώς στο λιμανάκι του Γερολιμένα. Ο καφές του (αποκλειστικό χαρμάνι από την εταιρεία Mr. Bean) είναι ο καλύτερος σε όλη τη Μάνη. Μαζί με χειροποίητες πίτες (κοτόπιτες, τυρόπιτες, μανιταρόπιτες), νοστιμότητα wraps, muffins και μπάρες δημητριακών, έχεις το τέλειο πρωινό. Μπορείς να το απολαύσεις καθισμένος στην «τραπεζαρία» γύρω από τη μεγάλη ελιά ή να το πάρεις μαζί σου στην παραλία. Διαλέγεις να κάτσεις σε ένα τραπέζι μπροστά στη θάλασσα. Από εδώ μπορείς να χαζεύεις τον ορίζοντα, τρώγοντας τα υπέροχα σπιτικά γλυκά του – θα δοκιμάσεις οπωσδήποτε τη γαλατόπιτα που γίνεται με φρέσκο, ντόπιο γάλα, το cheesecake με τη χειροποίητη μαρμελάδα, τη δροσερή φρουτοσαλάτα, τη σοκολατένια καρυδόπαστα, την πορτοκαλόπιτα και τον υπέροχο κορμό. Αργότερα, θα επιστρέψεις πάλι. Για τις μπίρες (όλες τους από ελληνικές μικροζυθοποιίες), τα μοναδικά signature cocktails, αλλά κυρίως για τη μοναδική ατμόσφαιρα και αυτή την τόσο ειλικρινή φιλοξενία που δύσκολα βρίσκεις. Το GeroGrosso είναι το δημιούργημα του Κυριάκου Λαουλάκου, ενός ανθρώπου που έχει αφιερώσει την ψυχή του στο να προσφέρει την καλύτερη εμπειρία στους επισκέπτες του, ενώ κάθε μέλος της ομάδας γνωρίζει τα μυστικά για την παρασκευή καφέ και φραγκτού υψηλής ποιότητας.

Extra tip: Στο GeroGrosso θα ανακαλύψεις ακόμη και ένα «shop in shop» με τη συλλογή Figue De Barbarie, δηλαδή χειροποίητα ρούχα, κοσμήματα και αντικείμενα της εικαστικού Ελένης Φουντουλάκη, που αποτυπώνει εικόνες της Μάνης.

Βραβευμένες γεύσεις και εκλεπτυσμένη εξυπηρέτηση δίπλα στο κύμα

Μια επίσκεψη στο Poseidon Ocean View στην Καλαμάτα είναι ένα ταξίδι στις γεύσεις, με φόντο τη θάλασσα, υπό την καθοδήγηση του βραβευμένου σεφ Δημήτριου Πυλιώτη. Το εστιατόριο, επιλεγμένο ως ένα από τα καλύτερα εστιατόρια θαλασσινών στην Ελλάδα 2020-2024, με χρυσά βραβεία από το estiatoria.gr, θα σας μαγέψει με την αυθεντική του κουζίνα.

Φτάνοντας εκεί, το ειδυλλιακό σκηνικό με θέα το απέραντο γαλάζιο σε κερδίζει. Καθισμένοι σε αναπαυτικές καρέκλες δίπλα στο νερό, η γαστρονομική εμπειρία ξεκινάει με ψητό χταπόδι, με καβουρδισμένα ρεβίθια, σταφίδες και σύκο, ενώ η δροσιά από το φιλέ πορτοκάλι και το μάνγκο δένει τέλεια με την εξαιρετική πέστο μέντας με λάδι από fig oil του πιάτου. Οι γαρίδες Lollipop είναι μία πραγματική έκπληξη για τις αισθήσεις, τραγανές με κρούστα από macadamia nuts και κέτσαπ μαύρου σκόρδου, διακοσμημένες με «μαλλί της γριάς» από ζάχαρη καρύδας.

Τα ψητά στρείδια στα κάρβουνα, με σκορδοβούτυρο, μυρβόνα, λεμόνι και φρέσκο πιπέρι είναι μια έκρηξη γεύσεων θαλασσινής αλμύρας. Η αγιορείτικη μακαρονάδα θαλασσινών – αυθεντική συνταγή από το Άγιον Όρος – με ψητή ντομάτα στα κάρβουνα και σος με μάρθο, αναδεικνύει την παράδοση και την πλούσια γαστρονομική κληρονομιά. Το φιλέτο συναγρίδας, με κρούστα από κολοκυθόσπορο (pumpkin seed), τραγανή πέτσα από το ψάρι και πουρέ παστινάκι, είναι ένα πιάτο που συνδυάζει την απλότητα με την εκλεπτυσμένη γεύση. Το επιδόρπιο είναι εξίσου εκλεκτή εμπειρία. Για παράδειγμα το χειροποίητο παγωτό με βανίλια Μαδαγασκάρης και μαύρο χαβιάρι είναι μια επιλογή που οπωσδήποτε πρέπει να γευτεί κανείς.

Στο Poseidon Ocean View κάθε πιάτο αφηγείται μια ιστορία, είναι ένα μικρό έργο τέχνης, προσεκτικά επιμελημένο από τον σεφ Δημήτριο Πυλιώτη, ο οποίος αξιοποιεί στο έπακρο τα αγνά, φυσικά υλικά της ελληνικής γης και θάλασσας.

Η wine list του εστιατορίου περιλαμβάνει κρασιά από τη Μεσοπεία και την υπόλοιπη Ελλάδα, προσεκτικά επιλεγμένα για να συνοδεύουν ιδανικά τα πιάτα και να αναδεικνύουν τις γεύσεις τους.

Δεν είναι καθόλου τυχαίο ότι ο σεφ έχει διακριθεί ακόμα και στην άλλη άκρη του Ατλαντικού, έχοντας κατακτήσει τέσσερις φορές τον τίτλο του chef champion στο showdown του Miami για το Poseidon Ocean View που λειτουργεί στο Miami Beach, ενώ είναι ταυτόχρονα USA Ambassador της Ελληνικής Γαστρονομίας. Έχει δική του εκπομπή στο Food Network και είναι Chef Table στο NBA Miami Heat games.

Extra info: Αξίζει να σημειωθεί ότι κατά τη διάρκεια της ημέρας το Poseidon Ocean View προσφέρει την άψογη εξυπηρέτησή του και στις ξαπλώστρες της παραλίας, δίνοντας την ευκαιρία στους επισκέπτες να χαλαρώσουν και να απολαύσουν το γεύμα τους παρέα με τον ήλιο και τη θάλασσα.

Ναυαρίνου 119, Καλαμάτα
2721025590

www.poseidonkalamata.com

Fb: Poseidon Ocean View

Insta: poseidonocerview

Goji berries grouper

Dragon fruit tuna tartare

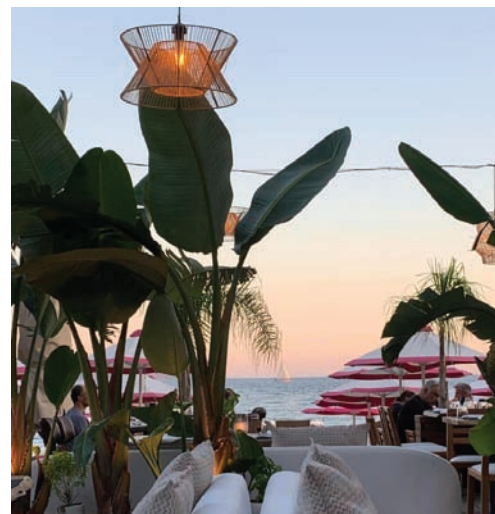
Cucumber granita oyster

Smoked cauliflower

Leche de Tigre scallops

HAMS AND CLAMS

Ένα αυθεντικό oyster bar στη Navarino Agora στη Μεσσηνία

Navarino Agora, Navarino Bay
Costa Navarino, Μεσσηνία
6986380000
Fb: HAMS & CLAMS
Insta: hamsandclams

Αν σου θυμίζει κάτι το όνομα, είναι γιατί πρόκειται για το μικρό αδερφάκι του αγαπημένου oyster bar στη Μαρίνα Ζέας στον Πειραιά που μας μύσησε πριν από χρόνια στον κόσμο των στρειδιών. Το νέο Hams and Clams βρίσκεται από πέρσι στη Navarino Agora, τον ανοιχτό για όλους πολυχώρο του Costa Navarino. Τα 30 τ.μ. λιτής, μεσογειακής αισθητικής με την ανοιχτή κουζίνα και τη βιτρίνα με τα θαλασσινά, σε ταξιδεύουν σε κάποιο ψαροχώρι της Ιταλίας, ενώ το πραγματικά global μενού και η προσεκτικά επιλεγμένη, πλούσια wine list με ελληνικές και διεθνείς ετικέτες τόσο συμβατικής όσο και ήπιας οινοποίησης, υπόσχονται αξέχαστες γαστρονομικές εμπειρίες. Θα καθίσεις έξω, στα τραπέζια δίπλα στη μικρή μαρίνα και υπό τους ήχους lounge μουσικής θα ξεκινήσεις, ίσως, με μία χορταστική σαλάτα carpese με burrata, prosciutto με τρούφα και resto βασιλικού. Στη συνέχεια, αξίζει σίγουρα να δοκιμάσεις μία από τις απίστευτες επιλογές σε στρείδια, όπως τα pacific ocean oysters με μαγγο και μαρμελάδα τσίλι.

Εδώ τα θαλασσινά έχουν την τιμητική τους γι' αυτό θα βρεις πεντανόστιμο ceniche τσιπούρας, ταρτάρ τόνου, αλλά και jumbo γαρίδες και φρέσκο αστακό. Θα δοκιμάσεις οπωσδήποτε λιγκουίνι με αχιβάδες και φρούσκα, ενώ η τортίγια με γαρίδες, μοσχάρι, spicy μπαχαρικά, κρέμα αβοκάντο και ricodegallo θα σου μείνει αξέχαστη. Αν πάλι είσαι λάτρης του κρέατος θα ξεχωρίσεις το ζουμερό burger με μοσχάρι και μπριζόλα Black Angus ή το surf 'n' turf με steak, γαρίδες, ζεστή σάλτσα πιπεριών και ψητά λαχανικά.

VRAHOS CUISINE & WINE

Σύγχρονη ελληνική κουζίνα και οινογνωσία στην Αβία

Παλαιχώρα Αβίας
Μεσσηνία, 2721058111
Insta: vrahos.avia

Ο chef Αθανάσιος Αγγελόπουλος και ο sommelier Σπύρος Γαζούλης ένωσαν τις δυνάμεις τους και δημιούργησαν το Vrahos Cuisine & Wine. Αυτό το νέο εστιατορικό εγχείρημα ήρθε να προσθέσει αξία στο ειδυλλιακό τοπίο της παραθαλάσσιας Αβίας στη Μεσσηνία. Κυριολεκτικά πάνω στο κύμα, εκεί που το ηλιοβασίλεμα κόβει την ανάσα, θα απολαύσεις σύγχρονη ελληνική κουζίνα, οινογνωσία και όχι μόνο. Το μενού αναδεικνύει την εκλεκτή ψαροφαγία. Μια αθηναϊκή και ένα καρπάτσιο σφυρίδας έξοχα εκτελεσμένα είναι ό,τι πρέπει για την όρεξη. Το ίδιο και οι πεντανόστιμες κροκέτες μπακαλιάρου με αγιολί μαύρου σκόρδου. Οι παραδοσιακές κυλοπίτες με γαρίδες, λαχανικά και αχνό, είναι μια ατόφια καλοκαιρινή επιλογή που δεν πρέπει να λείψει. Το χειροποίητο ραβιόλι με ραγού σφυρίδας αξιοσημείωτο. Και τι να πούμε για τις αχνιστές γαρίδες με λαδολέμονο αχνού – η θάλασσα σε μια μπουκιά! Όμως και οι λάτρεις του καλού κρέατος δεν θα φύγουν με παράπονο. Η κουζίνα επεξεργάζεται ιδιαίτερες κοπές με μαεστρία. Εκεί θα απολαύσεις και φανταστική πικάνια – μεταξύ άλλων. Επίσης, βασικό χαρακτηριστικό της εμπειρίας στο Vraho είναι το κελάρι. Με πάνω από εκατό ετικέτες κρασιού, κυρίως από τους ελληνικούς αμπελώνες αλλά και επιλεγμένες από τους διεθνείς, το εκπαιδευμένο στην οινογνωσία προσωπικό θα σου προτείνει τα ιδανικά pairings με το menu. Η εμπειρία θα απογειωθεί με ένα από τα δροσερά signature cocktails, αλλά και με ένα σπάνιο πούρο που θα επιλέξεις από τη λίστα.

Δημιουργική ελληνική
κουζίνα σε ένα
από τα πιο όμορφα σημεία
της Καλαμάτας

Το φημισμένο εστιατόριο της Καλαμάτας, άνοιξε το 2010 και από το 2013 βρίσκεται σε ένα από τα πλέον ατμοσφαιρικά σημεία της πόλης, στην πλατεία Σιδηροδρομικού Σταθμού, με φόντο τα πλατάνια και τον παλιό σταθμό των τρένων.

Το Κάρδαμο είναι η οικογενειακή επιχείρηση τριών αδερφών, του Παναγιώτη, του Κωνσταντίνου και του Σπύρου, ο οποίος είναι και ο σεφ, με φιλοσοφία που παραμένει ίδια στο πέρασμα των χρόνων: σεβασμός στην παράδοση και αδιαπραγμάτευτη επιλογή άριστων πρώτων υλών. Έτσι, με αγάπη και μεράκι, η κουζίνα θα σας προτείνει γεύσεις ελληνικής παραδοσιακής κουζίνας με σύγχρονες πινελιές, που πραγματικά θα σας μείνουν αξέχαστες.

Θα βρείτε πολλά και νόστιμα στον κατάλογο, από τις ολόφρεσκες σαλάτες να σας προτείνουμε τα ψητά φασολάκια με ντοματίνια, βινεγκρέτ ντομάτας, σκόρδο, παξιμάδι χαρουπιού και κρέμα σφέλας, αλλά και το ψητό μπρόκολο με σάλτσα φιστικοβούτυρο-σουσάμι και κάσιους.

Φυσικά, από το τραπέζι σας δεν μπορούν να λείψουν πιάτα όπως ο κόκορας με κυλοπιτάκι και μυζήθρα, το φοβερό burger γουρνούλας (τραγανή πανσέτα, λάχανο-καρότο, κρεμμύδι και μαγιονέζα γιαούρτι), το «παστίτσιο» με μοσχάρι μπρεζέ, bucatini και μπεσαμέλ γραβιέρας. Κι ακόμη, λαχταριστό κεμπάπ προβατίνας, με μαρμελάδα ψητής ντομάτας, γιαούρτι κύμινο-λάιμ και ψωμάκι μπριός, αλλά και πεντανόστιμο στιφάδο με χοιρινό λαιμό, καραμελωμένα κρεμμύδια, μαυροδάφνη και σελινόριζα, ενώ δεν λείπουν και οι κοπές μόςχου.

Όλα αυτά θα τα συνδυάσετε τέλεια με κάποιο από τα επιλεγμένα κρασιά του ελληνικού αμπελώνα και για το τέλος θα γλυκαθείτε με ένα θαύμα σαν το γαλακτομπούρεκο, με δίπλες, κρέμα σιμιγδαλιού, μέλι, φιστίκι και παγωτό baba au rum.

Όλα αυτά σε έναν απόλυτα φιλόξενο χώρο με ευγενικούς ανθρώπους, που θα πρέπει οπωσδήποτε να επισκεφθείτε ερχόμενοι στην όμορφη Καλαμάτα.

Σιδηροδρομικού Σταθμού 21
Καλαμάτα, 2712098091
www.kardamo.gr
Fb: [kardamo.edesmatopoleio](https://www.facebook.com/kardamo.edesmatopoleio)
Insta: [kardamo](https://www.instagram.com/kardamo)

Τα πιο γλυκά ταξίδια γεύσης στην Καλαμάτα

Λίγα πράγματα μας δίνουν τόση χαρά όσο ένα ολόφρεσκο καλοφτιαγμένο γλυκό, κι αυτό δεν είναι μυστικό. Το να καταφέρεις όμως να δημιουργήσεις ένα γλυκό που θα κερδίσει και τους πιο απαιτητικούς γλυκατζήδες δεν είναι εύκολη υπόθεση. Εδώ το μυστικό είναι η έμπνευση, η αγάπη και η σκληρή δουλειά, κάτι που ο κύριος Νίκος Αναστασόπουλος γνώριζε ήδη από το 1967, όταν οι μοναδικές του δημιουργίες άρχισαν να ξεχωρίζουν και ο ίδιος άρχισε να χτίζει μια σχέση εμπιστοσύνης με το κοινό. Το πρώτο ζαχαροπλαστείο Πραλίνα ήρθε το 2002 να σφραγίσει αυτή τη σχέση και στα χρόνια που ακολούθησαν η τέχνη της ζαχαροπλαστικής έγινε οικογενειακή υπόθεση, με τον μεγαλύτερο γιο της οικογένειας, τον Γιώργο Αναστασόπουλο, να συνεχίζει την παράδοση, φέρνοντας μαζί του έναν αέρα ανανέωσης και ιδρύοντας τα επόμενα χρόνια δύο ακόμα ζαχαροπλαστεία. Το κοινό τα λάτρεψε. Το κουκλίστικο Πραλίνα junior και το εντυπωσιακό Πραλίνα των 300 τ.μ. προσφέρουν ακόμα περισσότερες ευκαιρίες για να ευχαριστηθείς λαχταριστά γλυκά με τη γνωστή σφραγίδα ποιότητας.

Αν έχεις βρεθεί στην πόλη της Καλαμάτας θα έχεις σίγουρα ακούσει για το περίφημο προφιτερόλ που έχει ξετρελάνει τους λάτρεις του γλυκού. Εντυπωσιακό μόνο που το βλέπεις και φτιαγμένο από ολόφρεσκα υλικά, θα το βρεις στην κλασική βερσιόν με λαχταριστή σοκολάτα γάλακτος ή σοκολάτα υγείας και φρεσκοψημένα choux, αλλά και σε μία πραγματικά μεγάλη ποικιλία εμπνευσμένων εκδοχών του. Δοκίμασε προφιτερόλ σοκολατόπιτα ή προφιτερόλ banoffee, για να απολαύσεις τον συνδυασμό των αγαπημένων σου γλυκών, και προφιτερόλ με λάβα φιστικιού Αιγίνης για μια πιο gourmet γευστική εμπειρία. Με τα παιχνιδιάρικα προφιτερόλ ογεο και προφιτερόλ bueno θα γλείφεις τα δάχτυλά σου. Κι επειδή καλοκαίρι χωρίς τη μοναδική δροσιά ενός παγωτού δεν γίνεται, δοκίμασε ένα από τα χειροποίητα παγωτά που παρασκευάζονται με τα πιο αγνά υλικά και θα βρεις σε περισσότερες από 40 γεύσεις που συνεχώς ανανεώνονται!

Εδώ θα έρθεις και για ολόφρεσκες τάρτες, λαχταριστές πάστες, τραγανά μπισκότα, αλλά και για σιροπιαστά που θα σου μείνουν αξέχαστα. Κι αν προσέχεις τη διατροφή σου θα βρεις και πεντανόστιμα γλυκά με στέβια. Είναι επίσης ο προορισμός που θα σου λύσει τα χέρια αν θέλεις να διοργανώσεις μια αξέχαστη γιορτή ή μία όμορφη εκδήλωση, αφού εδώ θα βρεις μεγάλη ποικιλία από γλυκά κεράσματα, όπως μπισκοτάκια, κέικ, πολύχρωμες πραλίνες και ζουμερά φρουτοταρτάκια για να δείξεις την αγάπη σου και να ευχαριστήσεις και τους πιο απαιτητικούς από τους καλεσμένους σου. Ακόμα, η έμπειρη ομάδα των ζαχαροπλασטיών αναλαμβάνει να σχεδιάσει και να δημιουργήσει την τούρτα των ονείρων σου για κάθε περίσταση. Εσύ αρκεί να επικοινωνήσεις μαζί τους κι εκείνοι θα φροντίσουν ώστε η ξεχωριστή στιγμή σου να γίνει πραγματικά αξέχαστη.

KENTRIKO: Κανάρη & Σωκράτους
Καλαμάτα, 27210 82533
ΥΠΟΚΑΤΑΣΤΗΜΑ 1: Πλατεία Αγίων
Αποστόλων, Ιστορικό Κέντρο Καλαμάτας
27213 05592
ΥΠΟΚΑΤΑΣΤΗΜΑ 2: Ναυαρίνου 71 &
Μ. Αλεξάνδρου, Παραλία Καλαμάτας
27210 81300
www.pralina.gr
Fb: Ζαχαροπλαστεία Πραλίνα Καλαμάτα
Insta: pralina.zaxaroplasteiakalamata

Το street food
όπως δεν το έχεις
δοκιμάσει ξανά

Πες μου τώρα, τυλιχτό προβατίνα έχεις δοκιμάσει ποτέ; Ούτε και στη Μεσοπνία δεν βρίσκεις, που φημίζε-ται για τέτοιες γεύσεις, αλλά από τον Μάρτιο που μπήκε στη γαστρονομική ζωή της πόλης το Nom όχι μόνο βρίσκεις, αλλά σου μένει και αξέχαστο! Φαντάσου: κεμπάπ προβατίνας, με τυροκαυτερή, ψητή ντομάτα, κρεμμύδι και κόλιανδρος – τι άλλο να ζητήσεις από ένα τυλιχτό;

Αλλά τα πάντα είναι ιδιαίτερα εδώ στο Nom. Όλες οι σάλτσες είναι χειροποίητες, όλα τα ζυμάρια ζυμώνονται καθημερινά στο εργαστήριό τους και είναι ολόφρεσκα, τόσο η πίτα που χρησιμοποιείται στα τυλιχτά όσο και το ψωμάκι μπριός που είναι από πατάτα (potato bun). Τι άλλο να δοκιμάσεις; Τυλιχτό χοιρινό (να θυμάσαι ότι όλα τα κρέατα είναι φρέσκα, δεν υπάρχουν κατεψυγμένα) με χοιρινό λαιμό και κρέμα γιαούρτι, αλλά και τα φοβερά του burger! Μπορείς π.χ. να επιλέξεις ένα smashed, με 100% μοσαχαρίσιο κιμά, potato bun, τσένταρ, Nom sos, BBQ μήλου, κρεμμύδι, πίκλα αγγούρι και μαρμελάδα μπέικον ή ένα chicken burger, με buttermilk chicken, potato bun, pesto rosso, raita, iceberg, πίκλα αγγούρι και πίκλα κρεμμύδι. Υπάρχουν, βεβαίως, και vegetarian επιλογές, όπως με μπιφτέκι κολοκύθας, potato bun, μαγιονέζα φρέσκου κρεμμυδιού, κρέμα σφέλας, ντοματίνια και ρόκα, αλλά και vegan, σαν το φοβερό vegan brioche με μπιφτέκι από ρεβίθι και καλαμπόκι, καραμελωμένο ανανά, BBQ μήλου, vegan raita και ρόκα. Να συνοδεύσεις παραδοσιακά με τηγανητές πατάτες, με τραγανές τηγανητές γλυκοπατάτες ή και με τις πατάτες-υπερπαραγωγή με pulled beef κοκκινιστό, κρέμα γραβιέρας και λάδι τρούφας, αλλά και με κάποια ετικέτα από τις ελληνικές μικροζυθοποιίες, ακόμη και με ένα καλοφτιαγμένο κοκτέιλ!

Κι αν καταφέρεις να κρατηθείς, κράτα λίγο χώρο για ένα γλυκό, σαν το αξέχαστο καραμελωμένο brioche με πραλίνα φουντουκιού, namelaka λευκής σοκολάτας και butterscotch.

Όλα αυτά στο κέντρο της Καλαμάτας, στον δρόμο που ενώνει την πλατεία με την παραλία, σε έναν χώρο που έχει φτιαχτεί από ανθρώπους που πραγματικά αγαπάνε και σέβονται αυτό που κάνουν.

Ευριπίδου 23 & Φαρών
Καλαμάτα, 2721407090
Insta: nom.strfood

AVLI GASTRO BAR

Ασυναγώνιστες γευστικές προτάσεις σε μια υπέροχη αυλή στη Μεθώνη

Μπουμπουλίνας 1
Μεθώνη Μεσσηνίας
2723031425
Insta: avli.gastrobar

Ακριβώς κάτω από το ιστορικό Κάστρο της Μεθώνης, το Avli Gastro Bar δεν είναι απλώς ένα ακόμα εστιατόριο. Είναι ένα ταξίδι γεύσεων που δεν πρέπει να χάσετε. Με μια πρώτη ματιά, η αυλή κατακλύζεται από την ομορφιά της φύσης, με πολύχρωμες βουκαμβίλιες και μεγάλες μουριές που προσφέρουν δροσιά και γαλήνη. Είναι εύκολα προσβάσιμος χώρος, μεγάλος και ιδανικός τόσο για παρέες και οικογένειες, όσο και για ρομαντικές στιγμές με το ταίρι. Ο σεφ και ιδιοκτήτης Τζουλιάνο Νταούτι, με μεγάλη εμπειρία σε κουζίνες της Αθήνας και του Βερολίνου, προτείνει μια δημιουργική κουζίνα με έμπνευση από την ελληνική παράδοση και τη διεθνή γαστρονομία. Το μενού του Avli βασίζεται στις φρέσκες πρώτες ύλες και τις χειροποίητες παρασκευές, συνδυάζοντας αρμονικά το ψάρι και το κρέας. Θα ξεκινήσετε το γεύμα σας με τη δροσερή ελληνική σαλάτα, παραλλαγή της χωριάτικης με μεσσηνιακή σπέλα, και σίγουρα με δροσερό τζατζίκι αβοκάντο. Δοκιμάστε το σεβίτσε λαβράκι, μαρινρισμένο με φρέσκους χυμούς εσπεριδοειδών, και το φιλέτο φρέσκιας τσιπούρας με πουρέ αγκινάρας. Οι λάτρεις του κρέατος θα ενθουσιαστούν με το 100% Black Angus burger και τα χοιρινά spare ribs με BBQ sauce. Μην παραλείψετε να συνοδεύσετε το γεύμα σας με ένα ποτήρι κρασί από την εντυπωσιακή ποικιλία ελληνικών αμπελώνων ή με το house wine του Avli, από αμπελώνες της Μεσσηνίας. Κλείστε το γεύμα σας με ένα γλυκό επιδόρπιο όπως το ηφραίστειο σοκολάτας ή το τσιζκέικ με μαρμελάδα φρούτα του δάσους.

**TASTE
ATHENS voice
VOICE**

follow @tastevoice on **Instagram**

tag your pics with **#tastevoice** to be featured

Taste lovers, join us!

Στο κέντρο της Καλαμάτας και στη Μεσσήνη θα βρεις τα sweet spots αυτού του ολόγλυκου Lab

Εκεί θα απολαύσεις φανταστικό φρέσκο παγωτό ημέρας σε τεράστια ποικιλία γεύσεων. Παρασκευάζεται με τα πιο αγνά υλικά, όπως εκλεκτούς ξηρούς καρπούς και φρέσκα φρούτα εποχής, με φρέσκο γάλα μόνο από ελληνικές φάρμες. Η υφή του είναι βελούδινη και η γεύση του ασυναγώνιστη. Στο χέρι για τη βόλτα σου, σε κυπελάκι ή χωνάκι, αλλά και σε οικογενειακή συσκευασία για το σπίτι ή το κατάλυμα που διαμένεις, θα το λατρέψεις και θα είναι η πιο δροσιστική στιγμή μέσα στη ζεστή καλοκαιρινή ημέρα.

Η ποιότητα του παγωτού που θα βρεις στην Απόλαυση είναι χαρακτηριστική της ποιότητας όλων των γλυκών που παρασκευάζονται στο εργαστήριο, από ανθρώπους με υψηλή τεχνογνωσία και πολλή αγάπη για αυτό που κάνουν. Με πρωτεργάτη τον Θανάση Πανακόπουλο, τον head pastry chef της επιχείρησης, τα ζαχαροπλαστεία Απόλαυση θα προσφέρουν τις γλυκιές γεύσεις που επιθυμείς σε κάθε σημαντική περίπτωση της ζωής σου, όπως είναι ο γάμος, η βάπτιση, το baby shower, ακόμα και μια εταιρική εκδήλωση!

Στο θέμα τούρτα θα εμπιστευτείς την έμπειρη ομάδα με κλειστά μάτια. Ειδικεύονται στον τομέα αυτού του γλυκού και αναλαμβάνουν να δημιουργήσουν από απλές τούρτες γενεθλίων μέχρι ειδικές παραγγελίες για γάμο ή βάπτιση. Το αποτέλεσμα τόσο γευστικά όσο και οπτικά είναι άρτιο. Στην κατηγορία «κεράσματα» κάνουν εξίσου εξαιρετική δουλειά και ανάμεσα στα πολλά και θαυμαστά θα ανακαλύψεις πεντανόστιμα κοκάκια, ταρτάκια σε διάφορες γεύσεις, διπλωτά, αλλά και φημισμένους παραδοσιακούς εργολάβους.

Η παράδοση στο γλυκό είναι ένα ακόμα από τα δυνατά χαρτιά των ζαχαροπλασטיών Απόλαυση. Σε μπουκίτσες ή στο ταψί τα παραδοσιακά σιροπιαστά είναι το κάτι άλλο! Αρχοντικός μπακαβάζ, τραγανό κανταΐφι, γαλακτομπούρεκο με βελούδινη γαλατίνια κρέμα, αλλά και γιαννιώτικο, σαραγλί, ραβανί και αφράτη καρυδόπιτα είναι οι εξαιρετικές επιλογές για να πάρεις οπωσδήποτε λίγη ή πολλή από την απόλαυση μαζί σου.

Επειδή όμως η γλυκιά γαστρονομία περιέχει και άλλα καλούδια, δεν θα παραλείψεις να ρίξεις τη ματιά σου και στις μοντέρνες εκδοχές των μοσχομυριστών και ολόφρεσκων κέικ με γευστική βουτυρόκρεμα και ανατρεπτικούς συνδυασμούς γεύσεων. Προσπάθησε να αντισταθείς σε ένα κέικ μπιανόφι ή λίλα πάουζε – δεν θα το καταφέρεις!

Κρήτης 22 & Μαιζώνος 103, Καλαμάτα / Μουλαβασίη 60, Μεσσήνη / 2721089785
www.apolausizacharoplasteia.gr
Fb: Ζαχαροπλαστεία Απόλαυση
Insta: apolausi_

Επιμέλεια:
ΜΑΡΙΑ-ΙΩΑΝΝΑ
ΣΙΓΓΑΛΟΥ

look

CALZEDONIA

Μακρύ φόρεμα με παγιέτες €27,90

MINAS DESIGNS

Μενταγιόν The Astra

CATRICE

Eye patches

AXEL

Πολύχρωμο ψάθινο καπέλο bucket €34,95

VICHY

Νέο αντηλιακό Capital Soleil SPF50

TEZENIS

Σουτιέν μπικίνι push-up με ενίσχυση και σλιπ μπικίνι μπραζίλιαν με κορδονάκια Flower Paradise, €18,99 και €14,99

-Πού θα πάτε
τον Αύγουστο;
-Πού
να τον πάμε;

CALZEDONIA

Ολόσωμο μαγιό με ψηλό κόψιμο Crinkle Waves €49

SUN OF A BEACH

Πετσέτα
θαλάσσης
Lisie's Eyes
€102

MC2 ST BARTHS

Τσάντα παραλία, Colette terry €149

HAVAIANAS

Σαγιονάρες €22,90

SILIA D.

Τσάντα ξύλινη χειρός €34,99

DELUXE HELLAS

Γυαλιά ηλίου Gucci

ACCESS FASHION

Κολιέ summer κόμπους €39

MAYBELLINE

Sunkisser Blush 03

KALOGIROU

Πλατφόρμα σε καστόρι Gianvito Rossi €790

PAOLITA

Φόρεμα Tropicana Celia €310

MC2 SAINT BARTH

Λινό πουκάμισο €169

CM MAKRIS JEWELRY

Σκουλαρίκια ασπόμεντα επιχρυσωμένα heart Έρως €141

ANNA KOSTUROVA

Melissa Crochet μίνι φόρεμα

NUXE

Αντλιακή κρέμα προσώπου SPF50, 50ml

SWATCH

Ρολόι Purple Joy €130

ZIMMERMANN

Λινό σορτς Pop broderie

Σκανδιναβικό 1

© JIMMYONELI_CC

ΜΑΚΡΟΣΚΕΛΕΣ ΚΕΙΜΕΝΟ	ΜΙΑ... ΚΑΡΝΤΑΣΙΑΝ	ΔΙΝΕΙ ΚΙ ΑΥΤΟΣ ΠΑΡΑΣΤΑΣΕΙΣ
ΑΛΗΤΟΠΑΙΔΟ	ΠΗΓΑΝ... ΣΤΡΑΦΙ (ουδ.)	ΠΑΡΑΚΙΝΕΙ... ΤΕΤΡΑΠΟΔΟ
ΕΠΙΤΥΧΙΑ ΤΗΣ ΤΟ "Ο,ΤΙ ΕΙΧΑ ΟΝΕΙΡΕΥΤΕΙ"		
ΤΖΕΤ...: Η ΑΡΙΣΤΟΚΡΑΤΙΑ		ΜΕΣΑ... ΣΤΗ ΖΕΣΤΗ
		ΜΕΡΙΚΟΙ... ΤΗΝ ΚΑΝΟΥΝ ΤΡΙΧΙΑ
ΜΟΝΑΔΑ ΤΟΥ ΗΛΕΚΤΡΙΣΜΟΥ		ΚΑΙ ΤΕΤΟΙΑ ΤΡΙΓΩΝΑ ΥΠΑΡΧΟΥΝ
ΜΕΤΕΩΡΟΛΟΓΙΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ		

ΤΟ ΝΗΣΙ ΤΗΣ ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑΣ	Η ΛΗΘΗ, Η ΛΗΣΜΟΝΙΑ	ΤΕΛΟΣ ΠΑΡΤΙΔΑΣ ΣΚΑΚΙΟΥ (ξεν.)	... ΑΟΥΤ: ΑΘΛΗΤΙΚΟΣ ΟΡΟΣ	ΔΕΙΛΟ ΖΩΟ
ΑΓΕΥΣΤΟ, ΑΝΟΥΣΙΟ (μτφ.)		ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ... ΤΡΑΓΟΥΔΙΣΤΩΝ	ΛΕΤΟΝΟΣ ΣΚΑΚΙΣΤΗΣ (1936-1992)	
ΕΙΔΟΣ ΚΥΚΛΙΚΟΥ ΧΟΡΟΥ			ΧΩΡΟΣ ΤΟΥ ΣΠΙΤΙΟΥ (ξεν.)	
ΜΕΓΑΛΟ ΧΑΛΚΙΝΟ ΤΑΨΙ			... ΚΙΚ: ΠΟΔΟΣΦΑΙΡΙΚΟΣ ΟΡΟΣ	
		ΠΟΛΗ ΤΟΥ ΙΡΑΝ	ΟΥΣΙΑ ΤΟΥ ΕΓΚΕΦΑΛΟΥ	
ΜΑΧΕΤΑΙ... ΤΟ ΚΑΛΟ		ΕΙΝΑΙ ΚΑΙ Ο ΟΛΥΜΠΟΣ	ΜΥΘΙΚΗ ΝΥΜΦΗ	
ΜΙΣΗ... ΕΥΧΗ				ΔΟΥΡΥΦΟΡΟΙ... ΤΟΥ Β
	ΑΚΡΑΙΑ ΣΗΜΕΙΑ			ΖΟΥΝ ΣΤΗ ΓΗ ΤΟΥ ΠΥΡΟΣ
ΕΧΕΙ... ΑΝΙΨΙΑ	ΕΒΡΑΙΟΣ ΠΑΤΡΙΑΡΧΗΣ		Ο ΠΛΟΥΤΟΣ, Η ΠΕΡΙΟΥΣΙΑ	ΒΑΛΚΑΝΙΚΗ ΟΡΟΣΕΙΡΑ
ΑΡΝΗΤΙΚΟ ΜΟΡΙΟ			ΠΑΝΙΑ ΚΑΡΑΒΙΟΥ	
			ΕΡΓΟ ΤΟΥ "Ο ΒΡΟΧΟΠΟΙΟΣ"	
ΕΧΕΙ... ΑΝΙΨΙΑ			ΦΥΤΙΚΗ ΒΑΦΗ (ξεν.)	
ΑΡΝΗΤΙΚΟ ΜΟΡΙΟ			ΕΝΩΝΕΙ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ	
			ΟΜΗΡΙΚΗ... ΘΑΛΑΣΣΑ	ΜΟΥΣΙΚΗ ΕΠΙΤΥΧΙΑ (ξεν.)
		ΣΤΑΝΛΕΪ... ΧΑΪΔΕΜΕΝΟΣ		ΑΘΟΥΡΒΗ... ΜΑΧΗ
		ΚΥΡΙΑ... ΕΠΙΣΤΟΛΩΝ		ΑΓΕΝΗΣ... ΝΟΤΑ
ΦΩΚΙΩΝ...: ΓΛΥΠΤΗΣ (1891-1945)			ΕΥΘΥΜΟΙ, ΦΑΙΔΡΟΙ	
ΚΩΜΟΠΟΛΗ ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ				
			ΛΑΤΙΝΩΝ... ΕΙΝΑΙ	

ΙΤΑΛΙΚΟ 1

1	2	3	4	5	6	7	8	9
10								11
12					13	14		
15			16	17				18
19	20				21	22		
23			24	25				
	26	27				28		29
30	31			32	33			
34		35	36				37	
38	39				40	41		
42			43	44				
45						46		

ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ

1. Περιφορά του δίσκου στην εκκλησία για έρανο -
10. Ανώτατο δικαστήριο της αρχαίας Αθήνας -
11. Άγγλος ευπατρίδης που εκτελέστηκε επί Ερρίκου Η' (1500-1537) -
12. Βιαστικοί το επαναλαμβάνουν -
13. Ξένος οίκος μόδας -
15. Τα έχει... η Νόρα -
16. Αλκοολούχο ποτό -
18. Αρχή... βιοπάλης -
19. Μέρος, τοποθεσία -
21. Η μητέρα του θεού Ερμή -
23. ... -λε Μουλινό: πόλη κοντά στο Παρίσι -
24. Η «Άμεση Δράση» -
26. ... Αιξωνίδες: αρχαίο αττικό δῆμος -
28. ... Τάιλερ: πρωταγωνίστησε και στη σειρά ταινιών «Ο άρχοντας των δαχτυλιδιών» -
30. Συγκροτούν τον σκελετό -
32. Κατάφραση δηλώνει -
34. Κομμένο... φυτό -
35. Στάνλεϊ... χαϊδεμένος -
37. Συνεχόμενα στο αλφάβητο -
38. Θυμίζει... και θεάματα -
40. Μονάδα μέτρησης βάρους -
42. Ισραηλινή τραγουδίστρια -
43. Ο προπονητής του ΠΑΟ στο μπάσκετ -
45. Ηρεμία, γαλήνη -
46. Τα είχε... 400.

ΚΑΘΕΤΑ

1. Δημοτικά τραγούδια γραμμένα από επώνυμους δημιουργούς -
2. Εύθυμος, φαιδρός -
3. Τσάρλι...: πρωταγωνίστησε και στην ταινία «Πλατούν» (1986) -
4. Αφρικανική πρωτεύουσα -
5. Ο πληθυντικός άρθρου -
6. Είδος μουσικής (ξεν.) -
7. Τύπος ούισκι (ξεν.) -
8. Ολόκληρη ζωή διαρκούν αυτοί -
9. Απόμερο σημείο -
14. Αρχή μιας βιβλικής εντολής -
17. Η γενέτειρα του Νίκου Γκάτσου -
20. Τύπος παλιού αντιαρματικού όπλου -
22. Βρετανός πολιτικός (1883-1967) -
25. Μεγάλο ασιατικό κράτος -
27. Σχοινί με θηλιά -
29. Απαραίτητη... στο ράφιμο -
31. Πρωτεύουσά της η Ερμούπολη -
33. Πολ...: Καναδός τραγουδιστής -
36. Πίνεται και κρύο -
37. Ημίψηλο καπέλο (ξεν.) -
39. Εργαλείο για τεχνικές σχεδιάσεις -
41. Διεθνής ναυτιλιακός οργανισμός -
44. Διπλό... στην κατάταξη.

Μίνι Κλασικά 1 & 2

1	2	3	4	5	6	7	8
1							
2							
3							
4							
5							
6							
7							
8							

ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ

1. Ο διπυρίτης άρτος
2. Η προπέλα
3. Προδίδει... Σκοτσέζο - Αρχή... μωρίας
4. Θυμίζει... τον Παταίνο - Και... χρυσό υπάρχει στο βόλβει (ξεν.)
5. Ιταλική ομάδα ποδοσφαίρου

6. Μυθικός κριτής του Άδη

ΚΑΘΕΤΑ

1. Περίστροφα... με σφαίρες
2. Βουβόι, άφωνοι
3. Αμερικανικό αστεροσκοπείο - Λίγη... χαρά
4. Δύο... έκτα - Κομφό (ξεν.)
5. Αφιερωμένο κάπου
6. Υιός... μιας παραβολής

1	2	3	4	5	6	7	8
1							
2							
3							
4							
5							
6							
7							
8							

ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ

1. Γενική εικόνα (μτφ.)
2. Αγώνας δίχως νικητή
3. Άγχος, αγωνία (ξεν.) - Άφωνη... Σοφία
4. Αρχή... τελετής - Ελαιοδοχείο
5. ... Κολάση: μεσόφωνος (1918-2012) - Γαλλική ομάδα ποδοσφαίρου
6. Διεθνώς το ακρωτήριο - ... Άιλαντ: μια πολιτεία των Η.Π.Α.
7. Αμερικανική πρωτεύουσα - Σπασμένο... δόρυ
8. Μιχάλης...: ηθοποιός

2. Προκαλούν τον θαυμασμό αυτά
3. Πολ...: χρονογράφος μας (1899-1981) - Επιπλο όπου τοποθετούνται μπουκάλια με ποτά (ξεν.)
4. Μελόδραμα - Συντομογραφία ανέμου
5. Μακρύ και άκομφο ένδυμα (μτφ.) - Θεά της σκανδιναβικής μυθολογίας
6. ... ντέντε: όρος της μαγειρικής - Ηρωας του Τατί
7. Κέτ...: τοπ μόντελ - Ήταν στην καταγωγή η Ίντιρα Γκάντι
8. «Η... που τρέχει»: άλμπουμ του Γ. Νταλάρα (2001)

ΚΑΘΕΤΑ

1. Μισθωτός βοσκός

ΙΤΑΛΙΚΟ 2

1	2	3	4	5	6	7	8	9
10								11
12					13	14		
15			16	17				
18	19	20						21
22	23				24			
25			26	27			28	29
	30	31				32		
33	34			35	36			
37			38	39			40	
41			42	43				
44								

ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ

1. Τρώγεται... από λαιμαργό -
10. Αραιά, αγανά -
11. Ζαν ντ'...: Γαλλίδα ηρώδα και αγία -
12. Λετονός σκακιστής (1936-1992) -
13. Δεν χρειάζονται... καθημερινά ξύρισμα -
15. Οικισμός της Μεσοπνίας -
17. Επίρρημα... διακόνων -
18. Αρχή... τελετής -
19. Φωτιστικά τοίχου -
22. Μεξικανικός πληθυσμός -
24. ... ματς: όρος του μπάσκετ -
25. ... Μιχάλη: τυρί Π.Ο.Π. από τη Σύρο -
26. Καινούργιο -
28. Ο αριθμός 380 -
30. Αδιαφανής (ξεν.) -
32. Τόνος Ισοδύναμου Άνθρακα -
33. Ξυριστική λεπίδα -
35. Ηγέτης του ήταν ο Σαλάν -
37. Και ορυκτό υπάρχει -
39. Βλήμα ελαφρού πυροβόλου -
41. ... a...: κατ' ιδίαν (ξεν.) -
42. Νοείται και το δυσεύρετο -
44. Ο αρχιεπίσκοπος Αλβανίας.

ΚΑΘΕΤΑ

1. Σαλάτα με βασικό συστατικό τις βραστές πατάτες -
2. Ηθικά, χρηστά -
3. Αγώνας αυτοκινήτων (ξεν.) -
4. Γράμματα... πείρας -
5. Συντομη... δεσποινίς -
6. Η κατάβαση (ξεν.) -
7. Δύσκολο έργο (μτφ.) -
8. Εισαγόμενο... χρυσάφι -
9. Φαντάσματα, αερικά (μτφ.) -
14. Ανέντιμο, ανυπόληπτο -
16. Έργο του Φ. Γερμανού -
20. ... Μπάους: ταινία του Βιμ Βέντερς -
21. «Άξιον...»: έργο του Οδυσσέα Ελύτη -
23. Ποιητική συλλογή του Μ. Κατσαρού -
27. Έγραψε και το «Μπασουντολίνο» -
29. Στον Στρατό λένε ότι... είναι αλλιώς -
31. Σκακιστική ισοπαλία (ξεν.) -
32. Ένα ωδικό πουλί, ο σπίνος -
34. Σκηνοθέτησε και την ταινία «Γυρίσματα της τύχης» (2023) -
36. Τίτλος επισκόπων στη συριακή και κοπτική εκκλησία -
38. Ένας... Λουδοβίκος -
40. Μελίσα...: πρωταγωνίστησε και στην ταινία «Παγωμένο ποτάμι» (2008) -
43. Μια βυζαντινή νότα.

SU DO KU

Σε κάθε σειρά, στήλη και πλαίσιο 3x3 πρέπει να υπάρχουν όλοι οι αριθμοί από το 1 έως το 9 χωρίς να επαναλαμβάνεται κανένας

Εύκολο

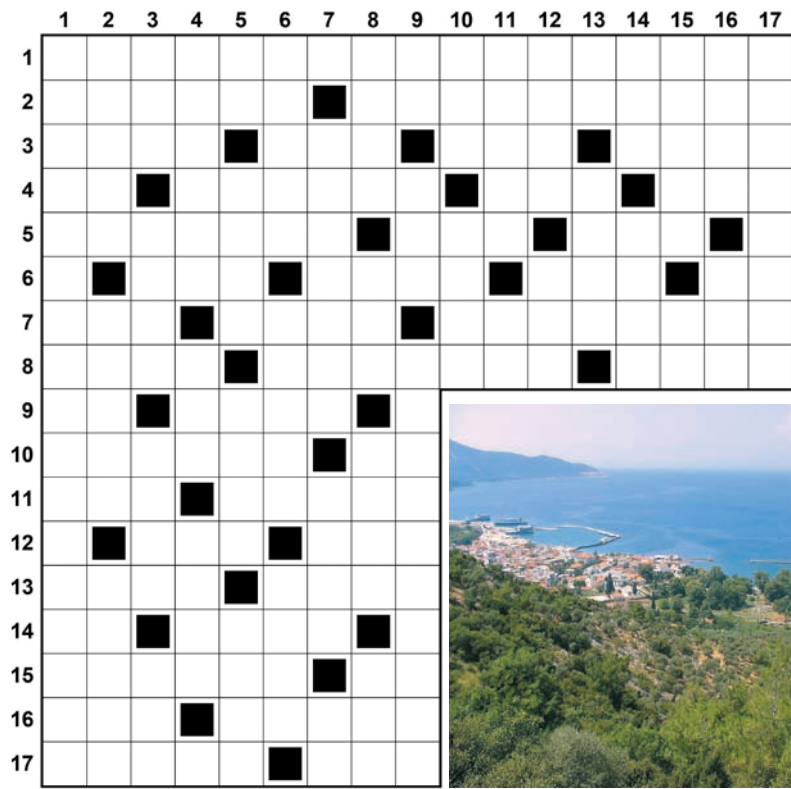
		2				9	1	
	9			5			2	
				4			6	
	3	7	2					
		1			7		4	8
		8	9	4				
			8	3		7		4
	8							9
								5

Μέτριο

		9			1			6
								4
7	5							
				6	3			1
	2	1	8	5		9		
8	6							
				4				3
1			6	3	7			
							6	8

Δύσκολο

8			5	6				
7				3	8			4
			7			1		
	8					1		
3	7			8				2
								4
				6				7
	1		3	5		9		2
2			9	7				5

ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ

- Χριστιανός και ορθόδοξος
- Κωμόπολη του νομού Ροδόπης - Θερμοδυναμική διαδικασία που γίνεται χωρίς θερμική ανταλλαγή
- Απαλλαγμένα από περιττά στολίδια - Δωρικό... την - Κρυφτούλι... νηπιού - Περιοχή του Βιετνάμ
- Ένας... Λουδοβίκος - Αναστάσης... δημοφιλής ηθοποιός - Επιφώνημα ταυρομαχιών - ... Μπινόνο: Ιταλίδα πολιτικός
- Αγγελιαφόρος του Δία (μυθ.) - Πλωτό ποτάμι της Γερμανίας - «Φάντο και...»: έργο του Αραμπάλ
- Γερμανός φιλέλληνας από την Έση - Ο λαμπρότερος αστέρας ενός αστερισμού - ... λορέν: αλμυρή τάρτα - Γράμμα-τα απ' την... Άρτα
- Και οπτικά σε ταινία (ξεν.) - Έργο της Δέσποινας Τομαζάνη - Χαρακτηριστικοί χοροί στο κλασικό μπαλέτο με καταβολές από λαϊκούς, εθνικούς χορούς ή το θέατρο (ξεν.)
- Μονοψήφιος αριθμός - «Το δικό μου...»: ταινία του Γκας Βαν Σαντ - «... ασμάτων»: βιβλίο της Π. Διαθήκης
- Λίγη... φύρα - Ψαροφάγο πτηνό των αρκτικών θαλασσών
- Είδος πολύτιμου λίθου - Μια βυζαντινή νότα
- Μια φυλή του Ισραήλ - Τα πρώτα απονεμήθηκαν το 1929
- Εισάγει υποθέσεις - Ειδικός σύνδεσμος
- Διεθνής ένωση αερομεταφορών - Μεγάλος ευρωπαϊκός εκδοτικός οίκος
- Κάπου... αθόρυβα - Γυναικείο καϊδευτικό
- Των ανέμων... ήταν ο Αίολος - Ο αριθμός 21
- Μονολεκτική πρόσκληση - Το ζείτε... τώρα
- Μικρό ευκίνητο φίδι - Βάναυση, σκαϊή (μτφ.)

ΚΑΘΕΤΑ

- Οδικά σήματα σε εθνικές οδούς που δείχνουν το τέλος κάθε διανυόμενου χιλιόμετρου
- Μεγκ...: διάσημη ηθοποιός - Καρπός από τα εσπεριδοειδή - Ευχάριστα στην αφή
- Προηγούμενος... αιώνας - Τοπικό επίρρημα - Το όνομα της ηθοποιού Μπένινγκ - Γκιζέλα...: Γερμανίδα τραγουδίστρια (1924-2016)
- Πλήθη εντόμων - Μικρός αειθαλής θάμνος που καλλιεργείται ευρύτατα στην Ινδία και σε τροπικές χώρες (ξεν.) - Ο «κυνοκέφαλος» θεός των αρχαίων Αιγυπτίων
- Δύο έχει... ο Τοτός - Αεροδρόμιο του Παρισιού - Γαλλική ομάδα ποδοσφαίρου - Πώμα, βούλωμα
- Πανί караβιού - Έλληνας κοινωνιολόγος και πολιτικός (1865-1933) - Μια σύζυγος του Μωάμεθ
- Περιοχή της Γαλλίας - Δρεπάνι για το κόψιμο των χόρτων - Θρυλική... η κυρά της
- Φάτος...: παλιός Αλβανός πολιτικός - Στρατάρχης του Βοναπάρτη - Συνήθως, τρώγεται κρύο ως ορεκτικό (ξεν.) - Ιερή πόλη του Ιράν
- Γράμματα απ' τη... Ρόδο - Αρχιμάγειρας (ξεν.) - Κωμόπολη του νομού Λαρίσης
- Μάρτιν...: ταινία του και το «Όμπρε» - Φυτό των Άνδεων με χρήση στη φαρμακευτική
- Το νησί της φωτογραφίας - Επιφώνημα πόνου
- Γραφείο του Λευκού Οίκου - ... Μανιόν: περιοχή της Γαλλίας
- Δύο έχει... η δάδα - Σκουρόχρωμη κλίδα του δέρματος
- Αρχικά της Τοπικής Αυτοδιοίκησης - Ασθένεια των αμπελιών
- Δύο στρόπες (μτφ.) - Σύμφωνα... για σφράγισμα
- Άγγλος φιλόσοφος, γνωστός κι από... το ξυράφι του - Φάση του ύπνου
- Χρησιμοποιούνται αντί για καμπάνες και σε μοναστήρια

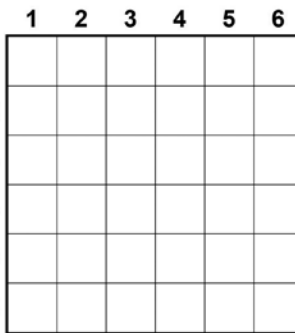
ΛΕΥΚΑ ΣΟΥΠΕΡ ΜΙΝΙ Μαυρίστε από 2 τετράγωνα

ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ

- ... Νάκου: Ελληνίδα πεζογράφος (1903-1989)
- Ο προπονητής του ΠΑΟ στο μπάσκετ
- Μια φυλή του Ισραήλ - Ψωμοτύρι... πολιτικών
- Δορυφόροι... του Κ - ... Μιχάλη: τυρί Π.Ο.Π. από τη Σύρο

ΚΑΘΕΤΑ

- Ελαιοδοχεία
- Ευρωπαίος κι αυτός
- Πόλη της Γαλλίας - Διπλό... στην κατάταξη
- Μέσα... στην τιμή - Αρχιμάγειρας (ξεν.)
- Διαυγής (θελ.)
- Εξωτικό φρούτο

ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ

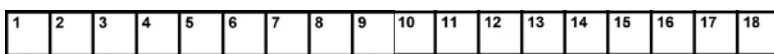
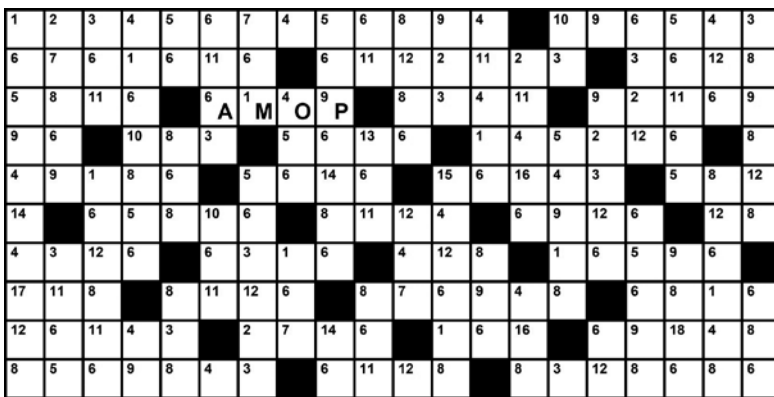
- Πολύ φτωχός
- Ετοιμοπόλεμο
- Συνθηματική υπογραφή του Νικόλαου Σκουφά - Ασιατική έρμηος
- Αθλητικός όρος (ξεν.) - Λίγο... λίγο
- Γίνεται και για κοινωφελείς σκοπούς
- Και... ευκαιρίας υψώνουν ορισμένα πλοία

ΚΑΘΕΤΑ

- Μακρόσυρτο ανατολικό τραγούδι
- Ψυχρή σαν πάγος
- Μέσα... στην απόκη - Διπλό... ηχεί σε ζούγκλα
- Μάρτιν...: ταινία του το «Όμπρε» - Ο αριθμός 51
- Φυσιολογικοί, αναμενόμενοι (μτφ.)
- Από ξύλο κρανιάς φτιαχτόταν συνήθως

Κρυπτογραφικό

Λύστε το σταυρόλεξο γνωρίζοντας ότι κάθε αριθμός αντιστοιχεί στο ίδιο πάντα γράμμα

Βρείτε 20 όρη της Ελλάδας

Τα παρακάτω βουνά της Ελλάδας βρίσκονται κρυμμένα στο παρακάτω διάγραμμα, οριζόντια, κάθετα και διαγώνια. Προσπαθήστε να τα... ξετρυπώσετε.

- ΑΙΝΟΣ
- ΑΡΟΑΝΙΑ
- ΑΣΚΙΟ
- ΒΑΡΔΟΥΣΙΑ
- ΒΕΡΜΙΟ
- ΒΟΪΟ
- ΒΟΡΑΣ
- ΓΚΙΩΝΑ
- ΔΙΚΤΗ
- ΖΥΓΟΣ
- ΙΔΗ
- ΟΙΤΗ
- ΟΛΥΜΠΟΣ
- ΟΡΒΗΛΟΣ
- ΠΑΡΝΑΣΣΟΣ
- ΣΜΟΛΙΚΑΣ
- ΤΑΥΓΕΤΟΣ
- ΤΥΜΦΗ
- ΤΥΜΦΗΡΗΣΤΟΣ
- ΦΑΛΑΚΡΟ

Σκανδιναβικό 2

ΦΥΛΛΟΧΩΜΑ ΑΠΟ ΦΥΛΛΑ ΚΑΣΤΑΝΙΑΣ	▼	ΜΙΑ ΜΟΥΣΙΚΗ ΝΟΤΑ	▼	ΜΙΣΗ... ΕΥΧΗ	▼	ΜΟΝΤΕΡΝΑ ΜΟΥΣΙΚΗ (ξεν.)	▼	ΚΙ ΕΤΣΙ ΟΙ ΑΧΑΡΝΕΣ ΑΤΤΙΚΗΣ	▼	ΙΕΡΟ ΠΛΟΙΟ ΤΗΣ ΑΡΧΑΙΑΣ ΑΘΗΝΑΣ
ΚΙ ΕΤΣΙ ΟΙ ΝΕΡΑΪΔΕΣ		ΤΟ ΝΗΣΙ ΤΗΣ ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑΣ		ΕΣΤΩ ΚΑΙ, ΤΟΥΛΑΧΙΣΤΟΝ		ΔΕΝ ΚΑΝΕΙ... ΤΟΝ ΠΑΠΑ		ΙΣΠΑΝΟΣ... ΕΥΓΕΝΗΣ		
ΚΑΘΙΣΜΑ ΑΝΑΒΑΤΗ	▶			ΑΣΠΛΑΧΝΑ, ΑΚΑΡΔΑ	▶					
ΕΠΙΡΡΗΜΑ... ΔΙΑΚΟΝΩΝ				ΑΡΧΗ ΑΡΙΘΜΗΣΗΣ						
▶			ΣΤΙΓΜΙΑΙΟΣ ΚΑΦΕΣ (ξεν.)	▶			ΘΥΜΙΖΕΙ... ΤΟΝ ΣΕΝΤΑΚΑ	▶		
			ΑΚΕΡΑΙΟΣ, ΠΛΗΡΗΣ				ΤΥΠΟΣ ΟΥΣΙΚΙ (ξεν.)			
▶				ΚΟΚΟ... ΛΙΜΝΗ ΤΗΣ ΚΙΝΑΣ	▶			ΕΠΙΤΑΚΤΙΚΟ ΜΟΡΙΟ		
ΑΦΟΡΗΤΗ ΖΕΣΤΗ				ΑΡΝΗΤΙΚΟ ΜΟΡΙΟ				ΑΙΘΑΛΗ, ΚΑΠΝΙΑ		
ΜΙΑ ΟΠΕΡΑ ΤΟΥ ΜΠΕΛΙΝΙ	▶					... ΤΑΜΙΡΟΦ: ΗΘΟΠΟΙΟΣ (1899-1972)	▶			
ΟΡΟΣΕΙΡΑ ΤΗΣ ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ						ΜΟΝΑΔΑ ΤΟΥ ΗΛΕΚΤΡΙΣΜΟΥ				
ΚΑΙ ΒΑΧ... ΤΟ ΣΥΝΟΔΕΥΕΙ						ΣΠΟΥΔΗ, ΒΙΑΣΥΝΗ	▶		ΟΜΗΡΙΚΟ... ΞΙΦΟΣ	
▶			ΙΔΙΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΩΤΗΣΗ							
			ΜΥΚΗΤΑΣ ΜΕ ΣΧΗΜΑ ΟΜΠΡΕΛΑΣ				ΟΛΟΣ Ο ΚΟΣΜΟΣ	▶		
ΒΑΝΑΥΣΟ, ΣΚΑΙΟ (μτφ.)	▶			ΚΑΙ ΤΕΤΟΙΟΙ ΣΥΓΓΕΝΕΙΣ ΥΠΑΡΧΟΥΝ	▶			ΓΡΑΜΜΑΤΑ... ΣΚΕΨΗΣ		
				ΜΕΙΓΜΑ ΜΕΤΑΛΛΩΝ						
ΥΠΟΚΡΙΤΗΣ... ΤΗ ΦΟΡΑ	▶									
ΟΠΑΔΟΣ (ξεν.)						ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΝΗΣΙ ΜΑΣ	▶			
▶				Ο ΑΡΙΘΜΟΣ 110	▶					
				ΣΚΟΥΡΟ ΜΠΛΕ (ξεν.)						
ΚΑΙ ΑΓΩΝΕΣ ΤΖΟΥΝΤΟ ΓΙΝΟΝΤΑΙ Σ' ΑΥΤΟ (ξεν.)	▶	ΛΕΓΟΤΑΝ Η ΣΟΥΜΑΚ	▶			ΔΗΜΟΤΙΚΟΣ ΜΑΣ ΧΟΡΟΣ				
		ΒΑΣΙΛΙΑΣ ΤΟΥ ΚΙΜΜΕΡΙΟΥ ΒΟΣΠΟΡΟΥ								
▶										
ΧΡΙΣΤΟΣ... ΖΩΓΡΑΦΟΣ (1930-2023)	▶									
ΠΛΗΚΤΙΚΟ, ΜΟΝΟΤΟΝΟ										
▶										
ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ ΕΘΝΙΚΩΝ ΜΑΣ ΕΥΕΡΓΕΤΩΝ	▶									

ΚΑΛΟΚΑΙΡΙ 2024

FRANKFRAME

Πακέτα δωρεάν διακοπών από την ACS

Κάθε πακέτο που στέλνεις ή παραλαμβάνεις με ACS μπορεί να γίνει το καλοκαιρινό σου πακέτο διακοπών, αξιοποιώντας απλώς την εμπειρία σου.

Μπες στο ACS Mobile App, βαθμολόγησε τις υπηρεσίες μας και μπες στην κλήρωση για ένα από τα 3 πακέτα διακοπών αξίας 700€!

Διάρκεια διαγωνισμού έως 25/08/2024.
Ισχύουν όροι και προϋποθέσεις στο www.acscourier.net

Εάν δεν έχεις ήδη το ACS Mobile App στο κινητό σου κατέβασέ το **app**ΑΠΑΙΤΗΤΩΣ!

Έδρα: ΠΕΤΡΟΥ ΡΑΛΛΗ 36-38, 122 41 ΑΙΓΑΛΕΩ,
τηλ.: 210 8190000, fax: 210 8190311, www.acscourier.gr

ACS
Τα πάντα, παντού.

durex®

ΤΟ ΚΑΛΟΚΑΙΡΙ ΣΟΥ ΠΑΕΙ

Μας χαλαρώνει, μας απελευθερώνει,
ξυπνά τις αισθήσεις και τη φαντασία μας.
Τίποτα δεν μας ταιριάζει περισσότερο
απ' ότι το καλοκαίρι. Ζήσε την κάθε στιγμή
με ασφάλεια.

ΑΠΟΛΑΥΣΕ
ΤΟ ΜΕ

